

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

12. a 13. apríla 1994

**STENOGRAFICKÁ SPRÁVA
O 29. SCHÓDZI
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

X. volebné obdobie

S t e n o g r a f i c k á   s p r á v a
o 29. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky
konanej 12. a 13. apríla 1994

P r o g r a m   s c h ó d z e:

1. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky
2. Voľba predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
3. Voľba podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky

S t e n o g r a f i c k á   s p r á v a
o 29. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky
konanej 12. a 13. apríla 1994

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Vážená Národná rada Slovenskej republiky,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

otváraam rokovanie mimoriadnej schôdze Národnej rady Slovenskej republiky, na ktorej vás všetkých srdečne vítam.

O ospravedlnenie neúčasti na dnešnej schôdzi písomne požiadali títo poslanci: Ján Figeľ z dôvodu dlhodobého študijného pobytu v zahraničí, Stanislav Kobela zo zdravotných dôvodov, Tomáš Cingel zo zdravotných dôvodov. Na zahraničnej pracovnej ceste sa zúčastňujú títo poslanci: Ľubomír Fogaš, Ivan Ľupták, Gabriela Kaliská, Miloš Vajda, Robert Fico a Štefan Kuriščák.

Pani poslankyne, páni poslanci, prosím, aby sme sa prezentovali stlačením hlasovacieho tlačidla.

Ďakujem. Zisťujem, že je prítomných 109 poslancov, teda Národná rada je schopná sa uznášať.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

po dohode s podpredsedami Národnej rady a v politickom grémiu navrhujem program schôdze ako vám bol oznámeny v pozvánke.

Pýtam sa, či má niekto z vás návrh na doplnenie alebo na zmenu programu.

/Nikto./

Konštatujem, že nie, takže dám hlasovať o programe tak, ako ho máte predložený.

Prosím, prezentujme sa.

Prezentovalo sa 118 poslancov.

Kto súhlasí s navrhnutým programom schôdze?

Za návrh hlasovalo 105 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovali 2 poslanci.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov.

Konštatujem, že sme program mimoriadnej schôdze Národnej rady Slovenskej republiky schválili.

Na rokovaní o Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky sa zúčastní prezident Slovenskej republiky pán Michal Kováč.

Prosím pána podpredsedu Weissa, aby prevzal vedenie schôdze, kým prídem s pánom prezidentom.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené kolegyne,
vážení kolegovia,

prosím vás, aby ste do príchodu pána prezidenta zotrvali na svojich miestach.

/Potlesk pri prichode prezidenta republiky./

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,
vážení prítomní,

vítam na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky
prezidenta Slovenskej republiky pána Michala Kováča.

P r v ý m bodom programu je

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky.

Programové vyhlásenie vláda Slovenskej republiky predkladá podľa článku 113 Ústavy Slovenskej republiky v lehote do 30 dní po svojom vymenovaní so žiadosťou o vyslovenie dôvery. Programové vyhlásenie ste dostali ako tlač číslo 461. Spoločnú správu o výsledku prerokovania programového vyhlásenia vo výboroch Národnej rady máte ako tlač číslo 461a, ku ktorej je pripojený aj návrh uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky.

K Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky vystúpi predseda vlády Slovenskej republiky pán Jozef Moravčík. Prosím pána predsedu vlády, aby sa ujal slova.

Predseda vlády SR J. Moravčík:

Vážený pán prezident,
vážený pán predseda Národnej rady,
vážené poslankyne a poslanci,
dámy a páni,

v dejinách národa, v histórii štátu sa vyskytujú obdobia, ktoré pripomínajú krízne cesty. Som presvedčený o tom, že na takomto mieste sa nachádzame práve teraz. A práve

v takomto čase je dôležité povedať si pravdu, pomenovať veci pravými menami, inak na križovatke stratíme orientáciu. Preto je dôležité, aby sme rozmýšľali nad tým, čo nám kto hovorí, aby sme nepodľahli vášňam, ktoré by nás mohli zaviesť do priepastných konfliktov. Potrebujeme zdravý úsudok, aby sme sa nestali hračkou demagógie.

Musíme si to povedať, aby sme ozrejmili, prečo sme tu práve my, táto vláda, prečo sme považovali za potrebné vymeniť vládu uprostred volebného obdobia. Nie je to nič také, čo by sa vymykalo európskemu parlamentarizmu. Nie je to však nič, čo sa často robí. Považujem to za potrebné vysvetliť skôr, ako budeme posudzovať program tejto vlády.

Na úvod by som chcel byť trochu osobný. Keď uvažujem o chode vecí verejných, často sa mi vynárajú spomienky na november 1989, ktorý som prežíval spolu so študentmi na Univerzite Komenského v Bratislave. Pociťujem stále ich odhodlanie zmeniť dovtedajší stav vecí, ich nádej a vieru v budúcnosť. S ich pocitmi som sa stotožnil. Trvalým príkazom, ktorý mi vtedy zakotvil vo vedomí, je, že ich nesmiem sklamať. Tento morálny záväzok je pre mňa najvyšším kritériom aj v politickej činnosti. Je silnejším ako je príslušnosť k nejakej strane alebo hnutiu. Tým chcem povedať, že existuju a musia existovať aj v politike hodnoty, ktoré sú nad politickými stranami, ktorým sa politické strany musia podriaďiť, inak by sa naša ústava znovu stala formálnym dokumentom. Sú to hodnoty, na ktorých sa zjednotila úplná väčšina občanov Slovenska na konci roku 1989. Na nich je postavená stabilita a prosperita vyspelej Európy. Stručne sme tieto hodnoty označili: ochrana práv a slobôd občana, ochrana jeho vlastníckych a majetkových práv a demokratický spôsob spravovania verejných vecí. Netreba vymýšľať iné cesty. Iné cesty vedú k stagnácii. Sme v centre Európy. Ak si budeme vymýšľať iné pravidlá a iné princípy usporiadania štátu a spoločnosti, uškodíme iba sebe.

Žiada sa mi pristaviť pri jednom probléme, ktorého objasnenie je veľmi dôležité pre našu budúcnosť. Je to problém HZDS, ktoré s prevahou vyhralo voľby pred dvoma rokmi, ale ktoré nebolo v stave udržať vládnu moc. Natíska sa otázka: Je to iba vnútornou tragédiou tohoto hnutia, alebo ide o skutočnosť, ktorú možno zovšeobecniť a vyvodiť z nej poučenie pre všetkých? Som presvedčený, že stroskotanie HZDS nie je iba záležitosťou tohoto hnutia. V mnohom sa dotýka základných otázok nášho mladého štátu, a dotýka sa aj opodstatnenosti tejto vlády.

Každú politickú stranu tvoria ľudia, ktorí jej dávajú tvár, smerovanie, určujú jej ciele. Z tohto hľadiska HZDS v čase volieb a HZDS dnes sú odlišné subjekty. Odišli z neho, alebo boli vylúčené kľúčové osobnosti, ktoré ho na začiatku formovali. Stratilo významnú časť svojej voličskej základne. Tieto výrazné zmeny sa nemohli neodraziť v zložení nášho parlamentu. Osemnásť poslancov opustilo klub HZDS a aj ďalší váhajú. Rozpadol sa i pôvodný klub SNS, čo tiež súvisí s vývojom Hnutia za demokratické Slovensko. Často sa oprávne sa kladie otázka prečo tak urobili. Nieкто na ňu odpovedá, že ide o zradu, o osobný záujem, o odplatný prestup podobne ako medzi futbalovými klubmi. To všetko sú výmysly. Používajú ich najmä tí, ktorí chcú takto zakryť svoj podiel viny. Skutočnosť je neprijemnejšia.

Poukážem na svoju osobnú skúsenosť. V poslednej volebnej kampani sme spolu s Michalom Kováčom, Romanom Kováčom, Milanom Kňazkom, Rudolfom Filkusom a Ľubomírom Dolgošom našim voličom, voličom vtedajšieho HZDS, nehovorili o tom, že sa snažíme o ich priazeň, aby sme mohli pre seba a svojich straníckych priaznivcov privatizovať, že chceme s ich pomocou vybudovať štátnu stranu. Sľubovali sme im niečo celkom iné. Hovorili sme im, že chceme demokraciu, kooperatívny, nekonfrontačný tón politiky, teda spoluprácu s ostatnými politickými stranami, väčšie sociálne istoty, väčší pocit bez-

pečnosti, kvalitnú službu úradov a podobne. Z pohľadu a skúseností dneška sme ich vlastne zavádzali, pretože skutočnosť sa za dva roky od volieb vyvíjala inak. Ako napríklad vysvetlia poslanci Mečiar, Keltošová a Tóthová svojim voličom, že ako členovia vlády hlasovali za uznesenie, ktorým v rámci privatizácie doslova darovali miliardu korún súkromným osobám? Myslím na prevod akcií VSŽ na súkromnú firmu. Aj to sľúbili občanom?

Možno, a treba sa pýtať ďalej. Je v súlade s demokratickými zásadami výkonu moci, aby z prostriedkov štátu, to znamená z daní všetkých občanov, boli financované stranické noviny? Myslím tým denník Republika. Takýto prípad nenájdeme nikde v demokratických štátoch. Majú sa prostriedky daňových poplatníkov používať na organizovanie referenda, ktoré malo byť využité na získanie stratených pozícií v parlamente v prospech jednej strany? Predstavovali si voliči HZDS, že premiér bude striktne vyžadovať od ministrov, aby na všetkých ministerstvách boli riaditelia personálnych odborov a kontrolných útvarov členovia HZDS?

Všetky tieto fakty spomínam preto, aby som položil zásadnejšiu otázku. Je zárukou udržania demokracie politická strana alebo svedomie poslancov? Žiadna strana nie je a nemôže byť najvyššou autoritou. Ak by sme podriadili poslancké svedomie strane, ako to navrhovalo HZDS, zasadili by sme do nášho parlamentu semeno, z ktorého by nám veľmi skoro mohol vyklíčiť systém jednej strany.

Počúvame dosť často zo strany HZDS, že iba toto hnutie dokáže vytvoriť funkčnú vládu, že iba jeho predseda dokáže zvládnuť spravovanie verejných vecí v tomto období. Musíme byť veľmi ostražití voči takýmto hlasom, nijak ich nepodceňovať. Máme vlastné skúsenosti z obdobia, keď sa jedna strana vyhlasovala za výnimočnú. Napríklad aj Stalin a Brežnev boli presvedčení o tom, že ich nikto nemôže nahradiť.

Pre stabilitu v štáte potrebujeme stabilné politické strany, ktoré by zaručovali trvácnosť a nepretržitosť demokratického vývoja. Veľmi veľa teda záleží na tom, ako sa budú vyvíjať politické strany na Slovensku. Treba si pozorne všimnúť, v ktorých stranách a hnutiach sa šíri nevraživosť voči niektorým skupinám občanov, ktoré strany a hnutia si zakladajú svoj profil na prílišnom uctievaní jednej osoby, odkiaľ vyžaruje konfrontácia a demagógia ako základné metódy politického zápolenia. S takýmito politickými stranami sa nedá spolupracovať. Existujú, ale patria na okraj politického spektra.

Práve v uvádzaných súvislostiach chcem zdôrazniť význam terajšej vládnej koalície. Preukazuje, že aj na Slovensku je možná účinná spolupráca politických subjektov rôzneho politického zamerania. Tieto strany pochopili, že štátny záujem musia položiť vyššie ako ich názorové rozdiely. V tejto etape sa rozhoduje o budúcnosti Slovenska na dlhé roky. Práve teraz je preto potrebné skoncentrovať tvorivý potenciál Slovenska. K tomu musíme vytvoriť vhodné prostredie, atmosféru pokoja, porozumenia a ochoty pre spoluprácu. To znamená, že potrebujeme národné a občianske zmierenie, ku ktorému vyzýval prezident Slovenskej republiky vo svojom prejave v tomto parlamente, ktoré pripomínala tiež na pôde tohto parlamentu významná slovenská osobnosť kardinál Tomko, a potreba ktorého sa v podobenstve Svätoplukových prútov ako memento vznáša nad našimi dejinami. Táto vládna koalícia ponúka takúto atmosféru a koncentráciu síl.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

jednou z ďalších veľmi závažných a opakovane nastoľovaných otázok je vzťah k vzniku nášho štátu a rozvíjaniu našej štátnosti. Nechcem viesť diskusiu o tom, kto a akou mierou sa zaslúžil o to, že Slovensko je samostatnou republikou,

ani znižovať alebo zvyšovať zásluhy jednotlivcov či politických strán, aj keď sa takáto dejinná udalosť nezaobíde bez legiend. Svojím spôsobom tieto otázky už patria historikom. Je nesporné, že samostatnosť Slovenska je pre nás veľkou šancou, príležitosťou zmerať si vlastné schopnosti a sily a preukázať našu životaschopnosť. Je však aj veľkou zodpovednosťou voči tejto, ale aj voči nasledujúcim generáciám, ktorým predurčujeme spôsob ich života. Je predovšetkým dôležité, aké základy položíme našej štátnosti, čo dáme ďalším generáciám do vienka.

Zodpovednosť za to znášajú rovnako všetci, ktorí žijú a rozhodli sa žiť v tejto krajine, bez ohľadu na to, ako posudzovali vznik samostatného štátu, či boli za alebo proti. To si musia uvedomiť predovšetkým tí, ktorí by chceli rozlišovať medzi väčšími a menšími národovcami, ktorí tvrdia, že slovo uverejnené v jedných slovenských novinách je slovenskejšie ako v iných slovenských novinách. Ak by sme mali takto postupovať, tak svoju republiku prehráme. Slovensko je naša vlasť. Je to domovina Slovákov a príslušníkov mnohých iných národností, ktorí na Slovensku žijú po stáročia. Svoju vyspelosť a zrelosť sme preukázali i tým, že sme dokázali vytvoriť pokojnú atmosféru spoluzitelia občanov rôznej etnickej príslušnosti. Je to cenná devíza. Nesmieme ju stratiť pestovaním národnej neznášanlivosti, ktorá je vzdialená našej povahe.

Slovensko má určené hranice medzinárodnými dokumentami. Keď ktokoľvek kladie otázku hraníc na vyvolávanie nacionalistických vášní, škodí Slovensku. Základom pre nastolenie dôvery by malo byť potvrdenie hraníc aj s Maďarskou republikou. Urobili by sme tak veľmi významný krok na ceste k historickému zmiereniu. Slovenskú štátnosť nemôžeme upevňovať na princípe vyhľadávania nepriateľov doma a v zahraničí. Je to cesta ku konfliktom, ktoré by nikdy nemuseli byť a ktoré nás ochudobňujú.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

rozpad HZDS a SNS ako vládnuúcich strán, ich nespôsobilosť udržať si programovú jednotu, ich neschopnosť spolupracovať s inými politickými stranami, boli priamou príčinou nadávnej politickej krízy. Tieto strany nesú politickú zodpovednosť za to, že musia byť predčasné parlamentné voľby. Najmä HZDS, to čo z tohto hnutia zostalo, neunieslo zodpovednosť, ktorú mu voliči dali tým, že mu odovzdali vo voľbách svoje hlasy. Vykonyvalo moc spôsobom, ktorý odradil časť jeho členov a poslancov a ktorým sa zdiskreditovalo pred väčšinou občanov tohto štátu. Spochybňovalo našu dôveryhodnosť v medzinárodných vzťahoch a viedlo krajinu k ekonomickému kolapsu.

Vytvorenie vlády širokej koalície bolo za týchto okolností jediným možným riešením dlhodobej politickej krízy, do ktorej sa Slovensko dostalo. Avšak po rozpade politickej moci, ktorá vzišla z volieb, iba nové voľby môžu priniesť trvalejšie riešenie. Návrh programového vyhlásenia tejto vlády je alternatívou, ktorá Slovensku môže takéto riešenie zabezpečiť. S týmto konštatovaním vám predkladám návrh programového vyhlásenia na posúdenie a prosím o jeho podporu.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu predsedovi vlády a prosím podpredsedu Národohospodárskeho a rozpočtového výboru Národnej rady pána poslanca Jozefa Košnára, aby informoval o výsledku prerokovania programového vyhlásenia vlády vo výboroch Národnej rady.

Poslanec J. Košnár:

Vážený pán prezident,
vážený pán predseda,
vážená vláda,
dámy a páni,

dovoľte mi podať spoločnú správu výborov Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým predseda prideliť na prerokovanie programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky pod tlačou 261. Vláda Slovenskej republiky vymenovaná prezidentom Slovenskej republiky 10. marca 1994 pod vedením svojho predsedu Jozefa Moravčíka predložila 6. apríla 1994 Národnej rade Slovenskej republiky podľa článku 113 Ústavy Slovenskej republiky svoja programové vyhlásenie.

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojím rozhodnutím zo 7. apríla 1994 prideliť Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky všetkým výborom, okrem Mandátového a imunitného výboru Národnej rady, na prerokovanie s termínom do 11. apríla 1994 a súčasne určil ako príslušný Národohospodársky a rozpočtový výbor Národnej rady Slovenskej republiky, aby spracoval správu o výsledku prerokovania vo výboroch a pripravil návrh uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky prerokovalo v určenom termíne, t.j. do 11. apríla, deväť výborov Národnej rady Slovenskej republiky a desiaty - Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu prerokoval vládne vyhlásenie dnes, teda 12. apríla 1994. Tri výbory Národnej rady Slovenskej republiky súhlasili s predloženým Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky s určitými pripomienkami a odporúčaniami, ktoré sú uvedené v spoločnej správe a odporučili vysloviť vláde Slovenskej republiky dôveru. Boli to: Výbor Národnej rady Slovenskej republiky

pre vzdelanie, vedu a kultúru, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre životné prostredie a ochranu prírody. Dnes tak urobil aj štvrtý výbor - Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu. Šesť výborov Národnej rady Slovenskej republiky neprijalo uznesenie o výsledku prerokovania Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, pretože podľa § 48 ods. 1 zákona Národnej rady číslo 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady v znení neskorších predpisov nevyslovila s týmto uznesením súhlas nadpolovičná väčšina na všetkých členov výboru. Ide o zahraničný výbor, národohospodársky a rozpočtový výbor, výbor pre zdravotníctvo a sociálne veci, ústavnoprávny výbor, výbor pre štátnu správu, územnú samosprávu a národnosti a výbor pre petície, právnu ochranu a bezpečnosť.

Niektoré z menovaných výborov, pokiaľ prerokovali jednotlivé časti programového vyhlásenia na osobitnom zasadnutí a osobitne o nich hlasovali, prijali platné uznesenia k príslušným častiam. Mám na zreteli predovšetkým národohospodársky a rozpočtový výbor, ktorý prerokoval na osobitnom zasadnutí tri kapitoly či tri časti programového vyhlásenia a prijal k týmto trom častiam kladné, odporúčajúce uznesenie, hoci pri prerokovaní programového vyhlásenia ako celku, ako som už uvádzal, neprijal platné uznesenie.

V šiestich výboroch, ktoré neprijali platné uznesenie k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky, je celkový počet členov 97. Prítomných pri hlasovaní a rokovaní bolo 74 poslancov, t.j. 79 % z celkového počtu poslancov v týchto výboroch. Za prijatie uznesenia, teda prijatie Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky hlasovalo v týchto šiestich výboroch 40 poslancov, t.j. 54 % z prítomných poslancov, proti prijatiu uznesenia hlasovalo 7 poslancov, čo je 9,5 % z celkového počtu prítomných poslancov na

rokovaní v týchto šiestich výboroch a hlasovania sa zdržalo 27 poslancov, t.j. 36,5 % z prítomných poslancov na rokovaní týchto výborov.

Výbory, ktoré prijali platné uznesenie, súčasne uplatnili viacero námetov a odporúčaní pre vládu Slovenskej republiky, prípadne pre jednotlivých ministrov, ktoré sú uvedené v spoločnej správe plus v správe, ktorá vám bola pred chvíľkou doručená - v správe z výboru pre privatizáciu, a preto nebudem tieto odporúčania obsiahnuté v písomnom materiáli čítať. Chcem len vyjadriť určité poľutovanie nad tým, že v dôsledku toho, že niektoré výbory neprijali platné uznesenia, nemohli sa objaviť v spoločnej správe výborov tie podnety, návrhy, odporúčania, ktoré uplatnili pani poslankyne a páni poslanci aj v ostatných výboroch, s presvedčením, že iste v dnešnej a zda i v zajtrajšej rozprave sa tieto podnetné návrhy, námety, odporúčania pre činnosť vlády objavia a budeme ich môcť posudzovať spoločne s návrhom uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k programovému vyhláseniu, ktoré by som si dovoľil vám predložiť zajtra po ukončení rozpravy a po zapracovaní všetkých námetov a vašich návrhov na doplnenie návrhu uznesenia, ktorý ako predbežný návrh máte k dispozícii.

Ďakujem vám za pozornosť.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu spoločnému spravodajcovi profesorovi Košnárovi a prosím, aby zaujal miesto určené pre spravodajcov výborov.

Otváram rozpravu o tomto bode programu. Do rozpravy sa prihlásila podpredsedníčka vlády pani Brigita Schmognerová.

Chcem oznámiť, že z poslancov sa zatiaľ prihlásilo do rozpravy 39 kolegov a kolegyň. Prosím, pani podpredsedníčka vlády, máte slovo. Prosím, aby sa do rozpravy pripravila pani poslankyňa Keltošová.

Podpredsedníčka vlády SR B. Schmognerová:

Vážený pán prezident,
vážený pán predseda Národnej rady,
vážené pani poslankyne, páni poslanci,
dámy a páni,

dovoľte mi, aby som vám predstavila hospodársko-politickú časť Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky. Chcela by som zhodnotiť východiská, na ktorých buduje hospodársko-politická časť programového vyhlásenia, stručne analyzovať riziká, s ktorými musíme počítať v priebehu tohto roka, ale aj načrtnúť možné východiská ako tieto riziká zmierniť alebo úplne eliminovať.

Situácia v hospodárstve v čase, keď nastupuje nová vláda, nie je veľmi priaznivá. Chcela by som veľmi stručne na niektorých ukazovateľoch dokumentovať, s čím sa vlastne budem musieť potýkať. Vo vnútornom sektore prvé riziko, ktoré budeme musieť riešiť, je riziko poklesu hrubého domáceho produktu. V programovom vyhlásení sa zavazujeme priblížiť sa k cieľu - nulovému rastu hrubého domáceho produktu. Ak berieme do úvahy výsledky lanského roku, keď pokles hrubého domáceho produktu dosiahol 4,1 %, pokles priemyselnej produkcie 13,5 %, pokles stavebnej produkcie viac ako jednu štvrtinu, uvedomujeme si, že dosiahnuť tento cieľ v tomto roku bude skutočne náročné. O to viac, že ani výsledky za prvé dva mesiace nie sú priaznivé. Ak sa aj v tlači objavilo porovnanie januára a februára roku 1994 s januárom a februárom roku 1993, že za prvé dva mesiace došlo v porovnaní s prvými dvoma mesiacmi lanského roku k vzrastu o 3,9 %

v priemysle, treba si uvedomiť, že v prvých dvoch mesiacoch minulého roku došlo až k 16 % poklesu priemyselnej výroby. Z tohto pohľadu, prirodzene, prvý údaj vyzerá úplne inak. Bohužiaľ, ak porovnáваме vývoj priemyselnej produkcie za dva po sebe idúce mesiace, tak skutočne ešte stále dochádzalo k významnému poklesu.

Ešte kritickejšia situácia je v stavebníctve. Stavebníctvo v prvých mesiacoch minulého roku nielenže prudko klesalo, ale aj za tieto prvé dva mesiace údaje, ktoré máme k dispozícii ukazujú, že pritom všetkom ešte dochádza k viac ako 10 % poklesu stavebnej výroby.

Tieto údaje som uviedla len na dokreslenie rizík pri dosahovaní základného makroekonomického cieľa nulového rastu hrubého domáceho produktu. Prečo k týmto rizikám vlastne došlo? Iste, že na príčine boli i mnohé objektívne faktory, ale do značnej miery na takomto stave sa podpísali aj hospodársko-politické rozhodnutia predchádzajúcej vlády. Nepodarilo sa riešiť veľmi zložitú situáciu v podnikovej sfére. Zastavil sa transformačný proces, transformácia vlastníckych vzťahov, ale zastavila sa alebo veľmi pomaly sa uskutočnila transformácia sociálnej sféry, ktorá zase spomaľovala hospodársku transformáciu. Nevytvárali sa dostatočne vhodné podmienky pre vstup zahraničných investorov.

Ak aj v prvom polroku došlo v porovnaní s rokom 1992 k výraznému nárastu zahraničných investícií, ak odpočítame české investície, ktoré vlastne len evidenčne sa zmenili na zahraničné investície, tento prírastok je už podstatne nižší a, bohužiaľ, v druhej polovici roku 1993 sa prírastok zahraničných investícií spomalil. Znova príčina je veľmi dobre známa. Je to nedostatočná politická a hospodárska stabilita, ktorá odrádzala zahraničných investorov.

Sumarizujem tieto faktory preto, aby sme si vedeli zhodnotiť možnosti, ktoré v krátkom šesťmesačnom období vládajú k dispozícii má.

Veľmi stručne niekoľko ďalších údajov o vývoji a súčasnom stave na makrourovni: Asi najkritickejšie je rozpočtové hospodárenie. Výsledky minulého roku boli oveľa horšie ako sa predpokladalo. Deficit rozpočtu stúpol až na 23 miliárd, pričom do tohoto sa nezahrňujú niektoré ďalšie položky ako predovšetkým dlhy, ktoré vznikli v zdravotníctve, školstve, doprave, a ktoré prechádzajú do tohto roku. Nezahrnuli sme sem ani čerpanie medzného úveru z Českej republiky, ktoré vlastne umelo zlepšovalo výsledky rozpočtového hospodárenia. Ak porovnáme výsledky lanskeho roku so zámermi na rok 1994, kedy by sme chceli dosiahnuť hranicu rozpočtového deficitu 4 % z HDP, je zrejme, že situácia je skutočne veľmi komplikovaná. Na dolnej hranici sme odhadli riziká pre rozpočet na tento rok vo výške asi 12,4 miliardy. To by teda znamenalo, že by došlo k prekročeniu nášho cieľa o 2 až 3 body. Prirodzene, že našim zámerom je prijať opatrenia, aby k takémuto prekročeniu nedošlo.

Cenový vývoj za minulý rok bol, zvyčajne sa hovorí, priaznivejší ako sa čakalo, pretože sa odhadoval vývoj inflácie na 30 %, dosiahlo sa niečo cez 23 %. Keď ale porovnáme výsledky s rokom 1992, porovnanie vychádza menej priaznivo, pretože v roku 1992 sa dosiahol nárast cien zhruba asi 10,1 %. Ani za prvé dva mesiace tohto roku nie sú výsledky najlepšie, i keď pri vývoji cien spotrebných predmetov sa spomalil nárast cien, pretože v prvom mesiaci bol asi 1,4, v druhom asi 0,7. U cien priemyselných výrobkov, cien v stavebníctve a cien v poľnohospodárstve je tento vývoj, žiaľ, významne horší.

Z toho vyplýva, že dosiahnuť cieľ, aby sa inflácia v roku 1994 udržala v hraniciach 10, najviac 13 %, bude znô-

vu veľmi náročné. Riziká, ktoré tu vznikajú, vznikajú predovšetkým z napätia v rozpočtovom hospodárení, ale sú to aj riziká, ktoré sú pravdepodobne spojené s tým, že budeme musieť prijímať niektoré opatrenia, ktoré sa odrazia vo zvyšovaní daní a ktoré sa zrejme ďalej premietnu do cien. A sú to do značnej miery riziká, ktoré sú spojené so správaním sa podnikateľskej sféry a podnikovej sféry, ktoré zvyšujú inflačné tlaky najmä na strane ponuky.

Sociálna situácia za predchádzajúce obdobie sa, bohužiaľ, ďalej zhoršovala. Minuloročné výsledky v miere nezamestnanosti boli niečo cez 14 %, teraz je východisková situácia okolo 14,8 %. Rastúca nezamestnanosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom, rast životných nákladov a pokles reálnych príjmov spôsobili, že sociálna situácia obyvateľstva sa značne dramatizuje. Výrazne vzrástol počet tých rodín, ktoré sú sociálne odkázané. Rodiny, ktoré sa nachádzajú pod 1,5-násobkom životného minima, dnes predstavujú viac ako 60 %. Osobitne sú postihnuté rodiny s malými deťmi, dôchodcovia a žiaľ, aj absolventi stredných a vysokých škôl. Riešiť takúto situáciu si ťažko možno predstaviť v priebehu krátkeho obdobia. Riešenie nevidíme v nejakých nadstavbových opatreniach, ale predovšetkým v dosiahnutí zásadného zvratu v hospodárstve.

Niekoľko slov ešte o výsledkoch v externom sektore, ktoré tiež nie sú veľmi uspokojujúce. Vlní došlo k prudkému nárastu dovozu a, bohužiaľ, k veľmi intenzívnemu poklesu exportu. Výsledok toho bol deficit obchodnej bilancie, ktorý odhadujeme skoro až na 8 % hrubého domáceho produktu. Prirodzene, že aj dosiahnuté výsledky v platobnej bilancii potom neboli také ako sme očakávali. Ak teda zhrniem výsledky vo vnútornom sektore hospodárstva aj vo vonkajšom sektore hospodárstva, ukazuje sa to, čo som uviedla na začiatku, že situácia v hospodárstve je veľmi zložitá a táto vláda nededí ľahké dedičstvo.

Niekoľko slov o príčinách. Naznačila som, že faktorov, ktoré viedli k takejto hospodárskej situácii, je niekoľko. Určite sú to i faktory, ktoré sú objektívne, ktoré sú dané vývojom hospodárstva v okolitých štátoch, pokračujúcou recesiou v západoeurópskych krajinách, ktorá sprostredkovane dopadá i na nás. Je zrejmé, že dopady rozpadu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky by boli ťažkým orieškom pre ktorúkoľvek vládu. Objektívne sa odhadovalo, že tieto dopady vyvolajú pokles produkcie, pokles zamestnanosti a podobne. Na druhej strane okrem týchto objektívnych faktorov značne sa na vzniknutej situácii podieľali aj kroky vlády, predovšetkým hospodárska politika predchádzajúcej vlády. Nehovorím to rada, ale musím uviesť niekoľko dôvodov, prečo nehodnotíme hospodársku politiku predchádzajúcej vlády pozitívne.

V mnohých prípadoch sa ukázalo, že vláda nebola dostatočne kompetentná, aby riešila skutočne ťažkú situáciu vznikajúcu rozpadom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Nedokázala dostatočne zhodnotiť východiskovú situáciu Slovenska. Nebola dostatočne pripravená pri rokovaní s českým partnerom pri uzatváraní dohôd hospodárskeho charakteru. Dopady oboch faktorov sme mali možnosť okúsiť na vlastnej koži vlní a ešte aj dodnes. Okrem toho sa veľmi frapantne ukázala nekoordinovanosť hospodárskej politiky vlády. Mala som možnosť veľa krát posudzovať mnohé skutočne rozumné opatrenia, ktoré však v dôsledku nedostatočnej koordinovanosti vo vláde nemali nádej, aby sa realizovali. A naozaj sa veľa krát opakovala situácia, že ani opatrenia, ktoré by mohli byť účinné tým, že sa nedostali do života, vlastne žiadny prospech z nich nebol.

Objektom kritiky je aj značné politizovanie hospodársko-politických rozhodnutí, ku ktorým dochádzalo predovšetkým v posledných mesiacoch vládnutia predchádzajúcej vlády. Myslím si, že skutočnosť, že predchádzajúca vláda nenašla

dostatočnú politickú vôľu pokračovať v transformačnom procese, poukazuja na to, že gro, alebo to najdôležitejšie, čo môžeme vyčítať a v dôsledku čoho sa vlastne skomplikovali hospodárske pomery vlani a začiatkom tohto roku, je neschopnosť, či nedostatok vôle pokračovať v transformačnom procese. Nazdávam sa, že nedostatkom bolo aj to, že vláda nenachádzala dostatok schopností vyjednávať so sociálnymi partnermi, aby sa dokázali dohodnúť na potrebných transformačných krokoch.

Aké sú predstavy hospodárskej politiky vlády, tak ako ste sa mali možnosť s nimi zoznámiť v hospodársko-politickej časti programového vyhlásenia? Vláda stála pred dilemou, pred ktorou, myslím si, že stojíte dnes aj vy, páni poslanci a pani poslankyne, a pred ktorou stojí aj spoločnosť. Mali sme možnosť prijať rozhodnutie, že v priebehu týchto šiestich mesiacov udržíme situáciu aspoň na tej úrovni ako sme ju zdedili. Znamenalo by to, že by sme uvoľnili rozpočtovú disciplínu, znamenalo by to, že by sme neprijímali žiadne rozhodné opatrenia v podnikovej sfére, znamenalo by to, že by sme nepokračovali alebo nechceli urýchliť transformáciu v sociálnej sfére a znamenalo by to, že by sme vlastne nerobili žiadne ďalšie opatrenia, ktorých dosah by mohol mať prípadne aj niektoré nepopulárne dopady na voličov.

Ak by sme postupovali takýmto spôsobom, možno by sme si vytvorili pomerne dobrú pozíciu do volieb. Čo by to ale znamenalo pre ľudí a čo by to znamenalo pre hospodárstvo? Pre budúcu vládu, ktorá vzíde z volieb, by sme vytvorili takmer neriešiteľnú situáciu v rozpočtovom hospodárení. Ak by sme k predpokladanému deficitu pripočítali ešte riziká, bez toho, aby sme sa ich snažili odstrániť, deficit, ktorý by dedila nasledujúca vláda, by prekročil 20 miliárd. Zvážme, že zadĺženosť vládneho sektoru dnes presahuje 60 miliárd. Keď by sme k tomu pripočítali ďalších 20-25 miliárd, zadĺženosť by vzrástla na sumu, ktorú by musel, samozrejme, hrať ob-

čan v nasledujúcich rokoch. Ak dnes suma na jedného občana vychádza asi 10 tisíc SK, bez ohľadu na to, či je to dieťa alebo starý človek, vlastne by došlo k ďalšiemu zvýšeniu o jednu tretinu.

Ak by sme nepokračovali v transformácii sociálnej sféry, znovu by sa vytvorila situácia, že nebudeme môcť robiť ani niektoré opatrenia v hospodárskej sfére, pretože by nás jednoducho toto zabrzdilo. V podnikovej sfére by možno ešte podniky prežívali, ale doslova by sa vlastne prevažná časť podnikov priblížila skutočne ku krachu. Ak dnes máme viac ako 50 % podnikov, ktoré sú stratové, môžeme si odhadnúť, že by to číslo vyskočilo na možno 60 či 70 %.

Toto je z pohľadu krátkodobého. Čo by to však znamenalo pre slovenské hospodárstvo z dlhodobého pohľadu? Ak by sme neriešili nazreté ťažkosti, ktoré v slovenskom hospodárstve sú, znamenalo by to oddialenie najmenej o 6 mesiacov, znamenalo by to teda pre slovenské hospodárstvo stratu 6 mesiacov, ktoré, nazdávam sa, už stratilo strašne veľa. A dobre vieme, že v súťaži so svetom 6 mesiacov možno násobiť, že to nie je vlastne 6 mesiacov, ale je to možno jeden a polnásobok, možno dvojnásobok. Ak by sme teda volili cestu ľahšieho odporu, vytvorili by sme pre slovenské hospodárstvo, pre občanov tejto republiky, veľmi zložitú situáciu v budúcom roku, ku koncu tohto roku, ale i v budúcom roku.

Preto sme sa veľmi jednoznačne rozhodli ísť zložitejšou cestou, pre ktorú ale potrebujeme vašu podporu a potrebujeme aj podporu všetkých občanov tejto republiky. Chceme teda riešiť nazreté ťažkosti v slovenskom hospodárstve z dlhodobejšieho pohľadu. Chceme už teraz založiť niektoré dynamizujúce prvky, hoci ovocie toho, čo teraz založíme, bude začnúť budúca vláda, ale predovšetkým ho budú začnúť ľudia v budúcom roku a v budúcich rokoch. Preto sme sa rozhodli urýchliť transformáciu, preto sme sa rozhodli, aby aj naše krátkodobé

opatrenia neboli len určitým riešením dnes vytvorenej situácie, ale aby boli založené do nejakého dlhodobšieho projektu zásadných hospodárskych zmien na Slovensku. A napokon sme sa rozhodli vyvarovať sa nedostatkov a chýb, ktorým spravidla veľa vlád neodolá, a to je politizovania hospodárstva v čase, keď sa približuje k voľbám.

Otvorene hovoríme, že táto politika nesie so sebou pre túto vládu riziká. Nenesie však riziká pre občana, pretože mu vytvára predpoklady, aby sa vytvorili o to rýchlejšie podmienky pre rast hospodárstva a tým aj rast životnej úrovne občanov. Pravdaže, túto politiku budeme môcť uplatňovať iba vtedy, ak budeme mať podporu vás a podporu občanov. Chcela by som vás preto o túto podporu poprosiť.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pani podpredsedníčke vlády a prosím, aby sa slova ujala pani poslankyňa Oľga Keltošová z Hnutia za demokratické Slovensko. Ďalej sa do rozpravy pripraví pani poslankyňa Chlapíková za Stranu demokratickej ľavice.

Vážené kolegyně,
vážení kolegovia,

vzhľadom na to, že je takmer 40 písomne prihlásených do rozpravy, chcel by som vás poprosiť v záujme nás všetkých, aby sme dbali na taký časový úsek našich vystúpení, ktorý umožní hladký priebeh rozpravy v tom slova zmysle, že bude priestor na diskusiu pre každého. Ďakujem vám.

Poslankyňa O. Keltošová:

Vážený pán predsedajúci,
vážený pán prezident,
vážené kolegyne a kolegovia,
vážení členovia vlády,

na základe článku 113 Ústavy Slovenskej republiky predkladá dočasná vláda programové vyhlásenie, ktoré vo svojom úvode - dovoľte mi malú poznámku - vo vystúpení pána premiéra Moravčika mi pripadalo skôr ako predvolebný míting. Ak jedným dychom vyzýva k zmiereniu a cituje kardinála Tomka, a zároveň útočí na Hnutie za demokratické Slovensko, myslím si, že toto jeho vystúpenie v tomto kontexte vyznelo prinajmenšom paradoxne. /Potlesk./ Práve porušenie morálnych, etických a ústavných noriem, ktoré inak platia v parlamentnej a pluralitnej demokracii viedlo k odstúpeniu legitímnej vlády, ktorá bola vyjadrením vôle občanov prejavenej v slobodných demokratických voľbách. Zákulisné machinácie, politické intrigy a sprenevera časti poslancov, ako aj niektorých členov bývalej vlády, prerušili kontinuitu vládnej stratégie aj v sociálnej sfére.

V úvode programového vyhlásenia chcem analyzovať východiská a stav spoločnosti v čase nástupu bývalej vlády, ktorá v sociálnej oblasti pripravila dlhodobú koncepciu transformácie sociálnej sféry. Po víťazných voľbách v roku 1992 slovenská vláda disponovala minimálnymi kompetenciami v oblasti práce, miezd a sociálnych vecí. Dedičstvo predchádzajúcej vlády Slovenskej republiky bolo zrejme a jeho prejavy sú známe aj v súčasnosti.

Prudký rast nezamestnanosti na Slovensku za rok 1991 a prvú polovicu roku 1992 - to je výsledok lojálnosti vlády pred voľbami v roku 1992 s federálnymi rozhodnutiami a kompetenciami, ktoré zo Slovenska robili sociálneho vazala fe-

derácie. Chcem v tejto súvislosti položiť otázky: Aké je morálne právo súčasnej dočasnej vlády nevidieť vecí v súvislostiach? Aké je morálne právo kritiky sociálnej sféry, ak v dočasnej vláde pôsobia členovia, ktorí boli za rozhodnutia odstúpenej vlády spoluzodpovední? /Potlesk./ Aké je morálne právo niektorých politických subjektov v dočasnej vláde, ak majú zásadný podiel na dlhodobom znižovaní úrovne sociálnej sféry?

V druhej polovici roka 1992 za známych okolností došlo k protiústavnej likvidácii Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí bez prenosu kompetencií na republikové orgány. Slovensko nemohlo a federálna vláda nechcela pokračovať v scenári sociálnej reformy, ktorý bol vypracovaný už koncom roka 1990 na podmienky federácie.

V sociálnej oblasti v roku 1993 po vzniku samostatnej Slovenskej republiky sme nastúpili cestu razantnej a dynamickej transformácie vyjadrenej vo vládnom materiáli "Konceptia transformácie sociálnej sféry". Bolo pozoruhodné, ako k tejto koncepcii pristupovali vtedajšie opozičné kruhy. Bývalá vláda v duchu volebného programu Hnutia za demokratické Slovensko presadzovala cestu, ktorú začal november 1989. V sociálnej sfére to bola cesta od štátneho paternalizmu k sociálne spravodlivej spoločnosti.

Konceptia transformácie sociálnej sféry bola a je charakteristická tým, že nemá ani v súčasných podmienkach na Slovensku, ale ani v mnohých postsocialistických krajinách alternatívu. Jej význam je v koncepcionosti a komplexnosti. Zakladala, a som presvedčená, že po víťazných demokratických voľbách na jeseň 1994 i ďalej bude zakladať transformáciu a novú architektúru sociálnej sféry na desiatky rokov. To nie je program na púhych tisíc dní. To nie je program lepenia výtlkov na cestách, ako to prezentuje súčasná vláda v programovom vyhlásení, ktoré je predmetom dnešnej schôdze.

Kto z členov súčasnej vlády hlasoval za formuláciu v úvode o tzv. odkladaní transformácie sociálnej sféry, trúfam si tvrdiť, ten veci nerozumie, zbytočne politizuje odborné záležitosti a vedome podsúva verejnosti nepravdu. Pozitívne hodnotenie transformácie sociálnej sféry zo strany expertov Medzinárodnej organizácie práce, Rady Európy, Medzinárodného menového fondu, Svetovej banky a ďalších svetových a európskych inštitúcií súčasnej vládnej garnitúre nestačili ani v opozícii, ani v koalícii.

Treba len dúfať, že do volieb sa koalícia nedopustí takých chýb, aké sme už raz museli naprávať a že zároveň nevyprodukuje odborné nedostatky vyjadrené aj v programovom vyhlásení, ktoré sú proti koncepcii transformácie sociálnej sféry a ktoré odznali aj v nekompetentných a populistických vyjadreniach súčasných členov vlády. Stačí spomenúť nekompetentné názory o testovaní príjmov v sociálnych dávkach, stanoviská o pluralite základných systémov sociálneho a zdravotného poistenia, postoje k Národnej poisťovni, postoj ku generálnej dohode, katastrofické názory o kolapsoch, prístupy k financovaniu sociálnej sféry či k politike zamestnanosti.

Vláda Slovenskej republiky, ktorá odstúpila, pripravila koncepčný a komplexný program premien sociálnej sféry za úzkej súčinnosti sociálnych partnerov. Nebola chyba ani zodpovednosť bývalých členov vlády, ktorí vo svojich rezortoch tvrdo pracovali a neintrigovali, plnili si svoje povinnosti aj bez koordinácie zodpovedných bývalo-súčasných mocných, ktorí sa teraz obhajujú, že vraj nemohli koordinovať sociálne rezorty či tripartitu, národnostnú alebo mediálnu politiku.

Bývalá vláda v rámci koncepcie transformovala inštitúcie sociálnej sféry, najmä v oblasti sociálneho a zdravotného

ho poistenia, ako aj zamestnanosti. V rámci legislatívy boli pripravené zásady základných pilierov novej architektúry sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpory, sociálnej pomoci, doplnkových pripoistovacích systémov, pracovných vzťahov a pripravovala sa aj legislatíva ako predpolie pre ich zavedenie pri stabilizovaní Národnej poisťovne, ktorá bola a zrejme aj naďalej je predmetom komerčnej lobby, ktorej záujmy sú pre základný systém mimoriadne nebezpečné. V oblasti zamestnanosti sa zabezpečila inštitucionálna báza na základe účasti zamestnávateľov ako aj odborov. V celej sociálnej sfére sa postupne presadzoval princíp projektovej, adresnej a sociálne spravodlivej prerozdelenacej sociálnej politiky.

Sociálne aspekty programového vyhlásenia sú z hľadiska systému pochybné. Odklon od koncepcnosti a komplexnosti je v niekoľkomesačnom zbere dočasnej vlády pre občanov, sociálnych partnerov, ale aj sociálne inštitúcie mementom. Tento odklon vyvoláva stav odkladu dynamiky i vecných rozhodnutí.

Úlohy vlády v transformácii a v trhovu orientovanom prostredí programové vyhlásenie nedopĺňa plánom sociálnej legislatívy, jej vecných, časových, finančných a organizačno-inštitucionálnych aspektov. Zmeny vo vláde a príslušných rezortoch narušili i odbornú a personálnu kontinuitu. To platí i vo vymedzení všeobecných fráz, ktoré nemajú reálny základ a sú na úrovni politického a odborného slovníka, ktorý sme už na našich zemepisných šírkach zažili, a to plne platí aj napríklad pri konštatovaní o realizácii mzdovej politiky na strane 10, ale aj inde. Vláda vedome potláča kontinuitu legislatívneho procesu tým, že sa zavazuje vypracovať už pripravené legislatívne návrhy, v ktorých je intelektuálny a tvorivý kapitál iných subjektov a odborníkov.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky o sociálnej sfére vychádza z pochybnnej spojitosti s tzv. systé-

movými a koncepčnými zámermi vytýčenými ešte v roku 1990. Tu sa konštatuje, že predchádzajúca vláda sa k nim prihlásila. V duchu opozičného štýlu sa opakuje tvrdenie o nedostatočnej previazanosti ekonomickej a sociálnej transformácie. To je typický príklad sociálnej demagógie a popierania pravdy.

Katastrofické vízie o nezamestnanosti a zhoršovaní sociálnej a životnej situácie obyvateľstva dokumentujú zvraty demagógie systému prechodu od opozície ku koalícii. Komentáre a manipulácia so štatistikou napríklad pred koncom roka 1993 sú v rozpore s pravdivosťou údajov aj vo vzťahu k samotnému textu vyhlásenia. Návrhy a predstavy napríklad na strane 22 v oblasti zamestnanosti, pracovných vzťahov a sociálneho zabezpečenia umožňujú pre mňa lakonické konštatovanie: Nič nového pod slnkom. Toto bola koncepcia predchádzajúcej vlády.

V akom logickom vzťahu potom sú tvrdenia o neprepojenosti ekonomickej a sociálnej transformácie predchádzajúcej vlády a tzv. základného prístupu dočasnej vlády o previazanosti procesov ekonomickej a sociálnej transformácie? Ktorá vláda už mala vo svojom programovom vyhlásení tézu o ústupe od štátneho paternalizmu? Ktorá vláda mala koncepčný prístup k naplneniu tejto tézy? Prečo dochádza k zjavne zúženému prístupu k riešeniu niektorých pilierov sociálnej transformácie napríklad aj pri riešení postavenia zamestnancov štátnej správy v odklone od konvencií Medzinárodnej organizácie práce o verejnej službe?

Aktuálne úlohy sociálneho zabezpečenia - pozri strana 23 - sú z hľadiska koncepcie transformácie sociálnej sféry veľmi slabým odvarom, ktorý je všeobecný, abstraktný, populistický, a dokumentuje zastavenie a prerušenie razantnosti sociálnej reformy. Riešenie len prídavkov na deti či valorizácia dávok sú výhodným populistickým artiklom, ale nie sú to prioritné aktuálne úlohy. Kde je pripravovaná právna

úprava pilierov novej architektúry? Kde je pripravovaná právna úprava tzv. veľkého balíku noriem o sociálnom zabezpečení, ktorá bola v podstate pripravená s niektorými odborníkmi aj z Národnej poisťovne? Je aktuálnou úlohou len analýza funkčnosti Národnej poisťovne?

Projekt humanizácie starostlivosti o handicapované osoby je a bude výsledkom riešenia založeným ešte v bývalom vedení nášho ministerstva. Úloha postupného vytvárania ďalších podmienok pre pôsobenie neštátnych subjektov v sociálnej sfére mala už bývalá vláda v koncepcii transformácie sociálnej sféry rozpracovanú ako koncepciu. My sme nehľadali len tzv. postupné vytváranie ďalších podmienok.

Celkové hodnotenie programového vyhlásenia - bez emócií a bez politizovania - nie je pre súčasnú dočasnú vládnú garnitúru lichotivé. Ak na jednu stranu váh môžeme dať fakty, t. j. doteraz vypracované koncepcie, ale aj čiastkové riešenia, ich obsahovú hodnotu, a na druhú stranu váh polročný dočasný tzv. model sociálnej reformy, som presvedčená, že miska váh na strane spred 14. marca 1994 jednoznačne preváži programové vyhlásenie dočasnej vlády Slovenskej republiky. Som taktiež presvedčená, že to zohľadnia aj občania do 1. októbra 1994 večer.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss;

Ďakujem pani poslankyní Keltošovej. O slovo sa prihlásil pán minister Brocka. Po ňom vystúpi pani poslankyňa Chlapíková zo Strany demokratickej ľavice.

Minister práce, sociálnych vecí
a rodiny SR J. Brocka:

Vážený pán prezident,
vážený pán predsedajúci,
vážení kolegovia z vlády,
vážení poslanci,

dovoíte, aby som zareagoval v niekoľkých poznámkach aj na položené rečnícke otázky pani poslankyne Keltošovej a najmä na jej niektoré poznámky, ktoré sa týkajú sociálnej sféry.

Dočasná vláda, ako ju nazývala veľmi často vo svojom vystúpení, je každá vláda. Aj predchádzajúca vláda bola dočasná, čiže je to úplne normálny fakt. Ak moja predrečnícka hovorila o tom, že predchádzajúca vláda sa pustila razantne do realizácie transformácie sociálnej sféry, tak táto razancia sa v tomto parlamente vôbec neprejavila. Totiž minulý rok v októbri sa predchádzajúcej vláde podarilo zverejniť alebo ponúknuť na verejnú diskusiu ten projekt alebo tú koncepciu, ktorú spomínala, ale v tomto parlamente nebola, čiže ju možno poznáte len z tlače.

Ak hovorí o tom, že v tej koncepcii, o ktorej je reč v programovom vyhlásení, nie je to nič nové pod slnkom, áno, bolo to aj v tom návrhu, ktorý spomína, ale tá koncepcia bola aj v programovom vyhlásení vlády, ktorá bola ešte pred nimi. Totiž naozaj to nie je nič nového pod slnkom. Táto koncepcia je na svete od roku 1990. Rozdiel je len v tom, že predchádzajúca vláda si myslela, že vymyslí niečo lepšie, rok tápala a nakoniec "razantne" sa na konci minulého roka prihlásila k tomu istému, k tomu objavenému, k tomu, čo ona hovorí "nič nové pod slnkom". Hovorí o tom, že toto programové vyhlásenie predchádzali niektoré nekvalifikované výroky. Možno myslela tým aj moje výroky k tým dielam, pod ktoré

sa podpísala ešte ako členka bývalej vlády, dočasnej vlády. Ide konkrétne o generálnu dohodu.

Vážené dámy, vážení páni, to, čo sa objavilo a pod čo sa podpísala predchádzajúca vláda, nekorešponduje s tou generálnou dohodou a s tým návrhom, ktorý existoval a pod ktorým je podpis terajšieho podpredsedu vlády Romana Kováča, ešte týždeň pred podpísaním generálnej dohody. Teraz myslím konkrétne na sociálny fond, ktorý je na programe rokovania tohto parlamentu. Dokonca ani sociálni partneri po prvých rokovaníach sa už nehlásia k tým záväzkom, resp. k takým predstavám, ktoré sú zakotvené v generálnej dohode a ktoré tam boli zakotvené v dňoch a nociach, tesne predtým, ako mala tá dočasná predchádzajúca vláda údajne padnúť.

Čiže to je generálna dohoda, záväzky, ktorej by znamenali miliardy, konkrétne sociálny fond - to sú 2 miliardy deficitu štátneho rozpočtu, páni, to nie sú populistické vyhlásenia. Veď na zákon o rodinných prídavkoch treba o 2,5 miliardy viac ako schválila predchádzajúca vláda a pripravila do parlamentu. Potrebujem o 2,5 miliardy viac na zákon, o ktorom niekto hovorí, že to je populistická reč, na zákon, o ktorom moja predchodkyňa hovorila dva roky, tomuto ctenému parlamentu ho sľubovala celé dva roky a nedokázala to urobiť. /Potlesk./

Ak niekto hovorí o tom, že sa narušila personálna kontinuita na niektorých ministerstvách tým, ako sme prišli na ministerstvá, páni a dámy, kontinuita sa narušila niekoľko dní predtým, než som prišiel na môj úrad. Jednoducho tam ma nikto nečakal. Neviem, či v kultúrnych krajinách sa takto odovzdávajú úrady aj na bežnom pracovisku, nieto ešte na ministerstve. Ale ku kontinuite ešte poviem.

Páni poslanci, tí, ktorí odišli z môjho ministerstva, odišli na vlastnú žiadosť - ja som nikoho neprepustil zo za-

nestnania a z ministerstva - odišli a verím, že odišli preto, lebo mali ešte svedomie a výčitky svedomia. Z mojej prvej kontroly, ktorú som nariadil hneď prvý deň na ministerstve k tomu, ako sa nakladalo s prostriedkami štátneho rozpočtu na ministerstve, ktoré má názov "sociálnych vecí", s tým ako sa tam nakladalo so mzdovými prostriedkami, poviem vám len jednu perličku, ktorá vás iste bude zaujímať. Tam vedúci pracovník ministerstva za minulý rok dostal okrem svojho platu odmenu v takej výške, akú vy, páni poslanci, so svojimi vysokými platmi si nezarobíte ani za pol druhu roka svojej poctivej poslanskej práce. To je len jeden príklad o tom, ako sa tam plytvalo prostriedkami na plnenie mimoriadnych úloh. Pritom to boli úlohy, ktoré boli v pracovnej náplni tých pracovníkov. To len na margo tej kontinuity.

Aby som však zakončil pozitívne, lebo si myslím, že v tomto ctenom parlamente, ak máme ísť dopredu, by sme mali byť konštruktívni. Ako poslanec som tu dva roky zo zadných radov ponúkal spoluprácu aj pri transformácii sociálnej sféry, aj keď išlo o prerokovanie sociálnych zákonov, a bezvýsledne. V tejto chvíli, pani poslankyňa, vám ponúkam inú spoluprácu. Každý rozumný, každý konštruktívny návrh od vás prijímam. Verím, že takýto prístup bude nielen na osov nás dvoch, ale všetkých občanov tejto krajiny.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR E. Weiss:

So žiadosťou o faktickú poznámku sa prihlásila pani poslankyňa Keltošová. Potom sa pripraví pani poslankyňa Chlapíková.

Poslankyňa O. Keltošová:

Vážený pán minister,
vážené kolegyně, kolegovia,

nechcem zdržiavať, mám dve faktické poznámky. Pokiaľ ide o sociálny fond a deficit 2 miliardy korún, naši odborníci to napočítali na menej. V tejto súvislosti len pripomeniem, že neodhlasovaním zrušenia štátneho vyrovnávacieho príspevku minulý rok tento parlament spôsobil deficit 4,5 miliardy korún. Nikomu to vtedy nevadilo, ani pánu Brockovi.

Druhá vec, pokiaľ ide o odmeny na ministerstve - pán minister, vy veľmi dobre viete, že za môjho pôsobenia tam boli trikrát kontroly z ministerstva financií Slovenskej republiky, minulý týždeň u vás skončila kontrola z Najvyššieho kontrolného úradu, a nenašli nič, nič, čo by nebolo v súlade so zákonom. Takže preverte si najprv veci a potom argumentujte.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Faktickú poznámku má pani poslankyňa Aibeková.

Poslankyňa M. Aibeková:

Vážení prítomní,

nebudem sa zdržiavať nejakými siahodlhými osloveniami, preto iba takto jednoducho. Mám iba dve kratučké poznámky k vystúpeniu pána ministra Brocku.

Čo sa týka koncepcie transformácie sociálnej sféry, bola predložená do výborov, bola prerokovaná. A prvý návrh na zmenu sociálnych systémov predložila bývalá pani ministerka

gesčnému výboru, t. j. Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo a sociálne veci ešte na jeseň v roku 1992 za trvania federácie, bol to október alebo november. Poslanci z tohto výboru materiály majú, kde boli rozložené kroky do istých časových úsekov. Nebola to detailná koncepcia, to netvrdím, ale taký základný rámec bol predložený.

Čo sa týka prídavkov na deti, vy viete, že na to, aby sme vypracovali kvalitný systém prídavkov na deti, potrebujeme mať zmapovanú finančnú situáciu rodín. To z doterajších priznaní nebolo možné urobiť. Preto bolo potrebné počkať na daňové priznania. A tým, že sa predĺžil termín odovzdávania až do 31. marca, predĺžil sa aj termín vypracovania tohto zákona. Inak prvý návrh bol hotový už minulý rok v apríli, takisto si ho v materiáloch ministerstva môžete nájsť.

To je z mojej strany zatiaľ všetko.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Prosím, pani poslankyňa Chlapíková. Pripraví sa pán poslanec Čarnogurský za Kresťanskodemokratické hnutie.

Poslankyňa A. Chlapíková:

Vážený pán prezident,
vážený pán predseda Národnej rady,
vážené poslankyne a poslanci,
vážený pán predseda vlády,
vážená vláda,

ako primátorka veľmi kladne hodnotím skutočnosť, že táto vláda napriek časovému ohraničeniu svojej pôsobnosti sa v časti zahraničná politika programového vyhlásenia zaväzuje

vypracovať analýzu predpokladov prístúpenia Slovenskej republiky k Európskej charte regionálnych alebo menšinových jazykov a k Európskej charte miestnych samospráv. Je to v súlade s odporúčaním Národnej rady z jej poslednej schôdze ako súčasť uznesenia k návrhu koncepcie organizácie miestnej a regionálnej samosprávy.

Decentralizácia štátnej správy a postupný presun kompetencií na miestnu, prípadne regionálnu samosprávu po jej vytvorení, sú nevyhnutné k odštartovaniu procesu splnenia štyroch hlavných záruk nezávislosti miestnych orgánov, a to politickej, legislatívnej, administratívnej a finančnej, ktoré predstavujú podmienku ratifikácie Európskej charty miestnych samospráv. Táto požiadavka silne rezonovala vo väčšine vystúpení delegátov IV. snemu Združenia miest a obcí Slovenska, hovorcov za jednotlivé regionálne združenia.

Združenie miest a obcí Slovenska v súčasnosti zastupuje 2 230 slovenských miest a obcí, ktoré sa prakticky od svojho vzniku usilujú dosiahnuť prístúpenie k Európskej charte miestnych samospráv ako nevyhnutnej podmienky skutočnej demokracie. V uznesení prijatom 4. snemom apelujú jeho delegáti na vládu Slovenskej republiky, aby do programového vyhlásenia doplnila záväzok podpísania Európskej charty miestnej samosprávy, čo odštartuje proces postupného vytvárania predpokladov k jej neskoršej ratifikácii.

Tak ako sa konštatuje v koncepcii, v decentralizačných krokoch treba vychádzať z princípov Európskeho spoločenstva, podľa ktorých má verejné záležitosti riešiť prednostne miestna samospráva, lebo je najbližšie k občanovi a je pod priamou kontrolou občanov. Tento princíp sa v rôznej miere uplatňuje vo všetkých demokraticky vyspelých krajinách.

K realizácii naplnenia podmienok Európskej charty miestnych samospráv je potrebné spoločné úsilie samospráv-

nych orgánov, Národnej rady, ako aj vlády Slovenskej republiky. Samosprávy ponúkajú v tomto smere vláde aj Národnej rade aktívnu spoluprácu osobitne pri plnení dvadsiatich odsekov Európskej charty, ktorými musí byť každá strana zaviazaná. Toto je možné vykonať na základe analýzy právnej úpravy miestnej samosprávy vo vzťahu k Európskej charte miestnych samospráv, ktorú vypracovalo Združenie miest a obcí Slovenska.

Z preskúmania nášho právneho poriadku vyplýva, že právne predpisy platné v Slovenskej republike už v súčasnosti zakladajú postavenie miestnej samosprávy v súlade s požiadavkami charty. Spornými ostáva len naplnenie dvoch článkov, článku III ods. 1, a to je riadenie podstatnej časti verejných vecí. Túto otázku v podstate rieši koncepcia a jeho naplnenie je podmienené realizáciou v nej uvedených krokov. Ďalej článok IX ods. 2 upravujúci finančné zdroje samospráv. Táto otázka musí byť predmetom rokovania pri zostavovaní rozpočtu, aby sa zabezpečili vlastné zdroje pre obce a mestá na finančné zabezpečenie presúvaných kompetencií.

Ako sa uvádza ďalej v tomto dokumente doterajší proces decentralizácie nebol dosť rozhodný. Naopak, došlo k skôr k rezortnej centralizácii výkonu štátnej správy a k oslabeniu možnosti uplatňovať regionálne záujmy a záujmy miest a obcí. Enormné rozčlenenie špecializovanej a štátnej správy na miestnej úrovni má za následok zvyšovanie jej zložitosti, neprehľadnosti, obmedzovanie zodpovednostných mechanizmov, byrokratických prístupov a v neposlednom rade aj rastu nákladovosti a jej nefunkčnosti.

V prvej etape považujeme pri súčasnej ekonomickej situácii za možný presun finančne menej náročných kompetencií, to je úseku matrik, evidencie obyvateľstva, zhromažďovania financií, územného a stavebného konania, sociálneho zabezpečenia, ochrany prírody a kultúrnych pamiatok. Toto by malo

byť zohľadnené pri príprave návrhov osobitných právnych úprav, ako je nový stavebný zákon, nový zákon o matrikách, zákon o sociálnom poistení a ďalšie.

V druhej časti svojho príspevku chcem upozorniť na jeden z neriešených problémov, ktorý sa taktiež opakoval vo viacerých vystúpeniach delegátov IV. snemu Združenia miest a obcí Slovenska. Ide o požiadavku vyriešiť majetko-právne vzťahy týkajúce sa neknihovaných pozemkov slúžiacich verejnému záujmu a ich prevedenie do majetku obcí, vrátane extravilánu na zákonomnom podklade. Podľa môjho názoru ide o zložitý proces, ktorý nie je možný vyriešiť v časovo krátkom funkčnom období súčasnej vlády, a preto navrhujem pripraviť podklady, ktoré poslúžia na vypracovanie návrhu k definitívnemu posúdeniu a riešeniu tohto závažného problému miest a obcí zákonnou cestou.

Na záver mi dovoľte predložiť návrh do uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky:

"a/ Národná rada Slovenskej republiky odporúča vláde Slovenskej republiky okrem analýzy pripraviť harmonogram krokov, ktoré treba vykonať, aby Európska charta miestnej samosprávy mohla byť čo najskôr podpísaná,

b/ Národná rada Slovenskej republiky odporúča vláde Slovenskej republiky pripraviť podklady k riešeniu problému nehnuteľného majetku, ktorý nemá vlastníka, osobitne k návrhu na prevedenie do majetku obcí tých neknihovaných pozemkov, ktoré slúžia verejnému záujmu."

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pani poslankyni Chlapíkovej a zároveň ju žiadam, aby návrh uznesenia dala pánu spoločnému spravodajcovi. Slovo udeľujem pánu poslancovi Jánovi Čarnogurskému.

Kolegyne a kolegovia, zároveň navrhujem, aby sme potom urobili 10 - 15 minútovú prestávku a budeme pokračovať v rokovaní.

Potom sa do rozpravy pripraví pán Jozef Hanker z Hnutia za demokratické Slovensko.

Poslanec J. Čarnogurský:

Vážený pán prezident,
vážený pán predseda Národnej rady,
pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážená Národná rada,

v lehota predpísanej Ústavou Slovenskej republiky máme pred sebou programové vyhlásenie novej vlády. Programové vyhlásenie striedym jazykom popisuje príčiny nástupu novej vlády, stav, v akom preberá krajinu, bezprostredné zámery do volieb a smery v jednotlivých oblastiach, po ktorých by mala pokračovať slovenská politika aj po termíne septembrových volieb. Na základe predloženého programového vyhlásenia budeme v Národnej rade hlasovať o dôvere vláde pomocou elektronického zariadenia.

Občania Slovenskej republiky budú taktiež hlasovať o dôvere novej vláde nie pomocou elektronického zariadenia, ale svojimi názormi, svojím presvedčením, emóciami a konieckoncov aj svojou prácou, koncom septembra tohto roku nakoniec aj hlasovacími lístkami. Už teraz si môžu občania Slo-

venskej republiky na základe svojich vlastných poznatkov a skúseností urobiť obraz o pravdivosti konštatačnej časti programového vyhlásenia.

Vyhlásenie popisuje dôvody vyslovenia nedôvery predchádzajúcej vláde a nástupu novej vlády. Všetky vecné dôvody uvedené vo vyhlásení sú pravdivé a tieto vecné dôvody vyústili do konečnej podoby, že stará vláda stratila v parlamente väčšinu a naproti tomu našla sa v parlamente iná väčšina schopná podprieť novú vládu. Takto jednoducho došlo k zmene vlády. Spôsob výmeny vlády potvrdil funkčnosť demokratického systému na Slovensku viac, než siahodlhé politologické úvahy. Sám osebe predstavuje úspech demokracie na Slovensku, a to tým viac, že predseda predchádzajúcej vlády v Zlatej Idke povedal, že zatiaľ ešte berú ohľady na zahraničie, ale keď sa priblížia voľby, také ohľady padnú a oni to všetko prevalcujú.

Vyhlásenie popisuje striedmym jazykom stav Slovenska pri nástupe novej vlády. Občania Slovenska sa z neho dozvedajú pravdu o doterajšom hospodárení. Dozvedajú sa z neho, že skutočný deficit štátneho rozpočtu za minulý rok nebol 23 miliárd korún, čo samo osebe je dostatočne zlý výsledok, ale ďalších šesť miliárd korún deficitu bolo vykázaných vo verejnom sektore, zdravotníctve, doprave, školstve a ďalších. To je spolu 29 miliárd a pasívne saldo clearingového zúčtovania obchodnej výmeny s Českou republikou vo výške 5,8 miliárd, čo je spolu 34,8 miliárd korún. Za týmito makroekonomickými číslami sa skrývajú veľmi dramatické mikroekonomické problémy.

Nová vláda nastúpila do situácie, keď v detských škôlkach začali zatvárať jedálne, pretože školstvo nemalo peniaze na ich prevádzku. Pošty bezprostredne pripravovali odpojenie súdov od telefónov, pretože súdy nemali na zaplataenie telefónnych účtov. Plynárenské závody bezprostredne

hrozili nemocniciam odpojením dodávky plynu, pretože nemocnice nemali na zaplatenie spotreby plynu.

Takéto bezprostredné problémy museli najskôr riešiť nastupujúci ministri, skôr než mohli uvažovať o zakladaní aspoň strednodobých trendov. Musíme si uvedomiť, že zvrchovanosť Slovenskej republiky neohrozuje žiadny zahraničný štát, ani žiadna vnútroštátna menšina natoľko, ako hrozba hospodárskeho zlyhania. Novej vláde sa darí zvládať tieto akútne problémy. Považujem za veľmi pravdepodobné, že táto vláda pri spätnom hodnotení dostane prívlastok vláda národnej záchrany.

Základným zámerom a základnou úlohou vlády je pokračovanie v transformačnom procese slovenskej spoločnosti. Jedným z najdôležitejších ukazovateľov transformácie je privatizácia hospodárstva. Najlepším argumentom pre pokračovanie a urýchlenie privatizácie sú jej doterajšie výsledky. Privatizované podniky nevyžadujú štátne dotácie a nezaťažujú štátny rozpočet. Privatizované obchody a ďalšie podniky služieb shustujú sieť služieb a vytvárajú nové pracovné príležitosti. Prechádzka po centrách našich miest dáva tušiť, či obnovené fasády domov a pestrejšie výklady obchodov patria štátu alebo súkromníkom.

Klub poslancov Kresťanskodemokratického hnutia považuje za správne, že vláda chce zabezpečiť rovnosť metód privatizácie a rovnocennosť jej účastníkov. Rovnako schvaľujeme znovupoužitie kupónovej metódy privatizácie. Vedú sa diskusie o tom, aký má byť rozsah majetku zahrnutého do kupónovej privatizácie. KDH považuje túto otázku za odbornú, ekonomickú, nie za politickú. Podľa nášho názoru rozhodnutie o objeme hodnoty štátneho majetku zahrnutého do kupónovej privatizácie by sa malo riadiť dvoma princípmi.

Prvý princíp spočíva v tom, že objem tohto majetku by mal byť čo najväčší, blížiaci sa ku polovici celého majetku zahrnutého do druhej vlny. Považujeme totiž kupónovú metódu za spravodlivú, poskytujúcu všetkým občanom rovnakú možnosť zúčastniť sa na privatizácii. Druhé pravidlo by malo spočívať v tom, že objem majetku zahrnutého do kupónovej privatizácie, prípadne jednotlivé podniky zahrnuté do kupónovej privatizácie možno z nej vylúčiť a privatizovať štandardnými metódami, ak sa v konkrétnych prípadoch vyskytuje možnosť privatizovať i štandardnými metódami tak, aby Fond národného majetku získal za privatizované podniky dobrú cenu.

Popri rýchlosti a efektívnosti privatizácie nemenej dôležitým prvkom je posilnenie dôvery občanov v spravodlivosť privatizácie. Nový zákon o veľkej privatizácii schválený touto Národnou radou zakladá možnosť verejnej kontroly procesu privatizácie. Vláda by však mala zvážiť, ako by mohla možnosti verejnej kontroly privatizácie viac popularizovať a rozšíriť nástroje občianskej kontroly privatizácie. Ideálne by bolo, aby sa každý občan podľa svojej vôle mohol presvedčiť, či privatizácia toho-ktorého konkrétneho podniku prebehla podľa zákonných pravidiel a či podnik privatizoval najlepší uchádzač. Ak by takáto široká kontrola privatizácie technicky nebola možná, treba rozmýšľať o zapojení odborov, rôznych občianskych združení do kontroly privatizácie.

V sociálnej sfére považujeme za prvoradé, aby sociálna politika štátu podporovala rodiny s viacerými deťmi, dôchodcov s nízkymi dôchodkami a vôbec sociálne slabšie skupiny občanov aj za cenu, že by takáto podpora spomalila hospodársky rast. Pocit občianskej solidarity považujeme za dôležitejší než strmo stúpajúce krivky o hospodárskych výkonoch.

Programové vyhlásenie vlády načrtáva pre Slovensko perspektívu občianskeho dialógu, budovania právneho štátu, iniciatívnej práce a dobrých vzťahov so zahraničím. Klub kres-

ťanskodemokratických poslancov bude hlasovať v prospech tohto vyhlásenia.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem za vystúpenie pánu poslancovi Čarnogurskému. O slovo sa prihlásil podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky pán Húška. Podľa § 19 rokovacieho poriadku mu okamžite udeľujem slovo.

Podpredseda NR SR A. M. Húška:

Vážený pán prezident,
vážená vláda,
kolagyne a kolegovia,

považujem za potrebné povedať niečo k problematike privatizácie a kupónovej privatizácie, pretože si myslím, že tu si buď nenalievame skutočne pravé víno, alebo si neuvedomujeme všetky vnútorné súvislosti, v ktorých sa táto vec udiala.

Sám osobne som bol stúpencom zavedenia kupónovej privatizácie ako výraz, ktorý bol vlastne všeobecnou občianskou reštitúciou za to, že niektorí obyvatelia v podstate veľmi silno sa zúčastňovali na tvorbe hodnôt a veľmi slabo to dostávali späť v tých socialistických mzdách. Ale chcem upozorniť, že privatizácia pomocou kupónovej privatizácie sa nemôže nikdy blížiť k 50 či viac percentám.

Problém je jednoducho v tom, že kto pozná ako funguje trh cenných papierov, vie /keď túto privatizáciu uskutočňujeme v situácii, kedy niet zdrojov/, že občania sa pripravu-

jú na masový odpredaj svojich cenných papierov, a tým sa vytvára jeden mimoriadne nevýhodný trh cenných papierov s vysokým prevážením ponuky. A v tej chvíli sa vytvára mimoriadny tlak na hodnotu, na trhovú hodnotu v takto nerovnovážnom trhu a v podstate vzniká podmienka, aby najmä zahraničný kapitál mimoriadne lacno vykupoval tieto akcie.

Sme zodpovední našej spoločnosti a tomuto štátu, aby sme mohli uskutočniť určitý druh kupónovej reštitúcie, ale nie tak, aby sme pomocou toho podnikli masový odpredaj za veľmi nevýhodných cenových podmienok. Toto si treba uvedomiť, a preto z tých dôvodov kupónová privatizácia môže tvoriť len určitý podiel vcelku i v jednotlivých podnikoch. Reziduálny podiel nevyvodzuje taký stav nerovnováhy na trhu cenných papierov, aký by vytvorila nadmerná kupónová privatizácia.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Aj ja ďakujem podpredsedovi Národnej rady pánu Húskovi. Kým dám prestávku, sú ešte dve faktické poznámky. Prvý sa prihlásil pán poslanec Chamula zo Slovenskej národnej strany, po ňom pán poslanec Prokeš z tej istej strany.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

chcel by som osloviť pána Čarnogurského a Kresťanskodemokratické hnutie. Je to prinaajmenšom kresťansky neetické, keď niekto podsuva tomuto národu prostredníctvom televíznych kamier z Národnej rady, z tohto posvatného miesta slovenského národa, takúto demagógiu a kľamstvo. Nehnevajte sa na

mňa, ale je to tak, a to z jedného jediného dôvodu. Vláda Vladimíra Mečiara, ešte raz to opakujem, začala budovať samostatný slovenský štát. Samostatný slovenský štát na vyhorenej lúke, na vyhorení ktorej máte podiel aj vy, pán Čarnogurský.

Nechcem tu uvádzať argumenty, to veľmi dobre vieme, lebo sa to tu už niekoľkokrát opakovalo. Takže si myslím, že bolo by treba so slovami narábať prinajmenšom opatrnejšie.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Prosím, pán poslanec Prokeš s faktickou poznámkou.

Poslanec J. Prokeš:

Vážení kolegovia,

buďem veľmi stručný. Nechápem, prečo SDL sa nazýva ľavicovou stranou a KDH pravicovou po tomto vystúpení pána Čarnogurského. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánovi Prokešovi za faktickú poznámkou.

Kolegyne, kolegovia, prestávka bude 15 minút. O štvrtej hodine a päť minút začíname rokovať. Slovo udelím pánu poslancovi Jozefovi Hankerovi z Hnutia za demokratické Slovensko.

/Po prestávke./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené kolegyne, kolegovia,

pokračujeme v rokovaní. Prosím pána poslanca Hankera z Hnutia za demokratické Slovensko, aby sa ujal slova a vás kolegyne, kolegovia, si dovoľujem poprosiť, aby ste sa sústredili na vystúpenia, ktoré budú nasledovať. Do rozpravy sa pripraví pán poslanec Anđel zo Slovenskej národnej strany.

Poslanec J. Hanker:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážená Národná rada,

dovoľte mi, aby som vyslovil svoj názor k predloženému programovému vyhláseniu vlády. Scenár programového vyhlásenia vlády je v intenciách celej opozičnej politiky, ktorá sa viedla v parlamente aj mimo neho od nástupu vlády pána Mečiaru v roku 1992 až po jeho odvolanie. V programovom vyhlásení ma najviac zaráža hrubá, neopodstatnená kritika bývalej vlády, ktorá v materiáli vyúsťuje do záverov, že sa preberá hospodárstvo v doba, keď v ňom vrcholia všetky nepriaznivé tendencie, a teda máme tu zrazu "spasiteľa", ktorý čarovným prúťikom za 6 mesiacov môže daný stav zmeniť, a ako sa to uvádza, len to vyžaduje inú ako doterajšiu politiku. Pritom sa však v úvode programového vyhlásenia konštatuje, že predkladané závery a nástroje novej politiky nebude možné v reálnej dobe zhodnotiť, nakoľko sa výsledky tejto politiky odrazia v hospodárstve zatiaľ iba čiastočne. Inými slovami, táto vláda nebude niesť zodpovednosť za negatívny dopad jej hospodárskej a sociálnej politiky. Treba však podotknúť, že

v programovom vyhlásení vlády som našiel aj jednu pravdivú vetu o tom, že vláda, ako sa tam uvádza, nie bude, ale musí pokračovať vo všetkých pozitívnych krokoch, ktoré, myslím, že ich je najviac, ktoré uskutočnila predchádzajúca vláda.

Vážení prítomní, veľa miesta je v programovom vyhlásení vlády venované procesu privatizácie, kde vláda vyzdvihuje metódu "osvedčenej kupónovej privatizácie" a kritizuje predchádzajúcu vládu raz za spomaľovanie privatizácie, inde zas za príliš rýchlu privatizáciu a prípadne za nespravodlivý postup pri privatizácii. Nechcem sa podrobne zmieňovať o tom, prečo kupónová privatizácia nie je všeliekom. Nakoniec, niečo tu načrtoľ už aj pán podpredseda Húška. Nie je všeliekom, a varujú preto pred jej plošnou aplikáciou aj špičkoví západní ekonómovia. Chcem len poukázať na fakt, že vláde pána Mečiara sa vytýka uprednostňovanie priameho predaja pri privatizácii pred verejnými súťažiami ako spravodlivejšej metódy. Fakty však hovoria o opaku. Do júna 1992 za vlády pána Černogurského bolo privatizovaných cez priame predaje 181 projektov za 9,7 mld korún a použitím verejných súťaží iba 8 projektov v celkovej hodnote 1 mld korún. Od júna 1992 len do februára 1994 za vlády pána Mečiara bolo privatizovaných cez priamy predaj 60 projektov len za 2,1 mld korún, cez verejné súťaže 91 projektov za 8,1 mld korún. Vidíme z toho rozdiel, že Mečiarova vláda podstatne viac uprednostňovala verejné súťaže v privatizácii.

Treba povedať, že ani v oblasti makroekonomickej politiky sa súčasná vláda neusiluje o dosiahnutie žiadnych hmatateľných výsledkov. Na dôkaz zoberiem opäť niektoré štatistické údaje. Napríklad vývoj hrubého domáceho produktu v Slovenskej republike v roku 1993 bol nasledovný: I. kvartál -5,5 %, II. kvartál -4,3 %, december už len -1,4 %. Čiže vidíte, že je tu hmatateľná tendencia k lepšiemu. Vo vládnom vyhlásení sa uvádza, že sa bude vláda usilovať len priblížiť sa k nulovému rastu hrubého domáceho produktu, čiže toho, čo

by sa dosiahlo fakticky aj bez jej pričinenia. Ďalší dôkaz: v januári 1994 miera nezamestnanosti dosiahla 14,9 %. V programovom vyhlásení sa uvádza, že vláda sa bude snažiť o udržanie nezamestnanosti pod 17 %. Čiže, dá sa povedať, že toto máme už uvedené aj v rozpočte na tento rok.

Čo sa týka vývoja devízových rezerv - uvádzam opäť štatistiku v miliónoch dolárov. V I. kvartáli 1993 devízové rezervy činili 797,5 miliónov, v III. kvartáli 1 324 miliónov dolárov, v decembri 1 424 miliónov dolárov a v januári už 1 368 miliónov dolárov. Čiže vidíte opäť stúpajúcu tendenciu. Vo vyhlásení sa uvádza, že vláda predpokladá rast čísiť tých devízových rezerv. Dá sa povedať, že v tom už to máme.

Vo vládnom vyhlásení sa ďalej konštatuje, že táto vláda zdedila málo účinný daňový, colný a poisťný systém, ktorý chce zlepšovať. Treba podotknúť, že predchádzajúca vláda nezdedila žiaden systém, ale musela si ho vytvoriť s prihliadnutím na fungujúce zahraničné daňové, colné a poisťné systémy.

V materiáli sa ďalej píše, že v oblasti mikroekonomickej politiky vláda bude mať snahu o priaznivé vytvorenie podnikateľského prostredia a podporu rozvoja podnikateľskej sféry. Predchádzajúca vláda rozvoju podnikania venovala sústavnú starostlivosť a pozornosť. Napríklad v minulom roku bol mesačný prírastok úverov bánk podnikom a organizáciám súkromného sektoru, vrátane živnostníkov, 1,1 mld SK, čím sa zvýšila celková hodnota úverov na 102,1 mld korún, ktorá tvorila 39,7 % úhrnu korunových rezerv. Podporu dostávali rôznymi formami podnikatelia aj zo zahraničia. Spomeniem napríklad, že vo februári to bola podpísaná zmluva o poskytnutí úveru Slovensku zo strany Japonska vo výške 4 290 miliónov jenov na podporu malého a stredného podnikania. Efektívne u nás fungujú aj rôzne nevládne inštitúty na odbornú podporu podnikov. Vládne úvery zo zahraničia, o ktorých vlád-

da rokuje, treba povedať, že boli už predvarené predchádzajúcou vládou.

Dá sa povedať, že zvláštny je prístup a postoj vlády aj pri rokovaniach s Medzinárodným menovým fondom a Svetovou bankou. Doteraz za predchádzajúcej vlády išlo o korektné a partnerské vzťahy. Obe svetové inštitúcie totiž majú dôkladne zmapovanú politicko-ekonomickú situáciu na Slovensku. A chcem len poznamenať ďalší fakt, že len vďaka argumentácii faktov Mečiarova vláda nepodľahla tendenciám aj našich bývalých opozičných politikov, nielen teda týchto inštitúcií, o nevyhnutnosti 30-percentnej devalvácie.

Už v novembri minulého roku bolo prijaté memorandum s Medzinárodným menovým fondom vhodné aj pre Slovensko, ktoré však bolo viazané na splnenie určitých kritérií vo výdavkovej časti štátneho rozpočtu. Treba povedať, že len vďaka bývalej opozícii v Národnej rade bolo do rozpočtu zahrnutých - najmä do jeho výdavkovej časti - 170 pozmeňovacích návrhov, ktoré vážne ohrozili nielen štátny rozpočet, ale aj naše vzťahy s Medzinárodným menovým fondom. Podľa môjho názoru ani krátkodobá pôžička z Medzinárodného menového fondu, ktorá má byť podpísaná v júni alebo v júli, neprinesie osobitný efekt pre naše hospodárstvo, ale naopak, prinesie ťažkosti s jej splatením budúcej vláde. Jej účel však môže byť aj iný. Môže totiž úspešne prispieť k volebnej kampani terajšej vlády.

Na záver chcem povedať toľko: Programové vyhlásenie nevychádza z analýzy súčasného stavu a nedostatkov, čiže z materiálu, ktorý nám bol v Národnej rade sľúbený. Načrtnuté nedostatky predchádzajúcej vlády sú nezodôvodnené a neopodstatnené.

Po druhé - predložený materiál nenačrtáva krátkodobé šesťmesačné, ani dlhodobé ciele, o ktoré by sa Národná rada

Slovenskej republiky mohla oprieť pri záverečnom hodnotení činnosti tejto vlády za jej funkčné obdobie.

Po tretie - podstatná časť, viac ako 90 % materiálu, je prevzatá z programového vyhlásenia bývalej vlády, takže kladne treba hodnotiť len nutnosť a povinnosť pokračovať v politike predchádzajúcej vlády, i keď predpokladáme, že v dôsledku týchto zmien, ktoré nastali, príde k vážnym ekonomickým stratám. V celom materiáli je ďalej podčiarknutá snaha o urýchlenie procesu privatizácie, ako som spomínal. Myslím si, že to bola jedna z prioritných príčin, prečo vlastne bola zvrhnutá predchádzajúca vláda, teda dostať sa lacno a rýchlo ku kapitálu, ktorý tu ešte je. Preto treba povedať, že v budúcnosti proces privatizácie budeme musieť na pôde parlamentu starostlivo sledovať a kontrolovať. Tým, že programové vyhlásenie vlády neobsahuje žiadne nové programové prvky a nie sú vytýčené ani nové ciele, možno konštatovať, že Mečiarova vláda bola neopodstatnene zosadená a 6 mesiacov brzdený transformačný proces, ako som spomínal, bude mať vážny dopad na celú politickú, hospodársku aj sociálnu sféru.

Materiál, ktorý máme predložený, nedáva žiadne dôkazy o tom, že by boli ohrozené základy fungovania demokracie a spoločnosti, ako sa tam spomína. Plne sa však stotožňujem s tvrdením, ktoré je obsiahnuté v úvode tohto programového vyhlásenia, že k spojeniu takých rôznorodých subjektov v jednej vláde, aké teraz sú, nedochádza vo svete tak často. Vláda totiž s takýmto zložením a s takými danými rôznymi politickými programovými cieľmi môže fungovať len pri deklarovaní určitých spoločenských spoločných zámerov, ale už nie pri ich realizovaní.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Hrnko sa hlási s faktickou poznámkou. Potom udeľujem slovo pánu ministrovi Dzurindovi. A ešte predtým faktická poznámka - pán poslanec Ftáčnik. Prosím, pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Som nesmierne rád, že pán poslanec Hanker si všimol to zásadné, čím sa odlišuje táto vláda od tej predchádzajúcej, a to, že chce pôsobiť kontinuálne, že chce nadviazať na všetko pozitívne, čo v tomto štáte urobené bolo. To je, myslím, zásadná rozdielnosť tejto vlády od predchádzajúcej, lebo to, čo urobila predchádzajúca vláda pri svojom odchode, sa morálne ani právne nedá ospravedlniť, lebo žiaden čestný kapitán, keď sa loď potopí alebo potápa, neopúšťa túto loď ako prvý. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Ftáčnik - faktická poznámka.

Poslanec M. Ftáčnik:

Vo svojej faktickej poznámke by som chcel poopraviť tvrdenie, ktoré verejne uviedol pán Kozlík a pán Hanker ho zopakoval, že opozícia v decembri 1993 vniesla do rozpočtu 170 pozmeňovacích návrhov. Obaja páni zrejme zabudli, že vtedy vládna koalícia 75 hlasmi schválila rozpočet, a mohla teda rozhodnúť o každom z predložených pozmeňovacích návrhov podľa svojho vlastného uváženia. To znamená, že toto je zavádzanie a podsúvanie niečoho, čo nie je pravda. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pani poslankyňa Tóthová - faktická poznámka.

Poslankyňa K. Tóthová:

Vážený parlament, pánu poslancovi Hrnkovi len nasledujúce slová: Loď sa nepotápala, kapitán neopustil loď, ale bol odvolaný.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ešte jedna faktická poznámka - pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážené dámy,
vážení páni,

Ien k pánu poslancovi Ftáčnikovi. Ak je pravda to, čo hovorí, tak je to dôkaz ústretovosti koalície SNS, HZDS a vlády Vladimíra Mečiara. Som zvedavý, či budeme môcť to isté povedať o tejto koalícii.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Faktické poznámky skončili, preto môžem udeliť slovo pánu ministrovi Dzurindovi. Do rozpravy sa potom s poslancov pripraví pán poslanec Anđel.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Vážený pán predseda Národnej rady,
vážený pán predsedajúci,
vážený pán premiér,
pani poslankyne, páni poslanci,

chcel by som veľmi krátko reagovať na vystúpenie pána poslanca Hankera. Pán poslanec, mám pocit, že základom pre diskusiu v parlamente aj ináč je poznať dôsledne objekt alebo predmet diskusie. Odporúčam vám, keby ste boli taký láskavý a otvorili si programové vyhlásenie na strane 13, lebo ste povedali, že kupónová privatizácia nie je všelikom a odvolávali ste sa na podporné stanoviská zahraničných ekonómov. Iste by ste prečítali na strane 13 vo štvrtom odseku aj to, že urýchlíme privatizáciu už pripravených a nesporných privatizačných projektov štandardnými metódami. V druhom odseku by ste sa dočítali, že vláda zabezpečí rovnosť metód privatizácie. Teda došlo v základnom poňatí toho, čo ste povedali, k veľkému posunu na vašej strane. Keď ste už ale venovali taký priestor kupónovej privatizácii, chcel by som vám predsa len povedať aj niekoľko výhod, hoci si uvedomujem, že aj štandardné metódy, a to adresné vlastníctvo, predstavuje značnú výhodu.

Teda aspoň niekoľko výhod kupónovej privatizácie.

Prvou z nich je nevyhnutnosť takého kroku aj preto, že je úžasne nízka likvidita našich komerčných bánk. Tá nízka likvidita je preto, že bola obrovská sekera v štátnom rozpočte minulého roku, ako ste počuli, 35 miliárd korún. Preto Národná banka Slovenska bola nútená stiahnuť refinancovanie komerčných bánk, aby nedošlo k roztáčaniu inflačnej špirály. Jednoducho banky nemajú peniaze na privatizovanie štandardnými metódami. A to sa udialo, pán Hanker, za vašej vlády.

Druhý dôvod je nízka domáca kúpyschopnosť obyvateľstva. Po tretie - naozaj nič nebráni našim občanom a, chvalabohu, sa to už naučili, aby s akciami obchodovali, samozrejme, uvedomujúc si trendy vývoja cien akcií na kapitálovom trhu. Ďalším dôvodom, ktorý hovorí v prospech kupónovej privatizácie, je politická diskreditácia privatizácie vôbec, ktorá žiaľ, bola urobená vašou vládou tým, čo sa dialo v tejto oblasti.

Ďalej, keď sa odvolávate na zahraničných investorov alebo odborníkov, iste viete, že pre zahraničný kapitál nie je dôležité akou metódou je privatizovaný podnik, ale či je privatizovaný, alebo nie je. Mohli by sme iste hovoriť aj o ďalších výhodách, pripúšťam aj nevýhodách tejto metódy, ale zhrnul by som to tak, čo je napísané v druhom odseku na strane 13, že nám ide o rovnocennosť metód.

Pán Hanker, predseda vášho hnutia pri prvej návšteve premiéra Klauza v zvrchovanej Slovenskej republike prehlásil: "Na Slovensku druhá vlna kupónovej privatizácie nebude." Nuž, my hovoríme, že druhá vlna kupónovej privatizácie na Slovensku bude a dáme časť majetku občanom tak, ako je plánované v našom programovom vyhlásení.

Druhú poznámku, pán poslanec, by som adresoval do oblasti, kde ste ma prekvapili, že ste sa do nej pustili, je to oblasť makroekonomického vývoja. Veľmi ste ma prekvapili konštatovaním zlepšovania makroekonomických ukazovateľov, lebo jednoducho opak je pravdou. Len treba podobne ako v programovom vyhlásení vychádzať z faktov.

Pozrite si vývoj nezamestnanosti - od leta 1993 každý mesiac so železnou pravidelnosťou táto nezamestnanosť rastie napriek tomu, že v Slovenskej republike nemáme ani jediný bankrot. Pozrite sa na zrýchľovanie inflácie - za január 1,1 %, za dva mesiace 2,1 %. Pozrite sa na vývoj priemyselnej produkcie, pozrite sa na disproporciu medzi rastom nomi-

nálnych miezd a poklesom produktivity práce, ale pozrite sa najmä na finálny ukazovateľ hospodárskej politiky, ktorú forsirovala vaša vláda, na vývoj exportu našich výrobkov, na vývoj našej obchodnej bilancie. Za minulý rok dovoz vzrástol o vyše 15 %, kým vývoz poklesol o neuveriteľných 11,5 %. A toto dusí slovenskú ekonomiku, toto je pre ňu veľmi nebezpečné.

Prepáčte mi, pán poslanec Hanker, ale zhrnul by som toto svoje vystúpenie asi v tom, že som o vás počul, že ste riaditeľom Výskumného ústavu práce a sociálnych vecí, teda nie že by som vám závidel aj ten druhý štátny plat, ale skôr som očakával, že budete diskutovať predovšetkým k tejto téme, k téme sociálnej politiky, pretože diskutovať o oblastiach, ktoré nemáte dobre naštudované, nie je celkom správne. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Prosím, pán poslanec Hanker sa hlási s faktickou poznámkou.

Poslanec J. Hanker:

Chcel by som len povedať pánu ministrovi, že tak, ako to má preštudované on, tak to mám preštudované aj ja.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Hankerovi za faktickú poznámkou. Slovo udeľujem pánu poslancovi Anđelovi zo Slovenskej národnej strany. Ďalej sa do rozpravy prihlásil pán poslanec Jozef Tarčák z Hnutia za demokratické Slovensko.

Poslanec M. Andel:

Vážené dámy,
vážení páni,

4

udivuje ma, že pán minister dopravy a spojov nerozpráva o svojom rezorte, ale o privatizácii. To na margo jeho oslovenia pána poslanca Hankera.

Dámy a páni, ako ste si všimli, programové vyhlásenie novej dočasnej vlády Slovenskej republiky je vlastne začiatkom predvolebnej kampane. Súčasná koalícia spustila lavínu kritiky na predchádzajúcu vládu vo všetkých smeroch, kritiky, ktorá veľmi často obsahuje polopravdy a dokonca niekedy i klamstvá. Na druhej strane programové vyhlásenie, o ktorom rokujeme na dnešnej plenárnej schôdzi, je predkladané našej verejnosti ako programový dokument, ktorý jediný môže zachrániť Slovensko pred katastrofou.

Páni poslanci, pani poslankyne, obzrime sa do nedávnej minulosti a pripomeňme si skutočnosti, ktoré nemožno aj napriek úsiliu mnohých vymazať z novodobých dejín Slovenska. Uvedomme si, kto zrazil Slovensko na kolená, kto so súhlasom, s ným súhlasom vo federálnej vláde podpísal napríklad prechod Československých aerolínií, Československej námornej plavby, pod rezort dopravy Českej republiky, kto odovzdal Československú obchodnú banku, kto rozhodol o konverzii zbrojného priemyslu na Slovensku, kto sa podpísal pod rozbitie poľnohospodárskej veľkovýroby, kto tým spôsobil mnohomiliardové škody, s ktorými sa Slovensko doteraz nevie vysporiadať?

Pán minister dopravy, keď rozprávate o nezamestnanosti, treba odpovedať, kto spustil lavínu nezamestnanosti. Preto takto nehanebne kritizujete problematiku nezamestnanosti, pretože otvorene nepoviete, že za vlády pána Čarnogurského bo-

lo na Slovensku viac ako 300 tisíc nezamestnaných? Práve Mečiarova vláda musela riešiť tento problém, a bola to Mečiarova vláda, pán Čarnogurský, ktorá po vás zdedila v júli 1992 deficit vo výške vyše 30 miliárd korún.

Prečo toto všetko tu spomínam? Z jednoduchého dôvodu. Ľudia, ktorí hospodársky a sociálne zrazili Slovensko na kolena, ľudia, ktorí hlasovali proti zvrchovanosti a Ústave Slovenskej republiky, podľa mňa, nemajú morálne právo takto nehanebne kritizovať. /Potlesk./

Veď pozrite sa, keď sa vo Federálnom zhromaždení schvaľoval zákon o rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, pán Šimko vtedy ako poslanec Federálneho zhromaždenia vo svojom vystúpení považoval tieto emancipačné snahy Slovákov za barbarský čin. Nedávno jeho vystúpenie bolo zverejnené i v médiách. A dnes je tento človek podpredsedom vlády Slovenskej republiky, a ľudia, ktorí nás zrazili na kolena, dnes nám dávajú všeliek na to, ako vyriešiť rany Slovenskej republiky.

Chcem sa vás spýtať, páni poslanci, nezdvíha sa vám z toho všetkého žľč? Veď pri predkladaní programového vyhlásenia vlády pána Mečiara v roku 1992, respektive pri aktualizácii tohto programového dokumentu na 18. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky v apríli 1993, drvivá väčšina z vás si to uvedomovala a drvivá väčšina z vás považovala tento dokument takmer za bezchybný.

Ktosi z dnešnej novovytvorenej koalície konštatoval, že poslanci za SNS a HZDS sa na rokovaníach výborov Národnej rady nie veľmi vyjadrujú k tomuto programovému dokumentu. Nemám právo hovoriť za opozíciu, ale poukážem iba na jednu skutočnosť. Vo Výbore Národnej rady pre vzdelanie, vedu a kultúru predkladal uvedený materiál nový minister školstva pán Harach. Poukázal na problémy slovenského školstva a na-

značoval východiská na ich riešenie. V podstate vlastne zhodne s predchádzajúcim ministrom školstva, respektíve tak ako to navrhoval pán Roman Kováč, keď ako podpredseda vlády bol ešte poverený vedením rezortu ministerstva školstva. A čuduj sa svete, spravodajca nášho výboru pán Ftáčnik vysoko hodnotil vystúpenie i programové vyhlásenie novej vlády, a pritom na 22. schôdzi Národnej rady v októbri 1993 bol vlastne za odvolanie pána Kováča, ktorého názory, opakujem druhýkrát, predniesol dnešný minister školstva. Z toho jasne vidieť, že netreba meniť obsah dokumentov, ale stačí zmeniť iba názory niektorých poslancov.

Programové vyhlásenie, teda materiál, o ktorom rokujeme, je veľmi zaujímavý dokument. Ak ho čítate, môžete sa tam stretnúť od krajne pravicových predstáv až po krajne ľavicové myšlienky. Teda vlastne tento dokument je kompilátom viacerých programových vyhlásení súčasnej vládnej koalície a, podľa môjho názoru, preto i pomerne ťažko realizovateľný.

Páni poslanci, pani poslankyne, programové vyhlásenie je neživý dokument, ktorý do života musia uviesť reprezentanti jednotlivých rezortov, teda ministri. Žiaľ, i keď v dnešnej vláde sú i ľudia, ktorých si skutočne vysoko vážim, v tejto vláde sú i ľudia, ktorých charakterové a morálne vlastnosti sú veľmi, veľmi diskutabilné. Mám konkrétne na mysli pána Ing. Janičinu, ktorý je veľmi citlivý na svoju osobu. Potvrďuje to i jeho posledný prejav ctihomamu, snaha podať žalobu na pána Lexu za zásah do integrity jeho osobnosti.

Pán Janičina, tam vzadu sedia poslanci, ktorí potvrdia, že vaše poznámky na adresu členov predchádzajúcej vlády sa z hľadiska vyššieho mravného princípu, na ktorý sa tak často odvolávate, dajú len veľmi ťažko reprodukovať. Jeden zo slušnejších na adresu ministrov, ktorý ste používali, citujem: "Vyplaz jazyk ty, ja si to prečítam." Pán Janičina, ak

by ste vyplazili jazyk vy na predošlom rokovaní parlamentu, myslím si, že by ste boli urobili skutočne vynikajúci čin. V tomto parlamente sedím už štyri roky, ale tak nekvalifikované vystúpenie som tu od člena vlády ešte nezažil. Preto zrejme aj pán minister dopravy uvedomujúc si túto skutočnosť sa usiluje svojimi vystúpeniami k problematike privatizácie zachrániť ako-tak česť rezortu, ktorý vedie pán Janičina.

Záverom, i keď niektorí z nás občas používame nárečie z regiónov, z ktorých sme vyšli, snažíme sa rozprávať po slovensky a nezavádzať cudzie výrazy. Neraz som i z tohoto miesta upozorňoval, že slovenčina má pomerne bohatú jazykovú slovnú zásobu a netreba do nej zavádzať cudzie slová. Pán Janičina včera konštatoval, ako som už spomínal, že bola zasliahnutá integrita jeho osobnosti. Integrita znamená neporušiteľnosť, nezmeniteľnosť, celistvosť. Ako vidím, pán Janičina je fyzicky neporušený, nezmenený, celistvý /oživenie v sále/. Ak je náhodou inak narušená jeho osobnosť, boh nás ochraňuj. /Smiech v sále./

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

prepáča, že môj záver bol osobný. Dovolil som si to urobiť z dvoch dôvodov. Po prvé - poukázať na charakter človeka, ktorý sa oháňa morálkou, poukázať na jeho charakter tak, ako ho poznáme z poslaneckých lavíc. A po druhé - pán Moravčík vo svojom vystúpení sám naznačil, ktorým smerom by sa mala uberať rozprava.

Ďakujem.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážený pán poslanec, ako podpredseda parlamentu som

rád, že v našom parlamente ešte nedošlo k takým scénam ako v niektorých iných parlamentoch, kde sa poslanci napádajú aj fyzicky, ale bol by som veľmi rád, keby sme sa počas tejto rozpravy nenapádali ani iným spôsobom. Nemyslím si, že je dobré, aby sme v tejto diskusii používali také výrazy, ako "vzkypela mi žľč". Myslím, že by sme mali nasadiť trošičku iný tón. A prosím aj ďalších, ktorí budú mať teraz faktické poznámky, aby skúsili zmeniť tón rozpravy, ktorý bol nastolený.

Ďakujem.
/Potlesk./

Pán poslanec Hrnko - faktická poznámka, potom pán minister, potom pán poslanec Tahy.

Poslanec A. Hrnko:

O celej kvalifikovanosti vystúpenia pána Andela svedčí to, že dvakrát spomenul, že v októbri minulého roku bol odvolávaný pán minister Kováč. Podľa mojich znalostí pán minister Kováč odstúpil ešte v roku 1990. V októbri minulého roku bol návrh na odvolanie pána ministra Kučeru. Aspoň vidieť, ako ten výbor, ktorý riadil, spravoval a ako je zainteresovaný v problematike, o ktorej rozprával.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Anđel - faktická poznámka. Potom pán poslanec Tahy a potom udelíme slovo pánu ministrovi.

Poslanec H. Anđel:

Mrzí ma, že pán kolega Hrnko nepočul, keď som povedal "pán podpredseda vlády Kováč, ktorý bol vtedy poverený vedením ministerstva školstva".

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Pán poslanec Tahy - faktická poznámka.

Poslanec M. Tahy:

Pán poslanec Andel, chcel by som vás upozorniť na jednu skutočnosť, že pribrzdením privatizácie, pribrzdením bankrotov podnikov, ktoré sú stratové, vznikla dosť značná strátová nezamestnanosť, ktorá je dnes oficiálne Slovenskou akadémiou vied, jej ekonomickým ústavom, odhadovaná na 12 ‰. Čiže ak si uvedomíme, že dnes máme 14,9 ‰ vykazovanej nezamestnanosti a k tomu si pripočítate 12 ‰ skrytej, tak je to podstatne vyššia nezamestnanosť, ako bola kedysi za vlády Jána Čarnogurského, keď začínala ekonomická reforma. To je jedna poznámka.

Druhá poznámka - vaše rečnícke otázky kvôli privatizácii ČSA by sa mali dať komusi inému ako ministrovi dopravy, pretože táto záležitosť sa riešila za vlády pána Vladimíra Mečiara. A zároveň by som vás chcel upozorniť, že pán Vladimír Mečiar ešte v lete roku 1990 tvrdo kritizoval pána Čarnogurského za to, že má snahy vytvárať svojou koncepciou pre Slovensko rovnoprávne vzťahy v Rade Európy s Českou republikou. Takže prosím, obráťte sa na pána Mečiara. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem za faktickú poznámku. Prosím, pán minister Janičina, máte slovo.

Pán poslanec Prokeš, ospravedlňujem sa, nevidel som vás.

Minister pre správu a privatizáciu
národného majetku SR M. Janičina:

Ak sa mám priznať, chvíľku som aj rozmýšľal, či vôbec mám reagovať, pretože to bola skutočne typická ukážka metód, ktoré sa používajú v bývalej koalícii HZDS a SNS. Je mi jasné, prečo sa moja osoba stala terčom útokov v tejto situácii. Presne som vedel, do čoho idem. Išiel som tam s týmto vedomím a vyhlasujem, že si svoju povinnosť splním, že svoju funkciu budem vykonávať podľa zákona a podľa vyšších morálnych princípov, ktoré tu ktosi spochybňuje.

Vážený pán Andel, nebudem sa k tejto veci viac vyjadrovať, pretože sa domnievam, že dnešné rokovanie by sa malo niesť skôr vo vecnom tóne. Ak máme niečo k programovému vyhláseniu, hovorme o tom, o mojej osobe sa budeme rozprávať inokedy. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Prokeš - faktická poznámka. Potom sa o slovo prihlásil podpredseda Národnej rady pán Černák a potom pán minister Dzurinda.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

dovoľte, aby som pána Tahyho poprosil, nech si pozrie dátumy, čo sa kedy udialo, a potom bude vedieť, čo sa za ktorej vlády udialo. A druhá vec - pánu ministrovi Janičinovi. Je mi veľmi ľúto, ale tento konfrontačný tón sem nevnesla opozícia. A čo sa týka konkrétne jeho osoby, musím povedať, bohužiaľ, je to osobné - obvinil ma na jednej tlačovej konferencii, že som išiel do vlády Vladimira Mečiara

kvôli dvom bavorákom. Nuž, nie je to pravda. Išiel som z vyššej funkcie na nižšiu. Ale musím sa opýtať, či nerozpráva sám o sebe.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Prokešovi. Podpredseda Národnej rady pán Černák, potom pán minister Dzurinda.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Vážený pán predseda,
vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
kolegyne, kolegovia,

v jednom s tebou, pán kolega Anđel, vrelo súhlasím, nech kritizuje každý to, na čo je odborník. Odvtedy ako najväčšími špecialistami na TRANSGAS sa stali páni Lexa a Hofbauer, to hlásam všade.

Druhá poznámka - prosím, nerozdeľujme sa na tých, ktorí boli za a ktorí boli proti. Nedaťme Slovensko v roviny tých, ktorí boli za slovenskú štátnosť a tých druhých. Toto sú zrejme uvedomil aj pán Mečiar, keď túto deliacu roviny opustil a do svojej vlády kandidoval pani Belohorskú, ktorá mala iné presvedčenie, pretože v prvých voľbách kandidovala za hnutie, ktoré jediné chcelo zrušiť slovenskú vládu a slovenský parlament. Takže, neútočme na pána Šimku, pretože sme rovnakí na obidvoch stranách.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Prosím, pán minister Dzurinda. Potom sa do rozpravy pripraví pán poslanec Tarčák. Ešte predtým podpredseda vlády pán Šimko.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Dámy a páni,

v Národnej rade Slovenskej republiky by mali zaznievať fakty a pravda. Dovoľte preto reagovať k dvom momentom vo vystúpení pána poslanca Andela.

Áno, nezamestnanosť za vlády Jána Čarnogurského rástla, pretože vládu preberal 23. apríla 1991 a vlastný proces transformácie bol odštartovaný 1. 1. 1991. Azda netreba povedať, prečo rástla. Chcem povedať, že naozaj kulminovala na hranici cez 300 tisíc. To číslo je plus-mínus, ale približne 317 tisíc nezamestnaných bolo v januári 1992.

Okrem iných ukazovateľov - zostaňme len pri nezamestnanosti - je mimoriadne dôležité to, že po kulminácii v januári 1992 nezamestnanosť prakticky celý rok 1992 klesala. Keď Ján Čarnogurský vládu odovzdával, v júni 1992 bolo približne 280 tisíc nezamestnaných. Ešte v októbri 1992 bolo 260 tisíc, ale mesiac čo mesiac nezamestnanosť klesala. V novembri 1992 sa tento pozitívny trend opäť zlomil a od novembra 1992 prakticky dodnes s výnimkou marca 1993 nezamestnanosť trvalo stúpa. To je prvá pravda.

Druhá pravda - pán poslanec, je schodok štátneho rozpočtu, povedali ste 30 miliárd korún. Ako môžeme takto voľne narábať s pravdou? Ján Čarnogurský preberal vládu v apríli

1991, keď rozpočet tvoril niekto iný a niekto iný napríklad predimenzoval príjmy. Ale zostaňme pri číslach. Účtovný schodok za rok 1991 bol 10,2 mld. Po zúčtovaní s rozpočtom federácie, ktorý bol plusový, sme schvaľovali štátny záverečný účet mínus 8 mld. Ale dobre, zostaňme pri 10,2. Za prvý polrok 1992 to bolo 0,1 mld. Dohromady je to 10,3, pán poslanec Anđel, odkiaľ 30? A pravda je aj taká, že za minulý rok, ako ste už počuli, to bolo 35. Tak len, aby tu bola pravda. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

O slovo sa prihlásil podpredseda vlády pán Šimko, potom pán poslanec Šutovský - faktická poznámka.

Podpredseda vlády SR I. Šimko:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážený pán poslanec Anđel,

nemyslím si, že moje vystúpenia a moje postoje, ktoré som zaujímal vo Federálnom zhromaždení, súvisia s prerokúvaním programového vyhlásenia vlády, ale nazdávam sa, že zasa pravda musí vyjsť na povrch. A v tomto sa, pán poslanec Anđel, mýlite. Vy ste tam, samozrejme, neboli, takže beriem to ako informáciu, ktorá sa k vám dostala mylne. Vo vystúpení, kde som sa venoval v takej filozofickej a historickej rovine, kde som hovoril aj o barbarstve, som nehovoril pri schvaľovaní ústavného zákona o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý sa schvaľoval v novembri, ale v septembri v roku 1992 pri inej príležitosti. Hovoril som o tom v súvislosti s historickou pamäťou národov. Samozrejme, môžete súhlasiť, môžete nesúhlasiť, ale využijem prvú vhodnú príležitosť, keď budete mať nejaké životné jubileum a tento svoj prejav vám venujem.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem podpredsedovi vlády pánu Šimkovi. S faktickou poznámkou sa prihlásil pán poslanec Šutovský a potom pán poslanec Hanker.

Poslanec J. Šutovský:

Vážené dámy,
vážení páni,

keď tu, v parlamente, sa delíme na tých dobrých - jedni sú tí dobrí a druhí sú tí najhorší, a navyiac, keď sa ešte tu hovorí o morálke po každej stránke, dovoľte mi, aby som aj ja poukázal na morálku pána ministra Janičinu. Ten hovorí takisto o mravoch, a preto dovoľte, aby som dokladoval práve oblasť, ktorá sa týka takisto morálky. Doktor Milan Janičina si rieši finančné otázky a riešil finančné otázky prakticky až doteraz z nasledovných zdrojov: Poberal poslancecky plat, ktorý je vlastne prvým štátnym platom, poberal plný plat povereného námestníka predsedu Úradu pre geodéziu, kartografiu a kataster, čo je druhým štátnym platom, navyiac v ňom poberal 25-percentný príplatok za nepodnikanie, hoci v tom istom čase preukazateľne vykonával úkony komerčného právnik pri súkromných klientoch, napríklad pri zastupovaní svojho klienta pána Čina, bývalého bufetára v najlukratívnejšom kultúrnom a spoločenskom dome Slovenskej republiky, tzv. Átrii, predtým Darnici, ktorý tento nezákonne sprivatizoval v čase pôsobenia pána doktora Janičinu na ministerstve.

Vážené dámy a páni, urobte si, prosím, vlastný názor na morálku a dobré mravy pana ministra dočasnej vlády, pretože podľa môjho presvedčenia, pokiaľ tento človek prednáša o morálke a dobrých mravoch, je to to isté, ako keď vegetarián zasvatene hovorí o rôznych chuťových odtieňoch bravčového

masa. Vyzývam vás, vážený pán právny zástupca, doktor Janičina, vráťte do štátnej pokladnice nezákonne získané mzdové prostriedky vo výške 25-percentného príplatku za nepodnikanie, ktoré ste neoprávnene poberali. Čiže, vidíte, keď budeme takto postupovať a budeme dokazovať, ktorí sú tí dobrí, ktorí sú tí lepší, a ktorí tí najlepší, a na druhej strane tí najhorší, pravdepodobne sa budeme skutočne v tomto parlamente bavíť len o invectívach a nepokročíme ďalej.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené kolegyně,
vážení kolegovia,

kým dám slovo pánu ministrovi Janičinovi, ktorý sa oň prihlásil, chcel by som vás upozorniť na dva paragrafy rokovacieho poriadku. § 21 hovorí, že poslanec, ktorému sa udelilo slovo, má hovoriť k prerokúvanej veci. Ak sa od nej odchyľuje alebo ak prekročí určenú rečnickú lehotu, predsedajúci môže poslanca na to upozorniť. Takže prosím, páni poslanci, upozorňujem vás na to, že témou dnešného rokovania je programové vyhlásenie vlády a nie osobné invectívy.
/Potlesk./

A aby sme v tejto téme, dámy a páni, nepokračovali, dávam vám návrh. Mandátový a imunitný výbor predsa hneď po návrate delegácie zo Štrasburgu, ktorá príde už vo štvrtok, predloží predsedovi Národnej rady informáciu o tom, ako to bolo s nami, členmi parlamentu, čo sa týka dvojitych zamestnaní. Myslím si, že verejnosť si tú informáciu veľmi rada prečíta komplexne, aby sme nehovorili iba o jednotlivcoch.
/Potlesk./

Prosím, ešte faktická poznámka - pán poslanec Hanker.

Poslanec J. Hanker:

Chcel by som len povedať pánu ministrovi Dzurindovi ako ekonomickému expertovi, že keď nehodnotí všetky meniace sa podmienky transformácia, ktorými republika prechádza, a hodnotí napríklad nezamestnanosť za vlády pána Čarnogurského a nezamestnanosť teraz, nakoniec môže hodnotiť nezamestnanosť aj predtým, za komunistického režimu a za vlády pána Čarnogurského, keď vlastne nevykazovali žiadnu nezamestnanosť.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Ešte dávam slovo pánu ministrovi Janičinovi. Potom sa do rozpravy pripraví pán poslanec Tarčák. Ešte predtým predseda klubu HZDS pán Cabaj.

Minister pre správu a privatizáciu
národného majetku SR M. Janičina:

V podstate som vďačný pánu poslancovi Šutovskému, že mi dal takto šancu vysvetliť veci veľmi konkrétne. Kauza Darnica - áno, ja som to zastupoval. Prvýkrát som môjho klienta - vtedajšieho - videl, vedel som, že existuje, pretože je to pomerne známa osoba, ale prvýkrát v živote som ho videl v auguste roku 1991, t.j. vyše 5 mesiacov po mojom odchode z ministerstva pre privatizáciu. Na ministerstve privatizácie som sa na privatizácii tohto majetku nijakým spôsobom nepodieľal. To vyhlasujem verejne. A v prípade, že by bolo tvrdené niečo iné, bude mi to musieť byť dokázané. Túto kauzu som zastupoval presne do 18. 4. 1993, keď som od zmluvy odstúpil.

Podľa zákona o komerčných právnikoch som bol povinný po odstúpení od tejto zmluvy vykonať ďalšie právne úkony napriek odstúpeniu od zmluvy - tak hovorí zákon - z toho dôvo-

du, aby klientovi nevznikla ujma. Do funkcie námestníka predsedu som nastúpil 1. 5. 1993, t.j. niekoľko týždňov po odstúpení od zmluvy. To znamená, že keď som poberal príplatok za nepodnikanie, v tom čase som už žiadnu kauzu Darnica alebo Átrium nezastupoval. Všetky ďalšie, samozrejme, boli ešte 2-3 prípady, som odovzdal kolegovi, komerčnému právnikovi. Podrobnosti o tom nebudem hovoriť, zakazuje mi to zákon. Jednoducho záujmy klienta musia byť dodržané. Ak by boli nejaké problémy, čo sa týka tlače alebo verejnosti, viem to všetko dokázať.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu ministrovi. Pán poslanec Cabaj, potom pán poslanec Chamula - faktické poznámky.

Poslanec T. Cabaj:

Pán predsedajúci, ďakujem za upozornenie, že by sme sa nemali vyjadrovať k osobám. Nie je to celkom tak. Vzhľadom na to, že preberáme programové vyhlásenie vlády, tá vláda je zložená z osôb. A pokiaľ prijmeme, alebo neprijmeme programové vyhlásenie vlády, rozhodujeme aj o týchto osobách.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Proti tomu nenamietam, ale máme stanovený bod programu, ku ktorému by sme sa mali veľmi konkrétne vyjadrovať a nemali by sme sa uchyľovať - a dúfam, že bude so mnou súhlasiť väčšina parlamentu - k osobným invektívam.

Prosím, pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

Keď hovoríme o osobnom prístupe, tak niekto ten osobný prístup tu začal, a vlastne osobný prístup je v úvode programového vyhlásenia vlády. Ale druhá vec - chceme osloviť pána ministra Dzurindu. Som z okresu, kde je jedna z najvyšších mier nezamestnanosti na Slovensku, a to je okres Rimavská Sobota. Vieme veľmi dobre, z akých dôvodov táto nezamestnanosť vznikla a ako vznikla. Keby sme si to mali rozobrať na drobné, myslím si, že - prosím pána Hrnku, aby ma nevyrušoval ako zlý žiak - táto nezamestnanosť vznikla vlastne pričinením bývalej federálnej vlády, pretože išlo o konverziu. A potom, samozrejme, vieme veľmi dobre, v akom vzťahu bola vláda Čarnogurského k tejto vláde a kto vlastne sa snažil pretrhnúť túto reťaz v tom zmysle, že vznikol samostatný slovenský štát a presne to dá určitý obraz o tom, kedy nezamestnanosť bude kulminovať a čo treba urobiť pre to, aby nezamestnanosť nebola taká vysoká.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Chamulovi za faktickú poznámku. Slovo udeľujem pánu poslancovi Jozefovi Tarčákovi. Potom sa do rozpravy pripraví pán poslanec Chamula.

Poslanec J. Tarčák:

Milé kolegyne, kolegovia,
vážení páni, dámy,

dovoľte mi, aby som sa pozastavil pri kapitole či časti, ktorá pojednáva o školstve, vzdelaní a vede. Z materiálu jasne cítiť, že tento materiál vypracovala ruka podobná tej,

ktorá v minulosti vypracovala materiály pre jednotlivé zjazdy. V úvode síce vláda istým spôsobom sa podrobuje sebakritike, stredné časti sú presiaknuté frázami, veľmi všeobecnými konštatovaniami, nekonkrétnosťami, a vláda sa zavazuje iba k tomu, čo predchádzajúca vláda už urobila, ba častokrát dovedla do ďaleko vyššej fázy realizácie, než k čomu sa zavazuje táto dočasná vláda v tomto prehlásení vlády. Čiže záverom musíme konštatovať, že zrejme školstvo čaká stagnácia, prešľapovanie na mieste a neistota. Aby som to dokumentoval na konkrétnostiach - v úvodnom odseku konštatuje, že za posledné obdobie sa zanedbali koncepčné i každodenné otázky rozvoja vzdelania, vedy a výskumu. Ak by to bolo skutočne tak, potom musím vyjadriť hlboké znepokojenie nad stavom školstva, pretože nad touto oblasťou za posledné dva roky mal garanciu podpredseda vlády pán Roman Kováč, a keďže aj teraz ju má zase v gescii ten istý pán, myslím si, že potom školstvo čaká skutočne krušné obdobie. Ale myslím si, keďže som pôsobil za spoluúčasti s pánom podpredsedom, že nie je tomu až tak, pretože sme rozbehli v každej oblasti procesy, ktoré smerujú k tomu, aby materiály v krátkej budúcnosti riešili oblasť školstva zásadným spôsobom.

Čo sa týka financií, tu sa konštatuje, že ak by sme mali udržať úroveň, ktorú malo školstvo minulý rok, tak tých 18 miliárd, ktoré boli vyčlenené na kapitolu školstva, by vystačilo na 9 mesiacov. Z toho vyplýva, že je tu istý deficit vo výške 6 miliárd korún, ktoré by mali prísť do kapitoly školstva. Ale v ďalšom texte sa ani náznakom nehovorí o tom, ako tento deficit chce riešiť dočasná vláda, ak nepovažujem za to konštatovanie, že sa bude usilovať o racionalizáciu, pretože vás uistujem, že už niet čo v školstve veľmi racionalizovať. /Potlesk./ A po ďalšie, že sa sprehľadnia finančné toky. Uistujem vás, že po prvýkrát sa podarilo zostaviť rozpočet tak, že sme zobrali za základnú jednotku náklady na jednotlivého žiaka. Je prehľadný, jasný, neviem, v čom chceme ešte hľadať ďalšie prehľadnosti.

Ďalej sa vláda zavazuje, že začne práce na honosnom názve Národný program výchovy a vzdelávania. Už za pôsobenia pána Kováča sme začali prácu, malo to len iný názov, na tézach rozvoja vzdelanosti na Slovensku, kde sme pozvali veľmi širokú škálu odborníkov tak z politických subjektov, ako i jednotlivých inštitúcií, ktoré pracujú v tejto oblasti. Čiže začaté už je, tento bod sa zrejme vláde podarí isto splniť. Čo sa týka ďalšej časti, kde sa zavazuje, že sa vypracujú zásady zákona o ochrane a podpore mládeže - zásady už sú rozpracované, boli v Legislatívnej rade vlády, ba dokonca sú v značnom pokročilom štádiu práce na zákone. Čiže, netreba si dávať takéto skromné ciele, pretože táto časť je už vypracovaná.

Ďalej sa vláda zavazuje, že bude pokračovať v reštrukturalizácii siete, a pritom sa iba okrajovo hovorí o tom, že chce riešiť zložitú situáciu stredných odborných učilíšť. Materiál je už dva mesiace vo vláde, ktorý sám pán terajší minister označil za dobrý. Bol by som veľmi rád, keby sa neplnilo to, čo uviedol pán podpredseda pri uvedení do funkcie pána ministra, že túto otázku sa iste podarí vyriešiť v krátkej budúcnosti, nakoľko nová vláda bude jednotná a celistvá.

Ďalej sa vláda zavazuje, že vypracuje koncepciu rozvoja vysokých škôl do roku 2010. Tých koncepcií bolo vypracovaných niekoľko, myslím, že sú 3 či 4. Čiže zase, vypracované sú, zrejme neviem, či sa vláda chce pokúsiť o ďalšiu, či oprášiť iba niektorú z nich. Tiež je veľmi zaujímavé čítať, že vytvorí predpoklady pre prípravu nového zákona o vysokých školách. Netreba vytvárať predpoklady, pretože zákon o vysokých školách v podobe zásad je už pripravený, len treba v ňom pokračovať tak, aby sme to stihli a vysokoškolskí mohli od budúceho školského roka začať svoje pôsobenie podľa tohto nového zákona.

vom rade donúti aj mojich kolegov, teraz to myslím v dobrom, aby sa v rezortoch takéto priority otázok a problémov smerovaných do vedy stavali, a naopak, vo vedecko-výskumnej základni na vysokých školách donúti koordinátorov vedeckých teamov, riaditeľov vedecko-výskumných ústavov, aby sa zaoberali aktuálnymi potrebami priemyslu, praxe, ekonomiky atď. V tejto oblasti máme za cieľ vypracovať tri rozhodujúce dokumenty, ktoré určite predložíme aj vám a budete teda mať možnosť ich posúdiť a vyjadriť sa k nim.

Zmienil by som sa ešte o optimálnom variante riadenia. Takým spôsobom formulujeme našu úlohu v programovom vyhlásení vlády, samozrejme, v nadväznosti na to, akým spôsobom alebo ako dôjde k deleniu kompetencií medzi štátnou správou a samosprávou. Dnes už všetci vieme, žiaľbohu, vieme to neskoro, že už dávno sme mali podniknúť opatrenia a pripraviť legislatívne normy na to, aby materské školy boli z hľadiska materiálneho, vecného, prevádzkového zabezpečenia v správe obcí. O tom dnes už asi nepochybuje nikto, ale legislatívne normy k tomu ešte nemáme vytvorené a ani sme ich nejakým spôsobom, ako by sa bolo žiadalo, nevytvárali. Treba to konštatovať tak, ako to je.

I napriek tomu, že zákon o školských zariadeniach, ktorý bol schválený v jeseni minulého roku, už sám osebe takúto možnosť dáva, nerealizovala sa nejaká koordinačno-informačná práca v tom, aby sa vytvorili podmienky na to, aby si sadli za stôl - hovorím zjednodušene - riaditelia školských správ, riaditeľky materských škôl, starostovia obcí a aby diskutovali, akým spôsobom to urobiť. Veď to je tak relatívne závislá otázka priamo na podmienkach v príslušnom regióne, že toto dávno mohlo bežať, len bolo treba vytvoriť isté organizačno-informačné predpoklady, aj keď trebárs ešte legislatívne normy neboli. A problém materských škôl, ktorý nás teraz takýmto spôsobom kvári, a kvári najmä mladé rodiny, to si uvedomme, je priamy efekt sociálneho dopadu na

vať využívanie týchto moderných technológií? To chceme vypracovať v Národnom programe výchovy a vzdelávania.

Keď zoberieme oblasť stredného školstva - hovoríme v programovom vyhlásení o reštrukturalizácii siete škôl s dôrazom na sústavu študijných a učebných odborov na stredných školách s ohľadom na meniace sa podmienky trhu práce a podobne. Neustále opakujem, a to sa dá dokumentovať, keď zoberiete programy ministerstiev okolitých krajín, vyspelých krajín Európy, keď zoberiete medzinárodné vzdelávacie programy, i programy vedecko-výskumného charakteru orientované na túto oblasť, že prevažná väčšina týchto programov je orientovaná na otázku profesionálneho alebo odborného vzdelávania práve na stredoškolskej úrovni. Európsky trh - na tomto európskom trhu bude mobilita, a tá mobilita bude práve na tejto úrovni pracovníkov. To je prirodzené, pretože tvorí najväčšiu kategóriu v pracovných silách aj vo vyspelých krajinách Európy. A my sa musíme na toto pripravovať. Musíme byť schopní vzdelávať na stredoškolskej úrovni naše deti tak, aby boli svojimi praktickými zručnosťami, teoretickými vedomosťami istou bázou svojich schopností kompatibilní s európskym trhom, schopní presadiť sa na európskom trhu práce.

Osobitne sa budeme venovať otázkam vedy. Vede treba venovať veľkú pozornosť. Doteraz väčšina prác a materiálov v oblasti vedy - prosím,berte to ako moju úprimnú výpoveď o tomto - mala deštruktívny charakter. Ten proces deštrukcie, ktorý je prirodzený a svojím spôsobom v konkurenčnom prostredí, ktorý sa len vytvára, aj pochopiteľný, musíme dostať do programovej podoby, musíme dostať do toho systémové parametre. Budem spolupracovať s celým teamom odborníkov na tom, aby sme urobili dobré zásady, dobrú koncepciu rozvoja štátnej podpory v oblasti vedy a techniky. Budem sa obracať na rezortných kolegov s tým, aby definovali priority, o ktorých riešenie majú záujem. To je totiž dvojsieťná otázka. Tá v pr-

ciach, ktoré sa dotýkajú sústavy študijných odborov na vysokých školách. Musíme zaviesť do názvu Sústava študijných odborov to, čo to skutočne má vystihovať, t.j. systém. Pre mňa je cenné to, že na toto upozorňujú samotné vysoké školy, učitelia, akademickí predstavitelia vysokých škôl. Oni majú snahu tento problém riešiť a skutočne ministerstvo tu bude plniť funkciu, ktorú má, t.j. koordinačnú funkciu v rôznych takýchto aktivitách, ktoré by sme chceli v školstve rozvinúť.

Čo sa týka koncepcie rozvoja samotných vysokých škôl, isteže, bol vypracovaný celý rad materiálov. Radi by sme takúto koncepciu dostali do pragmatickej polohy. Táto koncepcie nie je celkom v takej polohe, keď sa s ňou oboznámite podrobnejšie, a radi by sme ju uviedli do života. Národný program výchovy a vzdelávania je niečo, po čom túžia najmä učitelia, riaditelia škôl. V čom to je? Mnohí učitelia, keď sa s nimi stretávam, mi hovoria, že i napriek tomu, že nemáme peniaze. Veď sú to ľudia, ktorí rozmyšľajú, žijú v tejto spoločnosti, vidia problémy, vedia, že tam, kde niet, sa nedá zobrať, z ničoho sa nedá brať, ale hovoria jednu vec - veľmi dôležitú: Potrebujeme takýto program aj z istého psychologického hľadiska, z hľadiska tvorby dobrej atmosféry na školách, aby sme mali isté uznanie prostredníctvom tohoto programu a isté akési vodiace motívy, kam sa v našom školstve chceme uberať. To nám v školstve chýba.

Vžime sa, prosím, do pozície učiteľa na základnej škole, riaditeľa školy, ktorý žije teraz pod neustálym finančným stresom, tlakom, a neexistujú, nepripravili sme progresívne, inovačné rozvojové programy. To sme našim školám dlžní. To musíme pripraviť a dobre to rozvinúť. Dovoľte mi to dokresliť takouto situáciou, že v rámci sponzorstva prídu nové technológie, počítače a iné moderné výučbové prostriedky na školu. Čo teraz tá škola, akú má na to pomôcku programového charakteru, aby vedela, akým spôsobom ladiť, oriento-

Nebudem teda, prosím vás, v žiadnom prípade sa dotýkať jednotlivých bodov, ktoré tu boli podané z kritického hľadiska. To nemá zmysel. Treba proste na niektorých veciach zapracovať, no a uvidíme. Mňa skôr teší to, že učiteľská vysokoškolská verejnosť, učitelia, študenti, akademickí funkcionári, očakávajú istý pragmatický posun pri riešení problémov školstva. To považujem za svoju rozhodujúcu úlohu a rád by som sa jej čo najlepšie zhostil. Možno sa mi niečo nepodarí, možno sa nám niečo podarí. Proste, to je život, ale chceme to robiť zodpovedne a svedomite, s čo najširšou účasťou odborníkov, ľudí priamo zo škôl, z praxe, na ktorých akékoľvek opatrenia, ktoré by sme pripravovali, rozvíjali, budú dopadať.

Dovolím si predsa len dotknúť sa toho trojtermínu alebo trojslovia či štvorslovia, ktoré tu bolo použité v takom trochu pejoratívnom ponímaní "nejaký Národný program výchovy a vzdelávania". Vážené pani poslankyne, páni poslanci, žiadny "nejaký". Ak si niečo naša spoločnosť zaslúži, tak si zaslúži v prvom rade pozornosť a podporu, ktorú budeme venovať vzdelávaniu, a zaslúži si dobrý - treba ho nazvať Národný program výchovy a vzdelávania. Nechcem vás teraz unavovať tým, čo by mal tento program riešiť. Tých problémov a otvorených otázok je strašne veľa.

Isteže, máme veľa koncepčných materiálov, z ktorých možno vyjsť, ale keď zoberiem len to, čo bolo zanedbané, čo nebolo riešené, sú styčné plochy medzi jednotlivými úrovňami školského systému. My sme sa doteraz nezaoberali poriadne otázkou prechodu našich detí zo základných škôl na stredné školstvo. Vôbec sme sa nezaoberali poriadne otázkou prechodu zo strednej školy na vysoké školy. Aká je kompatibilita sústav študijných a učebných odborov medzi strednými a vysokými školami? Hovorí sa v našom prehlásení, že pripravíme predpoklady pre vytvorenie, schválenie nového vysokoškolského zákona. Prosím vás, paralelne musíme už pracovať na ve-

Vážený pán predsedajúci,
vážené predsedníctvo,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,
kolegovia,

Čažko sa hovorí po takých pekných slovách. Ďakujem za uznanie. Nerád by som s problematikou školstva skízol do roviny, ktorá sa tu odohrávala, povedzme, s privatizáciou. Možno, že privatizácia je boľavá, je problémová, ale školstvo je svojou prirodzenosťou čisté, sú v ňom deti, ktoré majú čistý, úprimný pohľad, čistú a úprimnú túžbu sa učiť. Sú tam obetaví učitelia, ktorí i napriek podmienkam, v ktorých pracujú, ktoré majú aj iné oblasti života našej spoločnosti, vynakladajú nemalé úsilie, a myslím si, že preto vždy a všade, a najmä na tomto fóre treba o školstve a o jeho problémoch, o ľuďoch, ktorí v ňom pracujú, vždy hovoriť s úctou a vážnosťou. Vážim si všetko to, čo urobilo predchádzajúce vedenie ministerstva, pracovníci, všetko dobré, na čo sa dá nadväzovať, tak ako si vážim všetko to, čo urobila predpredchádzajúca vláda, pretože mnohé materiály, ktoré tu boli spomínané, sa vypracovávali vlastne už od roku 1990 - rôzne podkladové materiály ku koncepčným otázkam rozvoja vysokého školstva, vedy a techniky, vysokoškolského zákona a podobne. Mnohé problémy sme riešili v medzinárodnej spolupráci s takými inštitúciami, ako je renomovaná, prestížna organizácia pre ekonomický rozvoj a spoluprácu OECD atď. Hodne takýchto projektov by som mohol teraz uviesť, na ktoré nadväzovali, a celkom prirodzene a správne, veď by to bolo proti logike zdravého rozumu, aby na ne nenadväzovala každá vláda, ktorá nastúpi, pretože tieto materiály sú žriedlom poznatkov, žriedlom námetov, akým spôsobom v našom školstve postupovať ďalej.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Kým dám slovo pánu ministrovi školstva, ešte faktická poznámka - pán poslanec Kvasnička.

Poslanec L. Kvasnička:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
kolegyne, kolegovia,

chcem sa s vami len podeliť s mojimi pocitmi, ktoré som mal na poslednom našom výbore pre vedu, školstvo a kultúru. Bol prítomný najprv pán minister Harach, potom pán minister kultúry, prerokovávali sme Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky. Ako viete, náš výbor toto programové vyhlásenie schválil väčšinou hlasov.

Už som zažil vo výbore za celé toto volebné obdobie rôznych "odborníkov", a rôznych pánov Tarčákov, ale ani jeden skutočne nezapôsobil na mňa svojou kvalifikovanosťou, svojím odborným prístupom k veci tak presvedčivo, ako práve pán minister Harach, a samozrejme, aj pán minister kultúry. Tak toto som vám chcel povedať. Skutočne prvý raz som zažil na poslednom zasadaní výboru, že Slovensko má aj dobrých odborníkov.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Prosím, pán minister školstva.

kou sa prihlásila pani poslankyňa Rothmayerová, potom sa hlásil o slovo minister školstva pán Harach.

Poslankyňa G. Rothmayerová:

Vážený pán premiér,
vážený pán predsedajúci,
ctená vláda,
vážené kolegyne, kolegovia,

nie som fanúšik faktických poznámok, ale dovoľte mi predsa len jednu predniesť. Kládla som si otázku, tak asi rok po voľbách roku 1992, prečo žijeme tak neradostne. Hnutie, ktoré bravúrne zvíťazilo vo voľbách, si podľa môjho názoru, neuvedomilo, že má nielen 36 či 38 % obyvateľov Slovenskej republiky za sebou, ale že má vyše 60 % obyvateľov, ktorí neboli za toto hnutie. Nazdávam sa, že toto hnutie premárnilo veľkú šancu, keď neoslovilo v našej malej krajine všetkých, ktorí chceli, boli ochotní a boli pripravení spolupracovať.

Nazdávam sa teda, že výmena vo vedení tohto štátu bola absolútne logická, a vôbec to nechápem ako akt pomsty, alebo akt nejakej zvrátenosti. Naopak, nazdávam sa, že práve tým, že sme to dokázali urobiť veľmi kultivovane, zaradili sme sa naozaj medzi demokratické krajiny Európy. Hovorím o tom najmä preto, že si myslím, že nikto nepochybuje, že predchádzajúca vláda predsa len tiež niečo doniesla, nejaký vklad. Nikto nechce ten dobrý vklad zničiť, ani nechce povedať - na to zabudnime. Ale ak si tu budeme neustále vypichovať oči, nepohneme sa dopredu. Veľmi pekne by som vás chcela poprosiť, kolegyne a kolegovia, uveďomme si, že naozaj je nás 5 miliónov, a každý je potrebný.

Ďakujem.

/Potlesk./

Veľmi zaujímavá je aj ďalšia pasáž, kde sa hovorí, že sa bude snažiť o konštituovanie štátneho fondu, grantovej agentúry pre vedu a podobne. Ono nie je dôležité, ani nie je zložité vytvoriť tento fond, dôležité je naplniť ho financiami. Ak to chce vláda urobiť, musí konštatovať, z akých zdrojov.

V ďalšej časti sa uvádza v oblasti športu, že chce vytvárať potrebné inštitucionálne, legislatívne a ekonomické podmienky rozvoja športu s dôrazom na financovanie z centrálnych zdrojov cez štátny fond telesnej kultúry. Tu si asi vláda neuvedomuje, či pán minister, že nie je v jeho gescii, ani nie je možnosť zasahovať do tohto fondu, pretože o prostriedkoch v tomto fonde rozhoduje správna rada a nie je možné do neho zasahovať. Ak chce skutočne pomôcť tejto oblasti, bolo by dobré, keby definovala ďalšie zdroje, ktoré sú tak prepotrebné do tohto fondu.

Tiež je veľmi zaujímavé konštatovanie, že vláda pripraví optimálny variant riadenia a správy školských vecí. Tento materiál bol pripravený opäť pánom podpredsedom, tak zrejme pôjde o novú úpravu, o novú koncepciu, ktorú však vzhľadom na svoju zložitosť pre krátke obdobie, ktoré čaká túto dočasnú vládu, nie je schopná z legislatívneho hľadiska do viesť do úspešného konca.

Ak mám zhrnúť celý materiál, musím konštatovať pri všetkej úcte, ktorú mám k členom vlády, že materiál skutočne nerieši pálčivé otázky školstva, ktoré ho čakajú v krátkom období, a preto jednoducho takýto materiál nemôžem podporiť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Tarčákovi. S faktickou poznám-

mladé rodiny, je veľmi zlý. V tomto smere podnikáme opatrenia, rozvíjame spoluprácu s predstaviteľmi Združenia miest a obcí Slovenska. Riaditelia školských správ sú inštruovaní v tom smere, aby organizovali takéto rokovania. Myslím si, že budeme aspoň čiastočne úspešní, že sa nám podarí ten kolaps systému materských škôl a predškolských zariadení odvrátiť.

Toto všetko súvisí s kruciálnou otázkou, ktorá trápí nielen rezort školstva, ale aj iné rozpočtové rezorty, a to je otázka financovania. Existuje niekoľko modelov, variantov financovania základného, stredného a vysokého školstva. Prevažná väčšina z nich, až na niektoré, bola vypracovaná v ústave informácií a prognóz, ktorý je mojím materským pracoviskom, odkiaľ som prišiel, takže možno povedať, že veľmi intímne poznám túto problematiku. A základné poznanie - to nie je nové poznanie, nehovorím o žiadnom objavovaní Ameriky, ale základná vec, základný problém je, že v školstve nie je oddelený kanál, ktorým sa financuje povinná výchovno-vzdelávacia časť, od kanálu, ktorým sa financujú služby, pracovne im hovoríme sociálne služby spojené so vzdelávaním. Toto chceme urobiť, ale nie formou nejakého námetu. Radi by sme sa pustili aj v tomto našom krátkom období do prípravy zásad zákona o financovaní školstva. Považujeme za veľmi potrebné pre školský systém takéto zásady alebo aspoň východiská, dobré východiská pre ne pripraviť.

Tým by som ukončil svoje krátke expozé. Prepáčte mi, že som vás zdržal možno niektorými faktami, ktoré poznáte.

Dovoľujem si vás požiadať, vážené pani poslankyne, páni poslanci, o podporu riešenia problémov, ktoré v školstve máme. Buďte takí láskaví, prosím, zabudnime na to, že tieto problémy možno vidieť trebárs aj z nejakej politickej optiky. Tie problémy sú naše, vecné, dotýkajú sa našich detí, a tie bez politiky musia ísť a vyíjť. Riešame teda tieto

problémy ako odborné, vecné a s kultúrou, aká riešeniú takýchto problémov najmä vo vzťahu k školstvu prináleží.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Pridala, potom pán poslanec Prokeš. Do rozpravy sa hlásil pán poslanec Igor Chamula.

Poslanec M. Pridala:

Pán predseda,

som veľmi rád, že pán minister Harach tu vymenoval všetky možné problémy a nedostatky školstva, ktoré momentálne sú, ale chýba mi v tomto materiáli, ale aj od pána ministra chcem počuť, ktoré základné kroky bude táto vláda do obdobia septembra riešiť a ktoré by sa mali riešiť potom následne. Čiže chýbajú mi tu nejaké kroky, ktoré budú prvé, druhé a potom ostatné.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Pán poslanec Prokeš, potom pán poslanec Tarčák.

Poslanec J. Prokeš:

Pán Hrnko, pán Žirinovský sa sťažuje, že stratil vaše pozvanie.

Vážený pán podpredseda,
vážení kolegovia,

ja by som sa teda prezentoval ako čierna ovca, ale pochybujem o správnosti kroku previesť predškolské zariadenia pod samosprávu obcí, pretože si neviem dosť dobre predstaviť, ako budú tieto predškolské zariadenia financovať malé obce, ktoré na to nemajú. Navyše, dovoľujem si vysloviť určitú obavu ako to bude so slovenskými škôlkami v istých obciach.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Prokešovi za faktickú poznámku. Pán poslanec Tarčák - faktická poznámka.

Poslanec J. Tarčák:

Pán minister, som veľmi rád, že navazujete na všetko pozitívne z predchádzajúcej vlády, ale neodpovedali ste mi, čo najviac zaujíma verejnosť, čo s tými naznačenými 6 miliardami.

Po ďalšie - prerokujeme tu programové vyhlásenie, text, ktorý ste nám rozдали. Vy sa tam zavazujete k tomu, čo je už urobené. To je momentálne splnené, a pýtam sa, čo chcete robiť v najbližších šiestich mesiacoch.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Tarčákovi. Pán poslanec Chamula.

Vážené kolegyne, kolegovia, kým pán poslanec Chamula dostane slovo, chcem vás informovať, ktorí o tom neviete, že

o 18.00 hodine je jedna recepcia v súvislosti s vážnou štátnou návštevou zo Spojených štátov amerických. Preto by som chcel navrhnúť, aby sme po vystúpení pána poslanca Chamulu ukončili dnešné rokovanie a zajtra by sme sa stretli ako obvykle o 9.00 hodine.

Prosím, pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

na úvod svojho vystúpenia by som si dovoľil dve poznámky. Prvá je smerom k vystúpeniu pána Kvasničku. Chcem vysloviť, dá sa povedať, ľútosť v tom zmysle, že keď sa terajší pán minister Harach predstavil na Ústrednej rade SNS ako kandidát na ministra školstva, ak by sme ho boli schválili do tejto funkcie, tak Slovensko by bolo stratilo znovu jedného odborníka.

Druhá poznámka: Pán premiér sa tu odvolával vo svojom vystúpení na študentov z novembra 1989. Keď ma pamať nekla-me, tak títo študenti stáli pod tribúnami a štrngali kľúčmi, a teraz pán minister sedí vo vláde s následníčkou komunistickej strany a, bohužiaľ, hlási sa k takejto proklamácii.

Teraz čo sa týka školstva. Pozorne som si prečítal programové vyhlásenie vlády a chýba mi v ňom veľmi vážny problém, ktorý na Slovensku máme, a to je problém školstva na zmiešaných územiach. O tomto probléme školstva na zmiešaných územiach programové vyhlásenie, teda tomuto problému nevenuje ani jedno slovo. Preto by som mal niekoľko otázok. Ale vrátim sa ešte prv k úvodným slovám tohto programového vyhlásenia, kde postrádam, vyslovene postrádam základné poslanie výchovy, a to výchovy k slovenskej štátnosti. Vieme

veľmi dobre, že za 42 rokov školstvo, škola a žiaci tu boli veľmi hrubo manipulovaní vtedajšou ideológiou, teda najmä tiež pedagógovia, a vlastne výchovu k slovenskej štátnosti pokladám ako pedagóg s 27-ročnou praxou za jednu z priorit výchovy našej novodobej modernej školy.

Ďalej by som mal niekoľko vecných otázok a pripomienok. Vieme veľmi dobre, že v rozpočte sme schválili 100 miliónov korún, a to veľkou väčšinou hlasov, na alternatívne školstvo. V programovom vyhlásení vlády mi práve chýba táto skutočnosť, pretože to priamo vyplýva z článkov ústavy. Ďalej problém predškolských zariadení a prechodu k obciam. Môžem so zodpovednosťou tvrdiť, že ak urobím krok, že predškolské zariadenia dáme do kompetencií obcí v tomto momente a v tejto situácii, bude to krok k zániku slovenských materských škôlok na južnom území. Takisto aj čo sa týka slovenského základného školstva všeobecne, a to z jedného dôvodu, z toho dôvodu, že vieme, v akom stave sú dnes mestské a obecné zastupiteľstvá v obciach a mestách južného Slovenska. Kto bude teda garantovať existenciu slovenských materských škôlok a slovenských základných škôl v týchto regiónoch Slovenska?

Dávam do pozornosti v tejto situácii to, že veľmi môžeme vyzdvihnúť pochopenie ukrajinskej národnostnej menšiny, nemeckej národnostnej menšiny v tom zmysle, že títo vlastne doslova a do písmena realizujú skutočnosť, že si uvedomujú, na území ktorého štátu žijú, a preto prioritou ich školstva je vlastne ovládanie štátneho jazyka a vyučovanie v tomto jazyku. Ďalej, ako chce riešiť problém, že na južnom území 70 % učiteľov maďarskej národnosti učí na slovenských školách? Ako chce riešiť problém, že výuka slovenčiny na južnom Slovensku na maďarských školách je absolútne nedostatočná? Ďalej, čo je veľmi vážna skutočnosť je používanie učebníc. Ako chce riešiť minister školstva to, aby sa v školách na južnom území nepoužívali učebnice, ktoré sú k nám dovážané spoza Dunaja, a tiež aj časopisy? Mám tu jeden konkrétny ča-

sopis, ktorý sa používa v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským. Volá sa to Barangoló a v tomto časopise sú doslova takéto partie: Felvidék, Délvidék a potom Magyarorszag. Takže takéto časopisy sa v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským používajú normálne, bežne. Ešte pripomínam, takisto aj učebnice. Takže toto považujem za veľmi vážnu skutočnosť, ktorá doslova a do písmena vychováva deti v týchto školách k určitému, by som povedal veľmi jemne, znätočnému prístupu vzťahu k Slovensku, k samostatnej Slovenskej republike.

Ďalej by som mal niekoľko ďalších vecných pripomienok. Pán minister by mal promptne riešiť problém školskej inšpekcie, problém metodických centier a riešiť to, aby sa viac neopakovalo 200 Sk za zapísaného žiaka do maďarskej školy plus cestovné. Teda absolútne v tomto programovom vyhlásení vlády chýba koncepcia riešenia školstva na národnostne zmiešanom území.

Ďalej by som mal niekoľko všeobecných pripomienok. Po prvé - v programovom vyhlásení vlády mi veľmi vážne chýba oslovenie Slovákov, ktorí žijú v zahraničí. Títo Slováci sa k nám hlásia a sú veľmi nešťastní z toho, že nevedia sa dovolať určitých požiadaviek, ktoré majú smerom k našej Slovenskej republike. Teda na záver by som chcel povedať len toľko, že keby som to mal prirovnať k mojej pedagogickej praxi, tak by som vedel vysloviť záver, a tento záver by znel asi nasledovne: Programové vyhlásenie vlády môžem kvalifikovať ako slohovú prácu študenta na tému politická fantázia, ale keďže študent použil ťahák a ešte z neho odpisoval, tak ho nemôžem pripustiť k maturitnej skúške.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu Chamulovi za vystúpenie.

Kolegyne, kolegovia, končím dnešné rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky s tým, že zajtra pokračujeme o 9.00 hodine. Všetkých, vrátane členov vlády, prosím, aby sme mohli začať presne.

Druhý deň rokovania
29. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky
13. apríla 1994

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Kolegyne a kolegovia,

pokračujeme v rokovaní 29. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky.

S faktickou poznámkou sa prihlásil pán poslanec Hudina, potom sa pripraví pani poslankyňa Tóthová.

Poslanec M. Hudina:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
kolegyne, kolegovia,

dovoľte, aby som reagoval na sústavné protimaďarské vystúpenia pána poslanca Chamulu. A nejde len o protimaďarské vystúpenia, ale ide aj o vystúpenie proti ostatným politickým stranám a ich jednotlivým predstaviteľom. Zdá sa mi, že pán poslanec Chamula je odborník vo všetkých oblastiach, ale najmä pre školstvo a národnostnú politiku. Preto dovoľte, aby som sa vyjadril ako príslušník maďarskej národnostnej menšiny, ktorý je lojálny voči tomuto štátu a považuje ho za svoju vlasť. Necítim sa byť nijako diskriminovaný. Ak by sa názory tohto poslanca, ktoré neustále prednáša v Národnej rade od začiatku jeho pôsobenia v parlamente, realizovali v praxi, Slovenská republika by už pravdepodobne bola premenená na druhý Balkán.

Preto žiadam pánov poslancov a pani poslankyne, aby vo svojich vystúpeniach zamedzili podobným prejavom nacionalizmu a šovinizmu, lebo v opačnom prípade mám obavy o pokojnú a kultúrnu budúcnosť tohoto štátu.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Faktická poznámka - pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

som veľmi rád, že pán poslanec Hudina vyslovil to slovo, že ako občan maďarskej národnosti sa necíti byť v tejto krajine diskriminovaný. To ma veľmi teší. Lenže, bohužiaľ, za Slovákov na južnom území môžem povedať toľko, že práve oni sa na tomto území cítia diskriminovaní a cítia sa ako národnostná menšina.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem za faktickú poznámku pánu poslancovi Chamulovi. Slovo udeľujem pani poslankyni Kataríne Tóthovej z Hnutia za demokratické Slovensko. Do rozpravy sa pripraví pán poslanec Kelemen z toho istého hnutia.

Poslankyňa K. Tóthová:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážený parlament,

dovoľte mi úvodom vyjadriť môj názor na programové vyhlásenie dočasnej vlády. Podľa môjho názoru v programovom vyhlásení dočasnej vlády sú viac akcentované úlohy, ktorých konkrétne plnenie presahuje časový horizont jej mandátu, ako tie úlohy, ktoré by mala plniť do septembrových volieb, samozrejme, tohto roku, a preto by mali byť konkretizované. Takéto stvárnenie vládneho programu vytvára situáciu, a to treba zdôrazniť, ktorá znemožňuje tak priebežnú kontrolu, ako aj vlastné vyhodnotenie plnenia vládneho programu po uplynutí šesť mesiacov do volebného obdobia. Je len samozrejme, že takýto program, ktorý vlastne neprogramuje v konkrétnej rovine, ale postuluje zámery vlády, vyvoláva určité rozpaky.

Určité rozpaky sú umocnené ešte aj tým, že podobnosť programových zámerov predloženého programového vyhlásenia dočasnej vlády vo viacerých oblastiach života spoločnosti je natoľko podobná s programovým zámerom Mečiarovej vlády, samozrejme, s výnimkou privatizácie, že vzniká dojem, že hlavným obsahovým naplnením programu dočasnej vlády je privatizačný zámer, ktorý treba prekryť celým komplexom všeobecných postulátov. A pre istotu, aby sa tento zámer predsa len nezviditeľnil, bolo treba zrušiť v štátnej správe významnú časť štátnej kontroly ako jeden z prvých krokov dočasnej vlády. Je pozoruhodné, že tento dočasnou vládou už realizovaný krok nie je vôbec v programovom vyhlásení dočasnej vlády zakomponovaný. Preto, to snáď najlepšie vedia predkladatelia programového vyhlásenia.

Pozornosť si zasluhuje, prečo v Slovenskej republike došlo k tak neobvyklej situácii, že v čase, keď otázka predčasných volieb bola už nastolená a bolo zrejmé, že z týchto volieb vzíde nová vláda, bolo treba odvolať Mečiarovu vládu a na veľmi krátku dobu menovať novú vládu. Bolo by to ospravedlnené a vysvetlené, keby programové vyhlásenie dočasnej vlády vytyčilo konkrétne, zásadné a presné opatrenia, ktoré by v určitých častiach eliminovali programové zámery Mečiarovej vlády. Predložené programové vyhlásenie však takúto povahu nemá.

Z Programového vyhlásenia dočasnej vlády jednoznačne vyplýva kontinuálna nadvaznosť na program Mečiarovej vlády takmer vo všetkých oblastiach našej spoločnosti, čo aj sám podpredseda vlády Ivan Šimko na zasadnutí ústavnoprávneho výboru 11. 4. 1994 nepoprel. Uvedenej skutočnosti nasvedčuje aj to, že takmer všetky legislatívne materiály Mečiarovej vlády dočasná vláda bezo zmien alebo len s minimálnymi kozmetickými úpravami proklamuje za svoje. I keď ich akceptácia je potešiteľná, nie je potešiteľný spôsob akým sa to deje. Nemožno totiž označiť za seriózne proklamovať za legislatívny zámer dočasnej vlády to, čo už rozpracovala, prípadne na svojej úrovni pripravila Mečiarova vláda. Že tu nejde o náhodné prešľapnutie, ale o vedomý počin, deklaruje okrem iného aj situácia okolo zákona o strete záujmov, ktorý podľa programového vyhlásenia dočasnej vlády sama chce pripraviť mimo iného aj preto, že Mečiarova vláda sa tak zdráhala urobiť.

Aká je však skutočnosť? Ešte pred nástupom dočasnej vlády aj pán poslanec Ján Čarnogurský na rozhlasovej stanici Slovensko 1 v rozhovore s redaktorkou Jarmilou Toseckou uviedol - citujem: "Zákon o strete záujmov sľubuje vláda už dlhšiu dobu, a preto sme sa spoliehali, že zákon príde do parlamentu a nebude potrebné ho iniciovať zo strany poslancov. Ak ho však vláda nebude iniciovať, alebo jednoducho, ak

ten návrh zákona nepríde do Národnej rady v krátkej dobe, bude zrejme potrebné, aby ho iniciovala iná istá skupina poslancov."

Keďže išlo o zavádzajúcu informáciu, ešte dňa 22. februára 1994 som na rozhlasovej stanici Slovensko 1, ako aj v denníku Republika informovala, že nič netreba iniciovať, lebo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ešte v II. polroku 1992 zhromaždilo zahraničné poznatky a začiatkom roku 1993 už bol návrh zásad tohto zákona predmetom medzirezortného pripomienkového konania a v auguste 1993 ho spolu s obdobným poslancovým návrhom prerokovala Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky a dňa 28. augusta 1993 aj Mečiarova vláda.

Tento vládny návrh prerokovali aj všetky výbory Národnej rady Slovenskej republiky, samozrejme, okrem mandátového a imunitného výboru, v priebehu januára 1994. Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím číslo 745 zo dňa 14. februára 1994 vzal spoločnú správu výborov o výsledku prerokovania na vedomie a zaslal ju predsedovi, aj ministerke spravodlivosti. V tomto čase už existoval na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky aj pripravovaný paragrafovaný variant tohto zákona. Keďže Mečiarova vláda bola odvolaná 14. 3. 1994, nemohla tento zákon už parlamentu predložiť. Toho času JUDr. Medár po určitých malých úpravách predmetné paragrafované znenie dáva do konečnej podoby. Takáto je pravda. Z tejto reality malo vychádzať aj programové vyhlásenie vlády, a nie konštatovať, že zákon treba pripraviť.

Záverom chcem zdôrazniť, že uvedené som považovala za potrebné v parlamente povedať nielen preto, aby sa nemohlo vymazať doterajšie úsilie pracovníkov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na príprave tohto zákona, keďže dnes už pôjde pod hlavičkou Úradu vlády, ale najmä preto, že

sa nechcem dožiť správ, ako Mečiarova vláda hatila presadzovanie čistoty verejného života tým, že nepripravila zákon o strete záujmov.

Úplne záverom môjho vystúpenia mi dovoľte zmieniť sa ešte o jednej otázke. Súčasná dočasná vláda viackrát počas svojej krátkej existencie zdôraznila svoj podiel na ukľudnení spoločensko-politickej situácie a národnom zmierení. Ponechávam však na všeobecne posúdenie, či k takémuto želanému zmiereniu prispieva viac, t. j. má väčší podiel súčasná opozícia so svojim konštruktívnym prístupom /šum v sále/, ktorý preukázala už aj pri prijímaní viacerých zákonov v tomto parlamente, alebo vládna koalícia, ktorá ustami predsedu dočasnej vlády opätovne využila aj tak pre spoločnosť vážnu situáciu, ako bolo včerajšie predloženie vládneho programu, a namiesto jeho vecného a odborného zdôvodnenia sa predseda vlády uchýlil ku konfrontačným výpadom len proti jednému politickému subjektu a jeho predstaviteľom, ktorí dostali, samozrejme, svoj mandát v demokratických voľbách.

Napriek uvedeným poznámkam želim dočasnej vláde, aby sa jej darilo realizovať tie úlohy programového vyhlásenia, ktoré preberajú pozitívne trendy rozvoja, ktorých základy položila Mečiarova vláda. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Faktická poznámka - pán poslanec Mikloško. Potom sa o slovo prihlásil podpredseda vlády pán Šimko.

Poslanec F. Mikloško:

Vážená Národná rada,

rád by som pani poslankyni Tóthovej položil jednu otázku. Pani poslankyňa, vy ste profesorka práva, viete čo zna-

mená v práve jednoznačnosť pojmov. Myslím, že viac ako šesťnásťkrát ste spomenuli slovo "dočasná vláda". Myslím, že bolo by treba tento pojem definovať. Pán poslanec Laluha vie, že pojem "dočasný" bol ako terminus technicus zavedený po roku 1968 a znamenal 20 rokov. /Potlesk./ Chcem vás ubezpečiť, že táto vláda nepotrebuje 20 rokov, stačí jej aj 6 mesiacov na to, aby ako-tak dala do poriadku to, čo urobila predchádzajúca vláda. /Potlesk./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Prokeš, pán poslanec Cabaj - faktické poznámky.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predseda,
vážený pán predsedajúci,
vážené kolegyne, kolegovia,

pojem "dočasná vláda" nezaviedla terajšia opozícia, ale niekto iný. Bol by som rád, keby ste si prelistovali spätne aj noviny, kto to prvý vyhlásil. Priznám sa, že mi bežia zimomriavky po chrbte po vyjadrení pán Mikloška. Tiež som sa obával, že chápú dočasnosť ako 20 rokov.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Cabaj.

Poslanec T. Cabaj:

Počul som, že Ferko Mikloško je dobrý matematik a chcel by som ho upozorniť, že tá dočasnosť bola 22 rokov, nie 20 - a 2 roky je dosť podstatný rozdiel.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Tahy - faktická poznámka.

Dámy a páni, ale vráťme sa k programu rokovania.

Poslanec M. Tahy:

Chcel by som upozorniť pani poslankyňu Tóthovú a všetkých kolegov, ktorí mienia voči terajšej vláde vystupovať tak ako vystupovala ona, aby si prečítali stenografický záznam z prejavov pána Vladimíra Mečiara pri predkladaní programového vyhlásenia vlády po voľbách 1992.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu poslancovi Tahymu. Faktickú poznámku má pani poslankyňa Tóthová. Potom má slovo podpredseda vlády pán Šimko.

Poslankyňa K. Tóthová:

Vážený pán predsedaajúci,
vážený parlament,

je mi veľmi ľúto, ale skutočne tento terminus technicus odznel hneď v novinách po menovaní vlády. A navyše, pokiaľ ide o tú lehotu, ja som vo svojom vystúpení zdôraznila "dočasná vláda s mandátom do septembra tohoto roku".

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

vážené dámy,
vážení páni,

keď sme už pri termíne "dočasná vláda", tak prvýkrát sa asi použil na tú, ktorá vznikla vo februári 1917 v Rusku a skončila Veľkým októbrom. Podľa toho, čo tu predvádzajú páni a dámy zo zadných lavíc, zdá sa mi, že asi nejaký ten "Veľký október" majú pripravený vo vrecku.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, prosím vás, aby sme sa aj vo faktických poznámkach držali merita vecí, a tým je programové vyhlásenie vlády.

Prosím, podpredseda vlády pán Šimko.

Podpredseda vlády SR I. Šimko:

Vážený pán predseda,
vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

tiež chcem vystúpiť teraz iba s poznámkou, ale nie k dočasnosti. Chcel by som len povedať poznámku k legislatívnym úlohám tejto vlády. Najskôr sa chcem poďakovať za úprimné želanie pani poslankyne Tóthovej. Áno, budeme pokračovať vo všetkom dobrom, čo minulé vláda pripravila, a nielen čo pripravila minulé vláda, ale čo pripravilo množstvo kvalifikovaných a pracovitých úradníkov tejto vlády, ktorí pracovali aj na úseku legislatívy a v tomto zmysle toto množstvo pracovníkov pripravilo aj množstvo návrhov zákonov, ktoré si bývalá vláda predsavzala, že ich presadí v Národnej rade.

Jedným z takýchto zákonov bol aj zákon o zamedzení stretu záujmov. Problémom tohoto zákona nebola jeho príprava, ale presadenie v Národnej rade. Táto vláda si dáva za úlohu ako jednu zo svojich ťažiskových úloh, že tento zákon v Národnej rade naozaj predloží v paragrafovanom znení a presadí ho. Vaša vláda to, pani poslankyňa, za dva roky neurobila, ale vyhli sme sa hodnoteniu tohoto faktu v návrhu programového vyhlásenia.

Ďakujem pekne.

/Potlesk./

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Ďakujem. Do rozpravy je ďalej prihlásený pán poslanec Kelemen.

Poslanec M. Kelemen:

Vážený pán predseda,
vážená vláda Slovenskej republiky,
vážená Národná rada,

základy politických, ekonomických a spoločenských zmien vôbec po novembri 1989 prijala s nadšením aj zdravotnícka verejnosť v nádeji, že v relatívne krátkej dobe v nadväznosti na transformáciu celej spoločnosti dôjde i k reforme zdravotníctva tak, ako jej hlavné zásady a smery vytýčilo novembrové zasadnutie vlády Slovenskej republiky v roku 1990. V jednom zo svojich vystúpení v Národnej rade Slovenskej republiky som sa vyjadril v tom zmysle, že ak sa do novembra 1989 robila zdravotnícka politika štátu v súlade s existujúcim systémom spoločensko-ekonomických vzťahov v mene odpolitizovania zdravotníctva, od roku 1990 sa zdravotníctvo tak spolitizovalo, že vzhľadom na jeho najchúlos-

tivejšie a najzraniteľnejšie miesto v živote človeka i spoločnosti sa stalo nástrojom mocensko-politického zápasu. Budem chváliť tú vládu, ktorá pretne reťaz spolitizovanosti zdravotníctva a naplní ho cieľavedomým, vecným obsahom.

Programové vyhlásenie vlády pre zdravotnícku starostlivosť veľmi správne kritizuje prerušenie kontinuity reformy zdravotníctva v roku 1992. V tomto roku došlo okrem diskusií o interrupčnom zákone len k jednej systémovej zmene, a to k dekompozícií okresných a krajských ústavov národného zdravia. Ak aj boli vypracované niektoré teoretické varianty reformy, v praxi nedošlo k ich realizácii s výnimkou základov slobodnej voľby lekára.

Po nástupe vlády po voľbách v roku 1992 dochádza k ťažko sa rodiacim, ale predsa len systémovým zmenám, ako je zriadenie Národnej poisťovne, vypracovanie systému financovania zdravotníctva, kategorizácia liekov, boli vypracované zásady pre prevádzku neštátnych zdravotníckych zariadení, zásady pre privatizáciu zdravotníckych zariadení, zavádzanie výkonových ukazovateľov a prvých ekonomických prvkov do prevádzky zdravotníckych zariadení. Rozsiahlu diskusiu o tom, či nemocenská alebo zdravotná poisťovňa, vyriešil kompromisný zákon o Národnej poisťovni združujúci fond dôchodkového, nemocenského a zdravotného poistenia.

Za hlavný cieľ si v rezorte zdravotníctva vláda položíla riešenie krízy v jeho financovaní, ktorá ohrozuje poskytovanie zdravotníckej starostlivosti a spomaľuje proces reformy v zdravotníctve. Zdravotnícke zariadenia už tretí rok zápasia so zadĺženosťou a neschopnosťou včas uhradiť faktúry za poskytnuté služby. K diskusiám o tom, či zdravotnícke zariadenia efektívne či menej efektívne vynakladajú finančné prostriedky, chcem poznamenať, že často záleží na virtuozite riaditeľa zdravotníckeho zariadenia, či má práve uhradiť faktúru za lieky, za stravu, teplo, opravu zdravotníckej

techniky a podobne. Pritom celoplošné oddlžovanie riadiacich pracovníkov demoralizuje.

3. marca 1994 som mal možnosť zúčastniť sa rokovania s ministrom financií, pracovníkmi jeho aparátu, predsedom Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo a sociálne veci, ministerkou zdravotníctva, riaditeľkou Správy Fondu zdravotného poistenia Národnej poisťovne a zástupcu odborov, na ktorom bol dohodnutý spôsob oddlženia zdravotníckych zariadení za rok 1993. Dohodnuté etapovité oddlženie, ako sa dozvedáme, sa realizuje. K 31. marcu 1994 zdravotnícke zariadenia vykazujú aj nový dlh vo výške asi 1,2 miliardy Sk. Tempo zadlženia ku koncu roka 1994 by spôsobilo zadlženosť vo výške asi 5 miliárd Sk, a to je suma, o ktorú som požadoval zvýšiť rozpočet na prevádzku zdravotníckych zariadení, keď som mal vzácnu príležitosť zúčastniť sa rokovania vlády Slovenskej republiky dňa 14. decembra 1993.

Hlavný problém, ktorý súvisí s financovaním zdravotníckych zariadení, vidím v tom, že neexistuje nadväznosť kvantifikácie finančných nárokov najmä na prevádzku zdravotníckych zariadení vo vzťahu k príprave a realizácii postupných krokov reformy najmä na štrukturálne zmeny. To vytvára priestor jednak pre jeho subjektívne posudzovanie, alebo možnosti či skôr nemožnosti štátneho rozpočtu sa vydávajú za meradlo, ktoré má byť blízke objektívnym potrebám zdravotníctva. Sekcii zdravotníckej starostlivosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a Národnému centru podpory zdravia bola daná úloha vypracovať potrebnú sieť zdravotníckych zariadení, porovnať sieť rokov 1992 a 1994 v jednotlivých regiónoch a výsledky porovnať s kontrolou zdravotníckych zariadení komisiou Svetovej banky, ktorá tiež upozorňovala na neefektívnosť vynakladania finančných prostriedkov v našom zdravotníctve.

Zavedenie hodnotenia zdravotníckych výkonov bodovacím systémom bez náležitej personálnej a technickej vybavenosti odhalilo jeho úskalia, najmä administratívnu náročnosť. Preto sa už od decembra 1993 robili postupné kroky na jeho zjednodušenie v spolupráci so Slovenskou lekárskou komorou a Asociáciou nemocníc Slovenska. Ďalšie zaostávanie alebo prípadné nepokračovanie v nastúpenej ceste reformy zdravotníctva by znamenalo prehlbovanie jeho krízy s dôsledkami i na jeho vykonávateľov - na zdravotnícke zariadenia i zdravotníckych pracovníkov, kde už dnes musíme konštatovať, že ich spoločenské postavenie nezodpovedá významu odvádzanej náročnej odbornej a vysoko humánnej spoločenskej práce. Za kľúčové preto považujem dopracovanie výkonových ukazovateľov, vymedzenie štandardnej a nadštandardnej starostlivosti a priblíženie privatizácie, podľa možnosti čo najskôr uviesť do života zákon o zdravotníckej starostlivosti a zákon o ochrane zdravia.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Predseda NR SR J. Gašparovič:

Ďakujem pánu poslancovi Kelemenovi. Ďalej sa do diskusie písomne prihlásil pán Ján Michelko.

Poslanec J. Michelko:

Vážený pán predseda,
vážení členovia vlády,
milé kolegyne,
vážení kolegovia,
ctení hostia,

na úvod môjho vystúpenia chcem vyhlásiť, že plne súhlasím s tým, čo uviedol premiér slovenskej vlády širokej koa-

lície Michala Kováča pán Moravčík hneď v úvode svojho vyhlásenia, keď povedal: "V takomto čase je dôležité povedať si pravdu, pomenovať veci pravými menami." A ďalej citujem: "Potrebujeme zdravý úsudok, aby sme sa nestali hračkou demagógie." Áno, pán premiér, hovorme si pravdu, a nič len pravdu. To, čo ste uviedli ako dôvod nutnosti odvolania Vladimíra Mečiara i to, čo je uvedené v úvode programového vyhlásenia vlády hneď na druhej strane, kde je uvedené - citujem, že "príčinou vyslovenia nedôvery Vladimírovi Mečiarovi bolo spomalenie transformačného procesu, nekonceptná hospodárska politika, nedostatočná príprava na existenciu samostatnej Slovenskej republiky, či dokonca politické šarvátky, demagógia a populizmus", je jednoducho nepravdou. Všetci reálne zmysľajúci poslanci a občania Slovenskej republiky vedia, že tomu tak nie je.

Hlavnou príčinou vyslovenia nedôvery Vladimírovi Mečiarovi je tá skutočnosť, že jeho kabinet presadzoval záujmy radových občanov a nie záujmy ekonomicko-finančných skupín, ktoré sú napojené na zahraničné bankové kruhy a lobby, samozrejme. /Potlesk./ Vyslovením nedôvery Vladimírovi Mečiarovi vlastne vyvrcholil mocenský zápas nie napríklad o to, akým spôsobom vykonať transformáciu v sociálnej oblasti tak, aby bola menej bolestivá pre naše mladé rodiny či našich starých rodičov, ale o to, komu sa čo ujde z 200 miliardového privatizačného koláča v druhej vlne. Privatizačné menu druhej vlny, ktoré ponúka viac ako pol tisíciky podnikov, je skutočne príliš lákavé pre tie politické zoskupenia, ktoré organizovali a zrežirovali proces pádu Mečiarovej vlády len preto, aby mohli uspokojiť svoje privatizačné chůtky na takých špecialitách, ako je Slovenský plynárenský priemysel, Transpetrol, Benzinol alebo Slovenské kúpele Piešťany, Bardejov, bratislavské hotely Forum, Devín, piešťanská Magnólia, či iné lukratívnosti alebo špeciality, ako sú liehovary, pivovary, mäsokombináty atď.

Veľmi dobre nám je všetkým známy aj trvalý záujem bývalého ministra financií prvej Mečiarovej vlády nielen o vysokohorskú turistiku, ale aj o sedmičku tatranských hotelov, samozrejme, viachviezdičkových. Zoznam je pripravený, len si vybrať a s chuťou zahryznúť. Ale pozor, to nepôjde. Je tu Mečiar, treba hľadať riešenie. Je tu ešte aj Najvyšší kontrolný úrad, pán Vanko, treba hľadať riešenie. A čo je veľmi zle, páni, najhoršie je na tom to, že Mečiar kazí morálku, on totiž pre seba nič nechce a už od nepamati platí, že: "Čistý nemôže byť medzi nečistými." Buď sa pošpiní, alebo musí odísť. /Potlesk./

Veľmi ma prekvapil aj obsah druhej a tretej vety na ôsmej strane, kde sa píše - citujem: "Opať naštartujeme proces privatizácie, v ktorej sa vrátíme už k osvedčenej kupónovej privatizácii. Tá si už v minulosti získala dôveru občanov." Mohol by som sa, samozrejme, divadelne zasmiať, ale nebolo by to úprimné, lebo všetci vieme, že štartovať skutočne nič netreba, pretože členovia novej vlády hovoria dokonca o "divokej" privatizácii.

A čo sa týka kupónovej privatizácie, zrejme tu ide o hlboký omyl, lebo kupónová privatizácia má podľa názoru viacerých renomovaných odborníkov podstatne viac negatív ako pozitív, a preto po dôkladnom zvážení bola oprávnené v poslednej koncepcii vyhlásená za reziduálnu v tom zmysle, aby do kupónovej privatizácie neišla majoritná časť majetku podniku, aby tam bol veľmi konkrétny majiteľ. Hlavným poslaním kupónovej privatizácie je, alebo bolo, umožniť rýchlo privatizovať v podmienkach existujúcej výraznej disproporcie medzi rozsahom majetku určeného pre privatizáciu a objemom dostupných finančných zdrojov.

Tu bola z úst pána Čarnogurského deklarovaná jedna všeobecne uznávaná priorita alebo dobrá vec v tejto kupónovej privatizácii - to je to, že je sociálne najspravodlivejšia.

Dovoľte mi, aby som tu odcitoval jeden dopis, ktorý som dostal do poslaneckej kancelárie:

"Vážení pán poslanec, obraciam sa na Vás so žiadosťou o podanie uvádzaného návrhu v parlamente. Čo nevidieť rozbehne sa posledná vlna kupónovej privatizácie. Bude sa znovu deliť majetok, o ktorý sa najviac pričínili terajší dôchodcovia. Žiadam Vás preto ako poslanca a prosím ako človeka, navrhnite v parlamente nasledovné: tí dôchodcovia, ktorí v totalitnom režime odpracovali určitý počet rokov, najmenej 30, aby v druhej vlne kupónovej privatizácie mali možnosť nakúpiť o jednu kupónovú knižku navyše, alebo za posledných 40 odpracovaných rokov na každý odpracovaný rok by mohli získať najmenej jednu akciu vybraných organizácií."

To len na vysvetlenie asi toľko, že deklarovaná sociálna spravodlivosť je veľmi veľmi diskutabilná. Budem vecný: 18-ročný asociál, ktorý môže mať za sebou, hovorím môže mať, 30 lúpeží a tri znásilnenia, má takisto presne taký istý nárok ako ten, kto často v práci v bani, v hutách alebo aj pri lôžku nemocného, možno niekedy stratil aj zdravie. Tak to je k tej sociálnej spravodlivosti.

A teraz k meritu: Dôkladná analýza výsledkov kupónovej privatizácie priniesla v prvej vlne skutočne kritický pohľad na jej prínosy aj mínusy. Hlavné námietky voči jej širokému uplatneniu sú - budem veľmi vecný:

1. Veľký rozptyl vlastníctva a z toho vyplývajúce málo účinné motivačné väzby medzi vlastníctvom a zodpovednosťou za riadenie a prosperitu privatizovaného subjektu. Nechcem hovoriť ani sa rozširovať o tom, že valné zhromaždenia niekoľko desiatok tisíc akcionárov nie je vlastne možné zvolať ani na zimnom štadióne, pričom priemerná účasť je často menej ako päť promile.

2. Kupónová privatizácia neprináša finančné zdroje tak veľmi potrebné na reštrukturalizáciu privatizovaných podnikov.

3. "Vďaka" kupónovej privatizácii sa prejavil aj negatívny jav správania sa investičných fondov a spoločností, ktoré nakúpili kupónové knižky od DIK-ov trebárs za tretinovú cenu, a potom na to, aby získali prostriedky v zahraničných bankách, obrazne povedané, nechcem to tu rozvádzať, založili našu budúcnosť a svojím spôsobom takto sme aj vypredali to, čo vlastne pozitívne máme, a došlo alebo môže dôjsť aj k výpredaju slovenských trhov.

4. V prvej vlne sa výber podnikov do kupónovej privatizácie uskutočnil skutočne paušálne, s nedostatočným zohľadnením jednotlivých špecifik, bez možnosti použitia štandardných metód ako alternatívnych. Tým došlo k zbytočnému predaju podnikov touto metódou, aj keď to boli prosperujúce podniky s výrazne proexportným zameraním.

5. Dosiahol sa podstatne pomalší než očakávaný priebeh distribúcie akcií DIK-om, a o vyplácaní dividend ani nehovorím. Veď to trvalo, prosím vás pekne, pomaly dva a pol roka. Tá rýchlosť deklarovaná ako úžasná prednosť.

6. Kupónovú privatizáciu nemožno realizovať kontinuálne, lebo je potrebné skutočne pripraviť i určitý dostatočný objem akcií pre jej efektívny priebeh. Počet akcií je, samozrejme, podľa objemu, buď je to 70 miliónov akcií v hodnote 70 miliárd alebo úmerne potom viac alebo menej.

7. Najpresvedčivejším argumentom je fakt, že podniky privatizované kupónovou metódou v prevažnej miere v porovnaní s podnikmi privatizovanými iným spôsobom, teda privatizovanými inými metódami dosiahli skutočne najhoršie výsledky

v ekonomických ukazovateľoch. Toto je skutočne veľmi vážnym mementom.

Prosím vás pekne, nechcem tu z toho robiť odbornú diskusiu, tu už bolo jasne povedané, aby proces privatizácie bol vedený tak, preboha, aby sme podniky spred privatizačnej agónie nedostávali do poprivatizačného šoku. Preto odporúčam tejto vláde, aby skutočne rešpektovala tieto poznatky a veľmi vážne brala aj argumenty uvedené v konkretizácii postupu privatizácie, ktoré schválila táto Národná rada. Ide o to, aby konkrétny vlastník mohol mať majoritný podiel v akciovej spoločnosti. Preto je tam tá hranica 46 %. Samozrejme, nemožno to brať ako absolútnu dogmu. /Pán kolega, zdrzte sa poznámok, budete mať aj vy možnosť./

Moje druhé prekvapenie bolo v tom, že privatizácii, ktorá sa v súčasnosti stala symbolom nášho ekonomického aj politického prístupu k likvidácii nefunkčného socialistického ekonomického systému a ktorá spôsobila pád Mečiarovej vlády, ako som to už uviedol, sa venuje skutočne "prikladná pozornosť" na 36 riadkoch. Len pre porovnanie, pri všetkej úcte ku školstvu a vede, tejto problematike sú venované štyri strany, hoci vieme, že za šesť mesiacov už netreba nejakú koncepciu, tam jednoducho treba peniaze.

Osobne som očakával, že privatizácii bude venovaná podstatná pozornosť, ako som to povedal, pretože už v máji 1993 a potom neskôršie v júni 1993 bol spracovaný a rozposlaný návrh koncepčných zmien v privatizácii, a to na 35 stranách, skupinou špičkových nezávislých odborníkov z viacerých inštitúcií pod vedením pani Ing. Brigity Schmognerovej, CSc., vtedajšej vedúcej oddelenia hospodárskej politiky Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky a dnes podpredsedníčky vlády Slovenskej republiky.

V privatizačnom hlase z Hradu sa volá po zásadných zmenách v privatizačnom procese. Uvediem napríklad zrušenie ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku, po transformácii Fondu národného majetku na privatizačnú agentúru nezávislú od vlády a štátneho rozpočtu a po ďalších zmenách. Čo si z toho mieni vláda zobrať, vybrať, čo mieni prehodnotiť a čo realizovať, to skutočne som sa nedozvedel a preto by som úctivo prosil pani podpredsedníčku, keby sa k tomu mohla vyjadriť.

V programovom vyhlásení nie je nič konkrétne z hľadiska filozofie či technológie privatizačného procesu, hoci je známe, že tento proces musí byť vedený tak, aby vytvoril sociálny konsenzus počas týchto najťažších rokov prechodu. Nie je tam nič ani o tom, čo sa bude v privatizácii preferovať. Privatizácia sama osebe skutočne neprináša zdroje na automatické oživenie ekonomiky. Formálna zmena vlastníctva nie je garanciou očakávaných pozitívnych zmien v ekonomike, veď sú aj štátne podniky, ktoré sú ďaleko efektívnejšie ako mnohé súkromné podniky, ak nie sú v správnych rukách.

Z vyhlásenia nie je jasné, čo bude v privatizácii dominantné. Budem zase stručný. Bude to zbavenie sa štátneho majetku, toho, ktorý bez dotácie zo štátu nemôže jednoducho existovať? Alebo bude to získanie dostatočných finančných prostriedkov na zníženie deficitu štátneho rozpočtu? Alebo získanie prostriedkov na nutnú reštrukturalizáciu a adaptáciu slovenskej ekonomiky? Alebo vybudovanie ekonomickej základne pre úspešné zavedenie a rozvoj trhovej ekonomiky? Alebo udržanie zamestnanosti a zabezpečenie regionálneho rozvoja? Alebo taký postup privatizácie, aby bolo vyhovené všetkým požiadavkám a radám, ktoré nám dáva obrovské množstvo rôznych zahraničných expertov, poradcov atď.? Alebo to bude spravodlivé navrátenie majetku tým, ktorým bol v minulosti jednoducho protizákonne odňatý? Alebo táto vláda chce privatizovať systémom tebe fabričku, tebe fabričku, tebe hotelík,

tebe banku, tebe majerik, len si krič, tebe nič, veď si ne-
dal nič? /Potlesk./

Nuž, vážení kolegovia, humor je dobrá vec, ale skutočne sa zamyslime nad tým, či je alebo nie je pravdou to, čo sa o privatizácii na Slovensku doma, aj v zahraničí píše. Z vystúpenia členov vlády i niektorých poslancov jasne vyplýva, že pád vlády vyvolali snahy zainteresovaných politických subjektov získať moc práve nad týmto procesom. O to viac je potrebné si stanoviť jasnú koncepciu a pravidlá, ktoré si rozhodne nepredstavujem tak, ako je to uvedené v programovom vyhlásení na spomínaných 36 riadkoch.

Čo sa týka - citujem "nekonceptnosti znásobenej ne-transparentnosťou", chcem uviesť, že v septembri 1992 bola vypracovaná prvá koncepcia privatizácie, ktorá bola aktualizovaná v septembri 1993 a touto Národnou radou bola schválená. Je to tlač číslo 296. V nej sú jasne a verejne deklarované zásady, princípy a postupy vedenia privatizačného procesu za Mečiarovej vlády. Každý má možnosť do toho nahliadnuť. Citujem: "Mimoriadne náhlivá privatizácia v posledných dňoch funkčného obdobia vlády Vladimíra Mečiara" vytýkaná vo vyhlásení je iba slabým odvarom toho, čo dokázala vláda Jána Čarnogurského, ktorej sa podarilo za jednu jedinú hodinu sprivatizovať 57 podnikov metódou vopred určenému záujemcovi, a to v troch prípadoch aj neexistujúcim subjektom. Už som to tu raz komentoval.

Navrátanie dôvery obyvateľstva si táto vláda predstavuje tak, ako to predviedla v prípade zrušenia uznesení 13 privatizačných projektov z veľmi "závažných príčin", ktoré už boli komentované aj tu, ale najmä v televíznej relácii Kroky, a preto to nebudem ďalej komentovať. Mákké i, tvrde y, mäso, alebo neprihlásenie sa k nejakej ochrannej známke atď. Ak to zoberieme matematicky, pomer kriminalizácie za Jána Čarnogurského, keď nastúpila vláda Vladimíra Mečiara,

je pomer 1 : 197, a teraz, keď nastúpila táto nová vláda, je to pomer zo 47 projektov 13, pretože za predchádzajúcej vlády bola spochybnená len privatizácia, pokiaľ si spomínam, Danubiapressu, a to z dôvodu podhodnotenia majetku v objeme 200 miliónov korún.

Chcem povedať asi to, že vytvorenie pozitívnej verejnej mienky k privatizačnému procesu nie je možné bez širokej politickej podpory všetkých strán a hnutí a bez skončenia vzájomného osočovania sa v tomto procese privatizácie. Príkladom správneho aktívneho styku s verejnosťou, ktorý je podmienkou úspešného vedenia privatizačného procesu, je skutočne Česká republika. Tam má privatizácia úžasnú politickú podporu vlády, poslanckej snemovne, politických strán a najmä masmédií. Napriek tomu, že sa tam privatizujú knižné veľkoobchody - zase je to čerstvá kauza, predávajú sa vzácne historické pamiatky - spomeniem len napríklad kostol Svätého Mikuláša, či protiprávne sa predávajú navrhované akcie pražských pivovarov, ale to je ich záležitosť, no skutočne som ešte nečítal vecnú kritiku na spôsob privatizácie namierenú priamo proti vláde Českej republiky. Keď, tak je to vždy len na konkrétne osoby, ktoré sú do prípadu zapletené. A tak nikde v zahraničí sa nehovorí o Českej republike ináč, len ako o príklade pre všetky postkomunistické krajiny v tejto oblasti. O Slovensku sa ihneď po nástupe novej vlády začalo doma i v zahraničí písať vďaka vyhláseniam pánov ministrov Janičinu a Filkusa, hneď po prvom zasadnutí vlády, o nevyhnutnosti preskúmania divokej privatizácie, o privatizačných škandáloch, ktoré sú poznamenané ťažkými výčitkami z korupcie atď. Mám výťahy z týchto zahraničných denníkov, kto by mal záujem, môžem mu ich ukázať.

Iste uznáte, že to nie je pozitívny prístup novej vlády pri vytváraní aktívneho styku s verejnosťou a dobrý signál pre vstup zahraničného kapitálu. Čo sa týka zintenzívnenia vstupu zahraničných investorov do privatizácie, nie je to

tak zlé, ako je to uvedené v programovom vyhlásení vlády. Bol urobený detailný rozbor vstupu zahraničného kapitálu v Hospodárskych novinách, nebudem ho tu široko komentovať, len veľmi krátko chcem povedať asi to, že vstup zahraničného kapitálu mal byť akousi spásou pre všetky podkapitalizované podniky transformujúcich sa krajín. Celkový prebytok výrobných kapacít na Západe však spôsobil, že zahraniční investori nevstupujú do výrobných podnikov, ani neriešia naše ekologické zaťaženie alebo niečo podobné, ale vstupujú do skutočne najlukratívnejších sektorov, t. j. obchodu, marketingu a služieb. Veď počet subjektov 76,5 % zahraničného kapitálu je so vstupom do 100 tisíc Sk. Veď to je v podstate nič. A tých zahraničných investorov, ktorí prišli do našich výrobných podnikov skutočne so serióznym objemom investícií, teda počítam nad 10 miliónov korún, je maximálne 10. To je K-mart, Samsung Calex, Henkel, alebo niektoré iné v Chemlone Humennom atď. Teda, podľa môjho názoru, je ilúziou sa spoliehať na zahraničný kapitál v takom rozsahu vstupu, ktorý by mohol zvrátiť ekonomický vývoj na Slovensku a zabezpečiť jeho trvalý rast a stabilitu. Preto sa radšej spoľahnime na vlastný ľudský kapitál, ktorý máme najmä v našich mladých ľuďoch i v manažéroch, ktorí tu pred chvíľou boli svojím spôsobom spochybňovaní. Mám na mysli tých manažérov, ktorí sa dokázali presadiť na zahraničných trhoch a ktorým predchádzajúca vláda pridělila, alebo súhlasila, aby dostali určitý podiel ako hmotnú motiváciu v ich akciových spoločnostiach. Nie je na tom absolútne nič zlého.

Som skutočne rád, že nová vláda už konečne pristúpila k účinnej kontrole privatizácie, ako je to deklarované na strane 13. Veď posúďte sami, nad procesom privatizácie za predchádzajúcej vlády bdela Komisia Národnej rady pre dohľad nad privatizáciou od jej začiatku, samotná vláda zapojila do tejto kontroly Najvyšší kontrolný úrad prakticky hneď po jeho zriadení, odbor kontroly a sťažností Úradu vlády Slovenskej republiky, finančnú políciu. Už asi pol roka existuje

špeciálny výbor pre tento proces, Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu. Samozrejme, je to všetko málo, pretože prvé kroky, ktoré urobila už táto vláda, sú tiež veľmi zaujímavé. Jedným z prvých opatrení, ktoré urobil pán minister Janičina, je, že vyčistil ministerstvo od politicky nevhodných ľudí a pracovníkov Najvyššieho kontrolného úradu nespustil do budovy - podľa vyjadrenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu, hoci tam mali pre svoju prácu vyhradené kancelárie.

O nejakom odpolitizovaní je, samozrejme, tiež možné hovoriť ako o všetkom, ale povedzme si pravdu, tak ako nás vyzýval sám pán premiér Moravčík. O tom, aké aktivity mal pán doktor Janičina, že je skutočným odborníkom pre privatizáciu, už bolo povedané, myslím, že to hovoril kolega Šutovský - o úspešnej pomoci pri sprivatizovaní kultúrneho strediska Átrium v Bratislave - Ružinove svojmu mandantovi bufetárovi Činovi. O pánu štátnom tajomníkovi doktorovi Gabrielovi Palackovi tiež, on je, samozrejme, automaticky odborníkom, pretože ho nominovalo KDH, to je jasné. Už na jednej z prvých porád na ministerstve vyhlásil - citujem: "Privatizáciu ešte celkom nerozumiem, ale aj tak viem, že kupónová privatizácia je v tomto období najvýhodnejšia." /Potlesk./ Preto je celkom samozrejmé, že je dnes na ministerstve poverený prípravou jej druhej vlny. Osobný poradca pána ministra pán Ing. Igor Uhrík je tiež celkom apolitický, veď len pred niekoľkými týždňami bol prvým podpredsedom SNS. Takže, môj názor je taký, že ako všade, aj v tejto vláde sú ľudia, ktorí podľa môjho osobného názoru nespĺňajú ani tie elementárne morálne, intelektuálne a odborné predpoklady na to, aby úspešne viedli túto republiku k jej hospodárskemu vzrastu a k politickej stabilite.

Teraz mi dovoľte, aby som - musím, aj keď som nechcel reagovať na vystúpenie pána premiéra Moravčíka, ktorý sa vo svojom úvodnom vystúpení spýtal poslancov Národnej rady Me-

diara, Keltošovej a Tóthovej, ako vysvetlia svojim voličom, prečo hlasovali za uznesenie vlády číslo 230 z 11. 3. 1994. To je to, pán kolega Plesník, čo si sa pýtal, že ako je to vlastne s tými akciami VSŽ. Zodpovedne prehlasujem, že ja tam skutočne nič nemám, ale môžem reagovať, pretože som tam odpracoval 24 rokov. Je spochybňovaná najmä cena 200 Sk za akciu, čím, podľa neho, došlo k okradnutiu občanov Slovenskej republiky o ich majetok, aj keď to tak doslovne nepovedal, a ak to tak nemyslel, tak sa ospravedlňujem, ale ja som to tak cítil.

Dovoľte mi teda, aby som sa veľmi krátko len pár faktami k tomu vyjadril. Dokumentuje to totiž aj "úspešnosť" kupónovej privatizácie pokiaľ ide o veľký podnikateľský subjekt, vcelku úspešný, ktorý má zahraničné trhy obsadené, ktorý dosahuje kvalitu a kde je veľmi potrebné podčiarknuť význam konkrétneho adresného vlastníka. Chcel som povedať, že základné imanie VSŽ je 16,5 mld Sk a tvoria ho takéto "lukratívnosti", ktoré vám hneď poviem. Sú to pozemky - úžasná hodnota, budovy - úžasná hodnota, zastarávajúce technologické zariadenie v úžasnej hodnote, pretože niet prostriedkov zo štátneho rozpočtu na jeho modernizáciu a vnútorné zdroje takisto nie sú, teda úžasná hodnota. V prvej vlnе kupónovej privatizácie sa tieto akcie v závere predávali absolútne najlacnejšie, napriek tomu boli predané za 10,23 miliárd, to znamená 62,2 %, pričom vo фонде zostalo 5,57 miliárd, to je 34,44 %.

Z toho teda vláda súhlasila, aby 9,52 % sa predalo súčasnému širokému manažmentu pre nutnú stabilizáciu riadiacich pracovníkov, lebo vývoj ukazuje, že zkrátka by aj VSŽ skončilo tam, kde skončili Pozemné stavby, Košice, teda v likvidácii, VSS Košice sú v katastrofálnom stave, sú pred bankrotom, alebo úspešne rozbitá vďaka vtedajšiemu pánu ministrovi Černákovi košická magnezitka, alebo Magnezitové závody, ktoré, myslím si, že za 5 rokov sa nepozbierajú. Takže

aj tak sa dá viesť proces privatizácie. /Potlesk./ Opať len pár údajov: zisk koncom osemdesiatych rokov sa pohyboval na úrovni 1,5 až 4 miliardy Sk a za rok 1993 podľa predbežných hodnotení bude, vážené dámy a páni, 195,6 milióna, pritom ceny výrobkov, ktoré sa predávajú, stúpili minimálne na 3,5 násobok. Nehovorím pritom o skutočnosti, že tu existuje se-kera zo štátneho rozpočtu vo výške nie menej ako 2,1 miliárd Sk. Až tento nový manažment súhlasil a začína veľmi intenzívne splácať. Analýza príčin bude zrejme predmetom valného zhromaždenia akcionárov, ktoré sa uskutoční 10. mája, a osobne sa postarám o to, aby delegovaný zástupca za Fond národného majetku na výbore pre privatizáciu informoval o spôsobe hospodárenia vo Východoslovenských železiarňach.

A ešte maličká poznámka k cene akcií. V priebehu celého roku 1993 cena akcií VSŽ nepresiahla na kapitálovom trhu 200 Sk. Vo Fonde národného majetku existuje určovanie ceny akcií na základe váženého aritmetického priemeru, ktorá po výpočte vyšla na takúto cenu, rovnajúcu sa 189,10 Sk. Položil som otázku členovi Prezídia Fondu národného majetku dnes, vtedy kandidátovi na člena prezídia pánu Zoltánovi Zimmermannovi, ktorý v železiarňach pracoval v manažérskych funkciách 30 rokov, za koľko by si on kúpil akcie VSŽ. Jeho odpoveď, čo mi potvrdia členovia privatizačného výboru, bola: "Ja by som si akcie VSŽ nikdy nekúpil." To hovorí za všetko. Mój názor som už prezentoval predtým, keď s touto problematikou vystúpil pán kolega Zselenák. Mój názor je taký, čo teda opäť tu verejne deklarujem, že by bolo veľkým šťastím pre budúcnosť železiarní, aby čím skôr mali konkrétneho zodpovedného domáceho vlastníka, aby sa tieto zvyšky akcií, ktoré sú teraz vo Fonde národného majetku, za akúkoľvek cenu čo najskôr predali.

Záverom môžem konštatovať, že predložené programové vyhlásenie vlády na základe uvedených faktov je nekonkrétne, nič nehovoriace, a v týchto pasážach, o ktorých som hovoril,

zavádzajúce. Deklarovaná preferencia kupónovej privatizácie alebo aj jej zrovnomenenie, neviem ako to mám celkom chápať, napriek jej zjavným nedostatkom je neodborné a scestné. Nie je v ňom ani zmienka o toľko presadzovanej - a veľmi ma to prekvapilo - diskutovanej forme tzv. zamestnaneckých akciových spoločností, ani o iných formách a metódach možnosti privatizácie, teda iná filozofia privatizácie s cieľom najšť skutočne tých adresnejších vlastníkov.

14. 7. 1993 sme tu na návrh pána poslanca Brňáka prijali uznesenie Národnej rady, kde sme uložili presondovať po právnej stránke predkupné právo akcií zamestnancov. Je to tam uvedené, pretože to v podstate nejde. Tým nechcem povedať, že nie som zástancom toho, aby sa v maximálne možnej miere hľadal optimálny spôsob privatizácie tak, aby každý sa cítil nejakým spôsobom byť mimoriadne zainteresovaný na dosahovaní hospodárskych výsledkov v podnikateľskom subjekte. Na tretej strane v druhom odseku programového vyhlásenia sa konštatuje, že vláda chce obnoviť dôveru k najvyšším ústavným orgánom štátu, položiť základy pre trvalý demokratický spôsob výkonu štátnej moci, atď. Je to omyl.

Táto vláda si nemôže získať dôveru ani ústavných orgánov štátu, ani občanov, lebo nevzišla z parlamentných volieb, ako to už bolo deklarované, ale z parlamentných intríg. /Potlesk./ Preto nemá a ani nebude mať etickú ani morálno-politickú legitimitu, a teda ani prirodzenú autoritu doma či v zahraničí. Jej hlavným programom bude to, čo už prezentovala aj ústami samotného pána premiéra v úvodnom prejave, ktorý - podľa mňa - bol tretím dielom vystúpenia pána prezidenta Michala Kováča /potlesk/ z 9.3., lebo ako viete, ono to malo dva diely. Teda jej hlavnou úlohou bude kritizovať a kriminalizovať činnosť bývalej vlády. Pritom bude presadzovať záujmy priemyselno-betonárskej lobby v procese privatizácie a ešte jej zostáva lacný populizmus pred voľbami. Napriek tomu za všetko, čo urobí prospešné pre sta-

bilizáciu a rozvoj Slovenskej republiky, jej chcem srdečne vopred poďakovať. A vám ostatným ďakujem za trpezlivosť a za pozornosť. /Potlesk./

Teraz mi dovoľte, aby som predniesol návrh na uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré vyplynulo z toho, čo som v podstate uviedol vo svojom diskusnom príspevku.

"Návrh na uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky

1. Národná rada Slovenskej republiky

žiada vládu Slovenskej republiky, aby do príslušnej právnej úpravy týkajúcej sa kupónovej privatizácie premietla princíp zásluhovosti tak, aby bol zohľadnený podiel občanov Slovenskej republiky na tvorbe hodnôt spoločnosti, t. j. analogicky ako je to v sociálnom zabezpečení.

2. Národná rada Slovenskej republiky žiada vládu Slovenskej republiky, aby do 15. 5. 1994 pripravila zásady uplatňovania kupónovej privatizácie v druhej vlne tak, aby objem majetku určeného na predaj prostredníctvom investičných kupónov v druhej vlne nepresiahol jednu tretinu z celkového objemu majetku."

Ďakujem vám za pozornosť.
/Potlesk./

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Ďakujem pekne pánu poslancovi. Ďalej do rozpravy je prihlásený pán poslanec Tibor Cabaj a pripraví sa pán poslanec Jozef Rea. S faktickými poznámkami sa najskôr hlásil pán poslanec Mikloško, potom pán poslanec Plesník, pán poslanec Kvasnička, pani poslankyňa Bartošová, pán poslanec Tahy a pán poslanec Bajan.

Poslanec F. Mikloško:

Pán poslanec Michelko, mali ste dlhý a duchaplný príhovor. /Potlesk./ Tá duchaplnosť mi pripomínala cintorín. Ale chcel by som vás poprosiť o jednu vec. Povedali ste a citovali ste pána Gabriela Palacku, že na ministerstve povedal, že sa síce privatizácii čiastočne nerozumie, ale je za kupónovú privatizáciu. Prosím vás, aby ste citovali presne, ktorý deň to urobil a aby ste citovali svedka, ktorý to môže dosvedčiť. Ak nie, tak vás žiadam, aby ste sa ospravedlnili. Tieto metódy, ktoré tu už zaviedol minule pán Chamula, že z niečoho obvinil pána Černáka a potom sa ukázalo, že to nie je pravda - prosím, aby ste si uvedomili, že aj opozícia musí mať istú kultúru. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Ďalej pôjdeme s faktickými pripomienkami v poradí ako boli. Prosím, pán poslanec Plesník. Bolo 5 faktických pripomienok, šiesty bude pán poslanec Michelko.

Poslanec J. Plesník:

Vážený pán predsedajúci,
kolegyne, kolegovia,

kaby som svojho kolegu Michelka nepoznal z práce vo výbore pre privatizáciu, predtým z komisie pre dohľad nad privatizáciou, kolegu, ktorý bol donedávna poradcom ministra pre správu a privatizáciu a bol poverený prípravou druhej vlny kupónovej privatizácie, myslel by som si, že tomu, čo tu hovorí, nerozumie a že to snád nemyslí vážne. I návrh uznesenia, ktorý si, kolega Michelko, predložil, prepáč, prečo toto nezapracovala vláda do vládneho návrhu novely zákona číslo 92, o ktorej sme sa tu, v snemovni, vzájomne do-

hadovali, kedy a v akej podobe, pred rokovaním? Veď zásadnou otázkou, ktorou si aj ty dôvodil, prečo musí byť novela prijatá, bola práve pasáž, ktorá upravovala podmienky kupónovej privatizácie.

Vyčlenenie majetku - pán kolega Michelko, kedy chcela predchádzajúca vláda pripraviť kupónovú privatizáciu, keď dnes tvrdíš, že táto vláda nevie, z čoho bude vychádzať, zo zaradenia množstva majetku do privatizácie. Ale vráťme sa k tomu, čo si tu povedal. Áno, je pravdou, niektoré pasáže programového vyhlásenia sú širšie, niektoré sú užšie, a to najmä z toho dôvodu, v akej miere nová vláda mohla nastúpiť do konkretizácie rozpracovaných úloh predchádzajúcej vlády. Domnievam sa, a nevyplýva to z programového vyhlásenia, že by táto vláda v oblasti privatizácie negovala tie pozitívne stránky konkretizácie ďalšieho postupu privatizácie, ktoré na jeseň minulého roku boli prerokované v tomto parlamente. Ale ten kto ich negoval, bola predsa predchádzajúca vláda, pri tom veľmi rýchlo schvaľovaní 45 privatizačných projektov, nie všetkých, ale niektorých. Koniec-koncov, veď to tu kolega Zselenák za výbor pre privatizáciu čítal. Pri navrhovaní a schvaľovaní priamych predajov vopred určeným vlastníkom napriek deklarovanej zásade privatizácie obsiahnutým v konkretizácii sa schvaľovali priame predaje, respektíve majtkové účasti, keď navrhovaní a schvaľovaní nadobúdatelia dostatočným spôsobom nepreukázali finančné krytie prvej splátky, pri predaji podnikov s veľkým rozsahom majetku neboli preukázané kapitálové a iné predpoklady na rozvoj podniku, čo spomínané zásady stanovili ako kritériá pre netrvanie na verejnej súťaži.

Pán kolega Michelko, novela 175 z minulého roka bola prijímaná v tomto parlamente práve z toho dôvodu, aby sa z jesene roku 1992 upravované projekty na priame predaje mohli zmeniť na verejné súťaže ako deklarovany najdemokratickejší spôsob privatizácie. Paragraf 9a bol v mnohých pri-

padoch predchádzajúcou vládou zneužitý na to, aby sa verejné súťaže vrátili späť na priame predaje.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec, ešte 30 sekúnd.

Poslanec J. Plesník:

Áno. A zrovnajme si divokú privatizáciu podľa Čarnogurského a podľa Mečiara. Podľa Čarnogurského každý projekt, ktorý bol obsiahnutý vo vláde, mal kompletné vyjadrenia a podpisy všetkých riadiacich pracovníkov ministerstva na papieri, ktorý išiel do vlády. Teda privatizačný projekt musel byť skompletizovaný. Áno, bola sľúbená "biela kniha" o divokej privatizácii Čarnogurského, dodnes sme ju nevideli. Privatizáciu podľa Mečiara charakterizuje vyjadrenie riaditeľky odboru legislatívy z ministerstva, ktoré bolo zverejnené včera v Práci. Od februára odchádzali z ministerstva projekty, o ktorých sa už - nie ako predtým - nevyjadrovala spoločná pracovná komisia, ani ich nepodpisovali vedúci sekcií. Stanoviská k projektom okrem Ivana Lexu nikto z ministerstva nepodpisoval, pracovné skupina ministerstva k nim nezasadala. To je všetko o tom. Verím preto, že privatizácia podľa pána Michelku - tebe podnik, tebe fabričku, veď si dám na knižku, ale tebe nič, lebo si nedal nič - tá tu už jednoducho nebude, tá patrila minulosti.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďalej vystúpi pán Kvasnička. Evidujem pána Prokeša, bude zapísaný ako ďalší v poradí.

Poslanec L. Kvasnička:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
vážené kolegyne, kolegovia,

keď som bol zvolený za poslanca Národnej rady a končil som svoju psychiatrickú kariéru, myslel som si, že už budem mať so psychiatriou skutočne pokoj. No nestalo sa tak. Mám pocit, že vlastne stále som vo svojom zamestnaní. /Smiech v sále./ Ako tak sledujem od včerajška vaše vystúpenia, kolegovia najmä zo zadných lavíc, stále mám pocit, že vidím pred sebou prejavy psychopatológie, ktoré, ak dovolíte, by som vám vymenoval. /Prejav nesúhlasu v sále./ Ja nehovorím konkrétne o nikom. Ak dovolíte, tieto symptómy, ktoré sa mi javia ako psychiatrovi úplne evidentné, by som chcel vymenovať. Sú to konfabulácie, lož, pseudológia fantastika, bludné presvedčenia, poruchy myslenia, najmä bludy, paranoidita, poruchy emotivity, narcistické prejavy, pomatenosť mysle, afekty zlosti, tendencie k impulzivite, pocity bezmocnosti, nadmerné smiatanie /smiech v sále/, prejavy urazenej ješitnosti, prejavy nenávisťi a rôzne iné prejavy psychopatických osobností, schizoidné prejavy, atď., atď. A práve z týchto dôvodov, vážení pán predsedajúci, by som vás chcel poprosiť, aby sme ukončili tieto psychopatologické prejavy a navrhnem, aby sa ukončila rozprava.

Ďakujem.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Kolegyne, kolegovia, prečítam poradie faktických pripomienok ako ich mám zapísané. Ešte vystúpi pani poslankyňa Bartošová, pán poslanec Baján, pán poslanec Taha, pán poslanec Michelko, pán poslanec Prokeš, pani poslankyňa

Aibeková a teraz sa hlási pán poslanec Chamula. Keďže tu bol procedurálny návrh od pána Kvasničku, dám o ňom hlasovať až po ukončení faktických pripomienok.

Takže prosím, pani poslankyňa Bartošová.

Poslankyňa E. Bartošová:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
vážené kolegyne, kolegovia,
vážení prítomní,

po vyše dvadsaťminútovom vystúpení kolegu pána poslanca Michelku s ohľadom na ďalších prihlásených kolegov poslancov do rozpravy k programovému vyhláseniu vlády chcela by som predložiť, a teda predkladám návrh v zmysle § 16 ods. 5 zákona číslo 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady na obmedzenie rečnickej doby na 10 minút. Mój návrh platí v prípade, že neprejde procedurálny návrh pána kolegu Kvasničku.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Je to ďalší procedurálny návrh, o ktorom nechám hlasovať. Ďalej v poradí s faktickou pripomienkou sa hlásil pán poslanec Bajan. Prosím, pán poslanec.

Poslanec V. Bajan:

Vážené kolegyne, kolegovia,

naozaj veľmi ťažko sa nám vyjadruje k tak rozsiahlemu vystúpeniu kolegu Michelku, ale dovolil by som opätovne upo-

zorníť na záver, ktorý pokladám za jeho vrcholový výkon, a to bol návrh uznesenia. Predpokladám, že si ho všetci pozorne prečítate, najmä jeho prvú časť. Tá naozaj nemala chybu.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Pán poslanec Tahy.

Poslanec M. Tahy:

Vážená Národná rada,
vážená vláda,

pán poslanec Michelko vo svojom prejave urobil z Východoslovenských železiarní takmer jedno technické monštrum vhodné do múzea. Prehlásil, že nikdy cena akcií tejto spoločnosti nepresiahla 200 korún. Upozorňujem, že včerajší kurzový list hovorí o tom, že cena jednej akcie VSŽ je 600 korún. To je včerajší dátum. Preto treba veľmi vážne posudzovať, kto má právo hovoriť z hľadiska etického aj morálneho, ako na to upozorňoval pán Michelko. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Ďalej vystúpi s faktickou poznámkou pán poslanec Michelko, potom pán poslanec Prokeš, pani poslankyňa Aibeková, pán poslanec Chamula a pán poslanec Fekete.

Poslanec J. Michelko:

Som povinný reagovať na to, čo tu odznelo v rámci faktických pripomienok. Pánu poslancovi Mikloškovi: Pán doktor prírodných vied Palacka, druhý ekonóm KDH hneď po priateľovi

pánu ministrovi Dzurindovi, to povedal 28. 3. o 8 hodine a asi 4 minútach v malej zasadačke na ministerstve pre správu a privatizáciu národného majetku.

Pánu poslancovi Plesníkovi, jedna tretina - ide v podstate o koncepciu. Veľmi meritórne, veľmi približne - filozofia privatizácie je asi taká: jedna tretina do kupónovej privatizácie, jedna tretina štandardné metódy, jedna tretina pripraviť na vstup pre zahraničný kapitál. Výber jednotlivých podnikov - je spracovaná jasná filozofia, z tých 70 mld už 13,1 mld je vybraných z Fondu národného majetku, ktoré pôjdu do kupónovej privatizácie podľa veľmi jasne stanovených pravidiel. Navrhované uznesenie výboru Národnej rady, v ktorom sa kriminalizuje vláda Slovenskej republiky, ktorú som tu verejne odmietol, pretože som vyhlásil, že nemienim byť členom inkvizičného parlamentu, ktorý vynáša súdy bez toho, aby obžalovaný sa mohol odvolávať na vyššiu inštanciu.

Pánu poslancovi Kvasničkovi - len z úcty k jeho veku nebudem komentovať to, čo ma v podstate hneď napadlo, ale zodpovedne prehlasujem, že keď som mal slovo, nemal som ani penu v ústach, ani som sa netriasol, ani nič iné, ale túto diagnózu, ktorú teraz určili, neviem síce komu, lebo to nemeňoval, ako to povedal, tú diagnózu má skutočne určovať predtým všetkým tým, ktorí práve vystupovali s tou penou v ústach. On už určite bude vedieť, na koho myslím.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec, ešte 30 sekúnd.

Poslanec J. Michelko:

Pánu Tahymu - jeho skutočne uznávam za odborníka, vie, čo je cena akcií, vie, že na burze možno tvrdiť len jedno, že akcie klesajú a stúpajú. Hovoril som o cene akcií v roku

1993 a chcel by som vystríhať, že existujú záujmy zahraničných bánk kúpiť akcie Východoslovenských železiarní, už sa to stalo v hodnote pol miliardy, s cieľom paralyzovať alebo zlikvidovať železiarne ako potencionálneho veľkého exportéra plochých výrobkov.

Ďakujem vám za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Teraz vystúpi pán poslanec Prokeš. Pripravila sa pani poslankyňa Aibeková, páni poslanci Chamula, Fekete, a Hrbáľ.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predseda,
vážená Národná rada,

včera pán predsedajúci svojvoľne ukončil schôdzu bez hlasovania napriek tomu, že som protestoval, dnes predsedajúci kľudne tu nechá vynášať akési kvázy lekárske závery. Neviem, či na pána doktora Kvasničku platí ten vtíp, že pán doktor, vás máme najradšej, lebo ste jeden z nás /potlesk/, ale musím povedať, že dostávame lekciu neozaj z "demokracie" a z "tolerancie" práve od dnešnej vládajúcej koalície.

Pánu Mikloškovi - ak mu vystúpenie môjho kolegu pripomína cintorín, nuž každý hľadá paralelu s miestom, kadiaľ sa najviac pohybuje. A pán Boh nás chráň, keď takéto vziať na pán Mikloško, kam nás táto vláda dovedie.

Pánu Plesníkovi - ňurko, prosím ťa, tu nie sme v SZM.

Ďakujem.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pani poslankyňa Aibeková.

Poslankyňa M. Aibeková:

Vážené dámy,
vážení páni,

musím zareagovať aj ja na vystúpenia pána doktora poslancu Kvasničku. Veľmi ma mrzí, pán poslanec, ja som o vás mala len tu najvyššiu mienku, a vždy som si veľmi rada vypočula názory mojich kolegov-psychológov na to, ako vás uznávajú. Dnes ste toto všetko negovali. Je mi to veľmi ľúto. Prosila by som vas, aby ste nepoužívali, a to aj ďalších kolegov, ktorí tu už niekoľkokrát použili oslovenie "tí v zadných laviciach". Prepáčte, sme takí istí poslanci ako vy. Keď sme sedeli vpredu, takéto oslovenie som v živote nikdy nepoužila, a veľmi ma to uráža. /Prosím, každý z vás sa môže prhlásiť, ale keď hovorím, hádam si zaslúžim toľko úcty, aby ste si ma vypočuli./

Po druhé - pán doktor Kvasnička; ste naozaj dobrý psychiater, ale práve preto nemáte právo zneužívať svoju profesiu na urážku ľudí tu, v tejto sále. Som klinicky psychológ, mám viac ako dvadsaťročnú prax, ale v živote by som takto nevyužila to, čo viem. Môžeme mať rôzne názory, ani ja nesúhlasím s mnohými vystúpeniami, ani predtým som nesúhlasila, ale v živote by ma nenapadlo, aby som tak ako vy vystúpila s urážlivým hodnotením ľudí.

A po tretie - váš návrh na ukončenie diskusie je tiež známkou určitého demokratického princípu. Keď tu boli programové vyhlásenie v júli 1992, vystúpilo niekoľko desiatok poslancov vtedajšej opozície. Nikto z nás, z HZDS, nevedel

nevstal a nikto nedal návrh na ukončenie diskusie. Tak by som vás prosila, pripájam sa k názoru pani poslankyne Bartošovej, aby bolo vystúpenie skrátené na 10 minút, ale nie, aby bola diskusia ukončená, aby každý mal priestor povedať to, čo si myslí a čo cíti. Nemusíte s tým súhlasiť, ale preto nemusíte, tí, ktorí vystúpите, urážať. Ja vás prosím, aby ste v takomto duchu nevystupovali. A to oslovenie "v zadných laviciach" je naozaj urážlivé. Každý z nás má svoje meno, keď s niečím nesúhlasím, poviem ten a ten pán poslanec, ja s vami nesúhlasím.

Ďakujem vám pekne.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. S faktickými pripomienkami su ešte prihlásení páni poslanci Chamula, Fekete, Hrbáľ, Kvasnička. Pán podpredseda Húška sa hlási o slovo, takže udeľujem mu prednosť na základe § 19.

Podpredseda NR SR A. M. Húška:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vášení kolegovia, kolegyne,

naozaj považujem za úžasnú urážku demokracie, keď pomocou novozískanej majority chcete jednoducho pretrhnúť dišputu o tak základnom probléme, akým je vyhlásenie vlády. Je to totálne nedemokratické a je to skutočne hraničiace s výsmechom demokratických postupov. Jednoducho nemôžete dosahovať takýmto spôsobom zastavenie akýchkoľvek dialógov a demokratických postupov vo vnútri parlamentu. Rád by som vám pripomenul, že za minulých čias sa takéto formy používali až po mnohohodinových dlhých rokovaníach, a nikdy nie prvé.

Rád by som ešte hovoril trochu k takej problematike, ktorá je naozaj vážna. Tu, a najmä vo vládnom vyhlásení sa forsíruje predstava urýchlenia, stále je tá predstava urýchlenia ako nejaký fetiš. Vážení, existujú objektívne procesy tvorby kapitálu, objektívne procesy preskupovania, reštrukturalizácie, ktoré nemôžeme rýchlo urobiť, ktoré, aj pokiaľ ide o zmenu vlastníckych štruktúr, môžeme urobiť len postupovými krokmi, to nie je jednoduchá cesta. Nesnažme sa presvedčiť ľudí, že môžeme objektívne procesy, ktoré majú svoju objektívnu dynamiku, nejakými floaskulami urýchliť.

Teraz k jednej problematike, ktorá je naozaj, myslím si, vážna. Chcel by som upozorniť, že je potrebné, aby sme si sústavne uvedomovali s ohľadom na to, že tak veľmi uprednostňujeme rýchlosť, že vlastná ekonomická činnosť nemá vlastné kritéria svojho možného optima. Jej kritériom je len etický korektív. To znamená, aby sa uskutočňovali tie činnosti tak, aby nedošlo k príliš veľkej diferenciacii spoločnosti, k polarizácii spoločnosti, ktoré pripravujú budúce sociálne erupcie. A tu by som rád upozornil práve kolegov z KDĽ, že je to zaujímavé, ale vo vládnom prehlásení, aj vo volebnom programe sme sa práve my prihlasovali k sociálnej kompetencii tým, že sme za sociálne trhovú ekonomiku, a vyslovane sme povedali, že berieme za základ etické kritériá, ktoré boli vyslovené v sociálnych učeniach cirkvi. Myslím si, že je to naozaj celkom vážny argument.

Predsa nemôžeme chcieť, aby sme práve pomocou rýchlosti išli ktorýmkoľvek smerom. Kompatibilita napríklad našich transformačných procesov môže prebiehať len v smere tých vývojových stupňov a tých postupov na Západe, ktoré sú naozaj vnútorne ospravedlniteľné. Rád by som zacitoval výrok Jána Pavla II.: "Príčiny početných a vážnych sociálnych a ľudských problémov postihujúcich Európu a svet spočívajú sčasti v zdegenerovaných prejavoch kapitalizmu." My aj postup pri

privatizácii, napríklad pri kupónovej privatizácii musíme udržiavať v takých rozmeroch, aby sa tam naozaj nedostali určité dravé formy cudzieho kapitálu, aby ľahco nevykúpili majetok, o ktorý sa cudzí kapitál môže uchádzať celkom serióznym spôsobom, súbežom alebo priamym nákupom a nie cestou vykupovania drobných akcií od obyvateľov, ktorí práve vo svojej nervozite žnú ponuku akcií na spodnú cenovú hladinu. To vedie k tomu, že akcie a kupóny sa ľahco vykúpujú.

Práve som teda, aby sme tieto skutočnosti brali do ohľadu a aby sme si uvedomili, že nie všetky cesty sú cestami, ktoré vedú k dobrému a úspešnému cieľu. Som presvedčený, že tento program jednoducho nemá tieto ynutorne etické korektívy. Nemá ich, a z tých dôvodov ani za svojich šesť mesiacov nedosiahne podstatné pozitívne výsledky. /Poľ.lesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Vďaka pánovi podpredsedovi Huskovi. Takisto na základe § 19 požiadaj o vystúpenie pán minister Janičina. Udeľujem slovo.

Minister pre správu a privatizáciu
národného majetku SR M. Janičina:

Vážené dámy,
vážení páni,

Chcel by som zareagovať na esochovanie pána poslancu Michelku voči štátnemu tajomníkovi Gabrijelovi Paľackovi. Vyhlasujem, že pán Paľacka je jeden mimoriadne schopný človek, ktorého schopnosti si vysoko vážim, a že výrok, ktorý mi bol tu prisudzovaný, nikdy nepovedal. Vyhlasujem, že to je skutočne ďalší z prejavov konfrontačného tónu, ktorý vnieslo HZDS do súčasnej politiky, a že je skutočne namyslené, aby sa nad takýmto spôsobom politického dialógu, ak to môžeme vôbec

dialógom nazvať, teda nad takýmto spôsobom politického dialógu zamysleli.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi, Prosím, pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predseda, pán predseda, dámy a páni,

nedá mi neozvať sa voči kolegovi Kvasničkovi. Chcem len vysloviť také poľutovanie nad tým, že Boh chráň, aby k nemu prišiel pacient a dopredu by vedel, že je predstaviteľom poslancov, ktorí sedia v zadných laviciach. Viem si predstaviť, akú diagnózu by mu určil podľa toho, čo povedal. To je jedna stránka veci.

Druhá stránka veci je, že si osobne veľmi dobre pamätám na odchod pána ministra Šoboňu, ktorý veľmi fundovane vystúpil, keď odchádzal zo svojho ministerského postu, ako sa dobre pamätám, poďakoval sa veľmi uctivo predovšetkým opozícii.

A k tomu, čo povedal pán Mikloško - ja som tu niečo sľúbil. Nechcem sa k tomu vracieť, ak mi bude predložený elaborát, urobím tak ako som to sľúbil, som zvyknutý sľuby dodržiavať. Na druhej strane si však myslím, nehnevajte sa pán Mikloško, ale vy by ste sa mali predovšetkým ospravedlniť pred celým národom za to, čo ste vyvádzali, keď ste sedeli na poste, kde sedí teraz predseda Národnej rady. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Fekete, potom pán poslanec Hrbáľ, pán poslanec Kvasnička, páni poslanci Brňák a Prokeš.

Poslanec J. Fekete:

Budem veľmi stručný, dotýkam sa toho, čo povedal pán poslanec Kvasnička.

Po prvé - mám dojem, že sa ocitáme v päťdesiatych rokoch, keď sa psychiatria začínala na niečo zneužívať.

Druhá poznámka: Keď má niekto v názve kresťanské, tak by sa, podľa môjho názoru, mal držať desatora, ktoré je základom kresťanstva. A v ôsmom božom prikázaní sa hovorí: "Neoklameš bližneho svojho". Tu sa to robí z tejto strany permanentne.

A tretia poznámka: Vie niečo pán Kvasnička o lekárskom tajomstve? Ak má takýto dojem, tak on si dovoľí verejne obviniť celú túto skupinu ľudí z takýchto defektov. Je to humánne? Vie niečo o Hipokratovej prísaha? Keď už sa dostávame k takýmto náznakom a k takýmto problémom.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Hrbáľ. Pripraví sa pán poslanec Kvasnička.

Poslanec J. Hrbáľ:

Dámy a páni,

prosím vás, aby sme obnovili politickú kulturu v tomto parlamente, aby sme začali s úctou k svojim politickým pro-

tivníkom, pretože to, čo sa tu robí v posledných mesiacoch, to nie je normálne, to je na smiech pre televízne kamery.

Pán poslanec Kvasnička, pri vašom vystúpení ste mi pripadali ako pacient, keď prišiel na psychiatriu a tvrdil, že je Sandokan, až prišiel primár a povedal mu, to nie je pravda, ja som Sandokan. /Smiech v sále./

Žiadam vás, aby ste sa ospravedlnili za tento výrok, aby ste sa nám všetkým, ako tu sedíme, ospravedlnili za tento výrok. Povedal som svojim kolegom v klube, aby vystupovali bez hrubosti, to môžu všetci potvrdiť. Žiadam, aby ste sa ospravedlnili. Ak to dokážete, ja sa vám dopredu ospravedlňujem za tento vtip, ktorý som povedal.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Kvasnička. Pripraví sa pán poslanec Brnák.

Poslanec L. Kvasnička:

Vážený pán predsedaajúci,
vážené kolegyne, kolegovia,

chcem povedať len jednu vec. To, čo som povedal, som povedal z hlbokého presvedčenia, tak ako to cítim a ako to cítia naši občania. Naši občania, s ktorými sa stretávam, hovoria: "Preboha, čo to tam robíte, veď to vyzerá ako v bláznincii!" A niekedy to skutočne tak vyzerá. Prosím vás pekne, ja tu už nemôžem počúvať nadávanie na prezidenta, nemôžem počúvať nadávanie na predsedu vlády, nemôžem počúvať nadávanie na vládu, atď. Tak toto nie je urážanie, to, čo vy robíte? A keď na to upozorním ja, to už je urážanie? Nehnevajte sa, takúto hru neprijímam. A lekárske tajomstvo som rozhodne neporušil.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Pán poslanec, trváte na svojom procedurálnom návrhu?

Poslanec L. Kvasnička:

Stahujem ho.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Pán poslanec Kvasnička stiahol svoj procedurálny návrh na skončenie diskusie. /Potlesk./ Budeme potom hlasovať o procedurálnom návrhu poslankyne Bartošovej na skrátenie diskusných príspevkov na 10 minút.

Prosím, pán poslanec Brňák, pán poslanec Prokeš a potom budeme hlasovať.

Poslanec P. Brňák:

Chcel by som sa tiež vyjadriť k vystúpeniu pána poslancu Kvasničku, a to s vedomím, že sám som možno niekedy v minulosti vystúpil neeticky alebo nespravodlivo, čo som si časom uvedomil, ale v každom prípade chcem uviesť, že za 4 roky ako pôsobím v tomto parlamente, tak silná urážka, ktorá smerovala k zníženiu ľudskej dôstojnosti, v tomto parlamente nezaznela. Osobne mi je veľmi ľúto, že som si vážil pána Kvasničku predovšetkým ako kresťana a za jeho postoj k minulosti v tejto spoločnosti. Ale musím uviesť, že skutočne, až na jeden prípad, myslím, že to bol prípad exposlanca pána Tatára, ktorý s podobnou diagnózou išiel na konkrétneho človeka, táto kolektívna diagnóza opozície alebo zadných lavíc s takou silou zníženia ľudskej spoločnosti tu skutočne ešte nezaznela. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci, moja pôvodná poznámka chcela byť otázkou na pána ministra Janičinu, ale keďže odišiel, nemôžem mu ju položiť. Dovoľte preto, aby som len zareagoval na druhé vystúpenie pána poslanca Kvasničku. Je mi nesmierne ľúto, ak má takýto názor, že s tým nevyšiel vtedy, keď sa tu nadávalo na predchádzajúcu vládu práve z jeho hnutia.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ešte evidujem tri faktické pripomienky v poradí: pani poslankyňa Rothmayerová, potom pán poslanec Jakuš a pán poslanec Gandi.

Poslankyňa G. Rothmayerová:

Ctené kolegyne,
ctení kolegovia,

už včera som povedala, že nemám rada a nefandím nijako faktickým poznámkam, ale musím vám pripomenúť, že faktická poznámka sa má dotýkať vystúpenia rečníka v rozprave. Tieto faktické poznámky k faktickým poznámkam podľa rokovacieho poriadku tu vlastne nemali odznieť. Chcela by som poprosiť aj pána predsedajúceho, aby potom vždy zasiahol, keď začne hovoriť, pochopiteľne.

A ešte by som sa chcela vrátiť k vystúpeniu pána poslanca Michelka. Pán poslanec okrem iného povedal, že táto vláda nemôže mať dôveru, že je svojim spôsobom nelegitímna, pretože nevzišla z volieb. Chcem sa opýtať, pán poslanec: Všetky parlamentné strany, ktoré vzišli z volieb, sú podľa vás nelegitímne? Myslím si, že to aj viete, ale predsa vám len pripomeniem, čo sa môže stať v hociktorej európskej demokratickej krajine, že vo voľbách zvíťazí nejaká strana alebo nejaké hnutie, ale nie je schopná zabezpečiť si parlamentnú väčšinu a v tej chvíli nevládne, a je to úplne legítimne.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pani poslankyni Rothmayerovej. Pán poslanec Jakuš, potom pán poslanec Gandi a pán poslanec Michelko.

Poslanec J. Jakuš:

Vážená Národná rada,

medicína musí vždy a za každých okolností zostať nad politikou, nad straníckosťou. A pokiaľ sa tak teraz nestalo, za lekársky stav sa ospravedlňujem. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Prosím, pán poslanec Gandi.

Poslanec M. Gandi:

Vážený predsedajúci,
dámy a páni,
pán Kvasnička,

chcel by som povedať jedno, nadväzujem na poslanca Prokeša. Keď sa tu nadávalo, ozaj nadávalo predsedovi vlády, pán poslanec Kňažko urážlivo klamal, luhal, kde bolo vtedy vaše svedomie? My by sme teraz mohli urážať, ale my tu nikoho neurážame, dávame len fakty a určité domnienky. Ale vtedy kde bolo vaše svedomie?

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Prosím, pán poslanec Michelko.

Poslanec J. Michelko:

Som dlžný odpoveď pani poslankyni Rothmayerovej, ktorú si hlboko vážim a ctím, tak ako parlamentnú demokraciu. Tieto slová som si dovoľil použiť preto, že keby v tejto sieni boli len legálne volené parlamentné strany, rozhodne by som tento termín nepoužil. Ale vieme, že sú tu - dovoľte, aby som ich krátko menoval - kňažkovci, černákovci a trebárs moravčíkovci, ktorí skutočne nevzišli z vôle občanov tejto republiky.

Ďakujem.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Prosím, pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Pán predsedajúci,

prepáčte mi, že vás zastupujem, ale mali ste upozorniť pani poslankyňu Rothmayerovú, že faktická poznámka je reakcia na to, čo tu odznelo. To znamená, že ak niekto faktickou poznámkou urazí predchádzajúceho rečníka, má ďalší právo reagovať na neho, na to, čo tu odznelo. To je faktická poznámka.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne za poučenie. Dámy a páni, vyčerpali sme faktické pripomienky. Len pre vašu informáciu - pozeral som sa na hodiny. Po dvadsaťminútovom vystúpení pána poslanca Michelku sme 45 minút strávili faktickými pripomienkami. Máme pred sebou ešte 35 prihlásených do diskusie.

Keďže pán poslanec Kvasnička stiahol svoj procedurálny návrh na ukončenie diskusie, nechávam hlasovať o procedurálnom návrhu pani poslankyne Bartošovej, ktorá navrhla, aby diskusný príspevok trval najviac desať minút. Ak si to vynásobíte počtom prihlásených, plus eventuálne faktické pripomienky, chcel by som podporiť, aby sme odobrili návrh pani poslankyne Bartošovej, aby sme tento týždeň skončili s programovým vyhlásením.

Takže, budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 111 poslancov.

Nechávam hlasovať o procedurálnom návrhu pani poslankyne Bartošovej, aby všetky nasledujúce poslanecké diskusné príspevky trvali najviac desať minút. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 92 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 9 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov.

Konštatujem, že procedurálny návrh pani poslankyne Bartoštovej sme prijali.

Žiadam všetkých nasledujúcich diskutujúcich pánov poslancov a pani poslankyne, aby svoje diskusné príspevky upravili tak, aby trvali najviac desať minút. Tridsať sekúnd pred ukončením desiatej minúty budem na to upozorňovať a po ukončení desiatich minút odoberiem slovo.

Ešte bol prihlásený na základe § 19 pán minister Šagát, a potom v rozprave vystúpil pán poslanec Cabaj.

Minister zdravotníctva SR T. Šagát:

Vážený pán predseda,
vážená Národná rada,
vážení členovia vlády,

dovoľte mi, aby som vystúpil dnes na vašom rokovaní a krátko sa vyjadril k vystúpeniu poslanca pána doktora Kelemenca. Kvitujem ho ako konštruktívny prístup a korektný prístup k tej časti programového vyhlásenia, ktorá sa týka rezortu zdravotníctva.

Absolútne možno súhlasiť s odpolitizovaním práce zdravotníckych pracovníkov. Aby to nebolo len frázou, aby to skutočne naplnilo podstatu tejto myšlienky, dovoľm si teraz špecifikovať aspoň niektoré zábery ministerstva, ktoré toto potvrdia.

Jednou z najcitlivejších oblastí v odpolitizovaní je, aby sa prijímali na úrovni rezortu kvalifikované a odborné rozhodnutia. Druhou je, aby sa personálna politika diala podľa jasných pravidiel. Treba povedať, že bývalé vedenie rezortu v týchto oblastiach nepostupovalo vždy tak, aby dodržalo odpolitizovanie. Dovoľte mi, aby som hneď na začiatku môjho vystúpenia upozornil, že nemám na mysli vedenie ministerstva pani doktorkou Belohorskou.

Ak bude treba dokladovať, že odpolitizovanie nebola metóda práce bývalého vedenia rezortu, môžeme dokladovať veľmi konkrétnymi prípadmi. Napríklad toho času je vo funkciách riaditeľa zariadení, nemocníc a polikliník 34 ľudí, ktorí neprešli konkurznými konaniami buď preto, že nebol konkurz vypísaný, alebo aj keď bol vypísaný, nedotiahol sa do realizačnej fázy. Na druhej strane mnohé previerky ukázali, že riaditelia začlenených zariadení neplnili povinnosti tak, ako vyplývajú zo zákonov, porušovali etiku a zostali bez postihu na svojich miestach.

Meníme konkurzný poriadok, meníme spôsoby a metódy práce a chcem vám povedať, že svojou osobou ručím, že táto oblasť personálnej politiky bude čistá a jasná.

Súhlasím s tými základnými závermi, ktoré tu pán doktor Kelamen povedal, kde sú ťažiskové problémy, a musím povedať, že sú v súhlase so závermi nášho programového vyhlásenia. Ale pre objektívnu informovanosť v akom stave je rezort, dovoľte venovať môjmu vystúpeniu ešte aspoň päť minút.

Ak poviem, že rezort je v hlbokej kríze, opäť to môžem, ak budete mať chuť a čas, dokumentovať. Je v hlbokej kríze nielen finančnej, ale žiaľbohu, aj morálnej. Finančná kríza veľmi úzko súvisí s morálnou. Dlhé mesiace vychádzalo z vedenia rezortu, že príčinou nedostatku peňazí je najmä nesprávne hospodárenie, a dokonca to prerástlo do obviňovania

riaditeľov začlenených zariadení, že sú dokonca zloději. Keď si porovnáte vývoj rozpočtových prostriedkov pre zdravotníctvo s Českou republikou, s ktorou sa môžeme určite najlepšie porovnať, a zalistujete dozadu k rokom 1990-1991, vidíte, že vtedy bol pomer rozpočtu medzi Slovenskou republikou a Českou republikou na zdravotníctvo približne 2 : 1. Dnes sa tento pomer nožnicovite roztvoril, a dnes oni majú v zdravotníctve na rok 1994 okolo 70 miliárd a my asi 15 miliárd. Teda nehovorme o neefektívite, i keď iste to má svoje dimenzie a miesto v tomto našom dialógu, ale hovorme aj o objektívnej reštrikcii finančných prostriedkov. A ak chceme urobiť nejakú systémovú zmenu, a pokiaľ sme si osvojili, že systémová zmena na úrovni zbrojárskeho priemyslu je ťažká a drahá, že treba na to investície, o to viac treba uvažovať - a beriete za to zodpovednosť, že systémová zmena v zdravotníctve opäť musí byť pripravená, bude finančne náročná a bude vyžadovať čas. Tak sa to totiž deje vo všetkých kultúrnych krajinách, ktoré si urobia analýzy, ktoré si stanovujú ciele.

Žiaľbohu, aj systémové zmeny v rezorte, i keď ich možno označiť za systémové, boli mimoriadne nevhodne volené nielen čo sa týka metodiky, ale aj časových relácií. Bol tu urobený napríklad - a opäť môžem dokumentovať, a teda podiel vedenia rezortu na ťažkej krízovej situácii tu je, môžeme o ňom diskutovať - môžeme hovoriť o celoplošnom experimente bodového systému, ktorý ako systémovú zmenu môžeme prijať, ale musí byť dostatočne pripravená, nakoniec tak, ako to aj naši experti v súhlase so zahraničnými jasne deklarovali.

Žiaľbohu, morálna kríza v rezorte viedla k ľahostajnosti, apatii a strachu. A to, čo sa tu opakovane deklarovalo, že nám ide predovšetkým o pacienta, toho sa doteraz nikto neopýtal, či chce nejakú systémovú zmenu, aká bude a ako sa ho dotkne. Klasickým príkladom je zavedenie kategorizácie liekov. Jedného dňa, rok po tom, čo to urobili v Čechách,

príde pokyn, že ideme priplácať alebo si platiť za lieky. Chceme vás preto ubezpečiť, že akákoľvek systémová zmena, ktorú pripraví terajšie vedenie, bude konzultovaná so zdravotným a sociálnym výborom Národnej rady, s profesnými nevládnymi organizáciami a musí byť o tom informovaný občan, ktorý mnohé systémové zmeny bude pociťovať. Žiaľbohu, mnohokrát budú i nepopulárne, ale keď sa vysvetlia, určite získame ľudí na to, aby sa systémová zmena dala uskutočniť. Do terajšie systémové zásahy boli také, že nielen popudili zdravotníkov, ale nezískali ani širokú verejnosť.

Bol by som rád, keby ste môj príspevok brali ako vecnú argumentáciu. Ak v nej príliš vystupuje nekonceptná práca ministerstva zdravotníctva v minulom období, je to len preto, že na to sú doklady. Po kontrole Najvyšším kontrolným úradom vo februári a marci tohoto roku sú k dispozícii veľmi závažné dokumenty o tom, ako bol vlastný rezort, vlastný úrad ministerstva zdravotníctva riadený. Samozrejme, budú z toho vyvedené opatrenia. A sú tak závažného charakteru, že budem žiadať, aby Najvyšší kontrolný úrad vás, vážená Národná rada, informoval o týchto výsledkoch. Ak to môžem zovšeobecniť, poukazuje na to, že vo vlastnom aparáte ministerstva zdravotníctva vôbec nefungovala vnútorná kontrola a prostriedky, ktoré boli k dispozícii, sa nevyužívali tak, ako to prináleží podľa súčasného právneho stavu.

Nie je mojou úlohou, samozrejme, poukazovať len na chyby. Pokiaľ ste si pozreli programové vyhlásenie za rezort zdravotníctva, chceme jednoznačne oddeliť úlohy, ktoré v šiestich mesiacoch stihneme a ktoré nie. Povieť o nich len veľmi krátko.

Boľavou vecou je privatizácia. Máme presne pripravené kroky, ideme ich realizovať a budeme vás o nich pravidelne informovať. Je pripravená a odkonzultovaná postupnosť krokov v privatizácii lekární. Základná zmena je v tom, že komisie

budú zasadať v regiónoch. Regióny sa pustia do rozhodovania, akým spôsobom a komu sa lekáreň prideli, sprivatizuje, ekonomicky prenajme, a ministerstvo zdravotníctva si ponechá len kontrolnú činnosť a vydanie certifikátu. Toto je pripravené, budeme v týchto dňoch informovať Asociáciu nemocníc, starostov, akým spôsobom teda privatizácia lekární prebehne. Nebudeme spochybňovať privatizáciu doteraz podpísaných 101 lekární bývalým rezortom, ale ich necháme na posúdenie regiónom. Ak regióny nenájdu chyby, tie podpisy, tie schválenia ponecháme status quo.

Pripravíme a do konca apríla predovšetkým by sme sa usilovali urobiť základné pravidlá privatizácie kúpeľných zariadení. Ponúkam vám základnú filozofiu tohoto procesu, ktorý musí byť opat' jasný, môžete sa k nemu vyjadriť tak, ako som vám s mojimi spolupracovníkmi na rokovaní zdravotného a sociálneho výboru dal na diskusiu materiál o privatizácii lekární, ktorý ste si rozmnožili, a máte možnosť do neho ešte vstúpiť než ho dáme von. Takisto sa to musí diať s kúpeľmi. Z kúpeľov nemôže profitovať nikto iný než pacient. Základná filozofia je veľmi jednoduchá, musí ju pochopiť aj občan, pretože pre neho sme tu všetci. Teda vytypujeme kapacity, pretože sú dnes čísla, koľko ľudí u nás potrebuje kúpeľnú liečbu, vytypujeme, ktoré zariadenia sú tie, do ktorých netečie a ktoré môže mať ďalej štát, aby to nebolo finančne nákladné, a potom nám budú pravdepodobne vyčnievať zariadenia, o ktoré nebude až taký záujem, aby ich štát kontroloval. A môže sa potom uplatniť kto chce, vrátane zahraničného kapitálu.

Chceme otvorený systém. Akúkoľvek pripomienku, akýkoľvek lepší nápad na privatizáciu, zapracujeme, prediskutujeme. Jediným zámerom sú jasné, prehľadné formy, o ktorých bude vedieť nielen poslanec, nielen riaditeľ kúpeľov, ale aj občan a obec.

Chceli by sme založiť niektoré systémové zmeny, a to je posledné, čo by som chcel povedať, pretože všetci hovoria, aký máme veľmi finančne náročný systém zdravotníckej starostlivosti. Je náročný, a chcem vás ubezpečiť, že nemožno očakávať, keď chceme udržať trend zvyšovania zdravotníckej starostlivosti, že bude lacnejší. Budeme zavádzať nové, špeciálne metodiky, pretože posielanie na cudzie pracoviská vždy bude drahšie. Keď chceme robiť kostnú dreň, keď chceme robiť transplantáciu pečene, zabudnime na to, že to bude lacnejšie, že sa bude dávať v rozpočte menej na zdravotníctvo. Môže sa, ale potom budeme bojovať s nemalými ťažkosťami. Musíme však zefektívniť peniaze, ktoré tam prídu. A filozofia je opäť veľmi jednoduchá, detaily sa, samozrejme, rozpracujú. Pochopí ju aj občan, aj zdravotnícky pracovník. Je to filozofia, ktorú sme si osvojili, pretože vonku sa s týmto problémom začali zaoberať trochu skôr. Táto filozofia spočíva v presune čo najviac činností do prvej línie, ako hovoríme, do obvodnej starostlivosti, rodinným lekárom, do starostlivosti doma, do starostlivosti v stacionároch, v obciach a znížením zdravotníckych činností nemocníc.

Teda, ak by sme nemali prostriedky, museli by sme tieto zmeny robiť veľmi rýchle, uzatváraním nemocníc, bol by to však proces neregulovateľný a mohol by priniesť závažné nedostatky v poskytovaní zdravotníckej starostlivosti. Presun tejto starostlivosti z nemocničnej najmä do primárnej musí trvať niekoľko rokov a dovoľí presun pracovníkov z nemocničnej časti do primárnej línie. Nebudeme musieť hovoriť o nadbytočnosti zdravotníckych pracovníkov, pretože podľa môjho názoru, ten nie je. Máme dnes analýzy, prosím, môžeme to prediskutovať, pre krátkosť času nebudem zdržovať. Analýza hovorí, že nám chýba dnes 900 lekárov prvého kontaktu, sú len nesprávne umiestnení.

Vážení pani poslanci,
vážení pán predseda,

dovoľte, aby som vám poďakoval za to, že ste ma trpezlivo vypočuli. Je to len malý fragment toho, čo by som vám chcel povedať, ale chcel by som vás poprosiť o aktívnu spoluprácu, aby ste ma upozorňovali na všetky veci, ktoré nie sú dobre vo vašich regiónoch, aby ste cítili, že sa budem snažiť ich riešiť, ale aby ste pochopili časové a finančné možnosti.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne pánu ministrovi Šagátovi. Urobil som takú malú rekapituláciu. Dovoľte mi, aby som vás oboznámil s tým, že ešte je prihlásených 36 diskutujúcich, z toho 28 je z HZDS, 2 z SNS, 2 sú z maďarskej koalície a 4 z vládnej koalície. Takže prosím pánov poslancov, aby sa zdržiavali v sále, budem vždy čítať dvoch-troch dopredu, pretože kto tu nebude, stratí poradie. Teraz vystúpi pán poslanec Cabaj. Pripraví sa pán poslanec Rea a za ním pán Pivoluska.

Poslanec T. Cabaj:

Vážení pán predsedajúci,
dámy a páni,

je všeobecne známe, na Slovensku sa viac ako 80 % obyvateľov hlási ku kresťanstvu. A preto ho možno označiť aj ako krajinu kresťanov. Vieme, že najrozšírenejšie je rímsko-katolícke náboženstvo. Preto je nutné, aby ho akceptovali aj činitelia vlády a naopak, aby boli aj oni akceptovaní kresťanmi.

Jedným zo závažných hesiel novembra 1989 bola sloboda a úcta k náboženstvu. Pán Moravčík si toto heslo asi neosvojil, veď ešte v januári 1990 bol členom komunistickej strany, v ktorej, ako vieme, ateizmus bol povinnosťou. Zvykli sme si už na to, že poprední predstavitelia vlády a štátu navštevujú kostoly za asistencie médií a naši predstavitelia navštevujú Svätého otca aj Vatikán, s ktorým máme aj diplomatické styky.

V čase, keď pán Mečiar pripravoval nápravu krívd, ktorých sa komunizmus dopustil na kresťanoch a ostatných veriacich, a pripravoval zákon o vrátení majetku cirkvám, ministerstvo zahraničných vecí pôsobilo proti týmto cieľom. V máji 1993 ministerstvo zahraničných vecí vedené pánom Jozefom Moravčíkom pripravilo a vydalo podkladové materiály pre prezidenta Slovenskej republiky pána Kováča k oficiálnej návšteve Svätej stolice. Je obvyklé, že sa takéto podklady pripravujú, ale ich obsah bol neobvyklý, plný urážok a invectiv voči Vatikánu a svätej cirkvi. Tieto materiály majú sedem častí. Dovoľte, aby som sa aspoň niektorých dotkol.

V druhej časti - základné informácie - charakterizuje štátne zriadenie Svätej stolice ako teokratickú absolutnú monarchiu na čele s pápežom. Nepripomína vám to náhodou terminológiu používanú v komunistickej rétorike?

Z tretej časti citujem: "V tridsiatych rokoch spolupracoval Vatikán s fašistickým Talianskom a Nemeckom a podporoval konzervatívne politické sily v rôznych európskych krajinách - Rakúsko, Poľsko, Maďarsko, Španielsko. Po druhej svetovej vojne sa Vatikán stal jedným z hlavných ideových centier antikomunizmu, avšak svetový vývoj ho prinútil koncom päťdesiatych rokov revidovať doterajšiu politickú líniu a prispôbiť sa novým historickým podmienkam." Ďalej: "Vatikán sa najmä za pontifikátu Jána Pavla II. snaží propago-

vať koncepciu kresťanskej Európy a kresťanského panslavizmu, model poľského katolicizmu a podobne." Nie je to náhodou skresľovanie pôsobenia cirkvi? Ďalej: "Aktivitu miestnej cirkvi Vatikán usmerňuje na podporu svojich požiadaviek. Nové prístupy v politike Vatikánu však nemenia podstatu klerikalizmu. Vatikán, a najmä za pontifikátu Jána Pavla II., sa snaží o upevňovanie mocenských pozícií a ideologického vplyvu rímsko-katolíckej cirkvi. Propaguje koncepciu kresťanskej Európy. Ideovo-diverznú činnosť Vatikánu koordinuje s USA a ďalšími krajinami NATO. K tomuto pôsobeniu využíva na jednej strane oznamovacie prostriedky, na druhej strane sa opiera o početný a kvalifikovaný aparát duchovných a tzv. laické hnutie, z ktorých niektoré pôsobia ilegálne, tzv. tajná cirkev."

Prepáčte, ale toto považujem za tak nehorázne, že pán Moravčík by mal byť volaný k zodpovednosti, a nie ho menovať do funkcie premiéra slovenskej vlády. Jeho ministerstvo totiž jedným dychom obviňuje Vatikán, USA i NATO z diverznej činnosti. Pripomínam len, že náboženstvo je viera, nie ideológia. Obviňuje Vatikán z mocenských záujmov v Európe, obviňuje množstvo veriacich z toho, že sú na tieto ciele Vatikánu využívané.

Pán premiér, vy nemáte miesto vo verejnom živote, niečo ešte byť premiérom.

Tento dokument v časti Súčasná štruktúra vatikánskych orgánov má aj nasledovný citát: "Kongregácia pre doktrínu viery vznikla v roku 1952 ako známa inkvizícia. Od roku 1965 má súčasný názov. Do kompetencie tejto kongregácie spadajú všetky otázky viery a mravov spojených s vierou. Prefektom kongregácie je kardinál Josef Ratzinger."

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Vážený pán poslanec, využívam svoje právo podľa § 21 ods. 1 a prosím vás, aby ste sa držali prerokovanej veci, to znamená Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky.

Ďakujem.

Poslanec T. Cabaj:

Pripomínam znova, aj keď ste mi ubrali pár sekúnd, že hovorím k veci, lebo otázke cirkví sú venované štyri riadky v tomto programovom vyhlásení. Nemusím ich čítať, tie sú tam. Tie sme si mohli prečítať, a mám pochybnosť, že človek, ktorý stojí na čele vlády a zastával také názory na jeho ministerstve, neviem akým spôsobom chce naplniť a riešiť otázky vzťahov cirkví na Slovensku. /Potlesk./

Pripomínam tiež, že sa tam uvádza: "V tejto dobe sa ekonomika Vatikánu špecializuje na valutovú špekuláciu predovšetkým v USA a Latinskej Amerike. Kríza doláru sa premieňa i do "božích financií", lebo s touto menou je zviazaný vatikánsky majetok." Podotýkam "božích", ktoré sú v úvodzovkách, čo má zvýšiť iba hanlivý účinok. Pripomínam, že Vatikán nemá vlastnú menu. My, veriaci prispievame, a verím, že budeme prispievať na činnosť našej cirkvi, a to na výstavbu a opravu našich chrámov.

Mám aj osobnú skúsenosť z pôsobenia na ministerstve zahraničných vecí, keď som navštívil niektoré veľvyslanectvá, a bohužiaľ, tieto mi pripomínali skôr chudobných príbuzných svojím vybavením, ako tí, ktorí by mali reprezentovať, a ktorí by mali otvárať cestu do sveta. Zrejme toto je tiež zviditeľnenie Slovenska.

Ak dovoľíte, ďalej by som sa dotkol záležitostí z iného pohľadu najmä preto, že tento materiál bol síce spracovaný, vláda premiéra Mečiara ho neprijala, dištancovala sa od neho, prezident republiky bol s materiálom oboznámený, ale odmietol podporiť Vladimíra Mečiara v boji proti týmto neho-ráznostiam. Odmietol podporiť vtedy osobnú žiadosť, to si všetci dobre pamätáme, premiéra Mečiara o odvolaní Jozefa Moravčíka z funkcie ministra zahraničných vecí. V každej slušnej krajine by za toto musel minister odísť zo scény. Či chceme alebo nechceme, minister zodpovedá za to, čo je na jeho ministerstve vypracované bez ohľadu na to, či sa odvo-láva na počítačovú chybu alebo niečo podobné.

Včera sme mali možnosť si aj vypočuť, že táto vláda je vládą národnej záchrany. Chcem sa len spýtať, čo na to hovoria národnostné menšiny, kto ich zachráni.

Dovoľte na záver niekoľko konštatovaní a niekoľko otázok. Pán Moravčík, vy nemáte morálne právo byť premiérom Slovenskej republiky. Hovorím to v jeho neprítomnosti, čas-tokrát sa to predtým kritizovalo, má zrejme iné povinnosti, prečíta si to z papiera. Preto vás vyzývam, pán premiér, aby ste okamžite odstúpili. Znevážili ste a poškodili ste tento štát, jeho meno v zahraničí. Odstúpte, pán premiér, lebo váš tieň padá aj na ostatných, a to schopných členov vlády. Nachápete cirkev, veriacich, a preto ste proti nim. Nemáte čo v štátnej funkcii robiť. Ak chcete byť premiérom proti-cirkevnej organizácie, je to vaša vec, ale nemôžete byť predsedom vlády.

Rýtam sa členov KDH a MKDH, ktorí sú v tomto parlamen-te, ako aj veriacich z iných strán: Ako môžu dať dôveru vlá-de, ktorú vedie pán Jozef Moravčík, bývalý minister zahra-ničných vecí?

Pýtam sa zástupcov cirkví a veriacich Slovenska, či môžu podporovať vládu, ktorej predseda podporil znevažovanie veriacich cirkví. Môžeme podporiť človeka, ktorý raz znehodnotil podstatu kresťanstva? Veď žijeme na kresťanskom Slovensku. Čo na to predstavitelia vlád, parlamentu a diplomatický zbor najmä kresťanských krajín? Takýto postoj k Vatikánu a cirkvi má byť pre nich zárukou dôveryhodnosti vlády? Ako veriaci protestujem proti obsahu stanoviska ministerstva zahraničných vecí z mája roku 1993. Vidím v tom aj pošľapávanie mojich práv a mojej ľudskej dôstojnosti. Preto nielen ja, ale všetci veriaci máme právo sa brániť a odmietnuť rešpektovať vládu, ktorej predsedom bude pán Jozef Moravčík.

Po prečítaní štyroch riadkov programového vyhlásenia tejto dočasnej vlády, kde sa hovorí o vzťahoch k cirkvám, mám zmiešané pocity. Alebo si mám myslieť, že obsadením premiérskeho kresla došlo k obráteniu Pavla? Chcem len, pán Moravčík, pripomenúť, že je čas na naplnenie Svätého písma: "Božie mlyny melú pomaly, ale spravodlivo."

A ako predseda poslaneckého klubu, ktorý ste včera tak omieľali vo svojej agitke, môžem uviesť: Je možné, že váhajú niektorí členovia klubu, ale pevne verím, že klub vydrží. Určitou zárukou je aj to, že tzv. zjednocujúce elementy klubu HZDS už teraz nepôsobia v klube, ale vo vláde a vládnej koalícii.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

O slovo požiadal na základe § 19 podpredseda vlády pán Roman Kováč. Udeľujem mu slovo.

Podpredseda vlády SR R. Kováč:

Vážené dámy,
vážení páni,
vážený pán predsedajúci,
pani poslankyne, páni poslanci,

iste nie je novinkou, že otázky vzťahov štátu a cirkví v predchádzajúcej vláde aj v súčasnej vláde mám na starosti ja.

Vážený pán poslanec Cabaj, ja sa tvrdo ohradujem proti vašim konštatovaniam. Môžem vám povedať, že som viedol celé prípravné práce, nie pán Mečiar, ale ja som viedol prípravné práce pri príprave zákona o reštitúcii majetku cirkví. Pán poslanec, ak by sme mali na základe toho, ako vystupujú referenti a pripravujú materiály, likvidovať ministrov, tak vás ubezpečujem, že na základe materiálov tejto komisie - prvých prípravných materiálov, by mali odstúpiť všetci ministri, ktorí sa vtedy zúčastnili svojimi rezortami na tejto práci. Tak proticirkevne boli tie materiály pripravené. Je potom otázkou zodpovedných predstaviteľov, aby dokázali presvedčiť svoje odborné aparáty, prípadne vymeniť ľudí, ktorí tam nie sú schopní, aby pripravili správne materiály.

Protestujem proti tomu, že spochybňujete vzťah tejto vlády k cirkvám. Zásadne protestujem proti tomu, a nemáte na to právo. V tejto vláde sedí mnoho veriacich ľudí, ktorí boli aktívne veriaci aj predtým, a sú aktívne veriaci aj teraz. /Potlesk./

Budem teraz hovoriť za seba. Chápeť váš prejav ako urážku mňa ako kresťana. Samozrejme, na to máte právo. V parlamente máte právo povedať všetko. Ja nie. Ja nie som poslanec. Takže, dovoľte, aby som ubezpečil veriacich tejto republiky, že táto vláda sa bude chovať k veriacim tak, že

ich považuje za najvyššiu morálnu hodnotu. A ubezpečujem vás, že táto vláda takto pracovať bude.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. S faktickou pripomienkou sa hlási pán poslanec Neuwirth. Ďalej sa hlásil s faktickou pripomienkou pán poslanec Prokeš.

Poslanec A. Neuwirth:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
kolegyne a kolegovia,

neviem celkom dobre ako začať. Hlboko sa ma dotklo to, čo som počul. Ďakujem pánu podpredsedovi vlády za to, že vyjasnil základné tézy. Predovšetkým pán kolega Cabaj prečítal niečo, čo bolo vytrhnuté z kontextu. Nevie, v akej súvislosti to bolo, či to urobil referent ministerstva zahraničných vecí alebo niekto iný. Na každý pád čítanie a časovanie tohoto prejavu nemalo záujem obranu cirkví a veriacich, ale je to typické zneužívanie náboženského cítenia pre politické ciele /potlesk/, pretože ak pán doktor Moravčík, prepáčte, keď náročky teraz používam bez úradného titulu, mal tieto vlastnosti, ktoré ste vymenovali - už dávno ste poukázali na to, že bol kedysi členom komunistickej strany -, tak toto musel vedieť aj pán Mečiar, a ktovie, či si ho práve zato nezvolil za ministra. Doteraz sme žiadne výhrady proti nemu v tomto zmysle nepočuli. Prosím vás pekne, rozmyslíme si, čo robíme. Ja toto považujem ako kresťan za urážku, ale súčasne to považujem za chybný krok, ktorý anulujeme zo sedenia tohoto parlamentu, lebo je to nedôstojné.

A keď mám slovo, tak by som prosil o jedno. Dámy a páni, o pol roka tu bude nejaká vláda, ktorá bude možno tá, ktorá tu sedí, alebo takéhoto zloženia, možno bude taká, ktorú povedie pán Mečiar, možno bude nejaká iná, ale akákoľvek tu bude sedieť, jej prvoradou morálnou povinnosťou bude ochrana obyvateľstva tohoto štátu, chránenie jeho záujmov. A účinnosť obrany týchto záujmov závisí od toho, koľko zrútime, alebo koľko postavíme za tento polrok. Všetci ako tu sedíme, v predných či zadných laviciach, sme povolani k tomu, aby sme optimalizovali budúci rozvoj nášho štátu. A preto kritika aktuálneho vládneho programu má smerovať k tomu, aby sme urobili čo najlepšie základy pre tento proces.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Pán poslanec Prokeš, potom pán poslanec Cabaj.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedaajúci,
vážená vláda,
dámy a páni,

nemusíme, pravda, hneď hľadať zlý úmysel, ale minimálne jedna vec vyšla najavo, že pán Moravčík ako minister zahraničných vecí nevenoval pravejkú pozornosť materiálom, ktoré z jeho ministerstva odchádzali, a to nie je dobrá devíza ak sa dostal na vyšší post. Nedaj pán Boh, aby sa naplnilo to švejkovské, že keď sa človek na vojne za nič nehodí, tak z neho spraví veliaceho generála.

A pánu doktorovi Neuwirthovi: Veľmi kvitujem jeho vystúpenie, ale stále si musím kľásť otázku, kde boli s týmito názormi, keď tu sedela iná vláda. Vtedy sa akosi správali úplne inak.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Cabaj - faktická poznámka.

Poslanec T. Cabaj:

Vzhľadom na to, že sme odsúhlasili predtým iba desaťminútové vystúpenie, nemohol som podrobnejšie hovoriť k tomuto materiálu, ale kto má záujem, s radosťou ho oboznámim. Je tu veľa kresťanov, ktorí sme často stáli vedľa seba v kostoloch aj v čase, keď sa to v tomto štáte nenosilo. Preto môžem aj na túto tému hovoriť a môžem si s nimi niektoré veci vydiskutovať. Som rád, že do role obhajcu sa postavil pán podpredseda. My sme totiž sedeli či už v politickom grémiu alebo v predstavenstve tohto hnutia a o mnohých týchto veciach sme aj vedeli. A prepáčte, nedá mi, aby mi to nepripomenulo jednu skutočnosť. V čase keď Přemysl Železný bol jeden z najsilnejších vládcov a išiel sa voliť cisár, všetci predpokladali, že cisárom bude práve on. A nakoniec sa stal cisárom jeden nenápadný gróf z Tirolska, alebo odniekiaľ preto, aby ho všetci mohli dirigovať. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

S faktickou poznámkou sa ešte prihlásil pán poslanec Neuwirth.

Poslanec A. Neuwirth:

Chcel som len povedať pánu kolegovi Prokešovi, že ľutujem, že nesprístupnil tieto materiály vtedy, keď sme sedeli

tam vzađu. Zaručujem mu, že by som sa bol proti nim ohradil práve tak, ako aj teraz.

Podpredseda NR SR Ľ. Černak:

Ďakujem pekne. Kolegyne, kolegovia teraz vystúpi pán poslanec Rea, po ňom pán Pivoluska, a ako ďalší pán Polka.

Prosím všetkých diskutujúcich vzhľadom na časový limit, aby ho dodržiavali a aby sa pridržovali prerokovávanej témy. Budem dôsledne využívať právo § 21.

Poslanec J. Rea:

Možno, že to celkom nevyznie v súlade, ale mám tiež skrátené vystúpenie na tézu. V prvom úvode by som sa vrátil k privatizácii, ku koncepcii privatizácie a zaradenia časti majetku štátu do kupónovej privatizácie. Aký je rozdiel v tom, keď dnes jedným dychom sú tu návrhy súčasných koalíčných partnerov, že budeme privatizovať 70 - 90 miliárd majetku, a poslanec Michalko povedal, že Hnutie za demokratické Slovensko chcelo privatizovať alebo navrhovalo v koncepcii jednu tretinu majetku? Vieme, že tu hovoríme o 210 - 240 miliardách majetku, takže, aký je rozdiel medzi 80 miliardami a jednou tretinou z 240 miliárd, aký je rozdiel prípadne 70 miliárd a jedna tretina z 210 miliárd? A máme spor na stole. Ale je to úplne jedno. Ďakujem pekne.

Ďalej by som sa veľmi krátko vrátil k prológu vystúpenia pána premiéra k programovému vyhláseniu, ktoré tu tiež povedal. Pretože sme boli dlho v jednom hnutí, dnes na základe vlastných skúseností, nič viac a nič menej by som mu neodporúčal, iba to, aby sme sa prípadne spolu odhodlali postaviť zoči-voči svojim vtedajším voličom. Deklaruje síce programové vyhlásenie, že v dňoch parlamentných volieb táto koalícia tak urobí, ale prečo pán premiér povedal v prológu,

sám neviem, a podľa mňa to bola veľká demagogia, keď nazval problém Hnutia za demokratické Slovensko problémom budúcnosti. Nevieť či má vízie, alebo je vizionár. Vo svojom programe apeloval na svedomie poslanca, ktoré podľa neho nie je strana. Teď sa pýtam, s akým svedomím prijímal aj on zodpovednosť voči voličom, keď vstupoval do volieb. S akým svedomím ste týmito voličmi opovrhli nie dlho po tom, čo vas poverili zastupovaním v parlamente, potom aj vo vláde? S akým svedomím, pán premiér - škoda, že tu nie je - dnes pozriete do očí väčšine poslancov pôvodného klubu Hnutia za demokratické Slovensko? A nakoniec, ak si pán premiér myslí, že z hnutia odišli osobnosti, tak to je práve ich, tých osobností, a vaša slabosť, pan premiér. Prečo ste svojimi schopnosťami svoje predstavy nedokázali zrealizovať priamo v hnutí? To asi preto, že skutočne ste tými osobnosťami neboli a zrejme nie ste osobnosťami ani dnes, tí, čo odišli z hnutia.

V programovom vyhlásení v oblasti štátu, demokracie a práva sa začína veta: "Vláda bude pokračovať v budovaní právneho štátu, moderného právneho systému. Podporí všetky pozitívne procesy smerujúce k formovaniu demokratického postavenia vlády, práva, atď." Nevieť si to dnes veľmi dobre predstaviť ako sa s tým budú aj v dnešnej vláde stotožňovať niektorí členovia, ktorí boli kedysi kolegovia nám a pri odsúhlasovaní napríklad ústavy nepodporili túto ústavu, ktorou sa majú teraz riadiť. Ďalej programové vyhlásenie uvádza: "Považujeme za dôležité vytvárať všetky podmienky pre upevňovanie rozhodujúcich prvkov a vzieb ústavnej formy vlády, ktorou je parlamentná republika." Je to také zvláštne spojenie, ale odvolanie predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu tejto ústavnosti dáva skutočne za pravdu. Tento akt bol skutočne aktom parlamentnej republiky. A takouto parlamentnou metódou sa už riadili poslanci za čias Parížskej komúny.

Celý obsah tejto kapitoly programového vyhlásenia v oblasti štátu je len deklaratívny, je tam málo konkretizácie. Je tam veľmi málo časových postupností. Sú tam úlohy, ktoré si vláda stavia, ale ktoré už boli pripravené minulou vládou. Už sme to tu počuli viackrát. Takto bol pripravený zákon o sudcoch, boli pripravené novelizácie Trestného zákona a novelizácia Trestného poriadku.

Vláda pri tvorbe programového vyhlásenia však zrejme zabudla na rozpracovanie jednej z hlavných úloh, ktorá vyplýva z prijatého zákona o voľbách 30. 9. a 1. 10. 1994, keďže sa k tomu vracia iba citátom, že vláda bude v súlade s ústavou a zákonmi schopná pripraviť a uvedie do života príslušné organizačné, technické a materiálne opatrenia. Je to iba v takej deklaratívnej nekonkrétnej podobe. Takže, zabezpečenie týchto úloh malo byť už v programovom vyhlásení veľmi konkrétne, rozpracované či do obsahu alebo do termínov.

Takisto z tohto dokumentu vidieť, že vláda si veľa a veľa úloh ukladá v tomto dokumente a vytyčuje si ich, ktoré prekračujú horizont pôsobenia tejto vlády. Takisto terajšia koalícia veľmi kritizovala v období predchádzajúcej vlády pomalosť resp. nečinnosť v príprave územného členenia. Táto úloha sa v tomto programovom vyhlásení na tento krátky časový horizont vôbec neuvádza a táto práca sa odložila až pre vládu x, ktorá vzíde z nasledujúcich parlamentných voľieb. Pritom bola úloha veľmi pekne rozpracovaná. Sami sme koncepciu prijali v parlamente a bola k tomu aj veľká podpora odborníkov z Rady Európy, ktorí postup koncepcie schválili.

Na záver mi dovoľte, vážené kolegyně, kolegovia, milí hostia, spolu s veľkým množstvom občanov, s ktorými som sa v poslednej dobe stretol, opýtať sa prečo. Prečo je tento národ po celé stáročia ťažko skúšaný a svetlé miesta v jeho

dejínach boli zatemňované? Mnohokrát z tohto miesta zazneli otázky tiež prečo. Pýtam sa, prečo po dovŕšení svojej štátnosti Slovenská republika je opäť ťažko skúšaná? V uvode programového vyhlásenia vlády je uvedené - citujem: "V dejínach nedochádza k spojeniu takýchto rôznych alebo rôznorodých politických subjektov v jednej vláde často." A pýtam sa opäť: Prečo? Prečo práve u nás musia prebiehať takéto rizikové a dejinami neoverené skutočnosti uplatňovania parlamentnej demokracie? Vláda si síce odpovedá, že sa to stáva vtedy, keď sú ohrozené základy fungovania spoločnosti a demokracie. Pýtam sa opäť. Preto ste, vážené koalíčné zoskupenie, vykonali tento parlamentný prevrat, ohrozili ste základy fungovania v spoločnosti a demokracie, aby ste mohli vyskúšať tento neoverený spôsob vládnutia, čím ste povýšili vaše rôzne politické partikulárne záujmy nad záujmy spoločné?

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec, ešte 30 sekúnd.

Poslanec J. Rea:

Azda tým, že ste nedokázali toto programové vyhlásenie naformulovať do vymedzeného časového priestoru do konania predčasných parlamentných volieb, ale predkladáte program pre dlhodobejšie zábery? Je predsa nad slnko jasnejšie, že občan, volič si vyberie zábery rozvoja vo voľbách na jeseň tohto roku, ak nedajbože, motyka nevystrelí. Pýtam sa opäť: Prečo? Dočasná vláda predkladá programové vyhlásenie, keď koncovkou legislatívneho procesu je Národná rada. A počítajme spolu: máj, jún, júl, prípadne august, tri či štyri zasadnutia Národnej rady. Dokument programového vyhlásenia dnes, zajtra, prípadne pozajtra prerokujeme, prípadne ho koalícia schváli a vláda začne realizovať. Posledný termín predloženia návrhov zákonov je koniec júna, prípadne polovi-

ca júla. Keď hovoríme, že čas sa zastaviť nedá, čo sa teda dá v rámci riadenia štátu dokázať v intervale dvoch, prípadne troch mesiacov?

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec, váš čas uplynul.

Poslanec J. Rea:

Už len jedna veta. Môžem povedať veľa zlého, ale málo dobrého, ale s konečnou platnosťou nech to posúdi občan v priamom kontakte z očí do očí. A konečne, s pokojom prijmem rozhodnutie občana-voliča v nasledujúcich parlamentných voľbách tak, ako je to v závere programového vyhlásenia uvedené.

Ďakujem pekne.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Na základe § 19 požiadal o slovo pán minister Pittner. Udeľujem mu slovo. Potom faktické pripomienky v poradí: pán Baján, pani poslankyňa Bartošová, pán poslanec Chamula.

Minister vnútra SR L. Pittner:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,

chcel by som protestovať proti tomu, čo tu povedal pán poslanec Rea v súvislosti práve s tým, že si ho vážim z mojej spolupráce, ktorú som s ním mal doteraz vo výbore, ktorý vedie, a síce keď tu hovoril o tom, že vo vládnom vyhlásení

sa jednoducho nezmieňujeme o problematike, ktorá súvisí či už so samosprávou alebo s decentralizáciou právomocí, alebo s územno-správnym členením. Pravdepodobne pán poslanec nemal čas si to prečítať, pretože na strane 33 - štát, demokracia, právo a verejný poriadok - je uvedené: "Našou úlohou je pokračovať v decentralizácii štátu presunutím príslušných kompetencií na orgány obecnej a regionálnej samosprávy a posilňovaním samoregulácie života občianskej spoločnosti." Na strane 35 sa pokračuje: "Vláda sa bude usilovať o ďalšie zvýšenie funkčnosti orgánov miestnej štátnej správy a orgánov samosprávy, posilňovať ich kompetencie a depolitizáciu miestnej štátnej správy. Prehodnotí časové horizonty realizácie reformy verejnej správy a územného a správneho členenia Slovenskej republiky. Pri uskutočňovaní reformy verejnej správy budeme osobitnú pozornosť venovať racionálnemu usporiadaniu orgánov miestnej štátnej správy, presunu právomocí zo štátnej správy na orgány samosprávy, konštituovaniu samosprávy vyšších územných celkov a otázkam finančných tokov v tejto oblasti. Pritom stanovíme postupnosť vecných riešení tak, aby sa zabezpečila ich kontinuita, ktorá vyústi do návrhu na nové územné a správne členenie Slovenskej republiky." Nevieť, pán poslanec Rea, o čom ste tu teda hovorili. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi Pittnerovi. Faktické pripomienky v poradí: pán Bajan, pani poslankyňa Bartošová, pán poslanec Chamula, pani poslankyňa Gbúrová.

Poslanec V. Bajan:

Dovolil by som si jednu kratučkú poznámku k tomu, čo tu odznelo na tému riešenie politickej situácie v Európe nevidanej alebo vo svete nevidanej, tak ako sme sa to pokúsili vyriešiť tu. Odkazujem na situáciu v roku 1970 v susednom

Rakúsku, kde za vlády pána Kreiskeho sa mu rozlomil parlament na polovičku, nebol schopný ďalšej činnosti. Prišiel s ideou Regierung des beste Kopfe /vláda širokej koalície na náš spôsob/, do roka urobil voľby a preklenul tak situáciu, aby sa štát nezastavil, aby mohol ďalej vykonávať svoju prácu, takisto, aby sa život v spoločnosti nezastavil. Takže v stredoeurópskom priestore takýto mechanizmus už raz bol použitý. To len na margo toho, čo bolo povedané. A dovoľm si ešte jednu pointu: 90 % členov tej vlády tam sedelo aj po voľbách v roku 1971.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Pani poslankyňa Bartošová stahuje svoju faktickú pripomienku. Prosím, pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
vážené kolegyne, kolegovia,

chcel by som ešte predniesť niekoľko argumentov čo sa týka pôsobenia bývalého ministra zahraničných vecí a terajšieho premiéra slovenskej vlády. Ide o nasledovné argumenty: Všetci sme prijali oznámenie, že prvým honorárnym konzulom Kanady v Slovenskej republike sa 29. marca 1994 má stať Pavol Erben. Pripomínam, že tohto pána vôbec nepoznám, ide tu len o argumentáciu, ktorá hovorí o tom ako postupovalo za ministrovania pána Moravčíka Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky. Pavol Erben bol za komunistickej totality nomenklatúrnym kádrov, kádrov ÚV KSS. Bol tajomníkom Ústredia slovenskej advokácie a naposledy bol vo funkcii predsedu Mestského združenia advokátov v Bratislave. Osobne sa podieľal na perzekúcii advokátov za to, že obhajovali disidentov a náboženských aktivistov. Spolupôsobil pri ich vyhadzovaní zo zamestnania a pri kárnych konaniach, ktoré boli

vedené proti nim spolu so svojím advokátskym spoločníkom, ktorý bol v tom čase predsedom Ústredia Slovenskej advokátskej komory a predtým dlhé roky pôsobil na Úrade vlády ako vedúci sekretariátu predsedu vlády Petra Colotku.

Na základe určitých informácií sme sa dozvedeli, že neoprávnené sa predstavil ako kanadský honorárny konzul na tlačovej konferencii dňa 29. marca 1994 a následne poriadal z príležitosti nástupu do funkcie aj slávnostnú recepciu v hoteli Danube, lebo dodnes neodovzdal konzulský patent a nebol mu preto ani udelený Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky písomný súhlas k výkonu funkcie. Z toho vyplýva, že bývalý minister zahraničných vecí, terajší predseda vlády Slovenskej republiky dal obratom bez šetrenia kanadskej vláde súhlas ešte 9. februára 1994. Podotýkam, že žiadosť kanadskej vlády bola zo dňa 8. februára 1994 bez vyjadrenia SIS, ktorá sa písomne vyjadrila až 21. marca 1994, žiaľ, taktiež nekomplexne. V tom čase vláda nedala k tomuto postupu súhlas, to znamená, že nepostupoval v súlade so súhlasom vlády.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec, ešte 30 sekúnd.

Poslanec I. Chamula:

Chcem ešte doplniť toľko, že na to nadvazuje vystúpenie pána terajšieho ministra zahraničných vecí a pána premiéra v minulej relácii Kroky, kde pán terajší minister zahraničných vecí hovoril, že dostal do rúk ministerstvo zahraničných vecí v takom stave, v akom je, a pán premiér sa veľmi kriticky vyjadroval k tomu, ako ministerstvo zahraničných vecí vyzerá. A ešte sa vrátim späť k terajšiemu pánu ministrovi zahraničných vecí. V týchto krokoch takisto hovoril, že počas jeho pôsobenia v Spojených štátoch amerických sa

tlač nie celkom dobre vyjadrovala o Slovensku. Teda z toho vyplýva otázka, čo robil tam ako predstaviteľ Slovenska alebo predstaviteľ vtedajšej Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, keď nerobil nič proti tomu, že sa takto v tlači hovorilo o Slovensku.

Na záver by som chcel povedať toľko, že v krajinách s rozvinutou demokraciou takéto argumenty, ktoré tu boli prednesené aj pánom poslancom Cabajom, bývajú obyčajne dôvodom k demisii predsedu vlády alebo ministra.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďalšia faktická pripomienka - pani poslankyňa Gbürová.

Poslankyňa N. Gbürová:

Vážená Národná rada,
vážená vláda,
vážení prítomní,

nerada by som pri tejto príležitosti hľadala analógie, ale predsa by som uviedla jeden príklad z obdobia budovania povojnového Nemecka, Spolkovej republiky Nemecko, s obdobím tvárnenia súčasnej druhej Slovenskej republiky. Je nesporné, že k pozitívnemu vývoju, k stabilite Spolkovej republiky Nemecko prispela bonnským štatútom prijatá ústava v roku 1949. Obsažnejšie o tom píše profesor Reinhard Musnung, riaditeľ Inštitútu finančného a daňového práva Univerzity v Heidelbergu v Právnom obzore z roku 1993. Avšak na hospodárskom zázraku päťdesiatych rokov sa podieľali predovšetkým zjednotené všetky politické sily, ktoré si vedel vtedajší kancelár Konrád Adenauer získať pre svoju politiku. Dokázal zmieriť vládnu koalíciu a v každom volebnom období aj spo-

medzi desiatich parlamentných strán ju rozširovať. Teda tieto prístupy nevyplývali len z legislatívnych noriem vytvárajúcich ústavnoprávnu stabilitu parlamentnej demokracie, ale predovšetkým z osobnostných charakterových vlastností politikov, ktoré boli toleranciou nasmerované k požadovanému národnému zmiereniu, národno-štátnemu konsenzu. Podobný vývoj bol aj v pofrankistickom Španielsku. Verím, že aj na Slovensku týmto prístupom je možné budovať svoj štát, štát Slovákov a tu žijúcich národností a etník.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Ďalej sa s faktickou poznámkou prihlásil pán poslanec Rea.

Poslanec J. Rea:

Dovoľte, aby som sa na sekundu vrátil k svojmu vystúpeniu. Pán minister Pittner, možno to tak nevyznelo, ale ja som nejakým spôsobom nekritizoval obsah, ktorý, pochopiteľne, poznám, ale celé som stiahol na tie kroky, ktorými sme to mali zrealizovať. A tie nie sú tam vôbec uvedené. A na záver som povedal, že ani zrejme sa to nedá, pretože do konca mandátu tejto koalíciej vlády budú tri-štyri zasadnutia Národnej rady. Takže z tohto pohľadu som sa na to pozeral, že nie sú tam presné a nemôžu byť tie kroky. Obsah poznám, pochopiteľne, precízne som si ho prečítal. Môžem ho podporiť, ale jednoducho sa tu aj z objektívnych dôvodov dá ťažko nakrokovat do tohto krátkeho mandátu. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Teraz vystúpi pán poslanec Pivoluska. Pripraví sa pán poslanec Polka a za ním pán poslanec Novotný. Ďalšia v poradí je pani poslankyňa Aibeková.

Poslanec J. Pivoluska:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,
dámy a páni,

programové vyhlásenie vlády sa vždy očakávalo ako niečo, čo prinesie do spoločenského a hospodárskeho života štátu čosi nové, obohatí o súčasné poznanie ekonomického vývoja, o nové smery a nebude sa zakladať na deklarovani nepravdivých a zavádzajúcich informácií. Niektoré vety, ktoré sú uvedené na stranách 2 až 8 predloženého programového vyhlásenia, však ukazujú, že dočasná vláda Slovenskej republiky používa silné slová, ktoré nemajú reálne opodstatnenie nielen v štatistike, ale ani v bežnej konštatácii. Vyberám niektoré vety pre ozrejenie pamati: Nedostatočná príprava na vznik samostatného slovenského hospodárstva, neriešením zložitej situácie podnikovej sféry poklesol hrubý domáci produkt, vzrástlo v roku 1993 tempo rastu spotrebiteľských cien v porovnaní s rokom 1992. Keby tieto veci boli v niektorom z bulvárnych denníkov, nebolo by nutné na ne reagovať, ale keďže sú uvedené tak v závažnom dokumente, ako je vládne vyhlásenie, je nutné na ne odpovedať a uviesť ich na správnu mieru.

K vytýkanej nedostatočnej pripravenosti na vznik samostatného slovenského hospodárstva si myslíme, že nie je chyba bývalej vlády, ale politických strán, ktoré sú teraz v koalícii. Ak si vláda pána Černogurského neuvedomovala, k čomu smeruje vývoj ČSFR, potom buď mala zámer nič nepri-

pravovať na vznik samostatného Slovenska, alebo, a tu už dávam otáznik, ktorý si určíte občan položí, ale aj sám vysvetlí, vypracovanie zmluv, ktoré zabezpečilo kultivovane rozdelenie, a ktoré táto Národná rada schválila, bolo jedine čo bývalá vláda mohla urobiť za tri mesiace, aby nedošlo k úplnému kolapsu hospodárstva alebo jej nekontrolovateľnému úpadku. Vývoj ukázal, že to bola dobrá príprava. Hrubý domáci produkt poklesol len v prvom pokroku a dosiahol 5,7 %, jeho vzrast v druhom polroku umožnil, že za rok 1993 dosiahol pokles len 4,7 %. Čo bude táto vážena vláda hovoriť po vyhodnotení prvého štvrtroka 1994, ak nebude pokles? Už to bude zásiuha dočasnej vlády alebo zásiuha krokov, ktoré v tejto oblasti urobila predchádzajúca vláda?

Ďalším nedostatkom vlády vraj bolo neriešenie zložitej situácie podnikovej sféry. Páni poslanci a pani poslankyne, je to naozaj tak. Je prebratie záväzkov vonkajších odberateľov, ktoré neboli uhradené našim podnikom v hodnote cca 3,2 miliardy Sk, neriešením? Je prebratie uverov na nevyrábajúce investície v konverzných podnikoch v hodnote cca 3,5 miliardy Sk zaťažením podnikateľskej sféry alebo ulahčenie jej činnosti? Konsolidačná banka Slovenska, ktorá vznikla v januári 1993, okrem toho, že prebrala všetky trvalé obracajúce sa zásoby z byvalej federalnej úrovne na Slovensku, prebrala aj vyššie uvedené záväzky a s úspechom ich vyriešila. Budem povďačný podnikovej sfére, keď nezabudne, ktorá vláda jej v najťažšej chvíli pomohla prekonať zložité problémy transformácie. Ak dočasná vláda urobí pre podnikovú sféru za jej existencie do volieb toľko a nájde zdroje na ďalšie riešenie, to už bude môcť povedať, že aj ona niečím prispela k transformácii slovenského hospodárstva.

Veľmi pekne je hovorené o inflácii a pre väčšiu transparentnosť to nazývame rastom spotrebiteľských cien, ktoré vraj oproti roku 1992 vzrástli dvojnásobne. Vážena Národná rada, skutočne strácame pamäť, alebo sa nechceme na nič pa-

matá? Bol rast cien a teda aj inflácia programovaný alebo samovoľný? My hovoríme, že bol programovaný a zúčastnili ste sa aj vy tohto programovania. Schválili ste následne po Federálnom zhromaždení sústavu daňových zákonov? Schválili. Schválili ste zavedenie DPH? Schválili. Volali ste, niektoré politické subjekty, po devalvácii meny? Volali. Tak potom jednoduchým počtom spočítame aká bola tá naša inflácia. Uvádžam: zmena daňovej sústavy 8,4 %, liberalizácia cien 3,5 %, devalvácia 2,9 %, spolu je to 14,8 %. Celková 23,2 mínus 14,8 je 8,4 %. Teda bežná inflácia, ktorá vzrástla v prvom roku samostatnej Slovenskej republiky nezávisle na projektoch transformujúcej sa ekonomiky, dosiahla len 8,4 %.

Vážená Národná rada, na základe tejto skutočnosti sme mohli ako zásadný makroekonomický ukazovateľ stanoviť pre rok 1994 infláciu vo výške cca 12 %, ktorá dosiahla za prvé dva mesiace roku len 2,1 %. Sme priamo potešení vetou na strane 5: "Na raste deficitu za rok 1993 sa podieľali aj nedostatky pri príprave a zavedení novej daňovej sústavy." S týmto konštatovaním plne súhlasíme a pán Čarnogurský, resp. bývalý minister financií pán Dančo ozrejmia, prečo k 1. 7. 1992, keď Mečiarova vláda nastupovala, mala Česká republika zakúpený a pripravovaný komplexný informačný systém od firmy IBM a 5 700 pracovníkov daňových úradov, ale na Slovensku nebola ani technika, ani ľudia, a keďže daňová sústava nabiehala 1. januára 1993, musela vláda urobiť radikálne opatrenie na zvládnutie situácie a prijať a vyškoliť viac ako 1 800 nových daňových úradníkov.

Zásadne odmietame živelné financovanie štátu. Ani jeden rezort nezískal v zásade viac prostriedkov ako určoval štátny rozpočet. Vláda veľmi citlivo riešila problém financovania jednotlivých oblastí a snažila sa aj pri ťažkostiach, kde Slovenská republika nie je jediným štátom v Európe, riešiť problémy tak, aby sa zachoval zásadný rámec hospodárskeho rozvoja.

Ešte niečo k pasívnemu saldu zahraničného obchodu. Predchádzajúcej vláde bolo vytykané, že sa pozerá dosť často smerom na Východ. Je to asi nekultúrne. Vážená koalícia, ale vyše 90 % našej energetickej potreby je krytých dovozom z Východu a z Ruska, ktoré je hlavným dodávateľom energetických surovín, kde máme deficit obchodnej bilancie až 27 mld SK. Hovorí vám niečo 26,7 mld, pasívne saldo zahraničného obchodu s údajom cca 27 mld pasívneho salda na Rusko? Bude veľmi zaujímavé sledovať, ako vláda, ktorá vyhlasuje na strane 19 svoje zámery proexportnej politiky, zohľadní tuto skutočnosť predovšetkým na bývalé, skoro už stratené trhy, kde v súčasnosti pôsobia veľké koncerny západnej Európy, Ameriky a Japonska.

A ešte malá pripomienka k textu programového vyhlásenia.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec, tá pripomienka môže trvať len 30 sekund.

Poslanec J. Pivoluska:

Niekedy sa hovorila takáto príhoda: Odstupujúci riaditeľ zanechal svojmu nástupcovi tri obálky s tromi listami. Keď nastupujúci riaditeľ bol neúspešný a cítil, že bude odvolaný, otvoril v poradí jednotlivé obálky a v prvom liste bolo: "Vyhovor sa na predchádzajúce vedenie." Toto naša vláda už urobila a realizovala. Druhý list bol: "Vymeň námestníkov." A tretí list bol: "Napiš tri listy." Dočasná vláda už otvorila prvý list. Nasleduje ďalší a potom napísať tri obálky.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Na základe § 19 sa hlási pán minister Dzurinda. Dávam mu slovo. Po vystúpení pán ministra nasleduje pán poslanec Polka.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Vážený pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne,
vážení pán poslanci,

už včera som sa v dvoch svojich krátkych vystúpeniach usiloval argumentovať a presadzovať pravdivé a reálne vide-
nie stavu vecí. Mňa mimoriadne oslovilo želanie pána poslan-
ca, aby si podnikateľská sféra pamatala, ako sa ktorá vláda
k nej zachovala. Tiež si to veľmi prajem, pán poslanec.
A dovoľte poukázať aspoň na tri veci.

Po prvé - bol by som veľmi rád, keby si podnikatelia
pamatali, kto zvyšoval dane uprostred jedného fiškálneho ro-
ku, kto ako hlasoval za tieto zvyšovania daní.

Po druhé - bol by som rád, keby si pamatali, kto sľubo-
val podnikateľskej klientele vyrovnaný štátny rozpočet
a oživenie ekonomiky, generovanie úverov do ekonomiky a kto
oproti tomu vyrobil sekeru v štátnom rozpočte 35 mld Sk. Bo-
la to predchádzajúca vláda, pán poslanec. Preto je refinan-
covanie zastavené, ako som včera o tom hovoril, preto sa
oproti obdobiu, keď predchádzajúca vláda, myslím vláda Jána
Čarnogurského, odovzdala mandát, úroky zvýšili z 12, 13,
14 %, na dnešných 21, 22, 23 %. Jednoducho tá sekera musí
byť z niečoho krytá, a ďalšie peniaze na financovanie ko-
merčných bánk sú zastavené.

A po tretie - pán poslanec, bol by som rád, keby si aj toto podnikatelia pamatali: Takto sa vyvíjal zahraničný obchod, obchodná bilancia Slovenskej republiky od I. kvartálu 1992 do II. kvartálu 1993. Vidíte, že v troch štvrtrokoch dokázala mať aj Slovenská republika pozitívne saldo vo vývoji zahraničného obchodu. A dnes stav je taký, ako ste povedali, že deficit neustále narastá. Kým ešte v II. kvartáli bol 2,5 miliardy, ročný bol naozaj 26,7 mld. A zvlášť citlivo som včera upozorňoval, že kým dovoz kontinuálne stále rastie, vlni okolo 15 %, vývoz poklesol vlni o tých strašných 11,5 %.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi Dzurindovi. Teraz v rozprave mal vystúpiť pán poslanec Polka, ale vzhľadom na to, že ho tu nevidím, vystúpi ďalší v poradí, pán poslanec Novotný. Po pánu poslancovi Novotnom pani poslankyňa Aibeková a posledný pred obedňajšou prestávkou bude pán poslanec Fekete.

Poslanec Ľ. Novotný:

Vážený pán predsedajúci,
vážené dámy,
vážení páni,

začnem slovami pána ministra Koncoša, ktoré povedal v úvode predkladania programového vyhlásenia pred poľnohospodárskym výborom: "V poľnohospodárstve je na čo nadviazať a zachovať kontinuitu." Preto vám s potešením oznamujem, že volebný program Hnutia za demokratické Slovensko a programové vyhlásenie vlády pána Mečiara v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom a vodnom hospodárstve, sme úspešne plnili.

Pôdohospodárska politika HZDS je uznávaná našimi politickými spojencami, aj našimi opozičnými priateľmi. Náš občan nemá poškodenú pamäť. Občania Slovenskej republiky si dobre pamätajú v akom stave a najmä kam bol nasmerovaný vývoj v pôdohospodárstve za vlády KDH. Vzťahy na vidieku sa dostali v mnohých oblastiach na nedôstojnú úroveň. V ľuďoch sa podnecovala zášť, nezmieriteľnosť medzi vlastníkami a užívateľmi pôdy, takisto medzi vlastníkami lesov a lesníkmi. Často som ani neveril, akú nenávisť vedel vyvolať medzi najbližšími príbuznými majetkový fetiš.

Do diela sme zapojili všetkých zainteresovaných z vedeckej, akademickej sféry, zo samosprávy, z podnikovej aj nadpodnikovej sféry, ale aj ľudí z opozičných strán. Podarilo sa nám sústrediť všetky sily na robotu, na tvorivé riešenie problémov, v zásade otužiť nenávisť vzájomné zápsy. Všetky tieto snahy vyústili do Agrárnej koncepcie vlády Slovenskej republiky, ktorú tento parlament 12. júla 1993 prijal.

V prvom odseku kapitoly pôdohospodárstvo vláda, ktorá má ohraničený mandát do 30. 9. 1994, píše, že svoje aktivity bude orientovať na napĺňanie zásadných strategických cieľov prijatých v Národnej rade. Ak vláda nadväzuje na koncepciu, vzhľadom na časové ohraničenie svojej pôsobnosti som očakával, že v programe bude viac šetriť časom a nebude to len deklaratívne vyhlásenie. Na druhej strane chápem aj to, že dnes nemôže povedať konkrétny program vzhľadom na rôznorodosť názorov širokej koalície.

Ak prvoradou úlohou vlády zostáva vytvorenie predpokladu pre stabilizáciu pôdohospodárstva, treba povedať, že spracovatelia programového vyhlásenia na rozdiel od širokej vrstvy poľnohospodárov nepochopili, alebo nechcú pochopiť, že rozhodujúce dokumenty schválené a prerokované v Národnej rade veľmi jasne definujú systémovú postupnosť stabilizácie

poľnohospodárstva a tento proces je zavŕšený i v reálnych podmienkach podnikateľskej praxe viac ako na polovicu.

Programové vyhlásenie deklaruje, že vláda chce vyjasniť usporiadanie majetkových vzťahov a nárokov v poľnohospodárskych družstvách. Táto dikcia bez zrozumiteľnej definície ako, je absolútne nedostatočná, ba dokonca vzbudzuje oprávnené pochybnosti. Rovnako nejasná a zmatečná je formulácia, že vláda chce urýchliť transformáciu vlastníckych vzťahov k pôde. Transformáciu nemožno chápať inak, ako zmenu formy vlastníctva. Ako by sa však mala realizovať vo vzťahu k pôde, je absolútne nejasné.

V oblasti privatizácie programové vyhlásenie vlády nie je identické s vyhlásením rezortného pána ministra, ktorý proces privatizácie štátnych podnikov hospodáriacich na pôde mieni orientovať na formu dlhodobého prenájmu, s čím žiadny dokument schválený v Národnej rade dosiaľ neuvažoval. Nepovažujem za chybu, že tretí odsek programového vyhlásenia vlády v časti pôdohospodárstvo je prevzatý z dokumentov Hnutia za demokratické Slovensko. Len si dovoľím upozorniť, že od obdobia, kedy bol formulovaný, už uplynulo dlhšie obdobie intenzívnej práce a zásady v ňom uvedené sú podrobne rozpracované a boli predchádzajúcou vládou i priebežne plnené.

V oblasti vodohospodárstva nie je zmienka o vodohospodárskej koncepcii, ktorá bola prerokovaná vo vláde a následne by sa mala dostať na program rokovania poslancov Národnej rady. V programovom vyhlásení nie je uvedené, či táto koncepcia bude súčasťou vlády akceptovaná, alebo ak nie, v čom bude prepracovaná.

Časť pôdohospodárstvo programového vyhlásenia je zhrnutá do 27 riadkov, akoby v skrátenej verzii predchádzajúceho programového vyhlásenia, z ktorej sa ale vynechali dôležité časti. Okrem spomenutých nedostatkov mi tu chýba zmienka

o primeranej ochrane agrárneho trhu, nenašiel som zmienku o potravinárskom priemysle. Pri čítaní som v nádeji očakával aspoň riadok o toku peňazí do pôdohospodárstva, ktorý bol vytýkaný predchádzajúcej vláde pri každej príležitosti.

Vážené dámy, vážení páni, napriek tomu, že vláda Slovenskej republiky v procese prerokovania programového vyhlásenia oceňuje agrárnu politiku doterajšej vlády, vyhlasuje záujem pokračovať v práci úspešne vykonanej vládou Hnutia za demokratické Slovensko a Slovenskej národnej strany, považujem predložený návrh programového vyhlásenia za nedostatočný. Ako som už skôr uviedol, najmä v časti pôdohospodárstvo je toľko vecných a štylistických chýb, že autori tohto dokumentu pravdepodobne výrazne podcenili dôležitosť a vážnosť programového vyhlásenia vlády. Sme v opozícii. Cítíme sa plne zodpovední za vývoj tejto spoločnosti. Pýtam sa preto s plnou vážnosťou vás, páni poslanci, máme právo podporiť tento nedostatočný dokument? Môžeme vyjadriť dôveru jeho autorovi? Môžeme dať podporu vláde, ktorá nevie jasne naformulovať čo chce a ako to chce?

Vážení predkladatelia, pýtam sa preto: Je to pravda, že idete znížiť rozpočet pre poľnohospodárstvo ako tvrdil minister financií? Je to pravda, že idete zvýšiť DPH na potraviny? Je to pravda, že idete obmedziť ochranu našich výrobcov pred dovozmi? Je to pravda, že bude menej úverov pre poľnohospodárov? Je to pravda, že sa presadzuje spomalenie a zastavenie usporiadania vlastníckych vzťahov k pôde? Skutočne chcete znárodňovať sprivatizované podniky v potravinárskom priemysle? Keby bola možnosť pri schvaľovaní programového vyhlásenia vlády vrátiť vám ho na dopracovanie, tak by som to z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov celkovej nekompatibility pôdohospodárskej časti s ostatnými časťami predloženého návrhu, urobil. Bohužiaľ, to nejde. Predpokladá sa totiž, že ten, kto uchopil exekutívnu moc v štáte, vie čo chce dosiahnuť, ako to dosiahne, ale vie to aj zrozumiteľne

povedať. Pretože predložený návrh programového vyhlásenia dočasnej vlády nenapína atribúty dôležitého národohospodárskeho dokumentu, nemôžem ho podporiť.

Vyzývam vás, vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci, aby ste veľmi dôkladne zvážili, či takto nejasne formulovaný dokument aj v jeho pôdohospodárskej časti môže získať jeho podporu. V nadväznosti na horeuvedené dôvody, ako aj poslanec zaoberajúci sa problematikou pôdohospodárstva, programové vyhlásenie ako celok nepodporím.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR J. Černák:

S faktickou pripomienkou sa hlási pán poslanec Krivčík.

Poslanec J. Krivčík:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,

dovoliť by som si zareagovať na kolegu, poslanca Novotného, ktorý teraz vystúpil. KDH ešte nikdy vládu nezostavovalo, bolo len koalíčným partnerom - to po prvé. Po druhé - vyriešenie vlastníckych vzťahov považujem za jeden z veľmi významných momentov alebo krokov pri ekonomickej transformácii nášho hospodárskeho systému. Transformácia vlastníckych vzťahov nikdy nie je cieľom, ale len určitým prostriedkom, prosím. Pán inžinier Novotný, dovoľm si jednoducho zapochybovať o tom, že vami postavená formulácia resp. to, čo nám vkladáte do úst, že fetiš vlastníctva je nami forsírovaný, jednoducho odmietame. Je to postupnosť krokov, ktorá jednoducho musí byť rešpektovaná a dodržaná. Bez vyriešenia vlastníckych vzťahov nemôžeme hovoriť o transformácii v re-

zorte alebo sektore poľnohospodárskom. To si, dúfam, plne uvedomujete. K ostatným veciam sa ešte vyjadrím v mojom vy-
stúpení. Som riadne prihlásený do rozpravy.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. S faktickou pripomienkou sa hlási pán poslanec
Varjú.

Poslanec J. Varjú:

Vážené kolegyne, kolegovia,

som veľmi rád, že pán kolega Novotný uznal dobrú spo-
luprácu s predchádzajúcou vládou a s poslaneckým klubom SĽ
v oblasti poľnohospodárstva. Možno, že táto oblasť je výnim-
kou potvrdzujúcou pravidlo, kde sa nám skutočne podarilo
získať poľnohospodársku verejnosť na vypracovanie koncepcie
ako takej, a táto koncepcia získala absolútnu väčšinu aj
v tomto parlamente na podporu. V tom by nebol problém. Problé-
mány sme mali potom neskoršie pri realizácii tejto koncep-
cie, konkrétne v štátnom rozpočte. Tam vznikli určité spory.
Hlavný problém je teda v tom, že táto koncepcia nezapadala
do celkovej národohospodárskej koncepcie z jedného dôvodu,
že takáto koncepcia neexistuje. To sme už hovorili aj pred-
tým. A preto, že opakovane sa v programovom vyhlásení vlády
píše o systémovej postupnosti, že je to určitá kontinuita,
to sme aj znázornili, ale konkrétne veci, čo požadoval pán
kolega Novotný, budú predmetom rokovania na ďalších
schôdzach Národnej rady. To budú konkrétne legislatívne kro-
ky, napríklad novelizácia zákona číslo 42, čo práve umožní
trhovosť podielnikov v družstvách, a koncepcia vodohospodár-
stva bude tiež predmetom rokovania, takže k týmto konkrétnym
veciam sa budeme môcť vyjadriť.

Chcel by som ešte upozorniť, že ani predchádzajúcej vláde sa nepodarilo začať jednoznačne privatizáciu štátnych majetkov. Takže tu je preto, že musíme vytvoriť predpoklady pre podnikateľské subjekty na privatizáciu, napríklad na trh s pôdou, a na to tu, v programovom vyhlásení vlády, myslíme. To je opodstatnené, že je toto tam, v tom musíme pokračovať, lebo jednoducho to nebolo dokončené. Táto vec, privatizácia štátnych majetkov, bude znovu prehodnotená.

Nakoľko som nemienil dnes vystúpiť, nepovažoval som to za potrebné, aby som vystúpil k poľnohospodárstvu, chcel by som podčiarknuť jeden podstatný rozdiel oproti programovému vyhláseniu predchádzajúcej vlády. Som veľmi rád, že táto vláda jednoznačne napísala do programového vyhlásenia, že poľnohospodárstvo považuje za jedno z priorít národného hospodárstva.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Teraz vystúpi na základe § 19 pán minister Dzurinda, potom v rozprave pani poslankyňa Albeková.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Vážený pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

cítim povinnosť odpovedať pánovi poslancovi Novotnému na tú časť svojho vystúpenia, v ktorej sa pýtal na to, či myslí vláda vážne isté opatrenia v ekonomickej oblasti. V prvom rade by som chcel povedať, pán poslanec Novotný, že sme zde-

dili strašný dlh. Plánovaný rozpočet, ako som povedal, bol vyrovnaný. Skončil naozaj neuveriteľným schodkom 35 miliárd korún. A ten schodok kontinuálne pokračoval aj v roku 1994.

Pani poslankyne, páni poslanci, oznamujem vám, že preberám napríklad rezort, kde súdy dlhujú Slovenskej pošte, štátnemu podniku k 4. marcu 7 039 107 Sk, a súdy dlhujú podniku Slovenské telekomunikácie k 3. marcu 1994 444 848 Sk. Situácia je katastrofálna, priatelia, tak si to otvorene povedzme, a s touto situáciou treba niečo robiť. Ako to chceme robiť? V prvom rade tak, že nebudeme dávať také strašné daňové úľavy krížom-krážom, ako to bolo vlani, keď len za vlaňajší rok bolo udelených 4,9 miliardy daňových úľav splatných vlani, že budeme lepšie spravovať naše dane, aby boli lepšie príjmy v štátnom rozpočte, ale napríklad budeme aj lepšie gazdovať s korunami v oblasti výdavkov.

Chcel by som vám povedať, priatelia, že moje ministerstvo vyplatilo na propagáciu ministerstva - dobre počujete - ústredného orgánu štátnej správy, rozpočtovej organizácie, len na propagáciu ministerstva, kde na pol strany bol napríklad pavúk organizačnej štruktúry, v januári tohoto roku 199 916 korún. Viete, že ide o denník Republika. V decembri 1993 to bolo 159 000 korún. V októbri 1993 185 000 korún. Priatelia, sú to peniaze našich daňových poplatníkov. Rozhádzané peniaze. Oznamujem vám, že za tri mesiace sme takto rozhádzali dane našich ľudí v objeme 543 916 tisíc Sk. Teda máme kde gazdovať, máme aj kde šetriť.

V závere svojej odpovede na túto časť vystúpenia pána poslanca Novotného by som chcel povedať, že vláda bude veci riešiť uvážlivo, citlivo s tým prístupom, ako som povedal, a tak, aby mala vždy na zreteli sociálnu únosnosť našich občanov. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi Dzurindovi. Naraz sa zdvihli dve ruky, takže najskôr dávam prednosť dáme, pani poslankyni Bartošikovej, potom pán poslanec Novotný.

Poslankyňa M. Bartošiková:

Vážené dámy,
vážení páni,
vážený pán minister,

budem reagovať. Zatiaľ nemáme pred sebou záverečný účet. Z predbežnej informatívnej správy, ktorú sme dostali za január až december 1993, vyplýva, že mimoriadnym príjmom rozpočtu pre rok 1993 je 5,8 miliardy zo zúčtovania clearingového účtu. Je to mimoriadny príjem, ale je to príjem v roku. Nie je možné ho odpočítavať, aj keď bude mať následne v prvých mesiacoch ďalšieho roku negatívny dopad na vývoj nákladovej časti rozpočtu. Takisto mimoriadnym, zrejme vami pripočítaným schodkom je zadĺženosť rezortov, ktorú bude znášať rozpočet v tomto roku, ale nie je od toho odpočítaná zadĺženosť rezortov, ktorú prevzala minulé vlada k 1. 1. 1993. To sú objektívne čísla, objektívne fakty. Z tohto pohľadu používať relatívnosť určitých ukazovateľov a určitých štatistických čísiel je skutočne nie celkom objektívne, pretože každý pohľad z každého iného uhlu pohľadu oproti inej východiskovej základni porovnávania je relatívny.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Pán poslanec Novotný - faktická poznámka.

Poslanec Ľ. Novotný:

Pán minister Dzurinda,

vravíte, že ste zdedili dlh. Nechápem, a preto som aj kritizoval nekompatibilitu v pôdohospodárskej časti s ostatnou, keď hneď v prvom odseku hovoríte, že označujete pôdohospodárstvo za prioritu, a podľa vyhlásenia niektorých členov tejto vlády sa ide uberať práve z kapitoly pôdohospodárstva - aspoň podľa niektorých vyhlásení na tlačových besedách. To isté k tomu, že som mal kritiku k pôdohospodárskej časti, niektoré časti mi vysvetlil pán kolega Varjú, ale čakať som, že to práve bude vysvetlené v tomto dokumente a nie, že mi to bude musieť vysvetľovať niektorý poslanec Národnej rady.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Na základe § 19 vystúpi pán minister Dzurinda.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Pán poslanec,

informácie, ktoré ste uvádzali, sú veľmi čiastkové. Áno, existujú isté varianty z tej tabuľky, ktoré uvažujú s tým, kde by sme mohli získať, ak by sme potrebovali kompenzovať niektoré najnevýhnutnejšie práce, ktoré treba urobiť, ale o ničom zďaleka nie je rozhodnuté. Tieto varianty sa prepracúvajú, špekuluje sa, kombinuje sa, nikto nerozhodol o krátení poľnohospodárom oproti rozpočtu tak, ako je to stanovené v zákone.

K pani poslankyni Bartošíkovej - vcelku presne ste to, pani poslankyňa, pomenovali. Vtip je však naozaj v tom, že

tých 5,8 miliárd bolo mimoriadnym príjmom a tých 5,8 miliárd jednoducho bolo navyše strovených v rozpočte 1993. To je úplne jasné a s tým sa treba vysporiadať, ale naznačili ste to aj tým, že vlastne pôjde to na úkor roku 1994. Otázka, či budeme hovoriť viac alebo menej presne k vzťahu so štátnym rozpočtom, bola aj u nás veľmi diskutovaná. V programovom vyhlásení to nie je spojené aj preto, aby to bolo čo najpresnejšie, ale obaja veľmi dobre vieme, pani poslankyňa, že je to vnútorný dlh, je to záťaž, s ktorou sa v roku 1994 jednoducho musíme vysporiadať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne pánu ministrovi. S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán minister,

mne ale stále akosi z toho nevychádza, keď chce vaša vláda niekam pridať, odkiaľ vezme? Tu je stále len obchádzanie, obchádzanie. Ale ekonomika zvyčajne stojí na tom, že na jednej strane je má dať, na druhej strane je dať. A odniekiaľ to zobrať musí. Sice verím v zázraky, ale nie celkom tak, že by sa tu rodili peniaze, pokiaľ by to neboli inflačné. A ináč, dovoľte mi pochváliť váš rezort, dostal som list, ktorý nesie pečiátku 7. mája 1994, tak toto by vám mohol závidieť aj Einstein.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Ešte jedna faktická poznámka - pani poslankyňa Bartošiková.

Poslankyňa M. Bartošíková:

Pán minister,

skutočne sme si rozumeli vo východiskových číslach, ale ak chceme byť objektívni, prosím, nepoužívajme slová, že vláda vyprodukovala taký a taký schodok bez toho, aby sme brali do úvahy nábeh novej daňovej sústavy, ktorý nevedel nikto odhadnúť, ani Medzinárodný menový fond ani ďalší experti z finančných kruhov, nábeh nového poisťného systému a počiatočnú investíciu do základných funkcií samostatného štátu. Chcem povedať, že sú to objektívne zvýšené náklady, ktoré nevyrobila táto vláda, ktoré by bola musela vynaložiť každá vláda, ktorá by sa v tejto situácii ocitla. Iba v tom prosím o objektivitu hodnotenia. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Na základe § 19 vystúpi pán minister Dzurinda.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Iste, pani poslankyňa, je to tak ako ste povedali. NePOCHYBNE tie akty, možno s výnimkou nábehu daňovej sústavy, pretože keď dane išli vyššie, išli hore ceny, tým boli vyššie odvody do štátneho rozpočtu, ale tie ostatné faktory by som jednoducho bral. Bol tu vznik nového štátu, iste aj celý rad objektívnych skutočností sa podieľal na vzniku toho deficitu. Viem, že chcete povedať, že ceny vygenerované vyššie zase tlačili na náklady a tieto záležitosti, ale objektívne, pani poslankyňa, zvýšenie cien vždy znamená prínos do štátneho rozpočtu. Nemusíte súhlasiť, vidím, že nesúhlasíte, ale je to tak a môžeme si o tom bližšie povedať. Aj keď som si vedomý toho, že zvýšenie cien generuje potom zvýšenie vstu-

pov, teda nákladov vstupov, čo sa potom premieta negatívne spätne.

Pánu poslancovi Prokešovi - včera aj dnes táto otázka zaznela viackrát - odkiaľ na to vezmete? Pán poslanec Prokeš, keď ste ma pozorne počúvali, len na jednom mojom minipríklade som ukázal, že máme obrovské rezervy, kde sa dá šetriť. Máme obrovské rezervy v správe daní. Nezaviedli sme mnoho inštitútov, ktoré treba zaviesť v oblasti správy daní tak, aby sa dane jednoducho platili. Keď dokážeme lepšie gazdovať a obracať koruny, bude aj kasa vyzeráť lepšie.

Ak to bude zaujímavé, poviem vám ďalšie detaily len z môjho rezortu, aby som nehovoril príliš všeobecne. Môžem vám povedať o príkaze ministra posilať Republiku zadarmo na všetky naše zastupiteľské úrady. Môžem vám hovoriť o 2,5 miliónoch vrátniku dole na mojom ministerstve, ktorý neslúži k ničomu a ktorý bol zobrať z cestného investorského úseku. Môžem vám poskytnúť celý rad ďalších čísiel, a nepochybne vám ich poskytnem. A nepochybne vám ich poskytnú aj moji kolegovia, kde sa ukáže rozhadzovanie štátnych peňazí, daní našich občanov. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Hlásí sa pani poslankyňa Bartošíková s faktickou poznámkou, potom pán poslanec Prokeš.

Poslankyňa M. Bartošíková:

Pán minister, nebudem polemizovať, iba doplním vaše vyjadrenie. Je samozrejmé, že je tu riziko zvýšeného daňového zaťaženia na negatívny dopad na daňovú základňu a tým priamo na vývoj príjmov štátneho rozpočtu. Daňové zaťaženie z nepriamych daní tak, ako argumentuje v súčasnosti odbor nepriamych daní Ministerstva financií Slovenskej republiky,

sa skutočne podpísalo ako jedna z príčin na zvýšenom daňovom zaťažení a zníženej daňovej základni pre odvod z príjmov. Nestačilo to eliminovať zníženie z priamych daní. Proste dopad dane z pridanej hodnoty a zvýšenej spotrebnej dane, spolu s liberalizáciou cien energie, dopravy, sa prejavil v znížení základne pre odvod dane, pre odvod dane z príjmu, a tým aj v negatívnom vývoji na príjmovej časti štátneho rozpočtu. V tomto sa zhodujeme.

Podpredseda NR SR L. Černak:

Ďakujem pekne. Pán poslanec Prokeš bude musieť chvíľu počkať, pretože na základe § 19 sa prihlásil pán podpredseda Húška.

Podpredseda NR SR A. M. Húška:

Ak dovolíte, vážení kolegovia, chcel by som reagovať iba na ten postup, kde sa hľadajú vlastne rezervy. Myslím si, že na tzv. public relations, teda na určité informatívne zabezpečenie jednotlivých rezortov, budú rezorty musieť myslieť tiež. Samozrejme, že bola rozdielna situácia minulej vlády a terajšej vlády. Predminulá vláda mala v rukách takmer všetky masmédiá, teda nemusela hľadať spôsoby, akým spôsobom by sprostredkovala svojim občanom informácie o tom, čo sa robí a aký je stav riešenia. V danom prípade bolo žiaduce postupovať takýmto informatívnym spôsobom. Nepochybujem, že v podstate podobným spôsobom budete postupovať aj vy, lebo sa ukázalo, že rôzne kanály sú vlastne nasmerované k tomu, aby bola určitá informačná jednostrannosť v našom štáte. To, dúfam, nepopriete. Je to jednoducho fakt.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pánu podpredsedovi Húskovi. Pán poslanec Prokeš, potom v rozprave vystúpi pani poslankyňa Aibeková, predpokladám, že ako posledná pred obedňajšou prestávkou.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,

rád by som odpovedal pánu ministrovi Dzurindovi, že si nesmierne vážim jeho pohotovosť a schopnosť vytrhnúť z kontextu niektoré veci. Ja mu zatlieskam, aj celej vláde, samozrejme, ak sa mu podarí zvýšiť finančnú disciplínu, ak sa mu to podarí najmä v oblasti vyberania daní, ale to len naplní kapitoly rozpočtu, o ktorom ste vtedy tvrdili, že nie je reálny najmä na strane príjmovej. Ale to nijakým spôsobom nepresunie peniaze medzi kapitolami. To znamená, ak chcete navštíviť v niektorých kapitolách, tak z niektorých to budete musieť stiahnuť. A čo sa týka napríklad plytvania štátnymi financiami rozposielaním Republiky, dovoľm si upozorniť na takú maličkosť, že v prípade, že by si ich jednotlivé zastupiteľské orgány kupovali - to je jedno, ktoré masmédiá - tak to ide zase zo štátneho rozpočtu, z kapitoly Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky. Myslím si, že neupriete potrebu, aby bola určitá informovanosť na našich zastupiteľských orgánoch. Navyše, v tomto prípade išlo to tak trochu viac-menej z jedného vrecka štátu do druhého, pretože Republika patrila pod TA SR.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. V rozprave vystúpi pani poslankyňa Aibeková.

Poslankyňa M. Aibeková:

Vážené dámy,
vážení páni,

dovoľte mi predniesť niekoľko poznámok k predloženému Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky, a to najmä k časti týkajúcej sa sociálnej sféry.

V materiáli sa predchádzajúcej vláde premiéra Mečiara vytyka, okrem iného, odkladanie transformácie sociálnej sféry, časové oneskorovanie dosiaľ realizovaných krokov v tejto oblasti, rast nezamestnanosti do februára 1994 až na takmer 14,8 %, výrazná regionálna diferenciácia nezamestnanosti, rast životných nákladov, ktorý bol o 22,8 % vyšší oproti predchádzajúcemu roku, zhoršujúca sa sociálna situácia obyvateľstva, pričom je evidentná snaha predkladateľov Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky zodpovednosť za tento stav jednoznačne a výlučne preniesť na plecia vlády, ktorá prevzala zodpovednosť za riadenie štátu až po voľbách v júni 1992. Výsledky jej práce je preto potrebné, ak si chceme zachovať objektívnosť, hodnotiť iba za obdobie od júla 1992 do 11. marca 1994, kedy bola premiérovi a tým aj celej vláde vyslovená nedôvera, a nepripisovať jej zodpovednosť za niečo, čo nespôsobilá.

V akej sociálnej situácii prevzala vláda zodpovednosť, dovoľm si vám dokumentovať na niektorých údajoch z bulletinu Slovenského štatistického úradu. Mnohé informácie tu už odzneli, takže naozaj iba niekoľko stručných údajov. Úroveň spotrebiteľských cien sa za obdobie od začiatku roka 1992 do konca júna toho istého roka zvýšila o 11,2 %, v porovnaní s decembrom 1989 sa však zvýšila cenová hladina za prvých sedem mesiacov roku 1992 v priemere o 66,5 %, oproti januáru 1989 to bolo až o 92,4 %. Životné náklady sa v prvom polroku 1992 oproti januáru 1989 zvýšili až o 88,5 %. K 30. 6. 1992

bola nezamestnanosť 11,1 %, z čoho vyplýva, že za vlády Vladimíra Mečiara vzrástla nezamestnanosť o 3,7 %. Nemôže teda niesť zodpovednosť za 14,8 % nezamestnanosti, pričom si vám dovoľujem pripomenúť, že pesimistické prognózy počítali pre rok 1993 s 18 až 20 % nezamestnanosťou a v mnohých krajinách s už vyspelou trhovou ekonomikou je percento nezamestnanosti vyššie ako u nás - napríklad Taliansko, Veľká Británia, Dánsko, Belgicko, Fínsko. Navyše, podľa informácie zo Správy služieb zamestnanosti vo februári poklesol počet nezamestnaných o viac ako 3 tisíc osôb, za marec mala nezamestnanosť takisto klesajúcu tendenciu.

Na výčitku o zodpovednosti za regionálnu diferenciaciu nezamestnanosti, napríklad v Rimavskej Sobote resp. v okrese Rimavská Sobota až 26,7 %, sa treba pozrieť tiež objektívne a vidieť nielen špecifiká tohoto regiónu, ale najmä skutočnosť, že tento jav úzko súvisí s koncentráciou výrobných odvetví do veľkých centier ešte za bývalého režimu, kedy bolo v móde budovanie veľkých fabrík, v ktorých sa zamestnalo obyvateľstvo zo širokého okolia, pričom malé výrobné takmer zanikli. Pri rozpade najmä ťažkého priemyslu, ako aj strate odbytišť v tradičných krajinách nášho vývozu, za čo nesie zodpovednosť najmä neuvážaná politika federálnej vlády, v mnohých regiónoch, kde bola koncentrovaná výroba, sa pochopiteľne prejavili problémy s vysokým nárastom nezamestnanosti. Tento problém sa však nedal vyriešiť za 20 mesiacov pôsobenia predchádzajúcej vlády. Jeho riešenie si bude vyžadovať dlhší časový úsek.

Nepriaznivý vývoj v rokoch 1992 až 1993 vláda očakávala a pravdivo nás upozorňovala už v predvolebných vystúpeniach, aj pri svojom nástupe, čo sa premietlo aj v návrhu štátneho rozpočtu na rok 1993 a čiastočne aj pre rok 1994. S postupným zlepšovaním sociálnej situácie počítala vláda až pre obdobie rokov 1995 a 1996. Transformácia sociálnej sféry nebola odkladaná vládou Vladimíra Mečiara, ktorá s ňou, naopak,

začala, reštriktívne opatrenia však museli byť volené uváž-
livo, aby sa situácia niektorých vrstiev obyvateľstva ne-
zhoršila pod únosnú mieru. Viaceré reštriktívne kroky, ktoré
vláda pripravila, zablokovala práve vtedajšia opozícia, kto-
rá to teraz vláde vycíta. Spomeňte si na september 1993.

V predložennom Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky je síce deklarované urýchlenie transformácie v so-
ciálnej sfére, neodkladanie dôležitých rozhodnutí v tejto
oblasti, ako aj neuskutočňovanie na efekt vypočítanej pred-
volebnej politiky v sociálnej sfére, predložené úlohy však
svedčia o opaku. Kým plán legislatívnych uloh vlády pre rez-
ort ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny na prvý
polrok 1994 počítal so 16 úlohami - boli to zásady zákonov,
nariadenia a zákony, v predložennom programovom vyhlásení
vlády nachádzame z nich iba zlomok. Nejde teda o urýchlenie
transformácie, ale skôr o spomalenie, pričom v programovom
vyhlásení nenachádzame ani jednu novú úlohu oproti programo-
vému vyhláseniu predchádzajúcej vlády. Dovolím si dokonca po
porovnaní oboch materiálov uviesť, že ide o skrátenú a ne-
dopracovanú podobu opísanú z programového vyhlásenia pred-
chádzajúcej vlády. Zaráža ma, že v ňom nenachádzam ani
zmienku o orientácii na rodinu, čo ma mrzí o to viac, že rok
1994 je Medzinárodným rokom rodiny a v tejto oblasti máme
veru čo naprávať, a rezort, ktorý má už v názve obsiahnutú
starostlivosť o rodinu, by na to nemal zabúdať v takomto
dôležitom dokumente. Problematike žien nie je venovaný ani
riadok, starým občanom a zdravotne postihnutým občanom je
venovaná jedna, jediná veta bez zmienky o pomoci pri ich
spoločenskej integrácii, čo je v porovnaní s cieľmi, ktoré
si stanovila predchádzajúca vláda, krok späť.

Celkove mi vychádza Programové vyhlásenie vlády Sloven-
skej republiky pre sociálnu oblasť ako nedopracované, kri-
tické tvrdenia na adresu bývalej vlády ako účelové a v mno-
hých smeroch neopodstatnené. Kvalita dokumentu je nižšia

v porovnaní s materiálom predloženým neopodstatnene odvolanou vládou. Preto som sa vo výbore pre zdravotníctvo a sociálne veci zdržala pri hlasovaní o tomto návrhu a vzhľadom na skutočnosti, ktoré mi v materiáli chýbajú, nebudem môcť programové vyhlásenie vlády pre túto oblasť podporiť.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Na základe § 19 vystúpi pán minister Brocka.

Minister práce, sociálnych vecí
a rodiny SR J. Brocka:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
vážení kolegovia poslanci,

dovoľte, aby som zareagoval na pani poslankyňu Aibekovú niektorými vecnými poznámkami. Nechcem hodnotiť jej subjektívne vyjadrenia k obsahu programového vyhlásenia v sociálnej oblasti. V programovom vyhlásení sa mojej sociálnej oblasti týkajú časti, alebo môžem povedať odseky, aspoň na pätnástich miestach tohoto programového vyhlásenia. Čiže moja sociálna oblasť, to nie sú len tie dve strany, ktoré sa dostali do tohto materiálu. Nakoniec, ak ste ho podrobne študovali, nájdete aj v iných častiach programového vyhlásenia naše postoje a zámery v sociálnej oblasti.

Ale teraz ku konkrétnym argumentom. Spomínali ste číslo zo Správy služieb zamestnanosti, že vo februári poklesla miera nezamestnanosti o 12 stotín percenta, o 3 tisíc miest. Áno, máte pravdu, ale ak by ste študovali, alebo porovnávali tie materiály zo Správy služieb zamestnanosti, tak každý rok

od roku 1990, odkedy sa na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sleduje štatistika, robí sa štatistika o miere nezamestnanosti, sa v tomto mesiaci objaví mierny pokles miery nezamestnanosti. Moji spolupracovníci tomu hovoria "sezónny efekt". Čiže toto číslo, tento mierny pokles 12 stotín percenta nie je vôbec žiadnym znakom pozitívnych trendov vo vývoji nezamestnanosti na Slovensku.

Ďalšia poznámka bola, že v programovom vyhlásení chýba orientácia na rodiny. Pani poslankyňa, nechcem hovoriť o tom, že naše funkčné obdobie je veľmi krátke na to, aby sme si tých úloh dali viac, ako sme schopní uniesť, ale vrátim sa len k jednému zákonu, a to sú prídavky na deti. V dodatku k memorandu slovenskej vlády voči Medzinárodnému menovému fondu sa uvažovalo na tento rok z úsporou na dávky určené týmto deťom na rodinné prídavky so sumou 3 miliardy korún. Minulý rok sa na tieto dávky vyplatilo 6 miliárd. Viete si to predstaviť, ak by sa tieto dávky krátili na polovicu, ako by vláda musela plniť tento záväzok, ktorý našťastie neprešiel? Ale poviem vám aj novú skutočnosť. Práve v Medzinárodnom roku rodiny, práve v tejto veci aj vláda, aj zástupcovia Medzinárodného menového fondu sú ochotní tolerovať to, že sa tento rok na tieto dávky vyčlení alebo vyplatí o 2,5 miliardy viac, ako je v schválenom návrhu rozpočtu na tento rok. Pani poslankyňa, v tomto ohľade toto by som chcel považovať za svoju konkrétnu úlohu, a ak sa mi to podarí, budem veľmi rád.

Posledná poznámka - spomalenie transformácie sociálnej sféry. Nakoľko v programovom vyhlásení nie sú vymenované žiadne konkrétne zákony, ja som na to reagoval už včera, pani poslankyňa, že tá koncepcia transformácie sociálnej sféry, ku ktorej sa prihlasuje nielen táto vláda, ale ku ktorej sa hlásili aj predchádzajúce dočasné vlády, nakoniec nie je nič nové pod slnkom. To je to najjednoduchšie - vymenovať ich tam. Na ministerstve sa na tých zákonoch, ich zásadách

pracuje. Nakoniec, zásady sú spracované, ja som sa prihlásil hneď v prvom riadku v časti sociálnej sféry, že sa prihlasujeme a chceme pokračovať v tejto reforme a v pozitívnych krokoch, ktoré boli začaté. A prosím vás, nepodsúvajte svoje úvahy, že sú to snahy tejto vlády, že ide o jednoznačnú snahu preniesť zodpovednosť nás na predchádzajúcu vládu, ak citujete konštatívnu časť programového vyhlásenia, kde sa hovorí o tom, v akom stave sa táto spoločnosť nachádza.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi Brockovi. S faktickou pripomienkou sa hlási pani poslankyňa Aibeková.

Poslankyňa M. Aibeková:

Ospravedlňujem sa, nechcem nikoho zdržiavať od obeda, ale myslím si, že poobede by som už ťažko zareagovala tak, ako môžem bezprostredne zareagovať. Správne hovoríte, že to je môj názor, ktorý som predniesla. Ako poslanec mám nielen právo, ale aj povinnosť vyjadriť aj svoj názor. Čo sa týka preštudovania, veľmi dobre viem, že o sociálnej oblasti sa hovorí už na stranách 2, 4, 6, 7, 22, 23, aj na strane 44, odkiaľ som aj mnohé úvahy prevzala. Takže som si tú oblasť nielen veľmi dobre preštudovala, ale som vystúpila, aj keď vaša štátna tajomníčka materiál uvádzala vo Výbore Národnej rady pre zdravotníctvo a sociálne veci, ktorý je gesčný pre túto oblasť. Tam som priamo položila otázku, ktoré zákony budú pre toto obdobie 6 - 7 mesiacov predložené. Preto som reagovala vo svojom vystúpení, lebo som nebrala do úvahy iba písomný materiál, ale aj materiál, čo sa prerokovával vo výbore, pretože si myslím, že je rovnocenný.

Ja som predsa netvrdila, že sa zlepšila nezamestnanosť, iba som uviedla strohé čísla, pretože vy zase uvádzate na viacerých stranách, že je to 14,8-percentný nárast nezamestnanosti, čo nie je pravda, lebo za to obdobie je nezamestnanosť iba 3,7 %. A samozrejme, že tých peňazí je málo, na to som však osobne tiež upozorňovala aj pri preberaní štátneho rozpočtu na tento rok a dostala som prísľub od bývalej vlády, ako táto situácia bude riešená. Můžete sa na to spýtať pracovníkov vášho ministerstva. Takže o tejto situácii veľmi dobre viem. A to, že tam nie je o rodine ani zmienky, ma naozaj veľmi mrzí, pretože v predchádzajúcom programovom vyhlásení vlády je o tom aspoň odsek, ako chce riešiť situáciu rodiny v našich podmienkach. Prídavky na deti - to je iba jedna jediná finančná čiastka, ale predsa problém rodiny je oveľa zložitejší, oveľa komplikovanejší, a o tom tam skutočne ani na týchto stranách nie je ani jedna jediná zmienka, čo ma naozaj veľmi mrzí.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pani poslankyni Aibekovej. Kolegyne, kolegovia, skôr ako vyhlásim obedňajšiu prestávku, dovoľte mi, aby som prečítal prvých troch prihlásených do diskusie, aby potom boli prítomní. Po obedňajšej prestávke o 14.00 hodine vystúpí pán Fekete, potom pán Šebo a pán Matejka.

Vážená vláda, kolegyne, kolegovia, vyhlasujem obedňajšiu prestávku do 14.00 hodiny.

/Po prestávke./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Kolegovia, kolegyne, akademická štvrt hodinka je za nami, po obedňajšej prestávke pokračujeme v našom rokovaní o Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky. Tak ako

som ohlásil pred skončením dopoludňajšej časti rozpravy, teraz v rozprave vystúpia páni poslanci Fekete, potom sa pripraví pán poslanec Šebo a pán poslanec Matejka.

Pán poslanec Fekete, udeľujem vám slovo a zároveň vyzývam tých, ktorí sa chcú zúčastniť rozpravy, aby prišli do rokovacej sály.

Pán poslanec Fekete má pripomienku, že ešte nám chýba pán spoločný spravodajca. Prosím spoločného spravodajcu, aby zaujal svoje miesto. Nič nebráni tomu, aby ste pokračovali, prevezmem vaše prípadné návrhy a odovzdám ich spoločnému spravodajcovi. Už ide aj pán spoločný spravodajca, nie je potrebné suplovať. Prosím, pán poslanec Fekete.

Poslanec J. Fekete:

Vážený pán predsedaajúci,
kolegyne, kolegovia,
prítomné torzo vlády,
ctení hostia,

pri hodnotení Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky sa sústredím iba na časť, ktorá je označená titulkom kultúra. V predložennom materiáli ju máme na stranách 29 až 32, kvôli lepšej prehľadnosti som ich pracovne podľa jednotlivých odsekov označil číslami od 1 do 15.

In medias res musím konštatovať, že programové vyhlásenie vzťahujúce sa na aktivity Ministerstva kultúry Slovenskej republiky je pripravené dobre. Kompetenčne zachytáva celú škálu činností, ktoré by mali slovenskú kultúru i kultúru na Slovensku povzniesť na piedestál konštruktívnej duchovnej základne, ktorá môže, ba musí cizelovať duchovnú podstatu všetkých obyvateľov Slovenska. Z tejto časti programového vyhlásenia jasne cítiť, že jeho osnovatelia si

s plnou zodpovednosťou uvedomujú to, čo vyslovil známy slovenský intelektuál, a to, že na kultúru sa nedopláca, že sa dopláca na nekultúrnosť. Programové vyhlásenie časti, ktorá sa viaže na ministerstvo kultúry, je, to opakujem, pripravená dobre. Napriek tomu si dovoľujem predostrieť jeden vylepšujúci pozmeňovací návrh. Dotýka sa posledného odseku na strane 31, kde navrhujem za slovo "ČR" pridať slová "a MR", Maďarskej republiky. Prečo? Neusporiadané vzťahy týkajúce sa výmeny predmetov a hodnôt kultúrneho dedičstva, o to viac, že sa chcú v súvislosti s Českou republikou riešiť po novom, to som presne citoval, máme predsa, a to v značnom rozsahu, aj s Maďarskou republikou. Takže môj pozmeňovací návrh je pridať za slová "ČR" - Českej republiky "a MR" - Maďarskej republiky.

Okrem toho, ale to už nebudú pozmeňovacie návrhy, mne osobne v tejto časti programového vyhlásenia chýbajú ešte tri závažné momenty. Prvý: nevyhnutnosť rozvíjať v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky informovanosť o Slovenskej republike v zahraničí, hoci odsek 15 o tom čo-to hovorí. Moment druhý: starostlivosť a podpora Slovákov, osobitne kultúrne aktivity napríklad v podobe častejších recipročných výmen, žijúcich v zahraničí. A moment tretí: myšlienky o zatraktívnení kultúrnych inštitúcií kooperujúcich s oblasťou cestovného ruchu. Tu mám na mysli naše múzeá, galérie, skanzeny a podobne. Na tomto mieste si dovoľujem pripomenúť, že pri takto skoncipovanom programe by sme mali poruke takpovediac magnu chartu tvorivých aktivít ministerstva kultúry, ktorá by mohla byť záväzná prinajmenšom do roku 2000 pre všetkých ministrov kultúry bez ohľadu na výsledky volieb a bez ohľadu na ich politický rodokmeň. Bez takéhoto tvorivého precedensu sa Slovensko pričinením škodlivej permanentnej "trucpolitike" ocitne v neprijemnej situácii večne začínajúceho štátneho útvaru.

Považujem za chvályhodné, že časť programového vyhlásenia terajšej vlády zameraná na kultúru sa nevyhnutnosti kontinuity pridrža. Podstatná časť tejto kapitoly programového vyhlásenia je totiž totožná s koncepciou ministerstva predchádzajúcej vlády. Cením si aj skutočnosť, že v patnástich odsekoch a odsečkoch niet jedinej kritickej zmienky o práci predchádzajúceho ministra. Napokon, ak by som išiel do dôsledkov, nerobilo by mi problémy predostrieť výpočet úspechov slovenskej kultúry za minulý a predminulý rok, a to doma i v zahraničí. Nerobím tak preto, lebo mám v živej pamäti vlastné vystúpenie zo septembra minulého roku, keď sme schvaľovali zákon o štátnom fonde telesnej kultúry. Vtedy som na deviatich stranách urobil výpočet úspechov slovenských športovcov. Už v polovici vystúpenia značná časť opozičných poslancov mrňala, jednoducho ich to nezaujímalo. Tento symptomatický parlamentný a vari aj spoločensky syndróm, keď nás vlastné úspechy nezaujímajú, alebo nás zaujímajú iba veľmi málo, a radšej sa ukájame frustrujúcimi faktami, ma trápí doteraz.

Slabšou stránkou tejto časti programového vyhlásenia je absencia termínov pri plánovaných úlohách. Dobrý exaktný program si termínovanie vyžaduje, inak môže skĺznuť do populistickej politiky, lebo poskytuje priestor na výhovorky. Chýbajúce termínovanie však chápem ako daň dočasnosti mandátu novej vlády. Tá nasledujúca pri všetkých zmienkach v štýle "vláda pripraví východiskové koncepcie" a podobne, musí termíny kvôli parlamentnej kontrole uviesť.

Osobitnú pozornosť chcem venovať problematike cirkví. V tejto časti vyhlásenia na strane 30 sa v odseku 4 píše: "Chceme naďalej podporovať činnosť cirkví a rozvíjať s nimi partnerskú spoluprácu, doterajšie dobré vzťahy." Pristaviť sa chcem pri pochvale - doterajšie dobré vzťahy. Je to tak. Vláda Vladimíra Mečiara tu zaznamenala úspechy, ktoré nemožno poprieť, lebo ako prvá z postkomunistických krajín doká-

zala zákonnou formou pružne vyriešiť problém navrátenia zo-
štátnených cirkevných majetkov, čo sa vo svete hodnotilo
veľmi vysoko. Tu nemožno nepripomenúť aj schválený zákon
o štátnych a cirkevných sviatkoch, kde sa našli prijateľné
kompromisy pre všetky cirkvi pôsobiace na Slovensku. Citlivo
z hľadiska konfesijného sa koncipoval a napokon aj prijal
zákon o štátnych významenaniach.

Slová o doterajších dobrých vzťahoch predchádzajúcej
vlády HZDS a SNS k cirkvám som nespomenul náhodou. Bojím sa
totiž, pamätajúc si hlasovanie bývalej opozície pri týchto
zákonoch, istého pnutia, ak už nechcem povedať konfrontácie
vo vnútri samotnej vládnej koalície. Vo vzťahu k predchádza-
júcemu konštatovaniu o dobrých vzťahoch mi totiž v ušiach
doteraz rezonuje vyjadrenie pána premiéra Moravčíka, ktoré
zaznelo v jeho inauguračnej reči pred mesiacom. Vtedy pove-
dal, že na Slovensku sú osočované niektoré cirkvi. Bolo to
vážne obvinenie. Faktickou poznámkou som sa chcel spýtať na
to už vtedy, ale - dbajúc na základy politickej kultúry
- nechcel som narušiť slávnosť chvíle. Nuž sa pýtam te-
raz: Ktoré cirkvi sú u nás osočované, ako, čím a kým? Pokiaľ
nedostanem vyčerpávajúcu odpoveď na prednesené otázky, budem
jeho vyjadrenie považovať za - diplomaticky povedané - úče-
lové, tendenčné a zavádzajúce.

Kolegyne, kolegovia, na záver mi dovoľte predniesť malé
osobné vyznanie. Bertold Brecht, znamenitý nemecký dramatik
v hre Kaukazský kriedový kruh vyslovil jednu z najvýstižnej-
ších myšlienok o boľavom údele ľudských dejín a spoločenského
vývoja. Znela: "Ľudia, je po vojne, bojte sa mieru!"
V dnešných slovenských pomeroch sa Brechtova myšlienka dá
parafrázovať v podobe: "Ľudia, je po voľbách, bojte sa seba-
inštitútu svedomia!" To je všetko. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černak:

Ďakujem pekne. Ďalej v rozprave vystúpi pán poslanec Šebo. Pripraví sa pán poslanec Matejka, potom pani poslankyňa Romanovská.

Poslanec J. Šebo:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
vážené kolegyne a kolegovia,

dovoľte, aby som sa vo svojom vystúpení zaoberal len jednou časťou programového vyhlásenia vlády, a to kapitolou dopravy, spojov a verejných prác. Rezort dopravy, spojov a verejných prác bolo možné budovať ako samostatné a plno-právne ministerstvo až od 1. januára 1993, t.j. od vzniku samostatného slovenského štátu. Pritom bolo potrebné zabezpečiť kontinuitu a funkčnosť dopravy a spojov, a tým zvládnuť prechodné obdobie bez vážnejšieho dopadu na chod hospodárstva novej Slovenskej republiky.

Už úvodný odsek kapitoly dopravy, spojov a verejných prác programového vyhlásenia vlády je vyslovene tendenčný a negativistický k predchádzajúcej činnosti vlády Slovenskej republiky. Citujem: "V sektore dopravy a spojov vecnými riešeniami nahradíme doterajšiu prax nevhodných zásahov a vyhlásení, ktoré spôsobili stagnáciu rezortu a vyvolali nepriaznivú odozvu v zahraničí." Súčasne vo štvrtom odseku na strane 16 programového vyhlásenia vlády sa uvádza - citujem: "Nadviažeme na všetky legislatívne, študijné, prípravné a projektové práce zamerané na rozvoj infraštruktúry dopravy, pôšt, telekomunikácií a inštitútu verejných prác a zabezpečíme výraznejší postup týchto prác." Tieto dva odseky sú navzájom protirečivé a tak ťažko z takto koncipovaného programu si vybrať, respektíve porozumieť úmyslu vlády.

Myslím, že terajšia vláda by sa mala jednoznačne vyjadriť k doterajším koncepciám bývalej vlády, napríklad ku koncepcii rozvoja dopravy, ktorá bola prijatá 16. 3. 1993. V tejto koncepcii sú zahrnuté dlhodobé úlohy a ciele, ktoré presahujú časový horizont jednej vlády. Nemôže každá vláda takéto dlhodobé koncepcie meniť, môže ich len vylepšovať, respektíve urýchľovať ich realizáciu.

Doprava a spoje nie sú ohraničené iba územím vlastného štátu, ale nadväzujú na dopravné a spojové štruktúry susediacich štátov. Republika po svojom osamostatnení sa urýchlene potrebovala začleniť ako plnoprávny subjekt do všetkých nevyhnutných medzinárodných vládnych a nevládnych organizácií a inštitúcií. V priebehu 10 mesiacov sa Slovenská republika v oblasti dopravy a spojov stala plnoprávnym členom nasledovných 13 medzinárodných vládnych organizácií: Výbor pre vnútrozemskú dopravu, Európska konferencia ministrov dopravy, Dunajská komisia, Európska komisia pre civilné letectvo, Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo, Medzinárodná námorná organizácia, Medzinárodná námorná družicová organizácia, Organizácia pre spoluprácu železníc, Organizácia pre medzinárodnú železničnú dopravu, Európska telekomunikačná družicová organizácia, Medzinárodná telekomunikačná družicová organizácia, Medzinárodná telekomunikačná únia, Svetová poštová únia.

V oblasti dopravy a spojov Slovenská republika je plnoprávnym členom nasledovných nevládnych organizácií: Stále medzinárodné združenie plavebných kongresov, Stále medzinárodné združenie cestných kongresov, Medzinárodný hospodársky plavebný podnik, Európska komisia pôšt a telekomunikácií, Európsky telekomunikačný normalizačný inštitút, Projektrans európskych cestných magistral, Projektrans európskych železničných magistral.

Nič nemôže presvedčivejšie dokumentovať hodnovernosť našej odozvy v zahraničí, ako tak rozsiahle a tak rýchle akceptovania Slovenskej republiky do citovaných štruktúr. Nič nemôže dôveryhodnejšie dokumentovať koncepcnosť minulej vlády, ako fakt, že rezort dopravy, spojov a verejných prác akceptovali najvýznamnejšie svetové inštitúcie, a to Svetová banka, Európska banka pre obnovu a rozvoj, Európska investičná banka, či Nemecká kreditná banka pre obnovu, Záručná banka Hermes a podobne. Úvery za veľmi výhodných podmienok obdržali telekomunikácie, pozemné komunikácie a veľmi nádejný bol proces získavania investičných prostriedkov do výstavby a modernizácie železníc a letísk. Zmenou vlády bola vlastne prerušená táto kontinuita získavania finančných prostriedkov pre takéto rozsiahle investície, a myslím, že je prvoradou úlohou novej vlády nadviazať a obnoviť proste na tieto rokovania.

Konštruktívne a vecné rokovania sa uskutočnili na úrovni ministrov dopravy s Rakúskom, Maďarskom, Nemeckom, Ruskom, Holandskom, Švédskom. Multilaterálne rokovania sa uskutočnili na úrovni ministrov štátov G-4, V-12 i vo východnej a severovýchodnej Európe a na paneurópskej úrovni. Naším územím už vedú medzištátne potvrdené diaľkové železničné a telekomunikačné koridory. Na ich výstavbu sú však potrebné veľké investičné prostriedky.

V poslednom odseku na strane 14 je výslovné - povedal by som - až snobské konštatovanie - citujem: "Vypracujeme a začneme realizovať vlastnú predstavu bytovej politiky, vrátane dokončovania rozostavaných bytov, občianskej a technickej infraštruktúry. Nuž, z takto koncipovanej vety naozaj neviem posúdiť, aká je táto predstava vlády. Keby vláda mala reálnu predstavu úspešného zvládnutia tohoto nemalého problému, mala by aspoň dvomi-tromi vetami túto svoju predstavu v predložennom programe uviesť. A samozrejme, uviesť reálnu

finančnú politiku potrebnú k tomuto problému, keď vieme, že na bytovú výstavbu potrebujeme zhruba 30 miliárd korún.

Keď osobne hodnotím programové vyhlásenie vlády nielen z tohto úzkeho pohľadu kapitoly dopravy a spojov a verejných prác, poukážem asi na tieto nedostatky: V programovom vyhlásení nie je jednoznačne vymedzená vecnosť a ciele v časovom horizonte mandátu tejto vlády. Nie sú teda oddelené krátkodobé úlohy od dlhodobých, nebude preto možné po ukončení mandátu dať odpočet činnosti vlády. Nie je stanovené, ktoré z doterajších koncepcií a v akom rozsahu preberá nová vláda a ktoré koncepcie mieni zásadne zmeniť. Nie je vecná previazanosť medzi jednotlivými kapitolami, najmä na kapitolu ministerstva financií, a tým aj na štátny rozpočet.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec, máte posledných 30 sekúnd.

Poslanec J. Šebo:

Z uvedených dôvodov nepodporím programové vyhlásenie. Mohol by som ho podporiť vtedy, keby bolo prepracované do konkrétnych cieľov, reálnych časových horizontov a celkovej zosúladenie a previazanosť jednotlivých kapitol.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem, pán poslanec. Na základe § 19 sa do rozpravy hlási pán minister Roman. Ďalší diskutujúci bude pán Matejka Arpád, potom pani Romanovská, potom pani Rusnáková.

Minister kultúry SR L. Roman:

Vážený pán predsedajúci,
vážený pán predseda vlády, vláda,
milé dámy poslankyne,
páni poslanci,

som rád, že ste moje plány prijali tak, ako som ich napísal. Reagujem na niekoľko poznámok pána poslanca Feketeho. Viete, pracujem v takom časovom strese 6 mesiacov. Tam si to človek musí rozdeliť. Dal som si za úlohu, že výmenu kultúrneho dedičstva s Českou republikou dám do poriadku počas môjho funkčného obdobia, teda 6 mesiacov. Vyzerá to tak, že behom mesiaca to bude v poriadku tak, ako ste si to predstavovali a ako to bude vyhovovať nám, Slovákom. Už som bol v Čechách, mal som rokovanie tu s námestníkom ministra kultúry. V čo najbližšej dobe vám oznámim ako to bude vyzeráť a myslím, že vám to bude vyhovovať.

Ku kapitole koordinácie so zahraničím - mal som rozhovor s ministrom zahraničných vecí pánom Kukanom s tým, že žiadam, aby koordinácia kultúrnych aktivít nebola koncipovaná len z ministerstva zahraničných vecí, ale bola vždy konzultovaná s ministerstvom kultúry. Je to otázka - povedzme - kultúrnych radcov na veľvyslanectvách, otázka konferencií UNESCO, atď., a najmä programov, ktoré sa vyvážajú von, pretože niekedy prichádza k dualite a niekedy vlastne sa vyváža program, ktorý nie veľmi dobre reprezentuje slovenskú kultúru.

Čo sa týka cestovného ruchu, chcem pripraviť systemové riešenie tak, aby cestovný ruch bolo možné prepojiť cez ministerstvo kultúry. Je to otázka kultúrnych pamiatok druhého a tretieho významu. Tam treba zmeniť jeden zákon o nakladaní s majetkom štátu. Je to tam zablokované po piatich rokoch, takže to nie je celkom možné. Ak sa to podarí, myslím, že to

pôjde veľmi rýchlo a behom takých dvoch rokov si opravíme všetky zámky. Mne nezáleží na tom, kto to prevádzkuje, ja to nikomu nepredám, ale záleží mi na tom, aby naša krajina bola krásna a estetická.

Čo sa týka spolupráce s cirkvami, tam je urobený naozaj veľmi dobrý základ, len k spolupráci s cirkvou treba naozaj pristupovať veľmi citlivo. Už som navštívil biskupov. Bol som na biskupskej rade, navštívil som pána biskupa v nemocnici, bol som s kardinálom, a dohodli sme sa asi na takomto postupe: Je to otázka konkordátu cirkvi. Nie som za to, aby sme cirkvi brali ako cirkvi, ale každú cirkev osobitne. S každou cirkvou urobím zmluvu osobitne, a tá cirkev, ktorá bude chcieť konkordát, tej vyjdem, samozrejme, v ústrety. Je to, samozrejme, ešte otázka výmeny pápežského nuncia. Ak s tým bude súhlasiť, je to veľmi rýchle.

Cirkev má jednu veľkú dilemu, a to je otázka reštitúcií, navrátenia majetku. Viete, je také príslovie, že majetok je pekná vec, len to potrebuje služobníctvo. Oni ešte s tým majetkom niečo musia robiť. Možno to vyrieši zákon, ktorý sme mali vo vláde minulý týždeň, a je to otázka spoločenstva vlastníkov, urbárov a majetkov. Je tam možnosť, aby cirkev vkladala svoje majetky do obecného spoločenstva a tak aspoň prišla k základným peniazom, aby bola svojím spôsobom ekonomicky ako-tak nezávislá. Cirkev je veľmi dôležitý element v tom, že v tejto ťažkej dobe, keď sme všetci rozhádzaní, môže doniesť duševno a duchovný rozmer do tejto spoločnosti. Nemyslím si, že cirkev by teraz chcela prebrať moc, alebo prípadne sa obohatiť. Dajme jej možnosť, aby s nami spolupracovala, aby pôsobila na naše deti.

To, že to nie je naterminované, ja mám niekoľko vecí, ktoré chcem urobiť behom tohto môjho mandátu. Nerád by som hovoril o termínoch, ale môžem vám asi povedať, že chcel by som otvoriť zvolenské divadlo 15. septembra, 20. septembra

by som chcel otvoriť košické divadlo, ktoré sa 13 rokov re-
novuje. Je všetko pripravené, už som bol v Košiciach, vyme-
nil som stavbyvedúceho. Je to tak, bude to hotové. Do leta
vrátim Bojnický oltár späť na Slovensko.

Viete, druhá časť je asi taká, ako sa postarať o zahra-
ničných Slovákov. Hovoril som s Maďarmi, teda v Maďarsku. Je
taká možnosť, už som to inicioval, na jeseň chcem otvoriť
družicový program pre Slovákov žijúcich v dolnom Maďarsku,
v Rumunsku a v bývalej Juhoslávii dve hodiny denne. Peniaze
som na to zohnal, družicu už mám. /Potlesk./ Viete, televí-
zia je veľmi mocné médium, naozaj. Budeme tam radšej púšťať
atraktívne filmy, slovensky dabované, aby to museli pozeráť
a počúvať, aby sme ich znovu naučili po slovensky. To sa asi
tak robí.

Čo sa týka financií, je to najchudobnejší rezort, ktorý
vediem, skutočne. My totiž vieme najmenej plakať. Tam treba
urobiť nejaké systémové kroky. Hovoril som s ministrom fi-
nancií, potom som hovoril aj s ministrom privatizácie. Nie-
ktoré veci, ktoré získame z privatizácie, by som chcel pre-
hnať cez Fond národného majetku a refinancovať nimi tie ve-
ci, ktoré nemáme dokončené, aby som dal ekonomicky do po-
riadku vlastne celý rezort. Chcel by som zastaviť škriepky
medzi divadelnou obcou, a tie škriepky sú naozaj len a len
vo financiách, aby to bolo spravodlivé, aby to bolo prie-
hľadné. Preto vám predložím návrh na novú formu fondu Pro
Slovakia, aby to bola právnická osoba. Prečo? Pretože potom
môže podnikáť. Už mám pripravené, že kúpim akcie Niké a tak
je predpoklad, že každý rok naplníme 100 miliónmi korún fond
Pro Slovakia, aby sme mali základ, aby sme tu každý rok ne-
museli prosiť, aby nám štátny rozpočet dal peniaze.

No, a to je vlastne všetko, čo som vám chcel, povedať
pán poslanec. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne pánu ministrovi. Teraz vystúpi v rozprave pán Arpád Matejka. Pripraví sa pani Romanovská, potom pani Rusnáková, pani Bartošíková.

Poslanec A. Matejka:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,
dámy a páni,

nakoľko v programovom vyhlásení súčasnej vlády Slovenskej republiky nie je ani malá zmienka o kontrolnom systéme štátnej moci, dovoľte, aby som k tomuto problému zaujal stanovisko.

Transformácia spoločensko-ekonomického systému Slovenskej republiky dala do pohybu obrovský rozsah prvkov a väzieb v štátnom systéme vo všetkých jeho zložkách. Jeho priebeh je potrebné permanentne sledovať, zabezpečiť poznávanie pre realizáciu spätovazbových regulačných opatrení, aby sme dosiahli žiadúce pôsobenie prijímaných zákonov, uznesení vlády, vyhlások v praxi, vo výkone štátnej správy, pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami a majetkom štátu. Pri plnení týchto úloh štátnych orgánov v tomto období mimoriadny význam má činnosť kontrolných orgánov. Schválenie predloženého vládneho návrhu okrem uvádzaných potrieb otvára tiež otázky, na ktoré parlament prv než ho schváli, by mal dostať odpoveď od vlády, ako bude zabezpečená prierezová kontrola slúžiaca pre plnenie rozhodovacej, riadiacej a kontrolnej úlohy vlády.

Doterajšie poznatky z kontroly funkčnosti jej kontrolného systému v Slovenskej republike potvrdili, že na úrovni jednotlivých ministerstiev rezortná kontrola, tak vnútorná

ako aj vonkajšia, nie je vybudovaná na dostatočne odbornej a kvalifikačnej úrovni. Navrhovaným zrušením kontrolnej pôsobnosti Úradu vlády sa však vytvára nepokrytý priestor najmä v oblasti kontroly plnenia úloh štátnej správy nadre-zortného významu. Tým by najviac utrpeli základné kritériá kontrolnej činnosti, ako napríklad objektivnosť kontrolných zistení a hospodárnosť, ktoré rezortné kontroly na svojej úrovni, ako sme sa často presvedčili, nemôžu zabezpečiť. Táto oblasť kontroly nie je v súčasnosti legislatívne zabezpe-čená ani v pôsobnosti Najvyššieho kontrolného úradu, ktorý navyiac je postavený mimo sféry orgánov štátnej správy. Jeho vecná pôsobnosť je orientovaná predovšetkým do oblasti fi-nančnej a účtovnej. V konečnom dôsledku jeho výsledky sú realizované a spracované pre potreby parlamentu a nie pre operatívnu, rozhodovaciu a riadiacu činnosť vlády.

Od 25. septembra 1992, t. j. od termínu, kedy v zmysle zákona Slovenskej národnej rady číslo 453 sa Úrad vlády stal ústredným orgánom štátnej správy pre štátnu kontrolu, sťaž-nosti a petície, vykonal odbor kontroly až doteraz celkom viac ako 40 kontrolných akcií, ktorých finančné výsledky v podobe správy boli predložené na rokovanie vlády spolu s návrhmi opatrení na riešenie zistených nedostatkov. Na-príklad prínosy iba z titulu vykonaných kontrol na úseku privatizácie možno kvantifikovať za uvedené obdobie približ-ne 1 100 miliónov Sk. Schválenie navrhovanej úpravy zákona, zrušenie § 20a, sa konkrétne prejaví v tom, že nebude nadre-zortný kompetentný orgán s celoplošným prierezovým záberom, ktorý by mohol operatívne vykonať pre potreby vlády také ekonomicky významné kontroly, ako boli napríklad kontrola činnosti štátnej správy v oblasti služieb platených obyva-teľstvom z hľadiska ochrany spotrebiteľa, kontrola dodržia-vania zásad výkonu štátneho dozoru nad prevádzkovaním kasín a postupom pri ich povoľovaní, kontrola dodržiavania práv-ných predpisov orgánmi štátnej správy pri uplatňovaní verej-ného obstarávania prác, výrobkov a služieb, kontrola výkonu

štátnej správy v oblasti lotérií a stávkových hier, kontrola postupu štátnych orgánov pri zabezpečovaní zdravotnej nezávadnosti potravín, priebežná kontrola plnenia uznesení vlády a uznesení a nadväzne uznesení Národnej rady Slovenskej republiky, kontrola výkonu štátnej správy v oblasti živnostenského podnikania a v oblasti správy daní a poplatkov, ako aj v súčasnosti prebiehajúce kontroly výkonu štátnej správy pri colnom dohľade z hľadiska správnosti a úplnosti vymeriavania cla a jeho vymáhania, ako aj kontroly zakladateľských funkcií ministerstiev vo vzťahu k výsledkom hospodárenia štátnych orgánov.

Preto vláda Slovenskej republiky uznesením číslo 624 z 21. decembra 1990 schválila koncepciu štátnej kontroly Slovenskej republiky, ktorá smerovala k vytvoreniu dvoch paralelných pilierov kontrolného systému - Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky ako najvyššej nezávislej výkonnej kontrolnej inštitúcie v oblasti štátnej kontroly a ministerstva kontroly ako ústredného orgánu pre kontrolu štátnej správy z hľadiska jej výkonu i hospodárenia s majetkom a rozpočtovými prostriedkami.

Kompetencie ministerstva kontroly v rozhodujúcej miere po zracionalnení ústredných orgánov štátnej správy v roku 1992 vykonával odbor kontroly štátnej správy a sťažností, ktorý vznikol delimitáciou ministerstva kontroly na Úrad vlády Slovenskej republiky. V roku 1993 bol vybudovaný Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, a tým bol skompletizovaný kontrolný systém Slovenskej republiky v celej hierarchickej štruktúre, a zostávalo iba jeho dobudovanie a skvalitňovanie.

V októbri 1993 prerokovala vláda koncepciu zvýšenia účinnosti kontrolného systému Slovenskej republiky a prijala uznesenie číslo 882, ktorá v nadväznosti na predchádzajúce kroky smerovala k ďalšiemu zdokonaleniu celého systému kon-

troly v Slovenskej republike. Schválením vládneho návrhu zákona Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady číslo 347 o organizácii ministerstiev, parlament negatívne zasiahol do systémovo-konceptného vývoja kontrolných orgánov a prakticky paralyzoval hlavu výkonného operatívneho subsystému kontroly štátnej správy. Zlikvidoval bez nástupníctva náhrady nadrezortnú prierezovú vonkajšiu kontrolu /§ 1 až § 3 zákona číslo 418 o štátnej kontrole/. Ponechal celú kontrolu štátnej správy iba na jednotlivé rezortné kontroly, veľmi rôznorodo, ale prevažne veľmi nedostatočne vybudované /pozri uznesenia vlády Slovenskej republiky 288 a 882 z roku 1993/, svojou podriadenosťou jasne rezortne závislé. Úplne bola zlikvidovaná koordinačná činnosť, ktorú odbor kontroly štátnej správy a sťažností Úradu vlády Slovenskej republiky vykonával horizontálne na úrovni ústredných orgánov štátnej správy, ako i vertikálne smerom ku kontrolným útvarom miestnej štátnej správy.

Zlikvidovaná je metodická činnosť a systém odbornej prípravy kontrolórov, ktorý využívala aj samospráva. Legislatívnu činnosť vzhľadom na absenciu ústredného orgánu štátnej správy pre oblasť kontroly bude musieť suplovať nejaký ústredný orgán inou špecializáciou, alebo zostane nepokrytá. Rozhodujúcim spôsobom parlament poškodil týmto krokom záujmy občanov, daňových poplatníkov, ktorým má štátna správa slúžiť a s ktorými finančnými prostriedkami, majetkom, štát prostredníctvom vlády hospodári, a od ktorých čoraz vo väčšej miere tieto prostriedky najmä formou daní a poplatkov vyberá.

Vláda svojím návrhom zabezpečila ministrom a tiež ostatným predstaviteľom ústredných orgánov štátnej správy nerušené pôsobenie vo svojich rezortoch bez hrozby nadvaznostnej kontroly, ale zároveň odrezala sebe i občanom prístup k informáciám o skutočnom stave v rezortoch, v štátnej sprá-

ve, o pôsobení, dôsledkoch prijímaných zákonov, nariadení, uznesení, vyhlášok. Absencia operatívnej vládnej kontroly nemôže byť suplovaná žiadnou z jestvujúcich kontrolných inštitúcií. Táto oblasť kontroly nie je v súčasnosti zabezpečená v pôsobnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, ktorý je pritom postavený mimo sféry orgánov štátnej správy, jeho kontrolnú činnosť vláda ani parlament nemôže usmerňovať.

Tým, že programové vyhlásenie dočasnej vlády vo svojom obsahu neuvažuje s uzatvoreným okruhom kontrolného systému, celkom paralyzuje územný systém kontroly okresných a obvodných úradov miestnej štátnej správy. Likvidácia systému štátnej kontroly ako duálnej kontroly výkonnej moci je zmrazením zákona číslo 418/1991 Zb. o štátnej kontrole, čo v konečnom dôsledku je akýmsi útekom od zodpovednosti ku kontrole v prospech občana.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pánu poslancovi Matejkovi. Teraz vystúpi pani poslankyňa Romanovská.

Poslankyňa M. Romanovská:

Vážený pán predsedaajúci,
dámy a páni,

mrzí ma, že takzvaná vláda odborníkov sa neprezentovala jej odbornostiam zodpovedajúcim programovým vyhlásením. Nakoľko prakticky celý program nadväzuje na program vlády, ktorej bola vyslovená nedôvera, bolo potrebné zaujať aspoň konfrontačný tón.

Dovoľte mi citát z marca 1993 pri prerokúvaní programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky z júla 1992: "V rámci celosvetových trendov charakterizovaných štátoprávnymi pohybmi vo viacnárrodných spoločenstvách a na základe intenzívnych rokovaní sa k 1. 1. 1993 uskutočnilo nové usporiadanie vzťahov medzi Slovenskou republikou a Českou republikou. Rozpad bývalej federálnej republiky umožnil završiť emancipačný proces Slovenska získaním medzinárodnej právnej subjektivity. Prechod od federácie k zvrchovaným republikám sa vyznačoval vysokou politickou kultúrou, organizovanosťou, hľadania a dodržiavaním ústavnosti a pokoja. V záujme pokračovania vo formovaní pokojných a korektných vzťahov medzi oboma novými republikami bolo na bilaterálnej úrovni prijatých 28 medzivládnych resp. medzirezortných zmlúv týkajúcich sa kľúčových vzťahov medzi republikami. Zmluvy boli ratifikované parlamentmi oboch republík." Toľko citát.

Z tejto vlády boli dvaja páni pod týmto programom tiež podpísaní. Tí istí dvaja páni sú podpísaní aj pod programovým vyhlásením tejto vlády, z ktorého odcitujem niekoľko viet: "Jedným zo základných cieľov predchádzajúcej vlády bolo zavŕšenie emancipačného procesu a získanie medzinárodnoprávnej subjektivity Slovenska. Ukázalo sa, že splnenie tohto cieľa vzhľadom na výsledky volieb v roku 1992 v Slovenskej republike a v Českej republike bolo možné uskutočniť len rozdelením ČSFR a vznikom dvoch samostatných štátov. Dnes je už zrejmé, že na tento krok nebola vláda Slovenskej republiky dostatočne pripravená, čo sa prejavilo improvizáciou pri riešení mnohých závažných problémov v spoločnosti po vzniku samostatného štátu." Pod týmto citátom je možné prečítať aj mená tých, čo nehlasovali za zvrchovanosť, za Ústavu Slovenskej republiky, ani za vznik samostatnej Slovenskej republiky. Udivuje ma, akým právom prevzali na seba zodpovednosť za osud krajiny v mimoriadne zložitých podmienkach vývoja nášho mladého štátu. Pýtam sa, prečo ste ho nechceli?

Žiaľ, nemali sme šťastie pri obsadzovaní tak dôležitého rezortu z medzinárodného hľadiska, akým je ministerstvo zahraničných vecí. Treba sa pýtať, či boli jasne a jednoznačne vytýčené úlohy pre novovznikajúci rezort ministerstva zahraničia, či sme obsadili od postu ministra až po veľvyslancov a vedúcich jednotlivých sekcií a odborov správnymi, ale najmä schopnými ľuďmi. Slovensko nemalo dostatok svojich vlastných odborníkov a dodnes ich nemá. Využili sme však tých pár schopných, ktorí lustračne vyhovovali a prešli skúsenosťami trebárs na bývalom Federálnom ministerstve zahraničných vecí?

Slovenská republika zatiaľ nemala schopného ministra zahraničných vecí. Pán Kňažko bol dynamický, ale nemal najlepšiu koncepciu a dobrý team okolo seba. Pán Moravčík bol veľmi pasívnym ministrom zahraničia a mal talent na výber a podporu neodborníkov do dôležitých funkcií. Na rôznych medzinárodných podujatiach nevystupoval razantne. Keď sa zabudlo pri vymenovaní členov Vísegrádskej štvorky na Slovenskú republiku, bola to údajne náhoda. Za toto bol pán minister kritizovaný vo vláde, aj v HZDS.

Riadenie zastupiteľských úradov je chaotické, neusporiadané. Úrady majú slabé informácie, pracovníci nie sú riadne vybavení. Činnosť zastupiteľských úradov je viac vecou osobného nadšenia, ako systémovej práce. Na veľvyslancké posty boli vysielaní neodborníci s niekoľkodňovou prípravou pred vycestovaním. Neriešia sa vznikajúce spory medzi veľvyslancom, obchodným radcom, respektíve vojenským prídelcom. Týmto ochabuje prioritný cieľ ich práce v zahraničí.

Koľko chýb bolo spôsobených pasívnou politikou vo vzťahu k Maďarsku, ale aj vo vzťahu k národnostným menšinám. Ako predseda Rady pre národnostné menšiny ste neurobili toho veľa. Poľsko prejavilo záujem o stretnutie a konzultácie ešte

pred summitom s prezidentom Clintonom, lenže cesta do Izraela a na Cyprus bola zrejme dôležitejšia. Ako je však možné, že hospodársku sféru v delegácii zastupoval dôstojník Československej spravodajskej služby? Informácie zo zahraničia ste si až do dôrazného zásahu predsedu vlády nechávali pre seba. Nedokázali ste koordinovať protokol a zahraničnú politiku prezidenta republiky, Národnej rady a vlády.

Ako minister zahraničia bývalej federácie i Slovenskej republiky ste boli zodpovedný za rozdelenie majetku federácie v zahraničí. Táto úloha dodnes splnená nebola. Pre Slovenskú republiku tým vznikajú veľké škody. Pri prijímaní Slovenskej republiky do Rady Európy sme nezabudli na váš postup. Do Štrasburgu ste odmietli cestovať s odôvodnením, že nás aj tak neprijmu. Napokon ste po opakovaných žiadostiach predsedu parlamentu a na príkaz prezidenta predsa vycestovali. Slovenská republika nedosiahne veľa úspechov, ak jej záujmy budú obhajované takýmto spôsobom.

Ministerstvo zahraničia poukazuje na nedostatok finančných prostriedkov, pričom ani s pridelenými prostriedkami sa nezaobchádzalo hospodárne, čo zistila kontrola Najvyššieho kontrolného úradu. Nie je známe, akým spôsobom sa vyberajú firmy pre práce poskytované pre ministerstvo zahraničných vecí. Sú obavy, že mnohí pracovníci sú osobne zainteresovaní v rôznych firmách. Ide najmä o stavebné firmy, dodávateľov tovarov a služieb, propagačné a reklamné agentúry. Kontrola bola vykonaná aj na zastupiteľských úradoch, kde sa tiež nie veľmi dobre hospodári.

Nedostatočne pracuje správa služieb diplomatického zboru. Sú známe námietky a sťažnosti zahraničných zastupiteľstiev v Bratislave na prácu tejto organizácie a na vystupovanie jej pracovníkov.

Dovoľte ešte niekoľko otázok. Prečo ministerstvo zahraničných vecí nespolupracovalo intenzívnejšie so zahraničným výborom v prospech rezortu? Prečo dodnes nie je zakúpená budova zastupiteľského úradu vo Washingtone, hoci vedúci pracovníci rezortu s takouto úlohou cestovali do Spojených štátov paralelna s pánom prezidentom? Prečo bolo v priebehu roka 1993 prijatých na ministerstvo zahraničných vecí okolo 200 nových pracovníkov, keď už v poslednom štvrtroku 1993 bolo oznámené, že asi 100 pracovníkov bude potrebné prepustiť? Aké sú odborné kritéria pri prijímaní pracovníkov na rezort? Tieto dodnes nie sú explicitne stanovené, konkurzy neprebiehajú.

V diskusiách so študentmi Právnickej fakulty Univerzity Komenského pán Moravčík vysvetľoval, že členom KSS bol až do januára 1990, aby ju zvnútra rozložil. VPN, ktorej bol členom, sa tiež rozložila. Podobne tomu bolo aj v klube poslancov HZDS. Preto sa pýtam: Nestali ste sa premiérom dočasnej vlády, aby ste ju vnútorne rozložili? V poslaneckom klube, aj v orgánoch HZDS ste dávali čestné slovo, že nemáte alternatívny program, a nikým narokujete, že funkciu premiéra by ste neprijali. Dávali ste záruky, že ak nebudete úspešní v HZDS, z politiky odídete. Dnes sa uchádzate o podporu pre svoj program. Na schválenie predkladáte zhoršenú verziu Mečiarovho programu.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Kolegyňa a kolegovia, prečítam poradie troch-štyroch nasledujúcich diskutérov. Vystúpi pani Rusnáková, pani Bartošíková, pani Sudeková a pán Duka-Zólyomi. Podľa § 19 teraz o slovo požiadala podpredsedníčka vlády pani Schmögrerová. Udeľujem jej slovo.

Podpredsedníčka vlády SR B. Schmognerová:

Vážený pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne, páni poslanci,

dovoľte, aby som reagovala aspoň na niekoľko pripomienok, ktoré odznali na adresu hospodársko-politickej časti Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky.

Niekoľkokrát zaznela otázka alebo poznámka, prečo úlohy, ktoré vláda formuluje, presahujú horizont šiestich mesiacov. Myslím si, že zákonom Národnej rady bolo rozhodnuté, že mandát tejto vlády trvá šesť mesiacov. O tomto niet prečo pochybovať. Iná vec je, či vláda aj svoje zámery ohraničí horizontom šiestich mesiacov, alebo či tie zámery budú zasadené do nejakej dlhodobejšej predstavy. Isteže, bude zložitejšie kontrolovať výsledky tejto vlády v priebehu šiestich mesiacov, úlohy nie sú vymedzené bodmi 1, 2, 3, 4, ale to neznamená, že táto kontrola nie je možná. Je predsa možné posúdiť ciele, za ktoré sa stavíme, a je možné - možno bude na to treba vynaložiť trochu viac námahy - zistiť, do akej miery sme sa v priebehu týchto šiestich mesiacov k týmto cieľom priblížili a či sme mohli urobiť viac alebo menej.

Okrem iného sme sa zaviazali, že predložíme včas na rokovanie do parlamentu návrh štátneho rozpočtu na rok 1995. Nechceme, aby sa opakovala situácia z lanského roku. Ak tak chceme urobiť, musíme si veľmi skoro ujasniť aj zámery hospodárskej politiky na rok 1995. A to skutočne chceme urobiť a už sme aj rozbehli prvé práce.

Tak, ako sme preberali rozhodnutia predošlej vlády, preberali sme, samozrejme, rozpočet. Rovnako bude i vláda, ktorá vzíde po voľbách, nadväzovať na to, čo urobíme my. A bude musieť rozhodnúť, v čom poruší túto nadvaznosť a v čom ju neporuší. Myslím si, že otázka continuity alebo

diskontinuity je v tomto smere veľmi jednoznačná. Tak ako my tam, kde môžeme nadviazať na všetko pozitívne, čo sa urobilo doteraz, chceme nadviazať, každá rozumná budúca vláda urobí asi to isté. A tam, kde sme sa rozhodli, že nebudeme nadväzovať, predpokladám, že ani budúca vláda, ak zväží, že niečo sme neurobili dobre, tiež nebude nadväzovať.

K hodnoteniu ekonomického vývoja v lanskom roku sme si urobili odbornú analýzu. Isteže, je možné túto analýzu interpretovať rôznym spôsobom. Teraz sa však k vám prihovám ako k predstaviteľom politických strán, a zaiste vás musí zaujímať ako sa občania - voliči pozerajú na hospodársky vývoj v lanskom roku. Vo februári bola k dispozícii analýza názorov na základe prieskumu verejnej mienky, ktorú robil štatistický úrad. Okrem iného tam boli otázky, ako hodnotia občania ekonomický vývoj v uplynulom roku. Nie som rada, ale čísla sú veľmi jednoznačné, že 75 % občanov hodnotí hospodársky vývoj v minulom roku ako viac neúspešný než úspešný. Ba dokonca medzi sympatizantmi HZDS takto hodnotí lanský hospodársky vývoj až 52 % občanov a medzi symptizantmi SNS až 65 % občanov. To znamená, že hodnotenie nie je až tak jednoznačne podmienené sympatiou k tej-ktorej strane.

Ďalšou otázkou v tomto prieskume bola otázka, ktoré sú faktory, podľa vášho názoru, ovplyvňujúce súčasný stav slovenského hospodárstva. Otázka sa vzťahovala na minulý rok. Možnosť výberu bola asi z desiatich faktorov. Zaujímavé je, že občania boli schopní ohodnotiť aj objektívne faktory, ktoré skomplikovali situáciu v lanskom roku. Jedným z faktorov, ktorý podmienil zlé výsledky v minulom roku, podľa mienky až 88 % opýtaných bolo rozdelenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, 77 % opýtaných hodnotilo ako ďalší faktor ťažkostí, ktoré sú spojené s transformáciou slovenského hospodárstva, ale až 82 % opýtaných uviedlo, že na výsledkoch hospodárskeho vývoja v minulom roku sa podieľajú ekonomické rozhodnutia vlády.

K privatizácii niekoľko slov. Prvá poznámka sa týka náčrtu koncepcie privatizácie, ktorý vznikol v Kancelárii prezidenta, ktorý bol dokončený v prvom polroku 1993. Dala som si trochu náhamu a overila som si, že 21. 7. 1993 tento náčrt koncepcie sme poslali vtedajšiemu riaditeľovi odboru Úradu vlády pánu Kozlíkovi, 3. 8. sme tento návrh koncepčných zmien poslali pánu Lexovi, ktorý bol v tom čase štátnym tajomníkom ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku. Viete, ktorí ste o tom informovaní, aká bola reakcia minulej vlády na tento návrh, ktorý v žiadnom prípade nebol ani nemohol byť konkurenčným k návrhu, ktorý vzišiel z ministerstva pre správu a privatizáciu, o ktorom sa rokovalo napríklad v Prešove a potom bol tento návrh aj publikovaný. Náš návrh bol naozaj doplnkový.

Ak by bola bývala snaha sa s ním dôkladne oboznámiť, pochopiť, v čom je doplnkový k vládne mu návrhu, mohol sa začať realizovať. Niektoré myšlienky z tohoto návrhu sú realizovateľné aj v čase šiestich mesiacov. Tieto myšlienky sme prevzali. Mám tu na mysli práve tú časť, ktorá sa dotýka nutnej transformácie podnikovej sféry, najmä finančnej reštrukturalizácie, ktorá bude vlastne prebiehať paralelne s privatizáciou.

Ďalší návrh, ktorý sa týka transformácie Fondu národného majetku, je časovo náročnejší. Keby sa bol však začal realizovať, ak by bola bývala k tomu vôľa, dnes už ten návrh mohol byť realizovaný. Predsa však niektoré myšlienky sme z neho prevzali, a napokon aj vy ste schválili novelu zákona čísla 92, kde sa bezprostredná súvislosť medzi ministerstvom pre privatizáciu a Fondom národného majetku prerušila, to znamená, že sa dosiahla väčšia nezávislosť Fondu národného majetku, čo bola tiež jedna z myšlienok nášho návrhu.

Iste, vždy hrozí riziko, nebezpečenstvo, že privatizácia sa zneužije aj na politické ciele. Toto riziko si však uvedomujeme, a preto už v programovom vyhlásení sme vyjadrili snahu zabrániť alebo eliminovať toto riziko, a uviedli sme aj niekoľko konkrétnych krokov ako to chceme robiť. Je prirodzené, že to, čo tu už existuje, napríklad kontrola parlamentom, už závisí na vás, do akej miery túto možnosť využijete. Chceme urobiť aj iné, chceme zabezpečiť dostupnosť privatizačných projektov verejnosti, pravdaže časť, ktorá sa v privatizačnom projekte bude týkať podnikateľských zámerov, k dispozícii nebude, pretože to je už vecou ochrany. Chceme zabezpečiť aj možnosť preverovať výsledky verejných súťaží a podobne.

Nechcem, rozhodne nie je na to čas, ani nie som natoľko kompetentná, aby som v celej šírke mohla zhodnotiť obraz Slovenska v zahraničnej tlači. Vo vzťahu k privatizácii však veľmi dobre viem, že v zahraničí sa hodnotil minulý rok ako podstatné spomalenie privatizačného procesu. Myslím si, že to zodpovedalo skutočnosti.

Azda len jednu poznámku, že to, ako sa vníma Slovensko v zahraničí, je vecou celej vlády a predovšetkým premiéra tejto vlády. A je zrejme asi nepochopením, ako sa vytvára obraz ktorejkoľvek krajiny v zahraničí, ak sa nazdávame, že tento obraz vytvára minister zahraničných vecí. Sú to predovšetkým zahraniční korešpondenti, ktorí sú buď v krajine alebo v blízkej krajine, ktorí analyzujú situáciu v krajine a dávajú o nej svoj odpočet.

Vstup zahraničných investícií nepokladáme vonkoncom za konečné riešenie ťažkostí Slovenska. Na druhej strane nepodceňujeme jeho význam. Porovnala som si prírastok zahraničných investícií v lanskom roku na Slovensko a v Čechách. Prírastok v minulom roku bol 135 miliónov USD - hovorím o priamych zahraničných investíciách, prírastok v Českej re-

publike bol 567,8 milióna USD, viac ako štvornásobok. Asi treba analyzovať prečo k tomu dochádza. Do tejto sumy ešte zdaleka nie je zahrnutá časť prírastku zahraničných investícií inštitucionálnych investorov, ktorý smeroval najmä na český kapitálový trh. Iste viete, že vďaka tomu sa dynamizoval český kapitálový trh, obchody sa rozbehli. Iste to má aj svoje riziká, o ktorých vieme, ale na slovenskom kapitálovom trhu zahraniční finanční investori sa zatiaľ neobjavili.

Nehovorím nič nového, vieme dobre, že príčinou, prečo tomu tak je, je hodnotenie vtedajšej politickej a hospodárskej situácie na Slovensku ich očami. Snaha nejakým iným spôsobom, napríklad poskytovaním úľav, daňových prázdnin atď. za predpokladu, že nie sú tieto dve podmienky vytvorené, je dosť márnou snahou. To si jednoducho musíme uvedomiť.

Je veľká škoda, že sme vlani nevynaložili dostatočné úsilie, aby sme získali takých renomovaných finančných investorov, ako je napríklad International Finance Corporation, IFC, ktorá je vlastne súčasťou Svetovej banky. Je to najväčšia súkromná investičná agentúra, ktorá má výnimočne veľké aktivity v Českej republike, kde má svoje zastúpenie. Na Slovensku prvou lastovičkou je ich uchádzanie sa o účasť v jednom nitrianskom podniku. Je skutočne škoda, že sme nevytvorili podmienky, aby sem prišli finanční investori, ktorí nám mohli v podstatnej miere pomôcť pozdvihnúť hospodárstvo. Samozrejme, že si uvedomujeme aj riziká, ktoré sú spojené so vstupom zahraničných investorov. Žiaľ, nie vždy sa tieto riziká aj v minulosti podarilo odvrátiť, ale na chybách sa učíme, a my sa naozaj chceme poučiť.

Posledná myšlienka: Tie projekty, ktoré tu boli rozbehnuté, napríklad projekty v infraštruktúre, telekomunikácie atď., príprava projektov na dostavbu diaľnic, to všetko patrí práve do tej časti, čo bolo dobré, na čo sa nadviaže. Iná vec je, že už za tú krátku dobu čo som mala možnosť analyzo-

vať postup pri využívaní možností, ktoré pri podobných a takýchto projektoch nám zahraničie poskytuje, ma oprávňuje povedať, že zďaleka sa nevyužili možnosti, ktoré tu boli. Mám tu na mysli napríklad bilaterálne vzťahy medzi Slovenskom a Rakúskom, kde napríklad projekty boli predrokované, ale nič sa z nich nerealizovalo.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pani podpredsedníčke Schmognerovej. S faktickými poznámkami sa hlásia pán Kňazko, potom pán Dudáš, pán Kuzbert a pán Michelko.

Poslanec M. Kňazko:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
kolegyne, kolegovia,

len veľmi stručne by som chcel reagovať na niektoré veci, ktoré predniesla pani kolegyňa Romanovská.

Vážená pani kolegyňa, autor vášho príspevku sa dopustil mnohých nepresností. Predovšetkým, pokiaľ ide o delenie majetku, chcel by som spresniť, že federálny majetok v zahraničí bol rozdelený k dátumu rozdelenia republiky, a to presne v dohodnutom pomere 1 : 2 na základe ocenenia firmy, ktorá bola vybratá konkurzom. Informoval som vtedy o tom zahraničný výbor, ktorého ste členkou. Jediné čo zostalo nerozdelené, a zrejme sa to rozdeliť ani nedá, je to však prístupné aj našej strane, je archív dokumentov v Prahe, knižnica ministerstva zahraničných vecí a knižnica zahraničného ústavu.

Delenie prebiehalo pod dozorom federálneho ministerstva zahraničných vecí za účasti odborníkov českého ministerstva zahraničných vecí a slovenského ministerstva medzinárodných vzťahov.

Pokiaľ ide o koncepciu, ktorá možno nezodpovedá predstavám už spomínaného autora, rád by som spresnil, že táto koncepcia bola predmetom širokého politického a spoločenského konsenzu, naposledy v januári roku 1993 za účasti spoločenských organizácií všetkých politických strán, rôznych osobností nevládných inštitúcií, atď., a nakoniec prijatá vládou Vladimíra Mečiara. To, že jej realizácia nebola dodržiavaná, v tom s vami súhlasím, museli by sme sa ale pozrieť, kto túto realizáciu porušoval, kto tento proces narúšal. Dovolím si upozorniť, že to boli práve ministri a členovia tej vlády - či už známa kauza Smena, Trnavská univerzita, kohútiky plynu či ropovodu, naposledy tabule, Slobodná Európa, tráviači trakt Európy vo vzťahu k Českej republike a podobne. Dlho a dlho by trvalo, kým by som vyrátal všetky tieto lapsusy, na nápravu ktorých budeme potrebovať tony kriedového papiera a roky potrvá našim kvalifikovaným diplomatom, aby vysvetlili, čo tým členovia vlády mysleli vo vzťahu k nášmu tvoriacemu sa obrazu Slovenska v zahraničí.

A rád by som vás upozornil, kolegyne a kolegovia, že i každý dnešný prejav prispieva k tomuto obrazu v zahraničí. Myslím, prejav tu, na pôde tohto parlamentu. Bol by som veľmi rád, keby sme to všetci zobrali do úvahy, pretože obraz Slovenska v zahraničí bude iba odrazom našej, žiaľ, nie veľmi veselej a nie veľmi priaznivej reality i v tomto parlamente.

Pokiaľ ide o neobsadené miesta v zahraničí, sama veľmi dobre viete z politického grémia HZDS, že ministromi boli odňaté práva navrhovať týchto kandidátov a o tom rozhodovalo grémium Hnutia za demokratické Slovensko. Vytvorila sa špe-

ciálna komisia pod vedením bývalého premiéra. To, že sme nedokázali za 21 mesiacov nájsť 60 schopných ľudí, svedčí o zúženom politickom výbere. Pevne verím, že za pol roka pôsobenia tejto vlády sa táto chyba i k vašej spokojnosti napraví a budeme sa môcť ospravedlniť mnohým odborníkom, ktorí neprešli týmto sitkom HZDS.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Dudáš.

Poslanec A. Dudáš:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážené kolegyne, kolegovia,

nedá mi, aby som aj ja neprotestoval proti zavádzajúcim tvrdeniam pani Romanovskej, kolegyne zo Zahraničného výboru Národnej rady, ktorá mala nemálo príležitostí formulovať svoje výhrady voči práci ministerstva zahraničných vecí a osobe bývalého ministra pána Moravčíka. Spolu s pani Romanovskou som sa zúčastnil na pracovnej ceste v Turecku, ktorú nám, poslancom, veľkoryso umožnil práve pán Moravčík. Rovnako, ako pani Romanovská, aj ja som bol svedkom nie jedného rokovania ministra Moravčíka so zahraničnými partnermi. Túto cestu sme neraz spolu hodnotili a z úst pani Romanovskej som nepočul čo len jedno kritické slovo na adresu vtedajšieho ministra a terajšieho premiéra.

Poznajúc slovník pani Romanovskej, jej názory, po vypočutí jej príspevku v rozprave nepochybujem o tom, že ho nekoncepovala ona, že sa len nechala zneužiť na účelovú,

v mnohom neopodstatnenú kritiku a nekvalifikované výpady voči novej vláde.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

S faktickou poznámkou sa hlásia pán poslanec Kuzbert, pán poslanec Michelko a pán poslanec Masiar.

Poslanec T. Kuzbert:

Chcel som sa spýtať pani podpredsedníčky, kde boli zverejnené výsledky prieskumu verejnej mienky, s ktorými nás tu oboznámila. To je jedna vec. Medzitým musím reagovať na pána Kňažku. Ja som totiž bol v tom politickom grémiu vtedy, keď sa rokovalo o zahraničnej politike. Pán Kňažko, teraz dovoľte, aby som ja vám povedal, že kľamete.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Michelko, pán poslanec Masiar, potom pani poslankyňa Romanovská.

Poslanec J. Michelko:

Je mi ľúto, že nemám vlastne komu odpovedať. Chcel som len reagovať na vystúpenie pani podpredsedníčky Schmognerovej, a síce v takomto zmysle: V privatizačnom hlase z Hradu, pod ktorý sa podpísala, je podľa môjho názoru síce určitý dobrý zámysel, ale je v štádiu ilúzií to, čo je tam deklarované v oblasti revitalizácie finančného postavenia našich transformujúcich sa podnikov. Nechcem to tu rozvádzať. Iste-

že, samozrejme, reštrukturalizácii a oživeniu by mala predchádzať privatizácia, ale na to jednoducho peniaze nie sú.

Po druhé - model, ktorý tam navrhuje, to znamená previesť Fond národného majetku na systém Treuhandstadtu, to je zase len ilúzia, štandardné riešenie v neštandardných podmienkach, pretože nie je možné porovnávať neporovnateľné. Stabilné nemecké hospodárstvo, perfektne prepracovaný právny systém, dostatok finančných prostriedkov, tvrdá mena a najmä perfektné sociálne zabezpečenie - to je nezrovnateľné. A čo sa týka toho obrazu, nechcem byť zase osobný, ale mal som česť spolu s ňou sa zúčastniť konferencie v Tuzingu v novembri minulého roku, kde som skutočne nenadobudol dojem, že by mala eminentný záujem urobiť o Slovensku dobrý dojem, práve opačne, účelovo vyberala určité ekonomické ukazovatele a porovnávala to s Českou republikou. A určite jej nemusím pripomínať, že opäť štartovacia čiara ekonomiky Českej republiky a Slovenska je predsa len diametrálne rozdielna.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Masiar.

Poslanec D. Masiar:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,

dovoľte, aby som ako člen politického grémia, vtedajší, protestoval proti výrokom pána poslanca Kňažka. Pán poslanec Kňažko tvrdil, že politické grémium mu brzdilo v tom, aby vymenovával veľvyslancov. Opak je pravda. Politické grémium práve nútilo pána poslanca Kňažku ako podpredsedu pre masmediálnu a zahraničnú politiku v HZDS a ministra zahraničných

vecí, aby práve naopak, čo najrýchlejšie vymenoval veľvyslancov.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Pani poslankyňa Romanovská, potom pán poslanec Kňažko.

Poslankyňa M. Romanovská:

Pán kolega Dudáš, jednu poznámočku. V Turecku sme boli spolu. Áno, miesto nám bolo od pána ministra ponúknuté. Boli sme zo zahraničného výboru traja. Ale veľmi dobre vieš, pán kolega, že všetky ostatné náklady sme si hradili zo svojho. Takže, prosím ťa pekne, v tomto sa trošičku uprav. Cestu aj dnes nemôžem hodnotiť negatívne, nebola by to pravda, ale výsledky tejto cesty sme spolu tlimočili pánu ministrovi, že práve tam sme sa stretli s nezhodami medzi veľvyslancom, obchodným radcom a vojenským pridelencom.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Teraz pán poslanec Kňažko, a dúfam, že potom už pustíme k slovu pani poslankyňu Rusnákovú.

Poslanec M. Kňažko:

Mám skutočne len technickú poznámku. Pán Kuzbert a tí, ktorí sú členovia politického grémia, myslím, že sú isté hranice čo sa týka pamäti, aj čo sa týka charakteru.

5. decembra roku 1992 bola táto komisia ustanovená a do môjho odchodu, t.j. do konca marca, celkom určite nebola zrušená. Mám záznam z tohto politického grémia, ktorý vám predložím, aby som vám občerstvil pamäť, a mám aj kópiu listu, ktorým som vyzýval expremiéra, aby aspoň raz túto komisiu už konečne zvolal. Medzi inými členmi tejto komisie bol aj pán Húska, pani Keltošová. Takže mi nehovorte, že tá komisia neexistovala. Existovala, nikdy však nebola zvolaná, a napriek tomu mi bola odňatá právomoc navrhovať veľvyslancov, a potom som bol obvinený z toho, že som ich nenavrhol. Nuž, toto bola politika HZDS, pán Kuzbert.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Ďalej v rozprave vystúpi pani poslankyňa Rusnáková. Pripraví sa pani Bartošíková, pani Sudeková, pán Duka-Zólyomi.

Poslankyňa E. Rusnáková:

Vážená Národná rada,
vážení členovia vlády,
vážení hostia,

chcela by som sa vyjadriť k programovému vyhláseniu vlády, a to k časti školstvo, vzdelávanie a veda. Nesúhlasím s kolegom poslancom, ktorý tu niekoľko hodín predtým hovoril o tom, že mu tento materiál pripomína materiál, ktorý akoby vypracúval človek, ktorý niekedy predtým vypracúval zjazdové materiály. Tento materiál má v sebe niekoľko veľmi cenných myšlienok, ktoré by som chcela v skratke aspoň zopakovať: zaviesť do škôl a školských zariadení progresívne formy hospodárenia, oddížiť školy, upraviť štátny rozpočet, hľadať ďalšie zdroje príjmov a vypracovať - nebudem ich opakovat' - niekoľko veľmi zásadných koncepcií, ktoré budú slúžiť nielen na tých šesť mesiacov, ale budú slúžiť aj pre ob-

dobie budúce, zabezpečiť dôsledný proces akreditácie vysokých škôl, zvyšovať kvalifikáciu. A v neposlednej miere ako posledný bod uvediem to, po čom volajú všetci riadiaci pracovníci školských správ - sprehľadniť vynakladanie finančných prostriedkov v školstve.

Na strane 28 by som chcela upozorniť na text, ktorý vo viacerých výboroch Národnej rady Slovenskej republiky vyvolal určité nejasnosti, prípadne nepochopenie, ako si to predstavoval predkladateľ. Práve preto predkladám návrh uznesenia Národnej rade, aby text, ktorý sa vo výboroch zdal nejasný, už ďalej nevzbudzoval ďalšie pochybnosti. Ide o stať, kde sa hovorí, že je nutná decentralizácia a prenos určitých kompetencií z ústredných orgánov štátnej správy na nižšie články riadenia v školstve. Postupný prechod časti kompetencií ústredných orgánov štátnej správy na miestne orgány štátnej správy a samosprávy by mohol vyvolávať zdanie, podľa niektorých, že by určité delimitácie mohli prebehnúť priamo z ministerstva školstva a vedy na samosprávy.

Návrh môjho uznesenia teda bude znieť nasledovne: "Národná rada Slovenskej republiky odporúča vláde Slovenskej republiky podporovať decentralizáciu právomoci ústredných orgánov štátnej správy a postupný prechod kompetencií z orgánov miestnej štátnej správy v školstve na samosprávne orgány, vrátane financovania."

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pani poslankyni Rusnákovej. Ďalej v poradí je pani poslankyňa Bartošíková.

Poslankyňa M. Bartošiková:

Vážený pán predseda,
vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážené dámy,
vážení páni,

vláda, ktorá dnes predkladá Národnej rade svoje programové vyhlásenie, deklaruje, že sa chce usilovať o nekonfrontačné vládnutie. Žiaľ, hneď prvý krok, samotné programové vyhlásenie, toto predsavzatie nespĺňa. Prínajmenšom sa nesaží o objektivizáciu faktov, jeho duch je konfrontačný, opiera sa o neúplne vybrané fakty. Už v úvode programového vyhlásenia obviňuje predchádzajúcu vládu zo spomaľovania transformačného procesu nekonceptčnou hospodárskou politikou, predovšetkým nepreviazanosťou jej nástrojov, odkladaním riešení, ale i nereálnym hodnotením makroekonomických východísk a nedostatočnou prípravou na existenciu samotného slovenského hospodárstva.

Východiskovú pozíciu Slovenska, počiatky transformačného procesu spochybnili, či prinajmenšom napomohli k spomaleniu transformácie aj vyhlásenia expertov opozičných strán o potrebe 30-percentnej devalvácie, často publikované tvrdenia o nevyhnutnom rozpade devízovej pozície Slovenskej republiky, o nástupe nekontrolovateľnej inflácie, i o blízkom kolapse slovenského hospodárstva. Novej republike takéto tvrdenia nepomohli, iba ju spochybnili. Už vtedy sme často volali po korektnom vzťahu k rodiacemu sa novému štátu, po vecnom riešení, po odpolitizovaní konkrétnych riešení.

V týchto podmienkach Mečiarov kabinet rozbiehal svoj zápas o existenciu Slovenskej republiky. To, čo dosiahol v oblasti hospodárstva a transformácie, v súčasnosti pozitívne hodnotia experti významných medzinárodných inštitúcií,

či už je to správa Štátneho departmentu USA, vyjadrenia vykonných riaditeľov Medzinárodného menového fondu, či reakcie renomovaných finančných inštitúcií, ako sú Európska banka pre obnovu a rozvoj, Eximbanka a ďalšie, ktoré smerom k Slovensku otvorili úverové linky, resp. začali finančné transakcie s cennými papiermi. Rastúci hospodársky kredit Slovenska potvrdilo aj získanie ratingu v posledných týždňoch Medčiarovej vlády, ktorý zásadne vylepšil pozíciu Slovenska z pohľadu vstupu do medzinárodných kapitálových štruktúr, keď rating doposiaľ z postsocialistických krajín získali len Česká republika a Maďarsko.

Prinajmenšom nevieryhodne v tejto súvislosti vyznievajú tvrdenia o úspešných aktivitách súčasnej vlády vo vzťahu k Medzinárodnému menovému fondu a o predchádzajúcom zmrazení rokovanií predchádzajúcej vlády s touto medzinárodnou finančnou inštitúciou. Treba si opäť pripomenúť, čo odďaľovalo možnosť dohody s touto inštitúciou počnúc prístupom bývalej opozície k schvaľovaniu štátneho rozpočtu pre rok 1994, ktorého vládne znenie akceptované Medzinárodným menovým fondom doznalo značných zmien prijatím 170 pozmeňovacích návrhov v Národnej rade. Boli to i opatovné, ničím nepodložené tlaky na devalváciu slovenskej koruny začiatkom roku 1994. Je zaujímavé, že v momente nástupu do vlády celá táto garnitúra naraz svorne tvrdí, že devalvácia slovenskej koruny nie je potrebná. Ale potom k čomu poslúžili predošlé tvrdenia, ak nie k poškodzovaniu pozícií nového štátu?

Súhlasím s tvrdením programového vyhlásenia, že úspechy sa nedostavili tak rýchlo, ako by sme si všetci želali. Rýchle úspechy však nemôže očakávať ani nasledujúca, ani ďalšie nasledujúce vlády. Z tohoto dôvodu je nereálnym predsavzatie vlády, že vláda sa sústreďí na uzatvorenie nepriaznivého rozpočtového hospodárenia za rok 1993, ako aj predchádzajúce roky, že bude musieť vyriešiť vysoký schodok štátneho rozpočtu z roku 1993, ktorý jej zanechala predchá-

dzajúca vláda. Predikcia vývoja v ďalších rokoch neoprávňuje k takémuto optimizmu. Je závislá od mnohých vecí, ktoré nie vždy súvisia s krokmi vlády, od ukončenia pôsobenia prvotných vplyvov súvisiacich s rozdelením federácie, od adaptovania sa podnikovej sféry na nové ekonomické podmienky, na stabilizáciu daňovej sústavy i systému poistenia, od oživenia svetového obchodu, zrýchlenia ekonomického rastu našich významných obchodných partnerov - Česka, Nemecka, Rakúska. Predstava o jednorazovom odstránení schodkového rozpočtu, aj pri použití externých zdrojov, nie je reálna. Znamenala by, že rozpočet nie je ekonomicky podložený, prípadne, že by vyústil do neúnosnej reštrikcie v oblasti výdavkov. Reálnejší je postup, podľa ktorého sa rozsah rozpočtového schodku bude znižovať postupne, napríklad v priebehu 4 až 6 rokov. Pre rok 1995 sa navrhuje pre prípravu rozpočtu vychádzať zo zásady absolútneho zníženia rozpočtového schodku, ktorý by mal dosiahnuť maximálne výšku 10 až 12 miliárd.

Polopравdou je tvrdenie vlády, že v roku 1993 poklesol hrubý domáci produkt a priemyselná výroba. Áno, poklesli, avšak v menšej miere, než v rokoch 1991 až 1992 napriek tomu, že v roku 1993 sme prechádzali zložitým obdobím výstavby nového štátu. Pre porovnanie uvediem: vývoj hrubého domáceho produktu v roku 1993 poklesol o 4,1 % oproti poklesu 7,8 % v roku 1992. Napriek storočnému suchu sa podarilo predísť kolapsu poľnohospodárstva, pričom viaceré podniky vstúpili v roku 1994 v lepšej finančnej situácii než v predchádzajúcom období.

Za nie celkom seriózne považujem lakonické konštatovanie o viac než dvojnásobnom raste cien v roku 1993 oproti roku 1992. Aj bežný občan vie, že v roku 1993 vláda realizovala náročnú reformu daňového a poisťovacieho systému, ktorá nielen na Slovensku, ale i v Českej republike znamenala 8,5-percentný nárast cien. Programové vyhlásenie akosi pozabudlo na to, že i napriek 10-percentnej devalvácii realizo-

vanej v polroku 1993 vykázala Slovenská republika spolu s Českou republikou najnižšiu mieru inflácie z postsocialistických krajín. Vážené dámy, vážení páni, bol to úspech, či neúspech predchádzajúcej vlády?

Za účelové považujem tvrdenia programového vyhlásenia o zodpovednosti predchádzajúcej vlády za poddimenzovaný vstup zahraničného kapitálu. I po vylúčení údajov českého kapitálu prírastok zahraničného kapitálu na Slovensku za rok 1993 dosiahol takmer 50 % hodnoty jeho prílevu za predošlé tri roky. Dynamiku prílevu zahraničného kapitálu na Slovensko pred pár dňami pozitívne hodnotila i štúdia nezávislých expertov firmy Morgenstanly. Ak už inde nie, tak závery tejto renomovanej zahraničnej firmy sa objavili v dennej tlači.

Vláda pána Mečiara odovzdala hospodárstvo Slovenskej republiky dočasnej vláde pána Moravčíka v stave pozitívnej dynamiky. V porovnaní s rokom 1993 sa vykazuje rast priemyselnej produkcie, osobnej spotreby i vývozu. To naznačuje nie nulový, ale absolútny rast hrubého domáceho produktu. Stabilizáciu a rastový trend zaznamenala devízová pozícia štátu. Sprísnenie v oblasti zúčtovacích vzťahov s Českou republikou a zavedenie dovoznej prirážky od polovice februára znamenali zásadný obrat i v clearingovej bilancii s Českom. Doterajšiu aktívnu platobnú bilanciu Slovenskej republiky avizuje nepriamo programové vyhlásenie keď hovorí, že snahou dočasnej vlády bude tento stav udržať i naďalej. Deficit štátneho rozpočtu začiatkom roku 1994 bol vyvolaný predovšetkým predstihovým vyplatením kvartálneho preddavku 5,4 miliardy korún pre Národnú poisťovňu. Deficit klesol z januárových 4,6 miliardy a 3,5 miliardy korún vo februári a mal klesajúci trend. Za marec 1994 však už deficit štátneho rozpočtu dosiahol 6 miliárd korún, čo naznačuje pokles finančnej disciplíny organizácií. Stabilizovaný bol vývoj cien, ktoré za február vzrástli len o 0,7 % a za február a marec bol vykázaný pokles nezamestnanosti.

Je preto absurdné, ak predkladané programové vyhlásenie uvádza nepriaznivý vývoj ekonomiky za jeden z hlavných dôvodov vyslovenia nedôvery premiérovi bývalej vlády Mečiarovi. Program vlády pána Mečiara bol koncipovaný na štyri roky. Nik z jej členov nečakal v prvých rokoch zázračne rýchly obrat vo vývoji hospodárstva. Možnosti predchádzajúcej vlády boli vymedzené danými vplyvmi, svetovou recesiou, konverziou ťažkého priemyslu, rozpadom trhov RVHP, ale i investovaním do nového štátu, nábehom na nový daňový systém a poisťný systém. Že kroky vlády neboli v zásade nesprávne, dosvedčuje fakt, že súčasná vláda preberá základné makroekonomické rámce predchádzajúcej vlády aj s ich možnými rizikami, že sa zaoberá podmienkami Medzinárodného menového fondu pre získanie stand by pôžičky rovnako ako sa zaoberala predošlá vláda, a že rovnako ako by to musela urobiť predchádzajúca vláda, bude musieť časť z nich aj prijať a následne realizovať. O tom svedčí aj pokračovanie práce v legislatíve a avizovanie niektorých vyžadovaných zmien.

To, že si je vláda vedomá dopadov na ďalší pokles životnej úrovne obyvateľstva, dosvedčuje aj fakt, že hovorí o sociálnej únosnosti transformácie a nie o zastavení zhoršovania sociálnej situácie obyvateľstva. A to bola jedna z hlavných výčitiek predchádzajúcej vláde. Nie je pravdou ani tvrdenie, že - citujem: "Zdedili sme neprehľadný a málo účinný daňový, colný a poisťný systém". Daňové zákony boli pripravované v úzkej spolupráci s medzinárodnými inštitúciami, Medzinárodným menovým fondom, OICD. Sú v nich zohľadnené všetky pokrokové prvky, ktoré krajiny Európskej únie postupným vývojom v daňovej oblasti dosiahli. Vláda nikdy netvrdila, že uplatnenie daňového a colného systému v roku 1993 je konečným stavom prác na systéme. Práve naopak, je východiskom, odrazovým mostíkom, ktorý je v neustálom vývoji. Krátkodobé pôsobenie predchádzajúcej vlády neumožnilo prehodnotenie novej daňovej sústavy. Toto sa dá uskutočniť až po

ukončení obdobia splatnosti daní. Pritom nejde len o hodnotenie prínosu pre štátny rozpočet, či sa splnili zábery štátneho rozpočtu, ale najmä z makroekonomického pohľadu, teda z toho, či daňové zaťaženie je pre podnikateľské subjekty a občana ešte únosné alebo nie, či zvýšenie daňového a poplatkového zaťaženia bude v konečnom výsledku prínosom pre štátny rozpočet, alebo bude znamenať riziko ochromenia ekonomiky a konečný dopad na štátny rozpočet potom bude negatívny. O tomto riziku svedčia aj skúsenosti z iných krajín.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pani poslankyňa, máte ešte 30 sekúnd.

Poslankyňa M. Bartošíková:

Predchádzajúca vláda mala vo svojom programe zhodnotenie novej daňovej sústavy a tiež na základe jej výsledkov aj pripravenie krokov smerujúcich k jej zdokonaleniu. Preto je určitým zadosťučinením fakt, že súčasná vláda nadvahuje na toľko spochybňované makroekonomické rámce vytýčené predchádzajúcou vládou, i na jej pripravované kroky. Bude mať však súčasná vláda dostatočný manévrovací priestor a potrebnú vnútornú jednotu pre dosiahnutie týchto zámerov? Obávam sa, a mnohé signály to naznačujú, že v súčasnom vládnom zoskupení popretkávanom protichodnými programami a možno i záujmami, bude iba s veľkými ťažkosťami presadzovať potrebné kroky v záujme štátu i občana. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Na základe § 19 vystúpi pán minister Dzurinda, potom s faktickou pán poslanec Tarčák.

Minister dopravy, spojov
a verejných prác SR M. Dzurinda:

Vážený pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne, páni poslanci,

najprv, ak dovolíte, jednu poznámku k vystúpeniu pani poslankyne Bartošikovej. Myslím si, pani poslankyňa, že novú republiku nespochybňovali vyhlásenia opozičných politikov, skôr vyhlásenia členov vlády, aj z pohľadu devalvácie. My, aj ja sám, sme o otázke prípadnej devalvácie slovenskej meny hovorili v čase, keď to bolo aktuálne, keď na výsostne odbornej platforme sa tieto veci diskutovali, aj s ekonomickým klubom HZDS, pravda v čase, keď ekonomický klub HZDS a najmä Dolgoš a Kozlík, boli ochotní diskutovať. Vtedy sme navrhovali toto opatrenie preto, aby sme eliminovali dve nebezpečenstvá. Po prvé - prudké zahraničné zadlžovanie sa mladej ekonomiky a po druhé - potenciálne nebezpečenstvo poklesu exportu alebo podpora vývozu, pretože je známe, že kúpyschopná sila domáceho obyvateľstva je na nízkej úrovni. Nie je teraz dôležité hovoriť, aj keď niektoré bankové kruhy tento prístup podporovali, prečo k tomu kroku nedošlo. Podstatné je, že nedošlo, podstatné je, že Národná banka Slovenska podporovaná vládou alebo naopak dohromady, zvolili iný prístup, ktorý znamená, že sme sa razantne zadlžili, minulého roku prinajmenšom okolo 400 mil. dolárov. A čo som už tu spomenul, je veľmi dôležité, ale veľmi neprijemné, že náš vývoz poklesol za minulý rok o neuveriteľných 11, 5 %. Pritom všetkom, že sme aj tak o 10 % devalvovali, pritom všetkom, že sme aj tak zaviedli dovoznú prirážku a že sme nakoniec nútení robiť aj isté administratívne opatrenia na strane certifikátov.

Teda, nech si súdny človek alebo ekonóm odpovie povedzme na otázku, či tieto naše opatrenia boli zdravé, či sme už dnes nemohli byť ďalej, či sme nemohli prekonať ten nepri-

jenný zlom a či naši podnikatelia nemohli byť zavesení na okolitých trhoch omnoho lepšie. Fakt je ten, že keď bolo jasné, že týmto drajvom naša ekonomika nepôjde, my sme ďalej o tom nehovorili, od leta minulého roku nikto z nás, ale pripomínam vám, pani Bartošiková, že bol to minister vlády, prinajmenšom jeden, prinajmenšom minister Kubečka, ktorého výrok obletel doslova celý svet - o šokujúcom stave našich devízových rezerv. Spomeňte si, bol to predovšetkým práve on. Dnes je situácia jasná, že ten drajv, ktorý hrá Národná banka Slovenska, je iný. Táto vláda rešpektuje nezávislosť Národnej banky, a preto v našom programovom vyhlásení nenachádzate menovú politiku a vzťah ku kurzu meny v tom zmysle, o ktorom ste hovorili. Jednoducho je to vec Národnej banky Slovenska. V tom nie je žiadny kontrapunkt s našim správaním. Úlohou vlády a ambíciou vlády je pôsobiť protiinflančne a rozumne vo fiškálnej oblasti, ako sa máte možnosť dočítať v programovom vyhlásení, čo znamená, že vláda bude podporovať protidevalvačné správanie sa ekonomiky, a to je, myslím, v poriadku.

Rád by som nadviazal v tomto svojom vystúpení - videl som vchádzať pána poslanca Šebu - na jeho diskusný príspevok, ktorý sa týka rezortu dopravy, spojov a verejných prác. V prvom rade by som chcel povedať, že slovenská ekonomika presadzovala svoje záujmy v rozvoji infraštruktúry, ale aj dopravných odborov a spojov, vlastne už dávno pred vznikom Slovenskej republiky v období federácie, pravda, v duchu kompetencií, ktoré mala. ČSAD bola odjakživa takpovediac pod národnými výbormi, postupne sme získavali kompetencie v telekomunikáciách, vo vodnej doprave, v leteckej doprave, v rozvoji diaľnic. A úmerne so získavaním týchto kompetencií postupoval aj rozvoj infraštruktúry, telekomunikačných, spojových koncepcií a podobne. Chcel by som pripomenúť, že takým medzníkom bol predovšetkým 1. január 1991, kedy sme novelou kompetenčného zákona číslo 566/1990 získali kompetencie v civilnom letectve, Dunajplavbe a niektoré ďalšie. Aj

tento medzník znamenal, že v oblasti koncepčných prác Slovenská republika získala väčšie kompetencie, ale aj väčšiu zodpovednosť. Nedá mi nepripomenúť aj Mílovskú zmluvu, ktorá znamenala taký interes v čase svojho prerokovania, tam napríklad boli už aj prenesené kompetencie na republiky v železniciach. 1. augusta 1991 vzniklo Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác Slovenskej republiky, a to bol ďalší významný medzník v príprave koncepčných dokumentov a predovšetkým v príprave rozvoja infraštruktúry na Slovensku.

Hovorím o tom preto, aby bolo jasné, že v takom rezorte, ako sú doprava, spoje, ale aj verejné práce, koncepčné materiály sa vyvíjajú istý čas. Samozrejme, každá vláda môže vychýliť strelku v smerovaní trochu naľavo, trochu napravo, ale v rozumných projektoch, dobrých projektoch jednoducho vlády pokračujú. Uvediem len dva prípady. Vy ste sa o nich, pán poslanec Šebo, zmienili vo svojom vystúpení, hovorili ste o projekte obnovy alebo modernizácie telekomunikačnej siete. Dovoľte sa trochu pochváliť, že som to bol ja, ktorý vo vláde doktora Čarnogurského prednášal materiál "Štátna záruka za projekt Telekomunikácie I pre slovenské telekomunikácie". Bolo to v roku 1991, grandiózny projekt 15,5 miliardy, z toho 13,5 miliardy bolo kryté štátnou zárukou. Ministerstvo alebo vláda Vladimíra Mečiara v tomto projekte pokračovala, dnes sú prvé peniaze takpovediac na účtoch a môžeme ich v týchto týždňoch začať vlastne čerpať, čiže vidíte, že ten proces vlastne zachytil tri vlády. Pochopiteľne, máme to v programovom vyhlásení, vieme presne, čo je našou úlohou pri realizácii tohto úveru, a preto je to úplne normálne. Pýtali ste sa na istú kontinuitu, na tom som to chcel ilustrovať.

Podobne môžem hovoriť o úvere 25 miliónov dolárov od Európskej banky pre obnovu a rozvoj na zlepšenie povrchu našej cestnej siete a štyri investičné akcie, pamätám si napr. Zvolen, obchvat Veľký Meder a ešte zo dve. Aj toto bolo roz-

biehané ešte v našej vláde. Pamatám si, že 3. júna 1992 bolo treba ísť do Londýna podpisovať zmluvu. Už mi voľby nedovolili, bránili ísť podpisovať, išiel pán Šamudovský, riaditeľ Riaditeľstva diaľnic, a dnes sa tieto peniaze čerpajú.

Pochopiteľne, takéto rozumné a prospešné aktivity budú pokračovať aj v budúcnosti. Čo však nebude pokračovať, nemala by pokračovať istá stagnácia vo vývoji koncepčného ujasnenia si napríklad rozvoja v leteckej doprave, našich letísk, istá neujasnenosť v privatizácii veľkých rozhodujúcich podnikov, ako je Dunajplavba, ale napríklad aj rozvoj slovenských prístavov, kde tento proces značne zaostal. Vyhodnotím aktivity, ktoré môj predchodca začal voči letiskám. Tam bol Vojenský projektový ústav, tie práce sa teraz ukončievajú. Vyhodnotíme ich, uvidíme. Podobne Výskumný ústav dopravný spracúva štúdiu pre Bratislavský prístav. Treba to povedať trochu širšie, ale i v týchto aktivitách uvidíme, ak vývoj bude prospešný, nadviažeme naň. Na čo však nenaviazeme, bude istá neschopnosť pretláčať veľmi dôležité legislatívne dokumenty vo vláde Slovenskej republiky. Na jednej strane je pravdou, že som na ministerstve našiel veľké množstvo rozpracovaných materiálov, a úprimne ma teší, že sú tam úradníci, ktorí vedia písať zákony, ale už napríklad ťažko bolo pochopiť ako vláda mohla trikrát po sebe zhodiť zo stola návrh zásad zákona o železničnej zdravotnej poisťovni, ako mohla napríklad trikrát zhodiť zo stola materiál o dokončovaní komplexnej bytovej výstavby a podobne. Teda zdá sa, že vo vláde, napriek tomu, že bola jednofarebná, ako keby niečo nefungovalo.

Druhá vaša poznámka sa týkala začleňovania do medzinárodných štruktúr, istá obava z toho, ako keby sme sa dostávali vonku, ako keby sme boli odtlačaní. Tu by som chcel vaše pochybnosti, pán poslanec Šebo, rozptýliť. Všetky medzinárodné tendre, ktoré budú užitočné, ekonomicky splatiteľné, rozhodne budú realizované a uplatnené. O telekomunikáciách

som hovoril. Chcel by som vám povedať, že Slovensko má reálne možnosti začleňovať sa do európskej štruktúry v dopravných koridoroch a magistrálach. Minulý týždeň som rokoval v Rakúsku s rakúskym partnerom ministrom dopravy pánom Viktorom Klimom. Doslova sme hovorili o konkrétnych koridoroch, kde má šancu sa aj Slovensko zachytávať. Dohodli sme istú stratégiu, ako budeme pôsobiť voči Európskej únii, aby sme sa dostávali spoločne k lacnejším peniazom.

Tiež vám môžem povedať, že v priebehu niekoľkých dní po menovaní ma navštívil veľvyslanec Spojených štátov amerických pán Russel, zajtra bude u nás veľvyslanec Talianska, budeme hovoriť o autobusovej linke medzi Bratislavou a Rímom, ale napríklad aj o rýchlej železnici Fiat Ferroviaria, budeme hovoriť o viacerých užitočných projektoch. A dovoľím si povedať len veľmi stručne, pán poslanec, že o nejakom medzinárodnom nepochopení alebo vytlačaní jednoducho nemôže byť ani reči, skôr naopak. Budem rád, ak stihneme pripraviť konferenciu ministrov dopravy stredoeurópskeho regiónu v lete tohoto roku. Prípravy na túto schôdzku som už začal robiť.

Na záver sa vyjadrím ešte k jednej oblasti, o ktorej som s pochopením prijal správu, že ste sa vyjadrili a pýtali. Je to oblasť bytovej výstavby. Chápem, že ste sa na ňu pýtali z dvoch dôvodov. Je mimoriadne zložitá. Po druhé - doteraz nemá ministerstvo a vláda schválenú koncepciu rozvoja bývania na Slovensku. Nemá doteraz uzavretú problematiku ako doriešiť rozostavané byty v rámci komplexnej bytovej výstavby a podobne. Prevažná časť nášho bytového fondu bola prevedená do majetku obcí a v spoločnosti vznikol dojem, že teraz to majú na krku ľudia a obce, a štát môže dať ruky nabok. A to bola veľmi chybná predstava. Tento prístup chceme zmeniť. Máme predstavu ako sa vysporiadať aspoň s časťou komplexnej bytovej výstavby. 11. apríla začala u nás pôsobiť misia Svetovej banky, kde je rozpracovaný zaujímavý projekt

ako prispieť aj k tejto oblasti. Samotná koncepcia rozvoja bývania je v prvej verzii na ministerstve pripravená, budeme ju v najbližších dňoch široko diskutovať nielen s odborníkmi nášho ministerstva, ale aj s odborníkmi, ktorí vlastne na Slovensku k dispozícii sú.

Chceme našu bytovú politiku postaviť na takých troch pilieroch. Prvý pilier sa volá doriešenie vlastníckych vzťahov, druhý pilier vytváranie normálneho konkurenčného prostredia, mám na mysli dereguláciu taríf, a tretí pilier pôsobenie nepriamych ekonomických nástrojov, ako sú dane, úvery a podobne.

Čo sa týka vlastníckych vzťahov, chceme sa pričiniť o urýchlenú privatizáciu bytov, chceme riešiť pozemky pod bytovými jednotkami, chceme ale riešiť aj jednoznačné vlastníctvo k technickej infraštruktúre, napríklad k vodárnám, kanalizáciám a podobne. Cieľ je taký, aby sme spolupracovali aj so súkromným kapitálom. Zamýšľame sa, ako posunúť aj individuálnu bytovú výstavbu tak, aby sa trh s bytmi u nás rozvíjal a aby byty boli dostupné v ďalšom období aj pre tie slabšie sociálne vrstvy, pre mladé rodiny a podobne.

Toľko som si dovoľil v rámci odpovede na váš príspevok, pán poslanec Šebo.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi Dzurindovi. S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Tarčák, potom pani poslankyňa Bartošíková.

Poslanec J. Tarčák:

Ospravedlňujem sa, že som nestíhol, chcem zareagovať na kolegyňu Rusnákovú. Za tým, čo som povedal, si plne stojím. To, čo konštatovala pani Rusnáková, jednoducho nemôže obstáť, lebo hovoriť o oddížení v rozpočtovej sfére, to je novum a, podľa mňa, číry nezmysel, pretože rozpočtovú kapitolu môžeme jedine otvoriť a rozšíriť, alebo zvýšiť deficit. Ďalej - ak jej stačí, že budeme konštatovať, že sa primerane upraví rozpočet, to by pre mňa stačilo vtedy, keby sa to týkalo nejakých desiatich, možno sto miliónov, ale nie ako z textu vyplýva, že sa to dotýka šiestich miliárd. Myslím si, že takáto čiastka by si zasluhovala väčšiu pozornosť, aby sme vedeli, z akých zdrojov.

Po ďalšie - konštatovať, že sa zabezpečí dôsledná akreditácia vysokých škôl, to je jasne zrejmá, že jednoducho tvorcovia nevedia o čo ide, pretože akreditačná komisia bola konštituovaná zo zákona číslo 172, ktorú vymenovala ešte Čarnogurského vláda, jednoducho odvolať týchto členov nie je možné. Snáď tým, že by sa novelizoval tento zákon, táto akreditačná komisia by sa zrušila a vymenovala nová. Ale potom to treba pomenovať jasnými menami.

Ďalej - sprehľadniť rozpočet - ešte raz zdôrazňujem, že prvýkrát sa prerozdelil tak, že sa náklady prepočítali na žiaka. Nehovorím, že nedá sa to ďalej konkretizovať a ešte ďalej uvádzať na špecifiká. A tiež ma udivuje jej skromnosť, že jej stačí, ak o kvalifikácii sa hovorí jednou vetou, že pri realizácii školskej politiky všestranne podporíme ďalšie zvyšovanie kvalifikácie. Nevieťm koho, neviem akými metódami, akými formami, aké zdroje či programy sa použijú.

A po ďalšie - ak niekto konštatuje, že podporí progresívne formy financovania, tiež by som bol rád, keby aspoň náznačkom mi pán minister vysvetlil, o ktoré ide, lebo tie,

o ktorých sme uvažovali, sa dotýkajú širokej zmeny legislatívnych úprav, ktoré by prichádzali do úvahy v takomto prípade.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pani poslankyňa Bartošíková - faktická poznámka.

Poslankyňa M. Bartošíková:

Vážený pán minister,

nebolo mojím cieľom polemizovať, iba som chcela zobjektivizovať materiál, ktorý sme dostali k dispozícii, pretože jednostranne vinil iba vládu, vládnych predstaviteľov zo všetkých negatívnych dopadov, včítane vyhlásení. Ja som iba pripomenula, že negatívne signály do zahraničia vyslali aj odborné expertízy z iných kruhov, nie iba z kruhov blízkych HZDS. A je jedno, či zazneli z Českej republiky alebo od nás. Faktom je, že zazneli.

Faktom je, že ich prijali medzinárodní experti, misie finančných inštitúcií, ako určitý negatívny signál, ktorý bol pre nich východiskovým pri posudzovaní a odporúčaní Medzinárodného menového fondu napríklad pre makroekonomické rámce, ktoré boli určené pre rok 1993, pre tvrdú požiadavku na vyrovnaný štátny rozpočet. Možno keby týchto signálov bolo zaznelo menej, možno keby bola väčšia dôvera, nebolo by tvrdo tlačené na nulový hospodársky výsledok, možno by sme dnes nemuseli kritizovať vládu, že dosiahla 23 alebo 30 miliardový schodok rozpočtu alebo rozdiel medzi prijatým rozpočtom a skutočnosťou.

Podpredseda NR SR Ľ. Černak:

Ďakujem pekne. Ďalej v rozprave vystúpi pani poslankyňa Sudeková. Pripraví sa pán poslanec Duka-Zólyomi a pán poslanec Hanák. Na základe § 19 bude reagovať minister školstva pán Harach.

Minister školstva a vedy SR Ľ. Harach:

Vážený pán predsedajúci,
vážené dámy,
vážení páni,

nechcem zdržiavať túto rozpravu, som pripravený kedykoľvek vypracovať písomné stanovisko a odovzdať pánu Tarčákovovi na všetky jeho pripomienky, akékoľvek len budú. Je to moja povinnosť, rád sa jej zhostím.

Čo sa týka oddízenia školstva, dovoľím si to uviesť takou úvahou. Školstvo nemá zaplatené faktúry orientačne - tam máme presné číslo - za 300 miliónov Sk. Pýtam sa: Tohoročný rozpočet má zakalkulovanú položku, v ktorej sa povie, z tejto položky sa zaplatí 300 miliónov SK? Nemá. To znamená, že prostriedky, teda faktúry zohľadňujúce energie, atď. z minulého roku sa prenášajú na náklady tohto finančného roku. Čiže vytvorili sme si dlh a teraz ho ideme z týchto, aj tak nepostačujúcich peňazí zaplatiť.

Akreditácia - prosím vás pekne, nikto, a ja budem ten posledný, ktorý by vôbec rozmýšľal o odvolávaní nejakej akreditačnej komisie. Prečo hneď padajú takéto slová a prečo také podsúvanie? Je to úplne zbytočné. Mám dlhé roky veľmi dobrú spoluprácu, môžem to aj tak povedať, a myslím si, že to patrí do kultúry konania ľudí, aj priateľské vzťahy s predsedom akreditačnej komisie. A to, že zabezpečíme alebo budeme trvať na tom, aby akreditácia prebiehala kontinuálne,

je naša povinnosť, pretože síce zo zákona, z nariadenia vlády akreditačná komisia akredituje vysoké školy, ale pokiaľ akreditačná komisia rozhodne - slovo "rozhodne" beriem spät - povie, že tá a tá vysoká škola nemá zabezpečené všetky predpoklady, aby vydávala diplomy či robila habilitácie v istých odboroch, akreditačná komisia nemá právo toto vykonať. Vykonať to musí ministerstvo školstva. To znamená, že akreditačná komisia ako nezávislý orgán je akreditačnou komisiou vlády, ale jej odporúčania vykonáva minister školstva, ktorý znovu, prosím, môže, ale nemusí tie odporúčania vykonať. Aj to je istý prvok demokracie v rozhodovacom procese.

Všestranné zvyšovanie kvalifikácie - veľmi veľa sme o tom diskutovali a vo výbore som sa predsa veľmi podrobne snažil vysvetliť, čo sa za touto jednou vetou skrýva. Prosím vás, je to vstup do celej šírky, do obrovského balíka niečo- ho, čo si dovoľím nazvať celoživotné vzdelávanie, no keby som v programovom vyhlásení vlády uvádzal všetky úlohy v celoživotnom vzdelávaní, vážení, tak možno by sme ho dnes ešte len čítali. V ústave, na mojom bývalom materskom pracovisku sme približne dva, dva a pol roka pracovali na podkladoch a zásadách celoživotného vzdelávania. Robili sme medzinárodnú komparáciu, vy iste mnohí viete, ako je to v niektorých štátoch.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán minister, dovoľím si vás na sekundu prerušiť, mám protokolárnu povinnosť.

Kolegyne a kolegovia, dovoľte, aby som v mene vedenia Národnej rady i v mene vašom privítal hostí, ktorí sú na balkóne. Je to pán Buovar, prezident Severoatlantického zhromaždenia a Peter Cortelier, generálny tajomník Severoatlantického zhromaždenia. Páni, vítajte medzi nami. /Potlesk./

Ďakujem pekne, ospravedlňujem sa, pán minister. Prosím, pokračujte.

Minister školstva a vedy SR L. Harachi

Takže to, že všestranne podporíme zvyšovanie kvalifikácie, chápte skutočne len ako tézu a vstup do problematiky celoživotného vzdelávania, kde máme pripravené mnohé východiskové materiály, dokonca máme k dispozícii návrh zásad zákona. Budeme na ňom ďalej pracovať. Pokiaľ bude na to čas a priestor už v období týchto šiestich mesiacov, veľmi radi ho predložíme aj na rokovanie vám, vážené dámy a páni.

A tu by som rád nadviazal na to, čo už hovorila aj pani Schmognerová, podpredsedníčka vlády. Prosím vás pekne, obzvlášť v školstve ani nechcete, aby vláda, ani štvorročná, zakladala úlohy len na štvorročné obdobie. Veď sa dotýkame školského systému, ktorý má svoje obrovské zotrvačnosti, ktorý je najcitlivejším, možno spolu so zdravotníctvom, ale myslím si, že školstvo je ešte citlivejším subsystémom našej spoločnosti, takže tam sa musia úlohy vždy zakladať tak, aby sme si boli vedomí toho, že ovplyvňujeme čosi, čo sa možno prejaví o 10-15 rokov. Takže je celkom prirodzené, že sú tam úlohy, ktoré majú dlhodobejší dopad ako bude mať ďalšia vláda po nás, alebo možno, že ešte aj ďalšia.

Progresívne formy financovania - už len veľmi stručne - sú také formy, ktoré naučia naše školy hospodárne narábať s prostriedkami. Riaditeľ školy pokiaľ dostáva prostriedky zo štátneho rozpočtu - a mnohí poslanci nás na to upozorňujú ešte aj v tomto období, upozorňujú na to napríklad v rozhovoroch aj študenti, učitelia -, že ku koncu roku každý riaditeľ školy - a to je "prirodzené" v rozpočtových organizáciách - míňa prostriedky, nakupuje sa niekedy bez lahu a skladu a podobne. Keď riaditeľ školy bude vedieť, že napríklad finančné prostriedky, ktoré dostane z platieb rodi-

čov za potraviny, za ubytovanie v študentských domovoch, mu zostávajú a že musí možno raz ročne alebo raz polročne trebárs rodičovskej rade vysvetliť, akým spôsobom tie prostriedky použil, tak si sakramentsky rozmyslí, či ich bude vyhadzovať na také alebo onaké nákupy, ale bude to robiť veľmi premyslene. To je progresívna forma, to je len príklad progresívnej formy hospodárenia.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pánu ministrovi.

Kolegyně, kolegovia, skôr ako dám slovo na ďalšie faktické pripomienky, chcel by som teraz vyhlásiť krátku prestávku na poradu klubov. Zajtra bude veľmi dôležitá akcia, ktorú poriada predseda Národnej rady pán Gašparovič, ktorý už odcestuje na stretnutie najvyšších hodnostárov Severoatlantického združenia, mimoriadne významná akcia pripravovaná protokolom niekoľko mesiacov. Na tejto akcii sa má zúčastniť desať poslancov Národnej rady. Preto by som bol rád - dám ešte slovo tým dvom faktickým pripomienkam - keby sa cez prestávku, ktorú vyhlásim, stretli kluby. Je ešte 28 ľudí prihlásených do diskusie, prosím, keby zväžili skrátenie alebo obsažnosť ich vyhlásení, pretože by som chcel predložiť návrh, aby sme dnes ukončili programové vyhlásenie hlasovaním, aby sa zajtra poslanci mohli na tej dôležitej akcii zúčastniť.

Prosím, nechcem teraz k tomu otvoriť rad faktických pripomienok. Na vystúpenie pána ministra Haracha chcú reagovať faktickými pripomienkami pán Tarčák a pán Gandi. Ak nebudú potom ďalšie faktické pripomienky, vyhlásim krátku 10-minútovú prestávku na poradu klubov, a tak ako sa v klu-

boch poradíte, potom sa prispôsobíme, ale mali by sme v záujme reprezentácie Slovenskej republiky hľadať také riešenie, že dnes skončíme aj za cenu, že by sme mali ťahať až dotedy, kým rokovanie neskončíme. Takže nasledujú faktické pripomienky k vystúpeniu pána ministra Haracha v poradí pán Tarčák, pán Gandí, pán Chamula, pán Ďandel a pán Letko.

Poslanec J. Tarčák:

Pán minister, prosím vás, neberte to osobne, ale presne ste deklarovali to, že skutočne príklad, ktorý ste uviedli, by musel smerovať k tomu, že zmeníte rozpočtové pravidlá a spôsob financovania rozpočtových a príspevkových organizácií. Ale o takom niečom nie je ani zmienka v pasáži, kde hovoríte o financiách. Takže buď hovoríte o dvoch veciach bez toho, že by ste ich konzultovali s ministrom financií, alebo potom nevieme, o čo ide.

Čo sa týka programového vyhlásenia, my o pol roka, alebo teda nie už my, ale volič by mal hodnotiť vašu prácu. Na základe čoho? Tu niet konkrétnej veci, lebo dnes vám môžem povedať, áno, to, čo ste si tam naplánovali, je urobené a splnené. Tak na základe čoho vás máme hodnotiť o pol roka?

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Pán poslanec Gandí.

Poslanec H. Gandí:

Predrečník už z môjho príhovoru povedal, čo som chcel povedať pánu ministrovi, ale chcel by som sa opýtať: Na základe čoho chcete tie dlhodobé ciele robiť, keď ste neurobili ani analýzu, ani nehovoríte, že ju budete robiť? Či len tak, zo vzduchu? Či komunistické ciele do 20 rokov, na 30 rokov sa budú prenášať do tohto vyhlásenia?

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Dakujem. Prosím, pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
kolegyne, kolegovia,

chcel by som sa len dvomi vetami všeobecne vyjadriť už k druhému vystúpeniu pána ministra. Bol som 27 rokov pedagógom, a nehnevajte sa, pán minister, mne to všetko pripadá tak, ako keď nám chodili neustále rečniť na tzv. naše pedagogické porady páni z Výskumného ústavu pedagogického.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Prosím, pán poslanec poslanec Andel, pán poslanec Mikloško a pán poslanec Ftáčnik.

Poslanec M. Andel:

Pán podpredseda, chcem sa spýtať, keďže po mojom vystúpení vystúpil pán minister školstva a vystúpil viackrát, táto prestávka by vlastne mala znamenať koniec rozpravy?

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Môžem odpovedať. Práva to ma iniciovalo, že som dostal tvoju už druhú prihlášku do rozpravy zaradenú pod číslom 49, zatiaľ poslednú, aby sa kluby poradili a aby prípadne za klub vystupoval jeden alebo minimálne skrátiť vystúpenie. Zatiaľ len dávam návrh, že v záujme reprezentácie Slovenskej republiky by sme dnes mali ukončiť.

Poslanec M. Andel:

Súhlasím. Teda k problematike jednotlivých rezortov za klub by sme sa dohodli, že by vystúpil vždy jeden poslanec?

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Bol by som veľmi rád, keby sa kluby napríklad tak dohodli, ale proste keby kluby hľadali riešenie ako organizovať rozpravu tak, aby sme dnes ukončili. Ďakujem pekne.

Ďalej pán poslanec Mikloško.

Poslanec F. Mikloško:

Pán predsedajúci, dávam jeden procedurálny návrh, o ktorom navrhujem, aby sa hlasovalo po prestávke, to znamená, nech sa o ňom kluby poradia. Navrhujem, aby od skončenia prestávky sme dali ešte možnosť vystúpenia desať minút pre každý klub. Podľa mojej mienky trištvrte hodiny stačí, lebo predpokladám, že koalícia sa vzdá svojich príspevkov. Navrhujem, aby sme po prestávke hlasovali o tom, že 45 minút po začatí rokovania skončí rozprava.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Evidujem procedurálny návrh aj návrh, aby sa hlasovalo o ňom po prestávke. Pán poslanec Ftáčnik, potom pani poslankyňa Novotná a pán poslanec Prokeš.

Poslanec M. Ftáčnik:

Chcel som reagovať vo faktickej poznámke na to, čo povedal pán poslanec Tarčák a potom pán poslanec Gandi k problematike týkajúcej sa programového vyhlásenia v oblasti školstva.

Mám pocit, že pán poslanec Tarčák zabudol na to, že bol vo výbore pre vzdelanie, vedu a kultúru, kde sme minulý piatok prerokovali programové vyhlásenie a kde sme vyzdvihli, že v jeho znení je minimálne sedem vecí, ktoré vláda veľmi konkrétne sľubuje, že splní práve v tom období, ktoré má k dispozícii, a že týchto sedem vecí bude možné konkrétne zhodnotiť popri všetkých ďalších, ktoré sú pomenované všeobecne a ktoré minister vo svojom úvodnom slove tiež skontretizoval do konkrétnych otázok. Nevie, či pán Tarčák na to zabudol.

Čo sa týka dlhodobých cieľov a Národného programu výchovy a vzdelávania, na ktorom práce chce vláda začať ešte v tomto volebnom období, predstavujem si, že vláda bude, samozrejme, vychádzať z analýz a z určitých dlhodobějších materiálov, ktoré sú k dispozícii, a nie tak ako keď sa tvoril na stretnutí v Čhtelnici za účasti predstaviteľov ministerstva školstva plán akčných úloh a ústami ministra bolo povedané, že netreba nič analyzovať, podme len formulovať aké budú východiská. My si musíme povedať, kde sa nachádzame, a povedať, kam chceme školstvo v tejto krajine doviest. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Pani poslankyňa Novotná, potom pán poslanec Prokeš.

Poslankyňa A. Novotná:

Vážny pán predsedajúci,

chcela by som si dovoliť len takú malú poznámočku na adresu organizácie ďalšieho zasadania nášho parlamentného zhromaždenia, a to, že napríklad by sme mohli urýchliť urči-

tým spôsobom rokovanie, keby naša ctená dočasná vláda si sumarizovala odpovede alebo zaznamenávala odpovede, reakcie na vystúpenia poslancov a potom globálne by na to všetko reagovala. Myslím si, že by sa veľmi urýchlilo rokovanie, a potom v záverečnom slove by takisto mohla zaujať svoj postoj.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Prosím, pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážené dámy a páni,
vážený pán predsedajúci,

v poslednom období sa tu rozmohli určité odporúčania, ktoré ťažko nazvať demokratickými. Napríklad návrh alebo odporúčanie 21 prednostom okresných úradov, aby odstúpili. Demokratickosť alebo obľúbenosť tejto vlády asi demonštrujú zátarasý pred parlamentom, ktoré tu predtým nebývali. To je tiež asi dobrý signál do sveta /potlesk/, teraz odporúčanie na to, aby vlastne sme zvážili, či vlastne máme právo povedať si svoj názor na predložené programové vyhlásenie vlády. Rád by som upozornil, že demokracia je postavená predovšetkým na tom, že si väčšina tú menšinu vypočuje, a preto dávam procedurálny návrh: pokiaľ je také potrebné zajtra sa zúčastniť, alebo že by tých 10 poslancov tak veľmi chýbalo na danej akcii, aby sme prerušili rokovanie tejto schôdze a pokračovali na budúci týždeň.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Evidujem to ako procedurálny návrh, o ktorom, samozrejme, dám hlasovať. Na základe § 19 vystúpi minister vnútra pán Pittner, potom s faktickou poznámkou pán poslanec Hrnko.

Minister vnútra SR L. Pittner:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,

dovoľte mi zareagovať na niektoré poznámky, ktoré tu teraz odzneli. Najskôr pokiaľ ide o odporúčanie, ktoré sme ako vláda odsúhlasili pre tých pánov prednostov okresných úradov, ktorí sa správali tak ako sa správali. K tomu chcem povedať len toľko: Keď by každá vláda s takou trpezlivosťou a s takou demokratičnosťou pristupovala k svojim štátnym úradníkom.

A teraz pokiaľ ide o záležitosť dotýkajúcu sa opatrení pre nerušený priebeh rokovania Národnej rady. Viacerí páni poslanci a pani poslankyne boli za mnou, či by sme to nemali dať dolu. Priznám sa, že aj mňa samotného znepokojujú každé zbytočné opatrenia, pokiaľ sú zbytočné. Ale chcem povedať, že tieto opatrenia robí nie ministerstvo vnútra. Minister vnútra dal pokyn, aby Mestské veliteľstvo vyhodnotilo a zabezpečilo taký variant, ktorý na základe informácií pokladá za nutné urobiť. Mestské veliteľstvo a jeho štáb má viacero variantov ako zabezpečiť nerušenú schôdzu Národnej rady. Na základe informácií, ktoré má k dispozícii, koná. A tu chcem, žiaľ, musím to povedať, reagovať aj na to, či to je demokratické a že to tak nebolo za vlády pána Mečiara a podobne. Áno, nebolo, pretože povedzte mi, páni poslanci, pani poslankyne, aspoň jeden prípad, keď KDH a SDĽ bolo v opozícii, kedy naši priaznivci rušili verejný poriadok, kedy fackali a kopali novinárov? Kedy osočovali prezidenta? /Potlesk./

A pokiaľ takéto náznaky budú, tak pokiaľ som ministrom vnútra, Národná rada bude jednoducho konať tak, aby mohla konať nerušené. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Skôr ako dám hlasovať o procedurálnom návrhu pána Prokeša, je tu viac faktických pripomienok. Prosím, pán Hrnko, po ňom pán Tarčák, Pridala, Kuzbert.

Poslanec A. Hrnko:

Chcel by som upozorniť pána Prokeša, ak nemá krátku pamäť, že by si mal spomenúť, akým spôsobom dávala slovo predchádzajúca vládna koalícia a koľko razy využila hneď v začiatku nepríjemnej diskusie, že procedurálnym návrhom zastavila rokovanie a dala hlasovať o veci.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Pán poslanec Tarčák.

Poslanec J. Tarčák:

Chcem sa len opýtať pána ministra, na základe čoho tvrdí, že to boli naši stúpenci. /Smiech v sále./ Ja som z rozpravy občanov vyrozumel, že to boli práve prívrženci KDH a SDĽ. /Smiech v sále./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Pridala.

Poslanec M. Pridala:

Pán predsedajúci, chcem sa len spýtať, či táto bezpeč-

nosť bola zaručená, aj keď bol naposledy miting na námestí SNP a bola zabezpečená taká bezpečnosť občanom Bratislavy, že mali zabránený prístup na verejné zhromaždenie, lepšie povedané na zasadnutie primátora, čiže poslancov mesta, kde je verejné zhromaždenie, a títo občania tam mali zabránený prístup vďaka týmto opatreniam.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Kuzbert, potom pán poslanec Anđel a pán poslanec Kňažko.

Poslanec T. Kuzbert:

Mňa tiež trochu prekvapujú tie bezpečnostné opatrenia, ktoré sú robené. Podľa môjho názoru sú zbytočné, tí policajti a vysokí dôstojníci, ktorí sú tu z Policajného zboru, by sa mali venovať iným povinnostiam, ako tu obchádzať parlament a robiť prakticky nič 12 hodín denne.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Anđel.

Poslanec M. Anđel:

Myslím si, že pán kolega Hrnko by mal zmeniť repertoár, toto presne pred dvoma rokmi vyčítal pánu Mikloškovi, keď tam sedel. Takže treba niečo obnoviť. A na druhej strane poviem takto - to je môj osobný názor, nie názor opozície. Nakoniec, SDĽ je pomerne slušná strana /potlesk/ a KDĽ nemá žiadnych prívržencov. Takže kto tu mal byť? Iba tí normálni seriózní ľudia.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Kňažko, potom pán poslanec Letko.

Poslanec M. Kňažko:

Skutočne iba krátko, ak dovoľíte. Vieme kto tam bol, poznám ich osobne, sú to absolventi výchovného cyklu z estrádnej haly PKO, ktorý je každú prvú stredu v mesiaci. Takže sú to z HZDS, pán Kuzbert. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Letko.

Poslanec M. Letko:

Skutočne už iba na odľahčenie, ale hovoril som s niektorými tými ľuďmi, boli tam skutočne priaznivci HZDS, ale bolo tam i veľa priaznivcov KDH a SDĽ, ktorí sa dušovali, že už nikdy tieto zoskupenia voliť nebudú.

A k vám, pán kolega Kňažko, ja som bol inkognito na mítingu v PKO, kde ste aj vy boli jedným z tých lektorov, ktorí vyučovali týchto ľudí.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Kolegyne, kolegovia, je síce veľmi duchaplný tento odľahčujúci ping-pong, ale prosím vás, minimalizujte faktické poznámky, pretože máme skutočne strašne málo času. Kolegyne vzadu trvajú ešte na svojich faktických pripomienkach? Zatiaľ len kolegyňa Ťavodová z tých piatich či šiestich rúk, ktoré sa zodvihli, sa rozhodla, že bude reagovať. Potom by som prosil, aby sme mohli hlasovať o návrhu pána Prokeša.

Poslankyňa G. Ťavodová:

Chcela by som sa len opýtať pána ministra Pittnera, čím sa líšili rany obuškov na Václavskom námestí v roku 1989 od tých, ktoré občania utrhli pred Primaciálnym palácom po zvrhnutí vlády. Podotýkam, že to neboli Bratislavčania, čiže nie tí, ktorí chodili do PKO, boli to konkrétne občania z Banskej Bystrice.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Prosím, aby sme nemali už žiadne faktické pripomienky. Pán minister zrejme odpovie podľa odporúčania pani poslankyne Novotnej vo svojom záverečnom slove.

Kolegyne, kolegovia, je tu procedurálny návrh pána Prokeša, aby sme dnes prerušili mimoriadnu schôdzu a pokračovali budúci týždeň. Je to procedurálny návrh, o ktorom som nútený dať hlasovať bez rozpravy.

Prosím budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 93 poslancov.

Prosím, keby ste boli tichšie, potom by ste počuli aj dosť silné mikrofóny. Ešte raz zopakujeme prezentáciu. Opakujem aj procedurálny návrh pána Prokeša, o ktorom musím dať hlasovať. Pán Mikloško mal veľmi rozumný procedurálny návrh a žiadal o ňom hlasovať po prestávke, takže po tomto hlasovaní vyhlásim prestávku a potom nechám hlasovať o procedurálnom návrhu pána poslanca Mikloška.

Takže opakujeme prezentáciu a budeme hlasovať o návrhu pána Prokeša, ktorý odporúčal prerušiť mimoriadnu schôdzu a pokračovať v nej budúci týždeň.

Prosím, budeme sa prezentovať.
Prezentovalo sa 123 poslancov.
Kto je za návrh pána Prokeša?
Za návrh hlasovalo 47 poslancov.
Kto je proti?
Proti návrhu hlasovalo 63 poslancov.
Kto sa zdržal hlasovania?
Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov.

Konštatujem, že návrh pána Prokeša sme neprijali.

Kolegyne, kolegovia, predpokladám, že na poradu klubov potrebujeme minimálne 15 - 20 minút, preto vyhlásim teraz prestávku. Prosil by som, aby ste zvážili, po prestávke budeme hlasovať o procedurálnom návrhu pána poslanca Mikloška, aby za každý klub v desaťminútovom rozsahu vystúpil poverený poslanec. V záverečnom slove podľa odporúčania pani poslankyne Novotnej by reagovala vláda a potom by sme mohli pristúpiť k hlasovaniu.

Vyhlasujem prestávku do 16.45 hodiny.

/Po prestávke./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím kolegyne a kolegov, aby prišli do rokovacej sály. Prosím všetkých, aby zaujali svoje miesta, budeme hlasovať o procedurálnom návrhu.

Kolegyne, kolegovia, keďže po prestávke budeme hlasovať, urobím skúšobnú prezentáciu. Prosím, prezentujme sa.

Prezentovalo sa 106 poslancov, sme uznášaniaschopní.

Pred hlasovaním o procedurálnom návrhu pána poslanca Mikloško ešte vidím dve faktické poznámky. Je to faktická poznámka pána Dubjela a pána Ftáčnika. Prosím, pán Dubjel.

Poslanec K. Dubjel:

Chcel by som poprosiť pána kolegu Mikloška, ktorý už nejaký ten rok bojuje za demokraciu, aby stiahol svoj návrh. Dôvod, prečo ho o to žiadam je, že v tomto parlamente má poslanec svoj mandát. Nikdy tu nemal mandát klub, aby sme nespravili taký precedens, aký tu ešte nebol. Každý poslanec má právo sa vyjadriť, preto pokladám za múdrejšie, keby tento návrh bol stiahnutý. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Pán poslanec Ftáčnik, potom pán poslanec Mikloško.

Poslanec M. Ftáčnik:

Vážené kolegyne a kolegovia,

rešpektujem to, že každý hovorí sám za seba, ale hovorí aj za svoj poslancský klub. To, myslím, patrí k rokovaciemu poriadku a vôbec k pravidlám parlamentnej demokracie. Chcem predniesť určitú modifikáciu návrhu, ktorý predniesol pán poslanec Mikloško.

Ak treba rešpektovať, a je to obvyklé v niektorých parlamentoch alebo vo viacerých parlamentoch, právo opozície predniesť svoj návrh, resp. mať väčší priestor ako má koalícia na prednášanie svojich myšlienok, myslím, že tým, že do rozpravy sa prihlásilo značné percento poslancov opozície, toto bolo dodržané, ale aby bol zachovaný aj časový priestor

pre ich vystúpenia, navrhujem, aby sme rokovali resp. hlasovali o takomto návrhu: aby pre opozičné strany Hnutia za demokratické Slovensko resp. jeho poslanecký klub a poslanecký klub SNS bolo trikrát desaťminútové vystúpenie na témy, ktoré si, samozrejme, sami určia, k oblastiam, ktorých sa ešte nedotkli, ako je obrana, prípadne ďalšie, ktoré budú považovať za dôležité. Pre všetky ostatné kluby nech je časový limit už len jedno desaťminútové vystúpenie, pretože desaťminútový limit sme si schválili. Toto by mohol byť pozmeňovací návrh.

Súčasne navrhujem, aby sme hlasovali o tom, že neukončíme dnešné zasadnutie o 19.00 hodine ako je to obvyklé, ale budeme pokračovať až do vyčerpania programu podľa času, ktorý bude na to potrebný. Tento pozmeňovací návrh, takúto modifikáciu návrhu pána Mikloška, predkladám na hlasovanie.

Podpredseda NR SR L. Černák:

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Mikloško, potom pán poslanec Prokeš a pán poslanec Kuzbert.

Poslanec F. Mikloško:

Pán predsedajúci, návrh, ktorý dal pán Ftáčnik, vznikol po vzájomnej konzultácii, takže svoj návrh stahujem, stotožňujem sa s návrhom pána Ftáčnika.

Na adresu demokracie hovorím, že dva dni by mali stačiť na to, aby sa kluby vyjadrili k programovému vyhláseniu vlády. Preto si myslím, že dnes by malo byť toto rokovanie skončené.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Mám to teda pochopiť tak, že sťahujete svoj procedurálny návrh?

Poslanec F. Mikloško:

Áno.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem, pán poslanec Mikloško. Teraz majú faktické pripomienky pán Prokeš, pán Kuzbert, pani poslankyňa Tóthová a pán poslanec Zoričák.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,
vážené kolegyně, kolegovia,
vážení pán Mikloško a pán Ftáčnik,

pretože oni dávali návrh, tak sa obraciam na nich - článok 73 ods. 2 ústavy hovorí, že poslanci sú zástupcovia občanov. Mandát vykonávajú osobne a nie prostredníctvom klubov. To, že hovorím za klub, to je jedna vec, ale som ešte nedal mandát klubu hovoriť za seba. To sú dve rôzne veci. /Potlesk./ Váš návrh, páni, považujem za omedzenie môjho mandátu poslanca.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. S faktickou pripomienkou sa ďalej hlásia poslanci Kuzbert, Tóthová, Zoričák, Hrnko, Kňazko a Bajan.

Poslanec T. Kuzbert:

Chcem sa pripojiť ku konštatovaniu pána Prokeša. Tiež sa považujem za subjekt. Svoj názor by som chcel tlmočiť priamo a nie cez klub, ktorý má obmedzených 10 minút na vyjadrenie názorov ďalších 27 poslancov, ktorí ešte za klub nehovorili. A pán Mikloško, parlamentná demokracia sa nemeria na dni. My sme tu ešte len poldruha dňa, nie dva dni, ale o tom potom. Dôležité je, že parlamentná demokracia sa nemeria na dni. Keď bude problém, o ktorom bude treba debatovať tri dni, tak parlamentná demokracia zaručuje túto trojdňovú rozpravu.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pani poslankyňa Tóthová sťahuje svoju pripomienku. Pán poslanec Zoričák.

Poslanec A. Zoričák:

Pán poslanec Ftáčnik, v opozícii ste boli ako veľký demokrat v týchto otázkach, teraz ste sa prejavili ako čiastočný, ale čiastočného demokrata nepoznám. Takisto pán Mikloško.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Prosím, pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Som mimoriadne rád, že pán Prokeš vystúpil s takým podnetným návrhom, ale dodnes som nepochopil, prečo on organizoval z Úradu vlády za štátne peniaze, za účasti člena petičného výboru pána Andela referendum proti slobode poslanca slobodne a nezávisle v zmysle tohto článku ústavy sa vy-

jadriť a správať v tomto parlamente. To by som veľmi rád vedel. /Potlesk./

A druhá vec - v tomto parlamente HZDS využívalo jedného nezávislého poslanca - nebudem ho menovať, aby som nikomu neublížil - na to, aby zastavovalo neprijemnú diskusiu, ktorá ťala do živého. Mohli by sme pozmeniť návrh pána Mikloška v tom zmysle, že žiadam, aby sa hlasovalo, že ešte vystúpi osem poslancov a potom bude rozprava ukončená - v zmysle demokratických praktík, ktoré v tomto parlamente zaviedlo HZDS.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Ďalej budú faktické pripomienky v poradí pán Kňazko, Bajan, Ftáčnik, Prokeš, Anđel a Kuzbert.

Poslanec M. Kňazko:

Vážené kolegyne, kolegovia,

pán Hrnko už vlastne povedal to, čo som chcel povedať, takže ja už len vyslovujem potešenie nad tým, že u niektorých poslancov opozície sa objavujú demokratické prvky parlamentarizmu. Blahoželám vám, kolegovia.

Súčasne by som mal procedurálny návrh, aby sme ukončili rozpravu a hlasovali.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Bajan sa vzdal pripomienky. Prosím, pán poslanec Ftáčnik.

Poslanec M. Ftáčnik:

Vážené kolegyne a kolegovia,

obrátim sa k vám, lebo mám pocit, že treba čosi povedať na adresu parlamentnej demokracie. Možno nevieme, ako veci fungujú v iných parlamentoch, ale pravidlá hry, ktoré si stanovujeme v rokovacom poriadku a v iných poriadkoch, slúžia na dve veci. Na to, aby chránili právo poslanca vyjadriť sa k veciam, ale na druhej strane, aby chránili efektívnosť práce parlamentu. Pred nami stojí ešte kopa vecí, ktoré máme zvládnuť do 30. septembra a 1. októbra, kedy budeme skladať svoju zodpovednosť pred voličmi. To znamená, je otázka, že musíme urobiť kompromis medzi právom a medzi efektívnosťou. Ak tu budeme ešte sedieť možno tri dni, ako by ste si snád predstavovali, tak to možno nebude ten najefektívnejší spôsob, ako sa môžeme pripraviť na to, že už o dva týždne máme rozhodovať o konkrétnych ďalších veciach a o konkrétnych zákonoch, na ktoré čaká táto krajina.

Chcem sa opýtať tých, ktorí hovoria, že nie sú schopní vystúpiť v mene poslaneckého klubu a v jeho mene čosi tlmočiť, či tým chcú demonštrovať širokospektrálnosť napríklad Hnutia za demokratické Slovensko a naozaj nie ste schopní skoncentrovať sa na vystúpenia, ak máte ešte 30 minút. Ak máte pocit, že ste o niečom nehovorili, je to podľa mňa dostatočný priestor, aby ste tu vyjadrili svoj názor na akúkoľvek časť programového vyhlásenia a netváрили sa pritom nedemokraticky, ako jednotliví poslanci, ktorých klub poverí, pretože nemôže nikdy hovoriť 150 ľudí. To je jasné tak vám, ako aj mne. /Šum v sále./

Okrem práva na vyslovenie názoru parlamenty chránia vo svojich rokovacích poriadkoch efektívnosť rokovania. Myslím si, že priestor, ktorý ste dostali, bol dostatočne dlhý, má-

te ešte právo sa vyjadriť, ak máte pocit, že ste k niečomu nehovorili. Neodvolávajú sa na to, že demokracia je v tomto prípade pošliapaná. Opakujem, ona má dve stránky. Ak ich nechcete vnímať a dovolávajú sa len jednej, tak nerozumiете, čo je parlamentná demokracia. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďalšie faktické pripomienky v poradí pán Prokeš, Anđel, Kuzbert, Tarčák, Tóthová, Sudeková a Cabaj.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,
vážení páni poslanci, pani poslankyne,

najmä tí, ktorí máte v strane napísané, že ste demokrati, venujete tu strašne veľa času na to, aby ste nám zobrali možnosť vystúpiť. Za ten čas už mohlo zopár ľudí vystúpiť. Ja mi veľmi ľúto, skutočne, ale v tomto parlamente sa veľmi jasne prejavuje, že keď niekomu dôjdu argumenty, začne rozdávať facky. Však pán Hrnko? Ja som totiž žiadne referendum neorganizoval, ani pán Anđel, pokiaľ viem, za štátne peniaze - buďte taký láskavý a nechajte ma dohovoriť -, ale už som sa tu dozvedel, že som dostal dva bavoráky, čo nebolo pravdou, dnes je to pán minister, čo to bol hovoril. Dozvedel som sa tiež z dobre informovanej dezinformačnej stanice Slovenská Európa, z dobre informovaných kuloárnych kruhov podporovaných pánom ministrom privatizácie, že som namočený v privatizácii Piešťan, čo takisto nie je pravda. Takže, pán Hrnko, nemáte náhodou chuť, celkom náhodou, sa ospravedlniť?

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Prosím, pán poslanec Anđel.

Poslanec M. Andel:

Dámy a páni,

poviem pravdu, som trošku sklamaný z vystúpenia pána kolegu Ftáčnika, pretože si ho vysoko vážim, ale v poriadku. Nakoniec, čo sa tu odhlasuje, tak tento parlament bude pokračovať. Ale nie na to chcem reagovať, pretože pána kolegu Ftáčnika si skutočne vážim. Tu pán kolega Hrnko spomenul aj moje meno, takže v tej trojminútovej faktickej poznámke by som chcel povedať iba toľko: Je takisto ako ja štvrtý rok v tomto parlamente. Pamätám si - nechcem použiť vulgárny výraz, pretože včera som povedal "žlč" a niekomu sa to nepáčilo, tak nechcem povedať že píul, ale proste neviem adekvátny výraz, na pána Mikloška, na pána Čarnogurského, na pána Kňažku, na pána Weissa, na SDĽ, dnes píuje na mňa, na kolegov zo SNS. Ešte pred tromi mesiacmi vrazil, že my dvaja sme tu, v parlamente čosi robili. A pamätám si, keď pánu Mikloškovi vyčítal a bil sa v prsia pri tomto mikrofóne, pri ktorom som ja, že za misu šošovice predáva slovenský národ. Nuž, čo povedať pánu Hrnkovi? Nie za misu, ale za hrst šošovice predá aj vlastnú mater. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Prosím, pán poslanec Kuzbert.

Poslanec T. Kuzbert:

Mám dve pripomienky. Chcel by som sa spýtať pána kolegu Hrnku, akým kľúčom prišiel k číslu osem, prečo nepovedal, nech vystúpi ešte osem a pol poslanca. Aj to je návrh.

A ďakujem pekne za lekciiu o parlamentnej demokracii od pána Ftáčnika, lenže tých demokracií je niekoľko. Aj v so-

cializme sa hovorilo o demokracii, aj komunizmus hovorí o demokracii s rozdielom, že obidve tieto demokracie obmedzujú právo občana. Dnešná demokracia, myslím si, má podporovať právo neobmedzovať právo voleného poslanca na pôde parlamentu.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne, ďalej pôjdeme s faktickými pripomienkami v poradí ako ich prečítam, len by som si dovoľil upozorniť, veľmi súhlasím s tým, ako tu bolo povedané, že faktickými poznámkami natahujeme čas, ktorý možno využiť na diskusiu. Ak ma neklamú moje záznamy, pán Prokeš mal teraz desiatu faktickú pripomienku v tomto parlamente a doteraz cca 90 % faktických pripomienok mali kolegovia za HZDS a SNS. To je púhe konštatovanie, ak ma moja štatistika neklame, dá sa to ľahko overiť.

Takže teraz s faktickými vystúpiť pán Tarčák, Tóthová, Sudeková, Cabaj, Weiss, Guldánová a Hrnko. Pán Weiss na základe § 19, prosím.

Poslanec J. Tarčák:

Chcel by som sa obrátiť len k tým pánom poslancom, ktorí tak radi a tak často sa obracajú na svedomie, aby z článku 73 ústavy necitovali len druhú vetu, ale predovšetkým tú prvú, ktorá znie: "Poslanci sú zástupcovia občanov." Občan vám dal mandát na to, aby ste realizovali ten program, s ktorým ste pred ním vystúpili v rámci politického subjektu, ktorý ste reprezentovali. Ak máte svedomie, tak to musíte realizovať a keď nie, aspoň dúfam, že občan na to nezaľudne.

Podpredseda NR SR L. Černak:

Ďakujem. Prosim, pani poslankyňa Tóthová.

Poslankyňa K. Tóthová:

Váženy pán predsedajúci,
váženy parlament,

to, čo som tu počula, je snád zly sen. Pánu poslancovi Ftáčnikovi by som chcela povedať toľko: Pán poslanec, ja si vás skutočne vážim, nie je to fráza, ale som v parlamente krátko, neviem, ako je to vo vašich kluboch, ale ja ešte nemam taký poznatok, že by klub alebo niekto z klubu vedel to, čo chcem povedať ja vo svojom vystupení. V našom klube sa nečítajú vystupenia dopredu, ani sa neodsuhlasuju, takže nie je možné spraviť kolektívny názor klubu. To je po prve.
/Potlesk./

Ďalej k efektívnosti činnosti parlamentu - prosím vás pekne, to je úplne úsmevné. Pokiaľ si pamätáme, mnohé filmy predstavovali demokraciu vyspelych štátov, a ja si pamätám jeden americký film, kde poslanec vzhľadom na to, že sa v parlamente ctí demokracia, mohol čítať aj telefónny zoznam dovtedy, kým nedostal tie argumenty, ktoré podporili jeho stanovisko. A nikto mu to nevyčítal, nesmel však prerušiť svoj tok reči a mohol a mal právo povedať si to, čo chce.

A na pána predsedajúceho by som mala len takú otázku: Keď si značíte, kto koľkokrát vystúpil, koľko čiaročiek tam má pán minister Dzurinda?

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Na priamu otázku priama odpoveď. Odhlasovali sme desaťminútové limity a členovia vlády vystupujú na základe § 19, u nich si nerobím štatistiku. Štatistika vyplýva z toho, aby som nepomýlil poradie, ako ste sa hlásili.

Pani poslankyňa Sudeková sa zrieka faktickej poznámky. Takže prosím, pán poslanec Cabaj.

Poslanec T. Cabaj:

Ak dovolíte, chcem iba pripomenúť, že pri hlasovaní o skrátení diskusného príspevku na 10 minút sme boli za, aj sme to podporovali, tak nevidím dôvod, prečo teraz ďalej skracujeme právo poslanca. Myslím, že sme boli ústretoví v tom, že to išlo na 10 minút.

A chcem povedať ďalšiu vec - viem, že zajtra o druhej hodine je v Tatrách seminár, kde idú niektorí poslanci. Ale je to také podstatné, keď odchádza - ako som si to prepočítal, z vládnej koalície tam odchádza päť poslancov a z opozície štyria - je to ten podstatný moment, prečo dnes máme skončiť, prečo nemôžeme ďalej pokračovať?

Viem, že už nie je tu pán poslanec Kanis, terajší minister, ktorý hovoril pri odvolaní vlády, že v iných štátoch o tom diskutujú dni a týždne a my sa odrazu tak ponáhľame. Dnes to zrejme nemá kto predniesť, túto jeho repliku, a preto to zrejme aj končí.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Pani poslankyňa Guldanová.

Poslankyňa B. Guldánová:

Vážené pani kolegyne,
vážení páni kolegovia z koalície aj z opozície,

ako vaša najmladšia kolegyňa v tomto parlamente, určite menej skúsená ako mnohí z vás, jedno však viem možno lepšie ako vy, a to vám práve teraz chcem povedať, že ani naši voliči, rozhodne ani vaši, nie sú zvedaví na to, kto sa predvádza v akom oblečení, s akým úsmevom, aké reči a rétorické cvičenia tu vedie, kto sa predvedie krajším a duchaplnjším vtipom, ale sú zvedaví na naše konkrétne činy. Niekoľkokrát už bolo aj v tomto parlamente povedané, že nielen rečami je človek živý. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem veľmi pekne. Pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

O všetkých vystúpeniach v parlamente sú stenografické záznamy, každý si môže prečítať všetky moje vystúpenia a určite tam nenájde misu šošovice, ale pamätám sa, že pán Anđel tu zaviedol nový termín "fľaša šošovice", ale to už je jeho vec. /Smiech v sále./ A keby som chcel odpovedať pánu Kuzbertovi, tak k číslu 8 som dospel preto, že som si myslel, že dáme možnosť vystúpiť tým, čo majú čo povedať. Nepoužil som zlomkové číslo, lebo som nevedel, že aj pán Kuzbert chce niečo povedať. /Smiech v sále./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Pán podpredseda Weiss na základe § 19, potom sa ešte hlásili s faktickými pripomienkami pán Prokeš, pán Anđel a pán Kuzbert.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené kolegyne, kolegovia,

aj ja som nesmierne rád, že poslanci Hnutia za demokratické Slovensko a Slovenskej národnej strany veľmi radikálne a pozitívnym spôsobom zmenili svoj názor na mandát poslanca a na otázku straníckej disciplíny a vylúčovania poslancov z parlamentu, keď neposlúchajú straníckych bossov. /Poltlesk./

Som presvedčený, že keby sa konalo referendum o tej druhej otázke dnes, páni poslanci, ktorí ste teraz tak vystupovali za slobodu mandátu, už by ste za tú druhú otázku určite nehlasovali. Koľko času sme, vážené dámy a vážení páni, dnes venovali faktickým poznámkam a koľko času sme vplytvali na vzájomné osočovania a urážky? A vtedy málokto protestoval. A chcel by som pripomenúť, koľkokrát ste vy z Hnutia za demokratické Slovensko a Slovenskej národnej strany, keď ste mali väčšinu, jednoducho bez rozpravy, na základe toho, že rokovací poriadok to umožňuje, dali ukončiť rozpravu k niektorému bodu. Niekedy z politického dôvodu a niekedy jednoducho preto, že už ste sa citili byť unavení, alebo ste si mysleli, že viac sa už v tejto veci nedá povedať. Rokovací poriadok to jednoducho umožňuje. Teraz by som sa vás mohol pýtať, prečo ste sa vtedy nepridávali k protestom vtedajšej opozície, ktorá ešte v rozprave chcela pokračovať. Myslím si, že Strana demokratickej ľavice sa najlepšie z tunajších politických zoskupení vie vžiť do situácie, keď je niekto v opozícii, pretože sme v opozícii boli najdlhšie, boli sme v nej 4 roky.

A, dámy a páni, myslím si, že na tieto vtipy možno odpovedať veľmi jednoducho, pretože ktosi už vypočítal, že v tomto parlamente je vyše 90 členov bývalej Komunistickej

strany Slovenska, takže rešpektujeme túto skutočnosť a nevzťahujeme niektoré veci iba na jedno politické zoskupenie, ktoré v tomto parlamente pôsobí. Napokon, jeden novinár mi povedal, nestačil som si to overiť, že v bývalej vláde bolo 9 bývalých komunistov a v tejto je iba 8. /Potlesk./

Chcel som sa vrátiť k problému pobytu v opozícii a práva vyjadriť svoj názor. Som rád, že pán Cabaj, predseda poslaneckého klubu HZDS, ocenil vystúpenie pána poslanca Kaniša, ktorý žiadal, aby bolo možné vyjadriť sa k takej veci, ako je odvolanie premiéra. A myslím si, že vtedy sme na diskusiu venovali veľmi veľký časový priestor a nikto nikoho neobmedzoval. Dnešný procedurálny návrh nemá absolútne žiadne politické pozadie. Osobne nejdem do Tatier, nezúčastním sa na konferencii, som ochotný tu sedieť ešte jeden alebo dva dni, ak to prispeje k veci, ak to prispeje k riešeniu problémov. Mám však pocit, že teraz ide skôr o to, aby niekto dal najavo, ako sa mu uberajú práva. Myslím si, že práva pre opozíciu a koalíciu sú presne tie isté, dámy a páni z HZDS, ako boli vtedy, keď vy ste mali väčšinu. Nevieť prečo toľký pocit ukrivdenosti, že sa upierajú demokratické práva.

Chcel by som sa zastať svojho kolegu pána Ftáčnika, pretože naozaj rokovací poriadok každého parlamentu musí riešiť dilemu. Ak by sme formálno-logicky pristúpili na tú predstavu, že poslanec môže aj viackrát diskutovať k tomu istému bodu, tak by sme teoreticky mohli dôjsť aj k záveru, že zasadnutie parlamentu by mohlo trvať týždne a mesiace len preto, že niekto nechce rešpektovať určité obmedzenia. Tie obmedzenia sú dané v rokovacom poriadku. Rokovací poriadok platí a nemyslím si, že procedurálnym návrhom, ktorý v zmenenej podobe predniesol pán poslanec Ftáčnik, sa tu ohrozila demokracia. Naopak, bol veľmi ústretový, pretože predpokladal väčší priestor pre poslancov opozície ako pre poslancov koalície. Napokon, väčšiu časť rokovacieho času ste

využili vy, vážení kolegovia z opozície na to, aby ste formulovali svoje stanoviská. Myslím si, že nepolitizujeme tento problém. Ak je potrebné, ak naozaj veľmi trváte na tom, že chcete všetci šesťdesiat piati vystúpiť k tomuto vyhláseniu, sedíme tu ešte dva dni, prípadne si schválime, že budeme sedieť aj do polnoci. Som ochotný za takéto návrhy hlasovať.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Oznamoval som dvakrát, že pán podpredseda Weiss vystupuje na základe § 19, kde neplatí časový limit. Ani tak nebol oveľa dlhší ako tri minúty. Páni Prokeš, Andel, Kuzbert a Pridala.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,

ospravedlňujem sa, nesúťažím o najaktívnejšieho poslanca, ale pani poslankyni Guldanovej musím povedať, že čo sa týka mojich vystúpení, nie sú adresované von, sú to zatiaľ stále len repliky na určité dezinformácie, ktoré tu odznievajú, na nepripravenosť vystúpenia predkladateľov programového vyhlásenia vlády a jeho obhajcov. Riadne písomne som sa prihlásil do rozpravy pred týmto bodom, a preto považujem to za obmedzenie svojich práv poslanca, ak mi bude znemožnené vystúpiť. Musím konštatovať, že prácou poslanca je byť tu a pracovať tu, a nie preto, že chce ísť domov, brať druhému slovo.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Prosím, pán poslanec Andel.

Poslanec M. Anđel:

Dámy a páni,

tak ako som povedal v predchádzajúcej faktickej poznámke, to neznamená, že chcem dobehnúť Prokeša, ktorý už má jedenástu čiarku. Skutočne, o čom rozhodne tento parlament, tak bude. Pokiaľ si pamätám, keď bolo programové vyhlásenie vlády pána Mečiara, čas sa neobmedzoval. Pokiaľ bola aktualizácia, takisto nie. Ale či sa nám to, dámy a páni, páči alebo nepáči, myslím si, že v tom, čo povedal pán Weiss, má užasnú a hlbokú pravdu. Slovenská národná strana zažila byť v opozícii, zažila byť 4 mesiace v koalícii. Bohužiaľ, ako rozhodne väčšina parlamentu, tak musí byť. Snáď by sme sa mali zamyslieť nad tým, prečo sa zmenil pomer síl v parlamente. Ale myslím si, že nie ja, alebo tí ľudia, čo sedia v zadných laviciach, by sa mali nad tým zamýšľať, ale tí ľudia, ktorí sedia tu v predných laviciach. To má pán Weiss pravdu, o tom netreba diskutovať.

Ďalej, tých invectív bolo dosť, možno i z mojej strany tu niektoré odzneli. Chcel by som reagovať, tak ako sa zvykne v anglickom parlamente, na adresu pána Hrnka, že on počas 4 rokov svojho pôsobenia v parlamente Slovenskej republiky ani raz nepoužil výraz "misa šošovice" a žiaľ, ja som použil výraz "fľaša šošovice". Za každý výraz "fľaša šošovice", pán Hrnko, dávam do piacu 4 fľaše škótskej whisky a stačí mi, keď ty dáš za každý výraz "misa šošovice" dve deci tejto whisky.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Kuzbert.

Poslanec T. Kuzbert:

Ďakujem pekne, vzdávam sa práva vystúpiť, lebo s pánom Hrnkom nemienim na pôde parlamentu diskutovať.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Fridala.

Poslanec M. Fridala:

Pán predseda, v rokovacom poriadku je zhruba povedané, že poslanec má právo prihlásiť sa do diskusie písomnou prihláškou. Ako viem, za klub HZDS boli odovzdané písomné prihlášky naraz, čiže všetci, ktorí ešte čakajú na to, ich odovzdali naraz. Nevieť síce akou metódou sa tam medzi tieto prihlášky dostali ešte niektorí iní, ktorí medzitým ešte vystúpili, ale to nevadilo, nevadí ani teraz, ale vadí, keď títo riadne prihlásení poslanci sa majú vzdať svojho vystúpenia preto, že tam niekto dal medzi nich v tom čase, kedy sa odovzdali tie prihlášky, ďalšie prihlášky, ktoré boli odovzdané po nich.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Rýchle vysvetlenie: Včera viedol schôdzu pán predseda Gašparovič. Ako som dostal očíslované prihlášky, tak ich v rade beriem. Aj tí, ktorí boli poslední, videli ako som zapisoval čísla. Myslím od čísla 42 alebo 44 som zapisoval ja v poradí, ako boli podané. Len pre vašu informáciu - sme pri čísle 21 a posledná prihláška má číslo 50.

Hlásil sa pán poslanec Šárosov.

Poslanec S. Šárosov:

Pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážená Národná rada,

mám za to, že naša občianska verejnosť sa nedozvie, čo je obsahom politických dohôd, ktoré medzi sebou uzavreli pri vzniku súčasnej vládnej koalície politickej strany a hnutia, ktoré ju tvoria. /Hlasy z pléna, aby sa hovorilo k veci./ K veci, áno k veci. Potom o to viac som očakával, že v návrhu predloženého vládneho vyhlásenia bude jednoznačne a veľmi jasne definovaný štátno-politický záujem Slovenskej republiky s tým, aby sa na tejto báze zjednocovali snahy všetkých politických subjektov a štátnych orgánov pri posudzovaní, uplatňovaní a realizovaní zahranično-politických záujmov republiky, najmä to, aby akákoľvek zahranično-politická aktivita sledovala výlučne prospech Slovenskej republiky a jej občanov. Táto skutočnosť je vyvolaná okrem iného aj obavou o to, aby v rámci prípadnej reglementácie práv príslušníkov niektorých národnostných menšín sa nenarušila integrita republiky, čo najmä v tak exponovanej a citlivej geopolohy nášho štátu je zvlášť nebezpečné. Preto odporúčam, aby v návrhu programového vyhlásenia vlády bol jednoznačne a zreteľne definovaný štátnopolitický záujem Slovenskej republiky. To je všetko.

Ďakujem.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Dovolím si upozorniť, že sme teraz v štádiu rokovania, kedy musíme hlasovať o procedurálnych návrhoch a faktické pripomienky, ktorých už evidujem vyše 20, by sa mali dotýkať

predmetu, o ktorom budeme o chvíľu hlasovať. Sú tu dva procedurálne návrhy.

Pán poslanec Tarčák je ešte prihlásený s faktickou pripomienkou a potom prídu na rad procedurálne návrhy pána poslanca Ftáčnika a pána poslanca Kňazka.

Poslanec J. Tarčák:

Pán Weiss, vy ako veľký znalec práva, dokonca podpredseda legislatívy, by ste mali vedieť, že podľa článku 82 ods. 1 Národná rada zasadá stále. Argument, ktorý ste tu použili, že by sme to mali skončiť preto, že poslanci majú odísť do Tatier, pokiaľ mám informáciu, idú v približne rovnakom zastúpení - tak koalícia ako opozícia. A ďalej, ak som dostal dobrú informáciu, ani jeden nechce vystúpiť so žiadnym príspevkom na tejto konferencii. Takže nevidím najmenší dôvod, aby sme nepokračovali aj zajtra.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Kolegyne, kolegovia, keďže sme vyčerpali zásobník faktických pripomienok, konečne sa dostávame k hlasovaniu o procedurálnych návrhoch. Boli dva procedurálne návrhy pána poslanca Ftáčnika.

Prosím, budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 119 poslancov.

Pán poslanec Ftáčnik vyslovil názor, aby ešte vystúpilo z poslaneckých klubov SNS a HZDS po troch diskutéroch v rozsahu 10 minút, aby z iných klubov vystupoval len jeden rečník v rozsahu 10 minút a aby sme potom ukončili rozpravu.

Kto je za procedurálny návrh pána poslanca Ftáčnika?

Za návrh hlasovalo 76 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 40 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržali 3 poslanci.

Konštatujem, že procedurálny návrh pána poslanca Ftáčnika sme prijali.

Prosil by som predsedov klubov HZDS a SNS, aby mi eventuálne nahlásili troch, ktorí budú za ich kluby diskutovať.

Dámy a páni, druhý procedurálny návrh pána poslanca Ftáčnika bol, že dnešnú schôdzu neukončíme skôr, ako bude úplne vyčerpaný program, t. j. budeme rokovať aj po 19.00 hodine, kým úplne nevyčerpáme program mimoriadnej schôdze.

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 108 poslancov.

Kto je za procedurálny návrh pána poslanca Ftáčnika?

Za návrh hlasovalo 79 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 19 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov.

Ďakujem pekne. Tým je irelevantný procedurálny návrh pána poslanca Kňazka.

Pýtam sa predsedov poslaneckých klubov HZDS a SNS, či v zmysle diskusie, ktorú budem ďalej riadiť podľa odhlasovaného procedurálneho návrhu, potrebujú nejaký čas na to, aby určili, ktorí traja budú za SNS a HZDS diskutovať, a z iných klubov maximálne po jednom desaťminútovom vystúpení.

S faktickou pripomienkou sa hlási pán poslanec Cabaj.

Poslanec T. Cabaj:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

myslím, že žiadnu prestávku na klub nepotrebujeme. Rozhodli ste si, že to bude takým spôsobom. Len pripomínam, že za poslanecký klub HZDS a SNS sú prihlásení do diskusie pani Sudeková, pán Hanák, pán Belan, pani Novotná, pani Valčeková, pani Ťavodová, pani Mušková, páni Gandí, Korec, Kuzbert, Šárossy, Zeman, Šutovský, Letko, Zoričák, Vicen, Výboch, Bernaták, Hrbáľ, Prokeš, Anđel, Žingor, Polka, Pridala.

Vzhľadom na skutočnosť, že ste určili, že máme obmedzený limit na vystúpenie, ďakujeme veľmi pekne. /Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem za faktickú pripomienku. S faktickou pripomienkou sa hlási pán poslanec Chamula.

Poslanec I. Chamula:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

chcel by som doplniť pána kolegu Cabaja, určite na to zabudol, že považujeme tento krok za vážne porušenie demokracie v tomto parlamente.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne.

Kolegyne, kolegovia, v zmysle procedurálneho návrhu, ktorý sme si odsuhlasili, budem ďalej riadiť diskusiu tak,

že odložím písomné prihlášky a budem reagovať na zdvihnutie ruky z pléna. Tieto zdvihnutia ruky budem usmerňovať tak, aby za každý klub vystúpil maximálne jeden. Z poslaneckých klubov HZDS a SNS môžu vystúpiť po troch. Netýka sa to ostatných, ktorí môžu vystupovať na základe § 19. Takže sa pýtam, kto má záujem vystúpiť v rozprave. Hlásí sa pán poslanec Ďurana, prosím. Potom pán poslanec Hrnko.

Vážené kolegyne, kolegovia, prosím klúd v rokovacej sále. Prosím, aby sa nediskutovalo v rokovacej sále počas rokovania. Slovo má pán poslanec Ďurana za klub nezávislých poslancov - Alternatíva politického realizmu.

Poslanec J. Ďurana:

vážený pán predsedajúci,
kolegyne, kolegovia,
vážená vláda,

jedným z vážnych problémov, ktoré komplikujú prechod spoločnosti založenej na trhovom hospodárstve, je vysoká miera neusporiadanosti pozemkového vlastníctva a s ňou súvisiace ťažkosti pri preukazovaní vlastníckeho práva k pôde. Tento stav je produktom dlhšie trvajúceho historického vývoja hospodárskych, právnych a celkových spoločenských pomerov Slovenska. Súčasná situácia je zložitá nielen vo vzťahu k fyzickým osobám, ale ja k obciam, a to z dôvodu, že po zrušení samosprávnej autonómie obcí a ich vlastníckej subjektivity došlo aj k zmenám katastrálnych území a území obcí oproti pôvodnému stavu.

Túto zmenu obce pociťujú ako krivdu, a to z viacerých dôvodov. Napríklad namieta sa najmä, že územia, ktoré celé stáročia patrili určitej obci, boli pričlenené k inej obci, ktorej táto zmena napríklad vedela prinášať určité ekonomické výhody. Ide trebárs o správu daní z nehnuteľností. Viace-

ré takto dotknuté obce sa formou petícií a sťažností dožadujú zmeny hraníc na pôvodný stav. Dá sa to dokumentovať žiadosťami obcí Štrba, Važec, Východná, ale takisto aj Vaďovce v okrese Trenčín.

V tejto súvislosti sa do popredia dostáva ďalšia otázka, ktorou je otázka vlastníctva k pozemkom neznámych vlastníkov nachádzajúcich sa v katastrálnych územiach obcí. Riešením tejto otázky sa zaoberá aj koncepcia usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike, ktorú už vypracovalo ministerstvo pôdohospodárstva a ktorá bola už aj predmetom rokovania výborov tu, v parlamente. Táto uvažuje s riešením otázky prevodov vlastníckych práv k pozemkom aj v prospech obcí. Vzhľadom na aktuálnosť a význam tejto otázky odporúčam túto skutočnosť zohľadniť aj v uznesení Národnej rady, a preto odporúčam do uznesenia Národnej rady nasledovný text:

"Národná rada Slovenskej republiky odporúča vláde Slovenskej republiky pri prerokovaní organizačného zabezpečenia koncepcie usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike zohľadniť aj záujmy miest a obcí Slovenskej republiky na vlastníctvo k poľnohospodárskym a lesným pozemkom a k tomu navrhnúť zodpovedajúce legislatívne upravy."

To je všetko. Samozrejme, tento návrh odovzdám písomne.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Ďalej v rozprave vystúpi pán poslanec Hrnko, potom vystúpi pán Duka-Zólyomi.

Poslanec A. Hrnko:

Vážený pán predsedajúci,
vážený predseda vlády,
vážená snemovňa,

mám pripravený pomerne dlhý príspevok, v ktorom som sa zaoberal určitým spôsobom tým, ako sa u nás vládlo v minulosti, kde boli príčiny toho, že predchádzajúca vláda stratila moju dôveru a hlasoval som za jej odvolanie, a prečo hlasoval i poslanecký klub Národnodemokratickej strany za toto odvolanie. Nebudem už čítať tento prejav, pretože si myslím, že poslanci bývalej koalície dosť jasne dali na vedomie, že diskusia, ktorá by obsahovala fakty, ktorá by obsahovala reálnu šancu na kooperáciu koalície a opozície, je im tak cudzia, ako im bola cudzia vtedy, keď tvorili vládnu koalíciu.

Vážené dámy poslankyne, páni poslanci,

to, že nová vládna koalícia dokázala predložením vládneho vyhlásenia skutočnosť, že na Slovensku je možná aj iná, nekonfrontačná a kooperujúca politika, je výrazným potvrdením pevnosti našej slovenskej štátnosti. Nová vládna koalícia dokázala, že stále je ešte možné pokračovať v ideáloch novembra 1989, ideáloch, na základe ktorých bola etablovaná Slovenská republika 1. januára roku 1993.

Nebudem sa komplexne zaoberať predloženým vládnym vyhlásením, lebo v mnohých veciach sú tu určite kompetentnejší ľudia. Pokladám za potrebné zdôrazniť, prečo ja a moji kolegovia z národnodemokratického klubu toto vládne vyhlásenie podporíme.

Predovšetkým vládne vyhlásenie ponúka cesty, akým spôsobom vyviešť Slovenskú republiku z ideového a economic-

kého závozu, kam ju dostala predchádzajúca vláda. Verim, že i keď vláda bude mať obmedzený mandát na ich uskutočnenie, dokáže tieto opatrenia aj realizovať. Už prvé kroky novej vlády ukázali totiž, a dnešné zasadnutie parlamentu je toho tiež svedectvom, že vytvára na Slovensku pokojné ovzdušie, že nestresuje občana sústavným vyvolávaním konfrontácie a napätia, že menej hovorí a viac koná.

Osobne pokladám za najdôležitejšiu úlohu tejto vlády riešenie ekonomických problémov a v rámci toho najmä obnovenie občianskej dôvery v privatizáciu a posilňovanie právneho charakteru slovenského štátu.

Márne ohrdnutí privatizéri vládnej koalície a tichí partneri privatizujúcich spoločností dnes útočia na ministra privatizácie a spochybujú kupónovú privatizáciu. Iste, táto forma privatizácie má mnoho nedostatkov, ale jednu obrovskú prednosť. Voči našim občanom trpiacim dôsledkami transformácie je totiž najspravodlivejšia. Veď nikto iný, len oni vytvorili toto bohatstvo, a je absolútne nemorálne, aby z nejakých dôvodov boli z privatizácie vylúčení len preto, že niektorí chronickí politici "s čistými rukami" si chceli z nášho spoločného majetku naplniť či už osobné alebo stranické vrecká. Definitívny stop takejto privatizácii ich určite nepotešil, a ako včera hovoril pán Anđel, určite mal do činenia i s ich žľčovými cestami. Preto sa nečudujem, že žiadna nehoráznosť nie je pre nich tak nízka, aby sa nepokúsili spochybníť zásadovosť a nepodkupnosť nového ministra pre privatizáciu a správu národného majetku.

Druhým okruhom, ktorý by som dal do pozornosti i novej vláde, je problematika upevňovania právneho charakteru nášho štátu. Za predchádzajúce obdobie sa do značnej miery uvoľnilo dodržiavanie zákonov. Nová vláda by vo svojej činnosti mala ísť príkladom pri dodržiavaní zákonnosti a dbať o to, aby občan nebol vystavený nezákonným postupom len preto, že

nie je schopný sa svojho práva dovoliť. Sú vážne signály, že zamestnávateľia odopierajú zákonom zaručené práva svojim zamestnancom len z dôvodov vysokej nezamestnanosti. Na druhej strane aj zamestnávateľia by uvítali sprehľadnenie nielen ekonomických, ale aj pracovno-právnych vzťahov. Verím, že vláda nezabudne na tieto dôležité faktory a že i v rámci svojho obmedzeného mandátu vykoná všetko na to, aby nová vláda po voľbách prebrala tento štát v stave nezvratiteľného demokratického vývinu.

Vážené dámy,
vážení páni,

v závere môjho vystúpenia by som sa chcel dotknúť ešte jedného problému, ktorý často rezonoval vo vystúpeniach predstaviteľov bývalej koalície. Týmto momentom bolo sústavné zdôvodňovanie, že mnohé veci sa v tomto vládnom vyhlásení opakujú, ktoré boli vo vládnom vyhlásení predchádzajúcej vlády.

Vážení poslanci, dámy a páni, som presvedčený, ako mi povedal kolega Neuwirth, že príčinou toho, že orchester zle hrá, nie je partitúra. Partitúru Bacha alebo Mozarta, alebo hociktorého iného významného skladateľa, nie je treba meniť, keď hrá orchester zle, alebo hrá falošne. Vtedy treba vymeniť orchester, a to sa stalo i v našej slovenskej skutočnosti.

Ďakujem za pozornosť.
/Potiesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem. Vystúpi pan Duka-Zólyomi, potom pán poslanec Fóthy.

Poslanec Á. Duka-Zólyomi:

Pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,
vážená vláda Slovenskej republiky,

situácia, v ktorej vláda predstupuje so svojim programovým vyhlásením pred Národnú radu, je výsledkom veľmi zložitého politického, spoločenského a ekonomického vývoja mladšej Slovenskej republiky plného neistoty, protirečenia a hľadania cesty demokratickej predstavy spoločnosti, vybudovania štátnosti a ekonomickej štruktúry samostatného štátu. Vytvorenie koalíciej vlády je núdzovým riešením, ktoré by malo zabrániť tomu, aby tento štát sa úplne zrútil do beznádejného, bezvýhodiskového stavu. Autoritatívne riadenie predchádzajúcej vlády, jej konfrontačný spôsob politizovania, viedli k zvyšovaniu politického napätia a k rozkladu v rôznych sférach života spoločnosti.

Politické hnutie Spolužitie podporilo odvolanie premiéra Mečiara, a tým odstúpenie jeho vlády, pre nekompetentnosť a nekonceptnosť, a tiež preto, že nebola schopná vypracovať a realizovať potrebné rozvojové stratégie s jasne určenými prioritami. Nevytvorila sa a nerealizovala sa fungujúca parlamentná vládna koalícia, ktorá by zabezpečila vnútornú politickú stabilitu pre činnosť vlády. Politický vývoj sa stal neúnosným aj z toho dôvodu, že spôsob a metódy politickej práce, nekooperatívnosť vlády, autoritatívne metódy vládnutia a uprednostňovanie uzkych stranických záujmov pred celospoločenskými, urobili zo Slovenska vnútropoliticky nestabilného a pre zahraničie nespoľahlivého partnera. Dôsledkom toho bola malá akceptovanosť Slovenskej republiky v zahraničí, ako aj malý príliv zahraničného kapitálu do ekonomiky.

Sme si splne vedomi toho, že vládna koalícia preberá vládu za veľmi zložitých hospodárskych, sociálnych a politických podmienok a že vo všetkých oblastiach spoločenského života existujú veľké riziká úspešného zvládnutia nahromadených problémov. Tieto problémy a rizikovosť neskrýva ani predložený návrh programového vyhlásenia vlády. Upozornenie na ne považujeme za veľmi dôležité aj vo vzťahu k verejnosti, aby pochopila dôvody odvolania predošlej vlády a jasne videla problémy, ktoré táto vláda zdedila a musí sa pokúsiť riešiť.

Návrh programového vyhlásenia vlády obsahuje, samozrejme, aj zámery vlády na riešenie nahromadených problémov a má ambície iniciovať aj určité dlhodobé procesy napríklad v ekonomike, v sociálnej oblasti, v zahraničnej politike, atď., ktoré sú mimoriadne dôležité pre zvládnutie procesu transformácie ekonomiky a sociálnej sféry, ako aj zahraničnej orientácie a spolupráce Slovenska, napriek tomu, že časovo ďaleko presahujú mandát vlády a prinesú plody až v ďalšom období.

Poslanci Spolužitia podporujú program novej vlády aj z toho dôvodu, že súčasná vláda je otvorená pre dialóg s príslušníkmi národnostných menšín a prejavuje snahu začať riešiť problémy, ktoré sa v tejto oblasti nahromadili. Dokázalo sa, že v predchádzajúcom období rázne zamietnutý dialóg s predstaviteľmi maďarskej národnostnej menšiny je možný v rovine vecnej výmeny názorov. Vieme, že nedôvera, obavy a predsudky sa nedajú odstrániť z jedného dňa na druhý, že názor zjednodušeného pohľadu na pomerne zložitý problém národnostných menšín ešte stále pôsobí svojou zotrvačnosťou.

Chceme politickú stabilitu a skutočnú demokraciu? Ak áno, tak potom paralelne s ostatnými ťarchami treba aj právne postavenie menšín riešiť postupne, racionálne, k spokojnosti všetkých občanov Slovenskej republiky. Začal sa uži-

točný kladný dialóg, je obojstranná ochota nájdania obojstranne vyhovujúcich riešení. Považujeme to za sľubný začiatok politickej spolupráce s účastníkmi vládnej koalície aj do budúcnosti. Politické hnutie Spolužitie týmto svojím postojom chce deklarovat pred svojimi voličmi a občanmi Slovenskej republiky, ako aj medzinárodnou verejnosťou, že tak ako v uplynulom období je otvorené pre rozumnú spoluprácu a podporuje spoločenský pokrok v Slovenskej republike, vyžadujúci v súčasnosti urýchlenie transformácie ekonomiky a rozvoj demokracie.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

dovoľte mi, aby som na záver predložil návrh nasledovného znenia do návrhu uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky:

Národná rada Slovenskej republiky

odporúča vláde Slovenskej republiky

A. aby zlepšila spoluprácu s Maticou slovenskou a kultúrnymi zväzmi národnostných menšín s cieľom zvýšiť morálnu a finančnú starostlivosť o Slovákov, resp. príslušníkov národnostných menšín žijúcich na území, kde sa vzájomne ovplyvňuje slovenská kultúra s kultúrou národnostných menšín;

B. aby urobila potrebné kroky pre rovnomerný rozvoj školstva na zabezpečenie naplnenia práva na vzdelanie, výchovu v materinskom jazyku.

Ďakujem pekne za vašu pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Skôr ako vystúpi s ďalším diskusným príspevkom pán poslanec Fóthy, je faktická pripomienka pani poslankyňa Aibekovej a pána poslanca Kuzberta.

Poslankyňa H. Aibeková:

Ďakujem za slovo. Mňa veľmi teší vyhlásenie, ktoré mal pán poslanec Duka-Zólyomi, že cíti úctu a vzťah k tejto republike. A chcela by som ho poprosiť na póde tohto parlamentu, pretože som sa predtým niekoľkokrát zúčastnila stretnutí so zahraničnými hosťami a zahraničnými novinármi, že práve členovia parlamentu za Együttélés vystupovali takým spôsobom, že robili veľmi zlé meno tejto republike. Nechcem použiť také ostré slová, ale doslova hanili činnosť vlády a činnosť orgánov, ktoré boli legitímne zvolené v tejto republike. Tak veľmi dúfam, že s touto politikou skončili a že naozaj budú realizovať tie slová, ktoré sme si tu vypočuli, a dúfam, že ich vzťah bude k tejto republike iný ako doteraz.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Kuzbert, potom pani poslankyňa Mušková.

Poslanec T. Kuzbert:

Chcel by som spresniť niektoré veci, čo hovoril pán Duka-Zólyomi. Občania Slovenskej republiky si musia uvedomiť jednu vec, že táto vláda, slovenská vláda, je závislá práve na vašich hlasoch, na hlasoch národnostnej menšiny, čiže vy rozhodujete o osude Slovenska. Ako vy rozkážete tejto vláde,

vy patnásti poslanci, alebo koľkí ste tu, tak táto vláda bude skákať. Toto treba jasne povedať občanom Slovenskej republiky.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pani poslankyňa Mušková, potom s faktickými pripomienkami sa hlásia pán poslanec Bugár a pán Duka-Zólyomi.

Poslankyňa Ľ. Mušková:

Vážené kolegyne, kolegovia,
vážení pán predsedajúci,
členovia vlády,

chcem reagovať na predrečníka, pretože v národnostnej politike je program predložený vládou vážny a s niekoľko málo výnimkami všeobecný. Na druhej strane, ako to vyplýva napríklad z televízneho vystúpenia pána poslanca Duka-Zólyomiho, sa hovorí o veľmi konkrétnych ústupkoch presahujúcich hranice práv národnostných menšín, konkrétne maďarskej menšiny, ktorá sa ako jediná spomína v podtexte časti venovanej národnostnej politike. Predchádzajúca vláda pripravila a čiastočne realizovala spôsob písania mena a priezviska a bývalé ministerstvo vnútra pripravilo zákon o matrikách. V časti venovanej národnostnej politike sa však táto aktivita pripisuje terajšej vláde.

Otázka označovania miest a obcí je zložitá a treba pripomenúť, že riešenie, ktoré chystá vláda, by malo zodpovedať reálnemu stavu vecí. Bolo by pre slovenské spoločenstvo ťažko vysvetliteľné, keby sa za základ označovania obcí v južných regiónoch prijala zásada určujúca za podstatné názvy horlivo presadzované v maďarizačnom období po prijatí diskriminačného zákona o národnostiach v roku 1868.. Historici potvrdzujú, že tento zákon sa v praxi nikdy neuplatnil.

V tomto období sa uskutočnilo premenovanie obcí, ktoré je odzrkadlením tendencie k maďarizácii. V otázke pomenovania obcí treba hľadať riešenie, ktoré by vzalo do úvahy oprávnené požiadavky našich maďarských spoluobčanov, ale rovnako pri každom jednotlivom názve vychádzalo z objektívnej historickej analýzy.

Pán poslanec Duka-Zólyomi a ďalší maďarskí poslanci zdôraznili, že sa dosiahla dohoda s terajšou vládnuou koalíciou, s terajšou vládou, o naplnení odporúčania Rady Európy. Upozorňujem, že odporúčania neprijaté európskymi štátmi a neratifikované tak, ako sa to vyžaduje literou zákona, nemôžu byť zásadou pre riešenie otázok národnostných menšín.

Chcem upozorniť aj na rómsku národnostnú menšinu, ktorá z vládneho programu celkom vypadla, a pritom existuje Katedra rómskej kultúry v Nitre. Vláda Vladimíra Mečiara pomohla zriadiť divadlo v Košiciach Romatan. Pripravovali sa projekty vzdelávania Rómov a európske orgány prisľúbili pomoc pri riešení bytovej výstavby rómskeho obyvateľstva.

Aktívne a čulé styky sa vyvinuli aj s nemeckou národnostnou menšinou, ani o nich sa vo vládnom programe nič nehovorí.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pani poslankyňa, ešte tridsať sekúnd.

Poslankyňa Ľ. Mušková:

Záverom - predchádzajúca vláda pine rešpektovala individuálne práva národnostných menšín. Chcem veriť, že pre dočasné ciele sa terajšia dočasná vláda neprepožičia na prisudzovanie nadpráv presahujúcich úroveň európskych noriem vo vzťahu k národnostným menšinám.

Rada by som ešte upozornila na predvčerajší monitoring, na informáciu, kde pán Miklós Duray, keď sa vrátil z Paríža, doslovne povedal: "Naše problémy sa pokúšame riešiť nie spochybňovaním štátnych hraníc, ale v rámci štátnych hraníc, no uskutočnením úplného územného sebaurčenia." Opakujem, dámy a páni, uskutočnením úplného územného sebaurčenia. Zamyslime sa nad týmito slovami, zamyslime sa nad Slováckmi žijúcimi v tomto teritóriu a zamyslime sa nad tým, o čo sa tu hrá, čo sa tu požaduje. Vláda, ktorá má predovšetkým pripraviť nové voľby, by nemala prekračovať hranice svojich právomocí a nemala by Slovensku vnucovať nezvratné alebo ťažko zvrátne riešenia. To by mal byť jej najvyšší princíp.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Pán poslanec Bugár, pán Duka-Zólyomi. Nie som si istý, či som nezmenil poradie.

Poslanec V. Bugár:

Ďakujem pekne, pán predsedajúci.

Páni poslanci z bývalej vládnej koalície, vy ste nás obviňovali z pozície vlády, vy nás obviňujete teraz, keď ste v opozícii. Láskavo vás prosím, nerobte predčasné uzávery. My sme hľadali aj vtedy možnosť otvorenia, možnosť začatia dialógu, to ste odmietli. Hľadali sme teraz, bolo nám to ponúknuté. Tak ešte raz vás prosím, nehovorte o výsledkoch, keď ešte ani nepoznáte vôbec začiatok tejto cesty.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Duka-Zólyomi.

Poslanec Á. Duka-Zólyomi:

Vážená Národná rada,

vlastne som nechcel reagovať na to, čo vlastne povedala pani Albeková, ale na úvod jednu vetu. Aby sme nepomýli slovenský národ vládou a vládnúcim hnutím - to sú dve veci. Treba nad tým porozmýšľať.

Čo sa týka tých štrnásť hlasov, prosím vás, prečo chce pán Kuzbert vsugerovať verejnosti to, že je tu 14 poslancov, ktorí môžu vydierať, môžu rozhodovať o osude Slovenska? Prvá vec: sme tiež občania Slovenskej republiky. Druhá vec: my za to nemôžeme, že HZDS sa rozpadlo na niekoľko kusov a nedokázali udržať svoju silu v tomto parlamente. A čo sa týka vystúpenia pani kolegyne Muškovej, prosím vás pekne, práve pre tento tón, pre tento štýl a pre takýto postoj sme nemohli viesť dialóg s bývalou vládou.

Ďakujem vám pekne.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Chamula, potom pán Kuzbert a pán Dobos.

Poslanec I. Chamula:

Vážení pán predsedajúci,

kolegyne, kolegovia,

len v krátkosti by som reagoval na to, čo tu bolo povedané. Po prvé - myslím si, že akonáhle niekto chce alebo uvádza argumenty, ako je to na juhu Slovenska, na zmiešanom území, v tom momente niektorí poslanci alebo niektorí pred-

stavitelia maďarských strán sa ohradzujú tým, že nemôžu nájsť dialóg. To je po prvé.

Po druhé - chcem sa poďakovať pánu poslancovi Zólyomi-mu, že po prvýkrát som na pôde tohto parlamentu počul slovo o lojalite k tomuto štátu. Ale chcel by som ho veľmi pekne poprosiť, aby to, čo tu povedal, snažil sa deklarovať aj na úrovni mestských zastupiteľstiev, poslancov mestských a obecných zastupiteľstiev na zmiešanom území, ako aj pri-mátorov týchto zastupiteľstiev, pretože veľmi dobre vieme, aká je situácia v týchto zastupiteľstvách.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Kuzbert, potom pán poslanec Dobos, potom na základe § 19 pán podpredseda Weiss.

Poslanec T. Kuzbert:

Vážený pán Duka-Zólyomi, ja som nepoužil slovo vydierať, ale beriem to vaše stanovisko.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Pán poslanec Dobos.

Poslanec L. Dobos:

Vážená Slovenská národná rada,

v programovom vyhlásení vlády si cením ľudský faktor. Je tam kľúčový pojem konsenz. Myslím si, že to je podstatný prínos, to je iná filozofia politiky, novej politiky. Myslím si, že jediná cesta pre túto republiku skutočne je konsenz

v politike, aj v národnostnej, aj v celej. Základom novej slovenskej demokracie je konsenz. Myslím si, že táto cesta je schodná pre nás aj pre celú túto republiku. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černak:

Ďakujem. Na základe § 19 vystúpi pán podpredseda Weiss.

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené dámy,
vážení páni,

doterajšia rozprava k programovému vyhláseniu bola zaujímavým svedectvom nielen o stave slovenskej spoločnosti, jej hospodárstva a ekonomiky, ale aj svedectvom o úrovni a vývojových tendenciách slovenskej politiky, ktorej sme my, tu sediaci, hlavnými reprezentantmi. Bola aj svedectvom našej schopnosti, schopnosti nielen koalície na jednej strane a opozície na druhej strane, ale aj poslaneckých klubov a jednotlivých vystupujúcich poslancov vnímať a riešiť politické problémy z hľadiska občana, jeho problémov a trápení, z hľadiska ďalšieho smerovania našej štátnosti najmä čo sa týka vývoja demokracie, z hľadiska vytvárania podmienok pre konkurencieschopnosť nášho hospodárstva a pre jeho integráciu do Európskej únie.

Novinári a občania si mohli urobiť sami obraz o tom, kto ako a za čo vystupoval, a preto nechcem komentovať jednotlivé vystúpenia svojich kolegov. K niektorým momentom, ktoré sprevádzali takmer všetky vstúpenia kolegov a kolegýň z opozície, sa však predsa len chcem vrátiť.

Dámy a páni, v rozprave sa viackrát objavil názor o akejsi neoprávnenosti výmeny vlády, ba dokonca sa opäť objavilo, ak ma pamäť neklame, aj slovo prevrat. Kolegyne

a kolegovia, zosumarizujme si celkom pokojne fakty. Hnutie za demokratické Slovensko a Slovenská národná strana, ktoré tvorili vládu, mali v júli 1992 v parlamente 88 mandátov. Odvtedy opustila klub HZDS takmer štvrtina poslancov a klub Slovenskej národnej strany tretina poslancov. Za toto nemožno viniť vtedajšiu opozíciu, ani novinárov, pretože strany opozícia sa jednoducho nerozpadli.

Neviem, prečo si niektorí kolegovia terajšej opozície myslia, že bolo povinnosťou napríklad Strany demokratickej ľavice, aby nahradila výpadok štvrtiny poslancov HZDS a tretiny poslancov Slovenskej národnej strany svojimi hlasmi. Nemali sme k tomu ani programové ani politické dôvody. Neviem prečo niektorých kolegov uráža, že stratili väčšinu a v súlade s ústavou jednu vládu jednoducho vymenila druhá vláda. Je to v súlade s pravidlami parlamentnej demokracie, tak to prijalo aj zahraničie a tak to prijala aj väčšina slovenskej verejnosti. Okrem toho, dámy a páni, parlament reprezentuje hlasy všetkých voličov, nie iba voličov jedného hnutia. Žiadnej opozícii nikto nemôže vyčítať, že sa usiluje zmeniť pomer síl. Právo vládnuť nie je dané jednoducho bez podmienok. Predchádzajúca opozícia navyše jasne vyjadrila vôľu zorganizovať predčasné voľby. Tu sme sa o týchto predčasných voľbách jednomyselne dohodli.

Patrí k umeniu politiky udržať si v parlamente väčšinu. Politická koncepcia Hnutia za demokratické Slovensko podporu v parlamente jednoducho stratila. Prečo by ďalšie strany mali udržiavať pri živote to, čo nebolo ich programom a čo nezodpovedalo ich štýlu politiky, čo nezodpovedalo ich predstavám o demokracii, politickej kultúre a spôsoboch obhajoby národno-štátnych záujmov? Prečo nám vyčítate, kolegyne a kolegovia, že sme nepodporili vaše politické programy a metódy, ale chceme uplatniť svoje?

Dovolím si vysloviť názor, že príčiny, prečo bývalá vláda stratila väčšinu, sa skrývajú aj v tom, ako časť dnešnej opozície vystupovala a vystupuje voči programovému vyhláseniu novej vlády tu, v parlamente. Tak ako treba vedieť vládnuť a nestratiť väčšinu, treba vedieť aj oponovať. Veľmi si vážim tých kolegov z opozície, ktorí nevyčítali, neurážali sa, neurážali ani členov novej vlády a koalíčných poslancov, ale pokúšali sa analyzovať a klást' vecné otázky a dávať návrh. Lebo každá vláda potrebuje opozíciu. Aj táto vláda potrebuje opozíciu. /Potlesk./

Mal som však pocit, kolegyne a kolegovia, že takýchto opozičných vystúpení nebola väčšina. Mrzia ma všetky urážky, invektívy, osobné napádania, ktoré tu odzneli na jednej aj na druhej strane. Jedna vec ma však teší, že zdržanlivé, kultivované a vecné stanoviská majú v tomto parlamente, ale aj vo verejnosti čoraz zrejmejšie väčšiu podporu, než vystúpenia agresívne, militantné, žľčovité, poznamenané zlosťou a pocitom porážky. Už je to v živote tak, že útočnosť, agresivita, netolerantnosť a sebaútočnosť sú známkou zníženej sebadôvery a niekedy aj zmenšenej sebaúcty. Niekedy mám pocit, že to, čo sa vydáva za politický program alebo politické zoskupenie, je len zoskupenie niekoľkých útočných pováh, že za vyhlasovanými politickými hodnotami sú len osobné záujmy. A to je, kolegyne a kolegovia, na dlhodobý úspech v politike predsa len trochu málo.

Dovoľte mi vyjadriť názor, že zmena vlády bola nevyhnutná. Odhalila skutočný stav vecí a hĺbku problémov v našej spoločnosti i v našej politike. Priniesla nové chápanie politiky i novú energiu. Nevieam, prečo sa tejto vláde dostalo včera a dnes toľko výčítiek za to, že chce udržať kontinuitu tam, kde je to možné, a prečo ju niektorí obviňujú, že chce nielen opravovať cesty, ktoré sama navytíkla, ale že chce položiť aj základy pre cesty nové. Nevieam, prečo tejto vláde sa podsúva, že vznikla iba kvôli privatizácií. Veď

jasne povedala, že chce v súlade s novým zákonom privatizáciu zbaviť podozrievania, dať ju pod kontrolu parlamentu a verejnosti a poskytnúť v privatizácii šancu aj tým, ktorí nemajú majetok. Ak by som chcel byť zlomyseľný, aj ja by som mohol argumentovať, že ľútosť nad tým, že došlo k zmene pomeru síl v tomto parlamente je daná iba ľútosťou, že už sa nebude môcť privatizovať tak, ako sa privatizovalo na sklonku existencie bývalej vlády. Ale nemyslím si, že toto je dôležité.

Výskumy verejnej mienky, vážené kolegyně a vážení kolegovia, opakovane ukazovali, že naši občania si želali predovšetkým odbornosť a schopnosť spolupráce. Som presvedčený, že táto vláda je ústretovým krokom voči tomuto želanu občanov. Strana demokratickej ľavice sa v každom prípade usilovala dať do vlády odborníkov a je pripravená v tejto vláde spolupracovať aj s partnermi, od ktorých ju niekedy v niektorých veciach odlišujú rôzne politické pohľady a rôzne programové názory. Chceme stavať na tom, čo nás spája a nie na tom, čo nás rozdeľuje. Všetci sa to potrebujeme naučiť. To, že vo volebnom zápase budeme konkurenti, neznamená, že sa musíme na život a na smrť nenávidieť. Nenávisť a vyhľadávania nepriateľa sme už zažili dosť v predchádzajúcich dvoch totalitných režimoch, ale aj po prevrate, a treba povedať, že i po rozdelení federácie.

Áno, kolegyně a kolegovia, môžeme si stále niečo vyčítať. Môžeme hľadať dôvody, aby sme si ani ruku nepodali, alebo dokonca, aby sme sa ani len nepozdravili. Môžeme sa stále deliť na dobrých a zlých Slovákov. Môžeme hovoriť napríklad to, že iba jedny noviny na Slovensku sú proslovenské, alebo potom treba povedať, že podľa pravidiel formálnej logiky takéto tvrdenie znamená, že všetky ostatné noviny by sme museli vyhlásiť za protislovenské. A to je trochu trúfale.

Môžeme znovu a znovu občanov slovenskej národnosti stavať proti občanom maďarskej, českej, ukrajinskej, rusínskej národnosti, proti Rómom alebo neopak. Ale pýtam sa, kam takýmto spôsobom dôjdeme? Môžeme znovu a znovu siahnuť po vzájomných urážkach. Môžeme byť militantní a neznášanliví. Len neviem, kam sa tak dostaneme a či práve nenávisť, ukrivdenosť, sústavné útoky a vybavovania si účtov je to, čo od nás dnes občania očakávajú.

Za klub poslancov Strany demokratickej ľavice môžem povedať, že odvolanie bývalej vlády sme nechápali ako akt pomsty, a že necítíme potrebu nikomu nič vracať. Opakujem, sme pripravení na ostré vecné výmeny názorov s každým, aj s terajšou opozíciou, ale nenecháme sa vyprovokovať útokom na kolegov poslancov.

Túto vládu chápeme ako pokus prekonať politiku rozdeľovania a výlučnosti, pokus prekonať takúto politiku politikou spolupráce. Chápeme ju ako pokus o národné a politické zmierenie v praxi. Práve preto, že sme proti politike založenej na vytváraní obrazu nepriateľa, vstúpili sme do tejto vlády. Práve preto, že chceme robiť politiku založenú na serióznych, vecných argumentoch a na spájaní síl, politiku zameranú aj na horizont dlhší ako je október 1994, podporíme programové vyhlásenie tejto vlády, pričom budeme dbať, aby sa nevyhnutné transformačné zmeny, ktoré táto vláda bude presadzovať, nedotkli sociálne najslabších vrstiev obyvateľstva. Práve preto, že občanom, aj susedným krajinám chceme ukázať demokratickú politickú kultúru, budeme v tejto vláde aj v parlamente korektne spolupracovať. To pokladáme za lepši príspevok pre Slovensko, pre budovanie slovenskej štátnosti, ako silné reči o Slovensku.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem vám pekne. S faktickými poznámkami sa hlási 5 poslancov. Prvá bola pani poslankyňa Tóthová.

Poslankyňa K. Tóthová:

Vážený pán predsedajúci,
vážený parlament,

ak môžem vyjadriť svoj osobný pocit, chcem povedať, že v mnohom, čo pán podpredseda Národnej rady tu povedal, s ním v plnom rozsahu súhlasím. Sú tam mnohé myšlienky mne aj mnohým poslancom tohto parlamentu blízke a myslím, že väčšina poslancov, ak nie všetci poslanci, s niektorými skutočne vysoko kultivovanými závermi a námetmi by sme mali súhlasiť. Ja však mám potom jeden pocit, a to je taký neprijemný pocit a viac aj otázka. Je úplne diametrálne vystúpenie pána podpredsedu Národnej rady a predsedu vlády Slovenskej republiky. Mám pocit, že asi úvodný prejav pána predsedu vlády nebol konzultovaný s poslaneckým klubom SDĽ.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Faktické pripomenky som zapísal v poradí: páni Prokeš, Kuzbert, Masiar a Hrbáľ a pani Ťavodová.

Prosím, pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,

tiež by som sa veľmi rád poďakoval pánu podpredsedovi Národnej rady za jeho prejav. Škoda - pripájam sa k pani poslankyni, ktorá hovorila predou mnou, že v podobnom duchu nebolo ladené úvodné slovo premiéra vlády. Len o jedno ho prosím, aby svoj výrok, že nepociťujú potrebu niekomu niečo vracať, nevzťahoval aj na majetok komunistickej strany.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Kuzbert.

Poslanec T. Kuzbert:

Tiež v plnej miere súhlasím s hodnotením prejavu pána podpredsedu pani profesorkou Tóthovou, ale chcel by som doplniť alebo spresniť: Pán podpredseda, ja si myslím, že ten konfrontačný tón nasadil práve prvý, ktorý vystúpil na tejto schôdzi, a to bol pán predseda vlády.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Pán poslanec Masiar.

Poslanec D. Masiar:

Dovoľte mi, aby som sa veľmi v krátkosti vrátil k vy-
stúpeniu pána poslanca Bugára. Ja si ho veľmi vážim, a on sa určite pamatá na to, že boli rokovania s Maďarským kresťansko-demokratickým hnutím raz, ale treba si uvedomiť jednu vec. Vtedy za národnostnú politiku bol zodpovedný pod-
predseda vlády pán Roman Kováč, ktorý bol zároveň predsedom Rady HZDS. Treba sa jeho spýtať, prečo sa znova neuskutočni-

lo ďalšie rokovanie s maďarskými politickými stranami. Dnes nám je už jasné, že vtedy nemal záujem na tom, aby sa vytvoril nejaký konsenz. A práve preto, že v tejto vláde sedia určité osoby z nášho hnutia, voči ktorým mám osobné výhrady, prehlasujem, že budem hlasovať proti programovému vyhláseniu tejto vlády.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Prosím, pán poslanec Hrbáľ, potom pani poslankyňa Favodová, pán poslanec Výboch.

Poslanec J. Hrbáľ:

Vážené dámy a páni,

dovoľte mi, aby som predniesol prakticky technické pripomienky k spoločnej správe. Týkajú sa dvoch bodov. Týkajú sa programového vyhlásenia na úseku poľnohospodárstva - to je jedna, a druhá úseku lesného hospodárstva.

Predseda Národnej rady obdržal od Slovenskej poľnohospodárskej a lesníckej komory stanovisko k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky. Chcem ubezpečiť ústredného riaditeľa tejto komory, že jeho stanovisko som si osvojil, ale nakoľko mám len technickú pripomienku, nebudem ho tu čítať, ale je to pripravené, dám to zapracovať pánu spravodajcovi do spoločnej správy.

Druhá pripomienka sa týka lesného hospodárstva. V programovom vyhlásení vlády sa totiž o lesoch píše iba toľko, že v nadväznosti na transformáciu chystáme nové organizačné usporiadanie lesníctva. Pokračovať bude realizácia programu озdravných opatrení v lesoch poškodených imísiami s využi-

tím domácich i zahraničných finančných zdrojov. Chcem podotknúť, že s tou prvou časťou, s prvou vetou možno súhlasiť, ale k tej druhej upozorňujem vládu a príslušné ministerstvo, že tento štát pravdepodobne ešte dlho nebude mať na to, aby mohol odstraňovať následky imisií, pokiaľ tieto nepoklesnú. Pokiaľ poklesnú, to bude iná vec, kontaminácia pôdy sa zníži, zníži sa imisný spád, potom to bude možné. Zatiaľ to možné, podľa mňa, nie je. Je to plytvanie peniazmi.

Okrem toho finančné pôžičky od Svetovej banky v sume 90 miliónov korún by sa mohli zväčšiť na 180 miliónov korún, keby sme ich mali čím splatiť. Postavili by sme cesty, lanovky, a potom by si to vytiahli od nás v dreve. To by bola devastácia a drancovanie našich lesov.

K spoločnej správe chcem povedať toľko, že vo výbore sme prijali tri závažné body do uznesenia, ktoré by som vás prosil, aby ste podporili tak, ako aj tie poľnohospodárske. A chcem ich teraz tu, z tejto pozície opraviť. Ide o doplnenie bodu h/ slovami "a zmenené vlastnícke vzťahy". Ďalej bod i/ navrhujem nahradiť iným bodom, pretože tento je tak široko koncipovaný, že jednoducho sa z toho nevie, čo tam je. Mój návrh nenašiel pochopenie vo výbore, a preto ho prednášam tu. Nebudem ho čítať, prečíta ho potom pán spoločný spravodajca, nakoľko som už prekročil limit.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR J. Černák:

Ďakujem. Pani poslankyňa Favodová sa vzdáva faktickej poznámky. Pán poslanec Výboch - faktická poznámka.

Prosím ctené plénum, aby venovalo pozornosť rečníkom.

Poslanec I. Výboch:

Vážený predsedajúci,
vážená vláda,
kolegyne, kolegovia,
milí hostia,

pán podpredseda Weiss ma vyprovokoval, aby som aj ja vystúpil s faktickou poznámkou. Tiež nemám rád konfrontačné tóny, a ešte iný ako konfrontačný tón, okrem kuloárových rečí, nikto nepočul.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky v časti zahraničná politika vychádza z programového vyhlásenia predošlej vlády. Terajšia vláda širokej koalície preberá tento program a proklamuje jeho kontinuálnu realizáciu, čo svedčí o tom, že zahraničná politika bola správne vytýčená po vzniku samostatného štátu. Ťažisko Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky v časti zahraničná politika je na zapojení Slovenska do politických, ekonomických a bezpečnostných štruktúr. Sú to tie východiská a priority, ktoré boli schválené týmto parlamentom v koncepcii programového vyhlásenia vlády pána Mečiara.

Správnosť koncepcie zahraničnej politiky potvrdila 26. schôdza tejto Národnej rady Slovenskej republiky, keď väčšinou hlasov poslanci odsúhlasili analytickú správu k zahranično-politickým otázkam prednesenú terajším pánom premiérom, vtedy vo funkcii ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky. V Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky vo vzťahu k otázkam integrácie Slovenska do politických, ekonomických a bezpečnostných štruktúr chýbajú konkrétne kroky a postupy. Táto časť Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky v predloženej podobe je len deklaratívna a proklamačná.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky malo venovať väčšiu pozornosť zviditeľňovaniu Slovenska. Zahraničná politika Slovenska by mala byť jednotná, koordinovanejšia a ofenzívnejšia, čo je podmienené i kvalitným obsadením titulárov v jednotlivých zastupiteľských úradoch a lepšou koordináciou slovenskej diplomacie rezortom ministerstva zahraničných vecí a hospodárskymi rezortmi.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Ďalej je prihlásený do rozpravy pán poslanec Fóthy, ale ešte sa hlási pán Prokeš s faktickou pripomienkou.

Poslanec J. Prokeš:

Na margo môjho predrečníka - bohužiaľ, musím konštatovať, že v programovom vyhlásení v kapitole zahraničná politika sa objavilo niečo, čo nie je celkom jasne definované, a na včerajšie vystúpenie pána premiéra, keď hovoril o Pakte stability v televízii, musím konštatovať, že zrejme si to s niečím poplietol.

A nie som si taký celkom istý, či je v záujme Slovenskej republiky, aby rokovania o postavení menšín boli predmetom bilaterálnych rokovaní so susednými štátmi, a ešte navyše pod kuratelou niekoho iného. Bohužiaľ, musím konštatovať, že Pakt stability nie je Paktom stability Európy, ale je našitý len na krajiny strednej a stredovýchodnej Európy, ale tá istá Európska únia, ktorá nám ho chce implementovať, ho odmieta použiť sama na sebe.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Ďalej v rozprave vystúpi pán poslanec Fóthy.

Poslanec J. Fóthy:

Vážená Národná rada Slovenskej republiky,
vážený pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážený pán premiér,
dámy a páni,

programové vyhlásenie vlády poskytuje všeobecnú a stručnú analýzu súčasného stavu politickej, hospodárskej, ale aj sociálnej sféry Slovenskej republiky, a takisto robí prierez predsaavzatí nového vládneho kabinetu. Napriek katastrofálna zlej situácii v každom rezorte aj za krátke polročné obdobie svojho pôsobenia vlády naznačuje možné cesty riešenia najdôležitejších problémov našej spoločnosti, a to aj neobvyklým konkrétnym určením priorít vo svojej legislatívnej činnosti. Považujeme za veľmi dôležité odhodlanie vlády novelizovať Trestný zákon a Trestný poriadok, ktoré by mohli zvýšiť účinnosť boja proti trestným činom novej generácie. Občania takisto budú kvitovať návrh už dlho spomínaného a pre čistotu verejného života tak prepotrebného zákona o zamedzení rozporu záujmov pri výkone funkcií ústavných činiteľov a vyšších štátnych funkcionárov.

Už aj vzhľadom na blízkosť termínu parlamentných volieb je nutné sprehľadniť záujmy a ciele nielen vlády, ale aj všetkých parlamentných strán. Práve preto prisudzujeme veľkú dôležitosť aj urýchlenému odhaleniu a potrestaniu porušenia zákonov pri privatizácii. Vláda pána Mečlara síce vo svojom programovom vyhlásení si stanovila úlohu - citujem: "Pri dôvodnom podozrení z porušenia zákonnosti vláda sa zasadí za previerku doterajšieho priebehu privatizácie." Koniec citá-

tu. Predošlá vláda teda buď nezistila porušenie zákona, alebo jednoducho si toto svoje predsavzatie nespĺnila. Očakávame, že nová vláda tvrdo, nekompromisne, ale spravodlivo bude riešiť evidentné porušenie zákonov, aj napriek tomu, že to vo svojom vyhlásení nemá zakotvené.

Programové vyhlásenie odráža inú dimenziu vládnej politiky, ktorá je charakterizovaná hľadáním možnej celospoločenskej dohody, začatím dialógu s predstaviteľmi národnostných menšín a robiť aj také rozhodnutia, ktoré na začiatku budú nepopulárne. Snaha hľadať konsenzus sa odzrkadľuje aj v takých rezortoch, ako je zdravotníctvo a školstvo, v ktorých dlhodobé oddialenie riešenia akútnych problémov a zlé mocenské zasahovanie zapríčinili kolapsovú situáciu. Avizovaná ústretovosť v oblasti kultúry je očakávaným naplnením lítery Ústavy Slovenskej republiky, a to v článku 34 odsek 2 písm. c - citujem: "menšiny majú právo sa zúčastňovať na riešení vecí týkajúcich sa národnostných a etnických skupín". Koniec citátu.

Taktiež vítame zámer vlády konečne sprehľadniť finančné toky pre národnostné menšiny, aby tie neslúžili na účelovú demonštráciu starostlivosti vlády o svoje menšiny.

Deklarovanie splnenia odporúčaní Rady Európy je určite pozitívnym signálom pre všetky medzinárodné inštitúcie, a pevne veríme, že dôjde aj k ich skutočnému splneniu. Vzhľadom na trvajúcu požiadavku Združenia miest a obcí Slovenskej republiky, aj na skutočnosť, že vo svojom programovom vyhlásení vláda pána Mečiara si dala za úlohu ratifikovať Európsku chartu miestnych samospráv, očakávame, že v otázkach medzinárodných dokumentov nová vláda bude chcieť udržať aspoň tú úroveň predsavzatí, ako jej predchodca. Súčasne však upozorňujeme vládu, že len dodržiavanie medzinárodných dokumentov presvedčí našich zahraničných partnerov o skutočných úmysloch vlády.

Vláda pána Moravčíka dostala historickú príležitosť zapísať do novodobých dejín Slovenskej republiky dátum svojho vymenovania ako začiatok obdobia v histórii mladého štátu, pre ktorý je charakteristická nekonfrontačná politika, z ktorej sa navždy vytrati neustále hľadanie nepriateľa. Túto šancu je možné využiť len rozhodnými krokmi a postupným naplnením cieľov programového vyhlásenia. V tomto duchu budú poslanci MKDH podporovať každý návrh vlády, ktorý bude v prospech občanov Slovenskej republiky.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Evidujem jednu faktickú pripomienku. Skôr ako udelím slovo pánu poslancovi Feketemu, dovoďte mi, prosím, technický oznam, aby ste spokojne sedeli. Kancelária vzhľadom na procedurálny priebeh rokovania, ktorý sme si odhlasovali, zariadila odlet lietadla do Košíc zajtra ráno. Odlet lietadla do Košíc a na Sliac bude o pol ôsmej. Odlet lietadla do Popradu bude o pol desiatej. Doprava na letisko je individuálna. Pripomínam, že je to autobus mestskej hromadnej dopravy číslo 24.

Prosím, pán poslanec Fekete - faktická pripomienka.

Poslanec J. Fekete:

Pýtam sa skutočne v dobrej viere: Dobré som to počul? Pán Fóthy sa možno pomýlil, ale povedal, že treba novelizovať Trestný poriadok - a potom tam ešte pár slov - novej generácie. Čo sa pod tým myslelo? Áno je to tak, to si treba vypočúť - novej generácie.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Pýtam sa, či má ešte niekto záujem vystúpiť v rozprave. S faktickou poznámkou pán poslanec Bugár.

Poslanec V. Bugár:

Pán poslanec Fekete, pán Fóthy mal na mysli trestné činy novej generácie. To ste asi zle počúvali.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Ešte je nejaká faktická pripomienka? Pýtam sa, či má ešte niekto záujem vystúpiť v rozprave.

/Nikto./

Vážené kolegyně, kolegovia, keďže nikto už nemá záujem vystúpiť v rozprave k tomuto bodu, vyhlasujem rozpravu za ukončenú.

Pýtam sa či má záujem v záverečnom slove vystúpiť pán premiér. Áno, udeľujem záverečné slovo pánu premiérovi Moravčíkovi.

Predseda vlády SR J. Moravčík:

Vážený pán predsedajúci,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

ďakujem všetkým, ktorí zostali v tejto sieni, berieme to ako výraz súcitu s vládou, ktorá má strašne málo času, ktorá tento čas potrebuje na to, aby mohla plniť svoje pred-savzatia. Z tohto hľadiska sme veľmi radi, že budeme môcť čo najskôr, samozrejme, za predpokladu, ak dostaneme od vás

dôveru, pristúpiť k činom. Vzhľadom na to, že máme málo času, že všetci máme málo času, dovoľte mi, aby som bol v svojom záverečnom vystúpení veľmi stručný. Chcel by som všeobecne povedať niečo k diskusií a potom povedať niekoľko slov k niektorým otázkam, ktoré boli otvorené.

Diskusia je veľmi potrebná a veľmi zdravá za predpokladu, že je vecná. Z tohto hľadiska oceňujem všetky vecné pripomienky, ktoré sme obdržali, ktoré boli tu prednesené a ktoré sa vyjadrovali k jednotlivým oblastiam programového vyhlásenia vlády. Myslím, si, mám taký pocit, môžeme o tom vnútorne polemizovať, že všetky vecné pripomienky členovia vlády zodpovedali, to znamená, že programové vyhlásenie vlády z hľadiska jeho vecného obsahu možno akceptovať. Nikto nepredniesol názor, ktorý by vecnú stránku programového vyhlásenia vyvracal, ktorý by vecnú náplň, obsah programového vyhlásenia, jeho opodstatnenie, spochybnil.

Dovoľte vyjadriť sa k niektorým veciam, tak ako som uviedol. Jedna všeobecná problematika, ktorá sa tu pertraktovala viackrát, je otázka kontinuity moci. Myslím si, že striedanie vlád je v parlamentarizme celkom prirodzené. Je to v súlade s duchom parlamentarizmu. Parlament resp. vláda sa musí trvale usilovať o to, aby mala podporu v parlamente. Keď ju stráca, je celkom prirodzené, že musí byť zostavená nová vláda, ktorá bude potom pokračovať vo výkone moci a ktorá sa bude usilovať o nastolenie dôvery medzi vládou a parlamentom.

Pre kontinuitu moci je však dôležité uvedomiť si ešte niekoľko skutočností. Aj o tom bola viackrát reč. Kontinuita moci predpokladá, že si uvedomíme, že štátny aparát, ktorý pôsobí v štáte, nie je vlastníkom vlády, nie je vo vlastníctve vlády. Štátny aparát predstavuje intelektuálny potenciál, ktorý patrí tomuto národu, ktorý patrí všetkým občanom, ktorí žijú na území tohoto štátu. To znamená, že aj to,

čo tento aparát vytvorí, si treba uctiť a treba pokračovať v tom, v čom je hodnota tohoto diela. Z tohoto hľadiska treba posudzovať aj materiály, ktoré bude predkladať táto vláda. S mnohými materiálmi sa stotožnila, pretože to, čo je v týchto materiáloch, predstavuje intelektuálny potenciál práve tohoto štátneho aparátu, o ktorom som hovoril. Bolo by veľmi nesprávne, keby sme štátny aparát v takýchto súvislostiach spolitizovali. Treba vytvoriť zákonné podmienky pre to, aby sa tak nestalo. Vláda predloží návrhy zákonov, aby sa nemohlo so štátnym aparátom manipulovať pri každej zmene vlády.

Ďalej považujem za potrebné reagovať na vystúpenie pána poslanca Cabaja. Považujem za potrebné reagovať na jeho vystúpenie predovšetkým preto, aby som v tejto veľmi citlivej otázke uviedol veci na prvú mieru. Pán poslanec Cabaj sa zaoberal materiálom, ktorý nepatrí medzi oficiálne dokumenty ministerstva zahraničných vecí. Ide o podkladové materiály, aby som pripomenul, ktoré boli pripravené pre prezidenta republiky v súvislosti s jeho návštevou Svätej stolice vo Vatikáne. Skutočne sa stalo nedopatrením, že z archívneho materiálu bol vybraný dokument a mechanicky zaradený do týchto podkladov. Okamžite ako sa stala chyba, fakt je, že sa stala, bola napravená, bola urobená náprava, tento dokument bol vymenený, boli urobené personálne postihy a boli prijaté opatrenia, aby sa takáto situácia neopakovala. Prosil by som, aby ste túto skutočnosť zobrali do úvahy. A ak by ste chceli posudzovať moje stanoviská, pokiaľ ide o cirkevné záležitosti, treba sa pozrieť do tých dokumentov, ktoré boli oficiálne potvrdené a akceptované aj v rámci ministerstva zahraničných vecí.

Stručne k národnostnej politike: Tu by som si dovoľil uviesť iba jednu skutočnosť, ktorú chcem zdôrazniť. Slovensko je domovinou občanov slovenskej národnosti, slovenského národa, ale je domovinou aj príslušníkov, občanov inej et-

nickej príslušnosti. Toto musíme brať na zreteľ vždy, keď sa vyjadrujeme k otázkam národnostnej menšiny. Myslím si, že v plnej miere túto skutočnosť berie na vedomie a premyšľava táto vláda aj do návrhu programového vyhlásenia. Ide o to, aby Slovensko bolo domovinou, vlasťou všetkých tých, ktorí na území Slovenska žijú.

Pakt stability je dokument, ktorý je dlhšie pripravovaný. Je to ešte zatiaľ neukončený dokument, a opakujem iba to, čo je vyjadrené v programovom vyhlásení, poskytuje aj slovenskej vláde šancu, aby na európskom fóre prezentovala svoje záujmy a všetky šance na to, aby tieto záujmy obhájila. Ak by sme stroho odmietli Pakt stability bez toho, že by sme o ňom boli schopní a ochotní diskutovať, vyčleníme sa z európskych integračných procesov. To by som prosil, keby ste všetci tí, ktorí sa zaoberajú Paktom stability, zobrali do úvahy.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

vláda za predpokladu, že dostane od vás dôveru, o ktorú sa uchádza, sa zameria predovšetkým na realizovanie týchto programových záverov. Dovoľte, aby som ich stručne vyjadril:

- urýchliť transformačný proces v ekonomickej a sociálnej oblasti,

- vytvoríť priaznivé prostredie pre investičnú činnosť domácich a zahraničných investorov,

- zabrániť ďalšiemu rozkladu zdravotníctva a školstva a urýchlene prijať systémové opatrenia na dlhodobé riešenie situácie v týchto rezortoch,

- obnoviť dôveru k štátu, k jeho inštitúciám,

- výraznejšie zlepšiť bezpečnostnú situáciu občanov,
- pripraviť predčasné parlamentné voľby.

Programové vyhlásenia po jeho schválení sa bude ďalej konkretizovať v legislatívnom pláne a v pláne činnosti vlády. O týchto dokumentoch bude vláda parlament informovať.

A dovoľte, aby som na záver poďakoval všetkým poslancom, ktorí sa zaoberali vecným obsahom návrhu programového vyhlásenia. Ďakujem všetkým tým, ktorí sa v rozprave vyjadriili. Vláda sa bude trvale usilovať, za predpokladu, že dnes dostane dôveru, o dôveru tohto parlamentu. Vláda sa bude snažiť o spoluprácu so všetkými, ktorí budú mať k tomu vôľu.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pánu predsedovi vlády. Žiada si záverečné slovo podpredseda výboru pán poslanec Košnár?

Poslanec J. Košnár:

Vážený pán predseda,
pán predsedajúci,
vážená vláda,
vážené kolegyně, kolegovia,

Z nemilej povinnosti spoločného spravodajcu som si veľmi pozorne vypočul všetky vystúpenia, ktoré odzneli v rozprave o programovom vyhlásení vlády. Dovoľte mi, aby som urobil maličkú štatistiku. Odznelo celkove 186 vystúpení. Z týchto vystúpení, žiaľ, len veľmi malá časť boli vystúpenia, ktoré mali vecný charakter, ktoré sa týkali textu prog-

ramového vyhlásenia, zámerov vlády, a celkom minimálna časť boli také vystúpenia, ktoré prinášali aj isté námety, isté prejavy dobrej vôle prispieť k tomu, aby sa stav Slovenskej republiky verne popísaný pánom prezidentom v jeho správe predloženej parlamentu, osobitne v jeho prvej časti, ale zachytený aj v programovom vyhlásení vlády, vo východiskovej expozícii, posunul tým smerom, akým si to všetci iste úprimne želáme.

Podstatná časť vystúpení, viac ako 110 vystúpení z celkového počtu, boli faktické poznámky, ktoré, žiaľ, mali veľmi málo spoločného s vecným obsahom programového vyhlásenia vlády, 35 faktických poznámok sa týkalo procedurálnych návrhov a podobne. Verte mi, že takéto množstvo faktických poznámok prinieslo len veľmi málo bonmotov, ktoré by stili stenografický záznam z tohto rokovania.

Chcel by som sa zmieniť o dvoch veciach. Po prvé - pani poslankyňa Tóthová začala s témou, ktorá sa dotýka konštatovania, že súčasná opozícia preukázala svoj konštruktívny prístup, napríklad vo výboroch pri prerokúvaní zákonov. Nuž, iste je to pravda, pretože išlo o niekoľko málo zákonov, ktoré po vymenovaní novej vlády stihli byť predložené výborom Národnej rady Slovenskej republiky na prerokovanie, ale išlo vyslovene o návrhy zákonov, ktoré vypracovala minulé vládne a ktoré si osvojila aj táto vláda. Bolo by teda veľmi podivné a veľmi priezračné, keď by poslanci terajšej opozície len preto, že sa zmenili z poslancov vládnej koalície na poslancov opozície, zaujali apriorne odmietavý postoj k návrhom zákonov, ktoré sami vypracovali alebo za ktoré sa sami vo svojich poslaneckých kluboch vyjadrovali podporne.

Konštruktívnosť poslancov opozície však najlepšie charakterizuje priebeh rozpravy o programovom vyhlásení vlády, o ktorom opozícia tvrdí, že vlastne vláda iba chce pokračovať v plnení tých úloh, ktoré si dala do vienka už vláda mi-

nulá. Poznamenajme, dala si do vienka, sľúbila splniť či plniť, ale nestihla splniť, alebo sa vydala pri ich plnení cestami, ktoré k cieľu nevedú. V mnohých prípadoch zostala pri deklaráciách, alebo viedla spoločnosť cestami, ktoré sú ďaleko od proklamovaných cieľov, vedú do trasovísk, predovšetkým pre spôsoby a štýl politiky, ktorá relatívne dlho traumatizovala túto spoločnosť.

Druhú poznámku mi dovoľte k tým vystúpeniam, ktoré sa usilovali spochybniť relevantnosť, preukaznosť, vieryhodnosť základných makroekonomických konštatovaní charakterizujúcich východiskový stav, v ktorom sa nachádza slovenská ekonomika v súčasnosti. Iste, so štatistikou možno narábať všelijako, ale ide o to, aby sa s ňou narábalo poctivo, aby nebola predmetom na zastieranie vecí, na zavádzanie občanov, ktorí nie sú kvalifikovaní na finty, ktoré sa v štatistike dajú robiť a podobne. Svojho času som poznamenal, keď sa použila metóda porovnávania medzikvartálnych pohybov v poklese hrubého domáceho produktu, použil som také obrazné prirovnanie, že sa šmykame dolu brehom, a keď nás na krtinci na chvíľočku nadhodilo, zazreli sme oblohu, tak sme zvolali, že sme prekonali Himaláje. Vtedy sa nehovorilo o Himalájach, ale o hospodárskom zázraku na Slovensku. /Potlesk./

Ak sa spochybňuje vecné, pravdivé, hlboko pravdivé konštatovanie, že slovenská politická reprezentácia nebola dostatočne pripravená na ten spôsob zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, aký sa akiste nie z jej viny uskutočnil, tak je to pravda. Mal som možnosť byť vo Federálnom zhromaždení s viacerými tu prítomnými kolegami z bývalej koalície, z terajšej opozície, a viem, ako tieto veci vo Federálnom zhromaždení prebiehali. Ak mi niekto bude tvrdiť, že tvrdošijná snaha presadiť vo Federálnom zhromaždení zákon o zániku federácie skôr, než sa prijme čo len ako nedokonalý rámcový zákon o delení majetku federácie, tak nenachádzam na to dost porozumenia, aby som mohol takýto argument akcepto-

vať ako argument, ktorý je v prospech Slovenskej republiky. Nie veľké slová o národovectve, o národných záujmoch Slovenska, o Slovensku, o slovenskosti, ale skutky sú rozhodujúce.

Zoberte kvalitu celého radu dohôd, ktoré sa uskutočnili. Námatkovo spomeniem platobnú dohodu uzavretú s Českou republikou, platobnú dohodu, ktorá pripravila Slovenskú republiku o ťažko vyčísliteľnú sumu devíz, teda v tvrdej mene, a ktorú sme po 6 týždňoch museli reparovať dodatkom, lebo vraj "sa" zabudlo na reexporty a podobne. Zoberte celý rad ďalších dohôd a ďalších krokov, ktoré sa uskutočňovali. Vezmite, prosím, do úvahy nerealistické, možno dobre myslené, ale fanfarónske vyhlásenia o tom, že po rozdelení republiky, po oddelení meny, bude kurz slovenskej koruny voči českej korune o 16 či o koľko percent vyšší. Akým spôsobom sa teda pripravila reprezentácia Slovenska ešte v podmienkach bývalej federácie na rozdelenie spoločného štátu, na štart, na tú strastiplnú cestu budovania nového štátu? Nevieť to nazvať inak, než že nebola naň z rozmanitých dôvodov, aj objektívnych, aj subjektívnych, aj pre nekompetentnosť celého radu ľudí, dostatočne pripravená.

Diskutovalo sa tu a spochybňovali sa štatistické makroekonomické a iné ukazovatele. Nechcem dlho hovoriť. Dovoľte mi, aby som pripomenul, že v jednej staročínskej encyklopédii sa píše, že zvieratá sa delia na patriace cisárovi, zabalzamované, také, ktoré práve rozbili džbán, také, ktoré sa zďalaka podobajú muche, atď. Nech je táto klasifikácia, táto taxonómia akokoľvek bizarná, má istý filozofický zmysel. Napokon, všemocný cisár môže zariadiť, aby mu patrili všetky zvieratá v ríši, môže nariadiť zabalzamovanie, atď., atď. Ale ak sa medzi pozitívne kroky, medzi pozitívne opatrenia na ozdravenie slovenskej ekonomiky, na jej postavenie na seriózny základ, spomínajú také opatrenia, ktoré urobila vláda po 1. januári 1993, ktoré som tu námatkovo spomínal, prepáčte mi, nepripadá mi to zmysluplné, je to taxonómia, ktorá sa

podobá asi takej, že ak zaradím medzi cicavce aj kefu na to-
pánky, darmo budem čakať, že jej preto narastú aj mliečne
žlázy. Ak to urobím ako súkromná osoba, môžete mať pochyb-
nosti o tom, či som recesista, či mi to dobre myslí, ale ak
to bude robiť hospodárska politika, ak bude z toho vyvodzo-
vať záver, že vedľa kefárskych závodov treba podporovať vý-
stavbu mliekárni, tak potom môžem mať o tom svoj vlastný ná-
zor. /Potlesk./

Toľko som chcel povedať úvodom, pretože som nemal mož-
nosť vystúpiť v rozprave, aby mi neunikli tie mnohé podnetné
myšlienky, ktoré tu odzneli. A teraz by som prosil pána
predsedajúceho, som pripravený predložiť návrh uznesenia,
vrátane pozmeňovacích a doplňovacích návrhov, ktoré boli po-
dané v priebehu rozpravy.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pánu poslancovi Košnárovi a pristúpime k hlaso-
vaniu o návrhu uznesenia k Programovému vyhláseniu vlády
Slovenskej republiky, vrátane hlasovania o vyslovení dôvery
vláde. Takže prosím, aby pán Košnár postupoval v zmysle spo-
ločnej správy.

Poslanec J. Košnár:

Vážené kolegyne a kolegovia,

máte pred sebou spoločnú správu - tlač 161a, ktorej
prílohou, poslednou stranou, je návrh uznesenia Národnej ra-
dy Slovenskej republiky k Programovému vyhláseniu vlády Slo-
venskej republiky. Pre lepšiu prehľadnosť mi dovoľte, aby
som uvádzal doplňovacie a pozmeňovacie návrhy k tomuto návr-
hu uznesenia Národnej rady v tom poradí, ako je koncipovaný
návrh uznesenia, alebo ak si želáte v poradí, v akom odzneli,
môžem aj to urobiť, ale bude to menej prehľadné. Takže,

pán predsedajúci, budeme postupovať podľa jednotlivých bodov jednotlivých častí návrhu?

Podpredseda NR SR L. Černák:

Áno. Pokiaľ nikto nemá pripomienky z pánov poslancov a pani poslankyň, odporúčam postup, ktorý navrhuje pán spoločný spravodajca, aby sme postupovali tak, aby to bolo prehľadnejšie. Prosím, kolegyně a kolegovia, venujte pozornosť hlasovaniu, tak ako bude pán Košnár predkladať jednotlivé návrhy na uznesenie. Súčasne prosím všetkých, aby ste prišli do rokovacej sály.

Poslanec J. Košnár:

K časti A - teda v konštatačnej časti, ktorá obsahuje dva body ako sú uvedené v návrhu, neodzneli v rozprave nijaké doplňovacie ani pozmeňovacie návrhy. K časti B, ktorá znie "schvaľuje Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky z apríla 1994", odzneli len individuálne vyznania jednotlivých poslancov, ktorí sú rozhodnutí neschváliť Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, čo vyjadria, prirodzene, v hlasovaní o tejto časti uznesenia alebo o uznesení ako celku. Podobne k časti C návrhu uznesenia Národnej rady, v ktorom sa vyslovuje dôvera vláde Slovenskej republiky, neodzneli doplňovacie alebo pozmeňovacie návrhy v zmysle dať ich do návrhu tohto uznesenia. Opatovne to boli iba oznámenia osobných stanovisk pánov poslancov, ktoré vyjadria pri hlasovaní.

K časti D, kde Národná rada žiada vládu Slovenskej republiky, k pôvodným dvom bodom odzneli v rozprave tieto doplňovacie návrhy: Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu vo svojom uznesení, ktoré máte písomne k dispozícii, navrhol dva doplnky do časti D uznesenia Národnej rady - pre istotu ich prečítam, pokiaľ nemáte momen-

tálne poruke toto písomné uznesenie privatizačného výboru, a sice: navrhuje sa, aby tretí bod tejto časti D znel: "Žiada vládu Slovenskej republiky predložiť Národnej rade Slovenskej republiky v zmysle § 41 zákona číslo 92/1991 Zb. v znení zákona číslo 60/1994 Z. z. aktualizované zoznamy všetkých podnikov a majetkových účastí štátu na podnikaní iných právnických osôb, i s vymedzením odporúčaného podielu majetku zaradeného do kupónovej privatizácie, ktoré sú po nadobudnutí účinnosti zákona číslo 60/1994 Z. z. zahrnuté do privatizácie. Súčasne predložiť zoznamy podnikov a majetkových účastí, ktoré nebudú zahrnuté do privatizácie." To je prvý doplnok do tejto časti D, ktorý by mal poradové číslo 3.

Druhý bod s poradovým číslom 4 opätovne navrhnutý výborom pre privatizáciu znie: "Predložiť Národnej rade Slovenskej republiky návrh legislatívnych úprav a technicko-organizačných opatrení na transformáciu a následnú privatizáciu podnikov Slovenský energetický podnik, Slovenský plynárenský podnik, Vodárne a kanalizácie, Telekomunikácie, Podniky špeciálnej zbrojárskej výroby a Štátne lesy do 31. mája 1994."

Ďalší doplnovací návrh predniesol pán poslanec Michelko, ktorý by mal poradové číslo 5 v tejto časti návrhu uznesenia, v ktorom sa vláda žiada a text znie takto: "Premietnuť princíp zásluhovosti do právnej úpravy kupónovej privatizácie tak, aby bol zohľadnený podiel občanov Slovenskej republiky na tvorbe hodnôt obdobne ako v systéme sociálneho zabezpečenia."

Ďalší doplnovací návrh, ktorý by mal číslo 6 v tomto bode, predniesol taktiež pán poslanec Michelko a znie takto: "Pripraviť zásady uplatňovania druhej vlny kupónovej privatizácie tak, aby objem majetku určeného na predaj prostredníctvom investičných kupónov v druhej vlne nepresiahol jednu

tretinu z celkového objemu majetku, s termínom do 15. mája 1994."

To sú všetky doplňovacie návrhy, ktoré boli vznesené v rozprave k časti D návrhu uznesenia, v ktorom Národná rada žiada vládu Slovenskej republiky o príslušné úkony uvedené v jednotlivých bodoch. Pán predsedajúci, myslím, že by sme mohli hlasovať o týchto doplňovacích návrhoch.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Budeme hlasovať o jednotlivých doplňovacích návrhoch tak, ako odporúčal pán spoločný spravodajca.

Ešte s faktickou pripomienkou sa hlási pán poslanec Šárossy.

Poslanec S. Šárossy:

Chcem sa opýtať pána spravodajcu ako naložil s mojím návrhom. Odporúčal som, aby v programovom vyhlásení vlády bol jednoznačne a zreteľne definovaný štátnopolitický záujem republiky. To som odporúčal, pán spravodajca.

Poslanec J. Košnár:

Pánu Šárossymu, ale aj iným kolegom-poslancom, ktorí navrhovali určité úpravy textu programového vyhlásenia, musím s poľutovaním povedať, že text programového vyhlásenia je textom spracovaným vládou a našou vecou je prijať alebo neprijať tento text, eventuálne vo forme návrhov na uznesenie Národnej rady dostať tam to, čo považujeme za užitočné a potrebné. Je mi to teda veľmi ľúto, ale váš návrh sa týkal úpravy textu programového vyhlásenia a nenavrhol upraviť text uznesenia Národnej rady, ktorý ste mali k dispozícii.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Kolegyne, kolegovia, budeme hlasovať o doplnovacích a pozmeňovacích návrhoch, ktoré zazneli z pléna k časti D v poradí tak, ako zazneli v rozprave a ako ich odporučil doplniť pán spoločný spravodajca.

Prosím, ešte jedna faktická poznámka pána poslanca Šárossyho.

Poslanec S. Šárossy:

Pán spravodajca, tiež som myslel na uznesenie a nič vám nebráni, aby v tomto uznesení táto moja pripomienka alebo návrh bol zapracovaný.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Odporúčam takýto postup. Pán poslanec Šárossy, chcete, aby to bolo v časti "parlament žiada" alebo "parlament odporúča"?

Poslanec S. Šárossy:

žiada.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Žiada, takže to zaradíme ako siedmy bod. Pán poslanec Košnár, odporúčam zaradiť ho ako siedmy bod a hlasovaním vyjadriť svoj názor.

Prosím, pán spoločný spravodajca.

Poslanec J. Koňár:

Pán predsedajúci,

je mi to ľúto, ale musím vám odporovať predovšetkým preto, lebo návrh pána poslanca bol návrh na doplnenie textu alebo zmenu textu programového vyhlásenia a rozprava, v ktorej sa podávajú doplňovacie a pozmeňovacie návrhy, bola uzavretá. Ak niektorý z pánov ministrov opätovne rozpravu otvorí, je podľa rokovacieho poriadku možnosť vznášať ďalšie pozmeňovacie návrhy k veci, o ktorej hlasujeme, a hlasujeme o návrhu uznesenia Národnej rady.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Musím sa dostať do obrazu. Pochopil som poznámku pána poslanca Šárossyho tak, že nežiadal zmeniť text programového vyhlásenia, že to chcel predložiť v časti "žiada" ako úlohu. Pokiaľ ste žiadali zmeniť text programového vyhlásenia, pán poslanec Šárossy, musím súhlasiť s pánom spoločným spravodajcom, že podľa rokovacieho poriadku vyjadruje sa buď súhlas alebo nesúhlas, ale nemôže sa meniť text pozmeňovacími návrhmi. Takže musíte prijať takéto vysvetlenie.

Faktická poznámka - pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,

nesmierne si vážim vaše úsilie, ale myslím si, že by nesmierne pomohlo aj pánu spoločnému spravodajcovi, keby sme si zopakovali príslušný návrh. Veď predsa zo samotného znenia návrhu vyplýva, že to nie je zmena textu, ale že je to žiadosť parlamentu o niečo.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Musíme dôverovať pánu spoločnému spravodajcovi, ktorý má písomný návrh tak, ako ho predložil pán poslanec Šárossy. Tento nerozporoval, súhlasil s týmto vysvetlením. Dámy a páni, pristúpime k hlasovaniu.

Poslanec J. Košnár:

Chcem len poznamenať, uviesť vec na správnu mieru. Pán poslanec Šárossy písomný návrh nepredložil. Pán poslanec Šárossy v rozprave uplatnil takúto pripomienku k textu programového vyhlásenia.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Kolegyne, kolegovia, pristúpime k hlasovaniu. Pán spoločný spravodajca v časti D uznesenia, kde sa v spoločnej správe nachádzali body 1 a 2, pod bodmi 3, 4, 5 a 6 zaradil návrhy, ktoré zazneli v našej rozprave. Prosím ho, aby tieto doplnovacie návrhy uvádzal v poradí ako ich predložil so svojím odporúčaním na schválenie alebo neschválenie.

Poslanec J. Košnár:

Bod 3, ktorý predložil alebo navrhol zaradiť do uznesenia Národnej rady k programovému vyhláseniu výbor pre privatizáciu, som už prečítal, máte ho písomne pred sebou v uznesení privatizačného výboru. Odporúčam ho prijať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Dámy a páni, budeme sa prezentovať.
Prezentovalo sa 92 poslancov.

Hlasujeme o pozmeňovacom návrhu, ktorý odporučil výbor pre privatizáciu. Pán spoločný spravodajca ho odporúča schváliť. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 85 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasoval 1 poslanec.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 6 poslancov.

Konštatujem, že návrh Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu sme odsúhlasili a bude zaradený pod bodom číslo 3.

Poslanec J. Košnár:

Bod číslo 4 v tejto časti uznesenia je ďalší doplňovací návrh podaný privatizačným výborom, ktorého text máte tak tiež písomne k dispozícii. Odporúčam ho prijať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 101 poslancov.

Hlasujeme o druhom pozmeňovacom návrhu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu, ktorý bude pod bodom číslo 4. Pán spoločný spravodajca ho odporúča prijať.

Kto je za?

Za návrh hlasovalo 86 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovali 4 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov.

Konštatujem, že aj druhý návrh Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu, ktorý bude zaradený v časti D pod bodom 4, sme prijali.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplňovací návrh do tejto časti návrhu uznesenia, ktorý by mal poradové číslo 5, predniesol pán poslanec Michelko. Pretože ho nemáte k dispozícii písomne, jeho text zopakujem: "Premietnuť princíp zásluhovosti do právnej úpravy kupónovej privatizácie tak, aby bol zohľadnený podiel občanov Slovenskej republiky na tvorbe hodnôt obdobne ako v systéme sociálneho zabezpečenia." Tento návrh neodporúčam prijať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 120 poslancov.

Hlasujeme o pozmeňovacom návrhu pána poslanca Michelku.

Pán spoločný spravodajca ho neodporúča prijať. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 40 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 69 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov.

Konštatujem, že pozmeňovací návrh pána poslanca Michelku sme neprijali.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplňovací návrh pána poslanca Michelku, ktorý by mal poradové číslo 6 písmena D, znie: "Pripraviť zásady uplatňovania druhej vlny kupónovej privatizácie tak, aby objem majetku určeného na predaj prostredníctvom investičných kupónov v druhej vlne nepresiahol jednu tretinu celkového objemu majetku, s termínom do 15. mája 1994." Tento doplňovací návrh taktiež neodporúčam prijať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 120 poslancov.

Hlasujeme o druhom pozmeňovacom návrhu pána poslanca Michelku. Pán spoločný spravodajca ho neodporúča prijať. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 39 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 74 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov.

Konštatujem, že ani druhý pozmeňovací návrh pána poslanca Michelku sme neprijali.

Poslanec J. Košnár:

V časti E návrhu uznesenia, v ktorom sa odporúča vláde Slovenskej republiky, boli vznesené ďalšie doplňovacie návrhy. Prvý z nich, ktorý by mal poradové číslo 4, je od Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu a znie: "Koordinať s Fondom národného majetku Slovenskej republiky výber a realizáciu privatizačných metód a spôsobov tak, aby sa prevodom majetku podnikov a majetkových účastí štátu na podnikaní iných právnických osôb do vlastníctva fondu vytvorili reálne predpoklady na krytie záväzkov Fondu národného majetku Slovenskej republiky a krytie potrieb rozvojových programov vlády Slovenskej republiky, a to z predaja tohto majetku, resp. z účasti fondu na podnikaní iných právnických osôb." I tento návrh je k dispozícii v písomnej podobe, odporúčam ho prijať.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Budeme hlasovať o pozmeňovacom návrhu v časti E, ktorý pod bodom 4 navrhuje zaradiť Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre privatizáciu. Pán spoločný spravodajca ho odporúča prijať.

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 114 poslancov.

Kto je za?

Za návrh hlasovalo 75 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovali 3 poslanci.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 36 poslancov.

Konštatujem, že tento pozmeňovací návrh sme prijali a bude zaradený pod číslom 4 v časti E.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplnovací návrh, ktorý by mal poradové číslo 5, predniesla poslankyňa Chlapíková a znie: "Pripraviť harmonogram krokov pre podpísanie Európskej charty miestnej samosprávy." Odporúčam prijať.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 112 poslancov.

Hlasujeme o pozmeňovacom návrhu pani poslankyne Chlapíkovej? Pán spoločný spravodajca ho odporúča prijať. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 82 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovali 3 poslanci.

Kto sa zdržal hlasovania?
Hlasovania sa zdržalo 27 poslancov.

Konštatujem, že pozmeňovací návrh pani poslankyne Chlapíkovej sme prijali a bude zaradený v časti E pod bodom číslo 5.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplňovací návrh pod poradovým číslom 6, ktorý predniesla pani poslankyňa Chlapíková, znie: "Riešiť problém nehnuteľného majetku, ktorý nemá vlastníka, prevedením neknihovaných pozemkov slúžiacich verejnému záujmu do majetku obcí." Odporúčam prijať.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Budeme hlasovať o druhom pozmeňovacom návrhu pani poslankyne Chlapíkovej.

Prosím, prezentujme sa.

Prezentovalo sa 109 poslancov.

Kto je za pozmeňovací návrh pani poslankyne Chlapíkovej? Pán spoločný spravodajca ho odporúča prijať. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 80 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 8 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 21 poslancov.

Konštatujem, že druhý pozmeňovací návrh pani poslankyne Chlapíkovej sme prijali a bude zaradený v časti E pod bodom číslo 6.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplňovací návrh, ktorý by mal poradové číslo 7 v tejto časti návrhu uznesenia, predniesla pani poslankyňa Rusnáková. Znie takto: "Podporovať decentralizáciu právomocí ústredných orgánov štátnej správy a postupný prechod kompetencií orgánov miestnej štátnej správy v školstve na samosprávne orgány, vrátane ich financovania." Ponechávam na zváženie kolegyniam poslankyniam a kolegom poslancom.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 106 poslancov.

Hlasujeme o pozmeňovacom návrhu pani poslankyne Rusnákovej. Pán spoločný spravodajca necháva na vlastné uváženie poslancov. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 73 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 12 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 21 poslancov.

Konštatujem, že pozmeňovací návrh pani poslankyne Rusnákovej sme prijali a bude zaradený v časti E pod bodom číslo 7.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplňovací návrh, ktorý by mal poradové číslo 8 v tejto časti, predniesol pán poslanec Ďurana. Znie: "Zohľadniť záujmy miest a obcí Slovenskej republiky na vlastníctvo k poľnohospodárskym a lesným pozemkom a navrhnúť zodpovedajúce legislatívne úpravy pri prerokúvaní organizačného zabezpečenia koncepcie usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike." Odporúčam prijať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 108 poslancov.

Kto je za pozmeňovací návrh pána poslanca Ďuranu? Pán spoločný spravodajca ho odporúča prijať.

Za návrh hlasovalo 92 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasoval 1 poslanec.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov.

Konštatujem, že pozmeňovací návrh pána poslanca Ďuranu sme prijali a bude zaradený v časti E pod bodom číslo 8.

Poslanec J. Košnár:

Ďalší doplňovací návrh, ktorý by mal poradové číslo 9 v tejto časti uznesenia, predniesol pán poslanec Duka-Zólyomi a znie: "Zlepšiť spoluprácu s Maticou slovenskou a kultúrnymi zväzmi národnostných menšín s cieľom zvýšiť morálnu a finančnú starostlivosť o Slovákov, respektíve príslušníkov národnostných menšín žijúcich na území, kde sa vzájomne ovplyvňuje slovenská kultúra s kultúrou národnostných menšín." Odporúčam prijať.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 104 poslancov.

Kto je za pozmeňovací návrh pána poslanca Duka-Zólyomiho tak, ako ho prečítal pán spoločný spravodajca? Spoločný spravodajca ho odporúča prijať.

Za návrh hlasovalo 89 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasoval 1 poslanec.
Kto sa zdržal hlasovania?
Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov.

Konštatujem, že pozmeňovací návrh pána Duka-Zólyomiho sme prijali a bude zaradený v časti E pod bodom číslo 9.

Poslanec J. Košnár:

Posledný doplňovací návrh do tejto časti návrhu uznese-
nia je tiež od pána poslanca Duka-Zólyomiho a znie: "Urobiť
potrebne kroky pre rozvoj školstva tak, aby sa zabezpečilo
realizovanie práva na vzdelanie a výchovu v materinskom ja-
zyku." Odporúčam prijať.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 100 poslancov.

Kto je za pozmeňovací návrh pána Duka-Zólyomiho? Pán
spoločný spravodajca ho odporúča prijať.

Za návrh hlasovalo 80 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovali 3 poslanci.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 17 poslancov.

Konštatujem, že druhý pozmeňovací návrh pána poslanca
Duka-Zólyomiho sme prijali a zaradili pod bodom číslo 10
v časti E.

Poslanec J. Košnár:

Pán predsedajúci, podľa mojich poznámok sú to všetky
doplňovacie návrhy, ktoré boli vznesené k návrhu uznese-
nia Národnej rady k programovému vyhláseniu. Ešte som dlhý vy-

svetlenia dvom pánom kolegom, a to pánu poslancovi Výbocho-
vi, ktorý predložil isté stanovisko k programovému vyhláse-
niu bez výslovného uvedenia, že žiada, aby to bolo súčasťou
uznesenia, a pánu kolegovi Hrbáľovi, ktorý predložil a pred-
niesol návrhy, ktoré sa dotýkajú spoločnej správy, tej časti
spoločnej správy, v ktorej sa uvádzajú uznesenia výborov Ná-
rodnej rady a odporúčania alebo námety, požiadavky na rezort
a podobne, ktoré uznesením príslušný výbor schválil. Keďže
ani v tomto prípade nešlo o návrh na uznesenie Národnej rady
Slovenskej republiky, tým sú väetky doplňovacie a pozmeňova-
cie návrhy k návrhu uznesenia vyčerpané.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne, pán poslanec Košnár.

Ešte pred záverečným hlasovaním sa hlási s faktickou
poznámkou pán poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Pán predsedaajúci, pretože s hlasovaním o programovom
vyhlásení vlády je zo zákona spojené aj hlasovanie o dôvere
alebo nedôvere vlády a v parlamente platí už dlhší čas úzus,
že v týchto personálnych záležitostiach sa hlasuje tajne,
dávam procedurálny návrh, aby sa hlasovalo aj v danom prípa-
de tajným spôsobom. Podotýkam, že ide o procedurálny návrh,
ktorý nemá súvis s vecnou problematikou a nič nebráni tomu,
aby som tento procedurálny návrh predniesol pred konečným
hlasovaním.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Dámy a páni, je to procedurálny návrh. Len pripomeniem
pánu poslancovi, že som presvedčený o tom, že sme hlasovali
verejne pri programovom vyhlásení vlády na samom začiatku,

ale keďže to predkladá ako procedurálny návrh, nechávam o tom hlasovať.

Budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 123 poslancov.

Kto je za návrh pána poslanca Brňáka, ktorý navrhol, aby sa o programovom vyhlásení hlasovalo tajne?

Za návrh hlasovalo 44 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 68 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov.

Konštatujem, že procedurálny návrh pána poslanca Brňáka sme neprijali.

Pristúpime k hlasovaniu o návrhu uznesenia k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky v znení schválených pozmeňovacích a doplňovacích návrhov, vrátane hlasovania o vyslovení dôvery vláde.

Prosím, prezentujme sa.

Prezentovalo sa 121 poslancov.

Kto je za predložený návrh uznesenia v znení schválených pozmeňovacích a doplňovacích návrhov a za vyslovenie dôvery vláde?

Za návrh hlasovalo 80 poslancov. /Potlesk./

Kto je proti?

Dámy a páni, ospravedlňujem sa, budeme hlasovať ešte raz, neprepol som tlačidlo, lebo som tliaskal. Budeme opakovať hlasovanie. Je to moja technická chyba, ospravedlňujem sa.

Budeme sa prezentovať ešte raz.

Prezentovalo sa 119 poslancov.

Kto je za predložený návrh uznesenia v znení schválených pozmeňovacích a doplňovacích návrhov a za vyslovenie dôvery vláde?

Za návrh hlasovalo 80 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasovalo 33 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržali 6 poslanci.

Konštatujem, že Národná rada Slovenskej republiky schválila uznesenie k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky a vyslovila dôveru vláde Slovenskej republiky. /Potlesk./

Na základe § 19 o slovo požiadal predseda vlády pán Moravčík.

Predseda vlády SR J. Moravčík:

Vážený pán predsedaajúci,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

dovoľte, aby som sa vám v mene členov vlády poďakoval za prejavenu dôveru a ubezpečil vás v mene všetkých členov vlády, že tak, ako som to už uviedol, sa budeme snažiť o trvalé uchovanie tejto dôvery.

Ďakujem vám ešte raz.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Kolegyne, kolegovia,

pristúpime k d r u h é m u bodu programu, ktorým je

Voľba predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Vážené pani poslankyne,

vážení páni poslanci,

Národná rada Slovenskej republiky uznesením číslo 224 z 21. mája 1993 schválila volebný poriadok na voľbu predsedu a dvoch podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, ktorý vychádza z príslušných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky, zákona Národnej rady Slovenskej republiky o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky, ako aj zákona o rokovacom poriadku a zákona o poslancoch. Týmto volebným poriadkom sa budeme riadiť.

V lehote určenej predsedom Národnej rady Slovenskej republiky, t. j. do 31. marca 1994, bol podaný jeden návrh kandidáta na predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky. Podľa § 8 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky číslo 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky Národná rada volí dvoch podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky. Podaný bol len jeden návrh na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu.

Najskôr uskutočníme voľbu predsedu Najvyššieho kontrolného úradu a po jeho zvolení sa uskutoční voľba podpredsedu, tak ako to určuje článok 5 ods. 1 a 2 volebného poriadku. Podľa článku 4 ods. 2 volebného poriadku predseda Národnej rady Slovenskej republiky 5. apríla 1994 overil správnosť

podania návrhov kandidátov a konštatoval, že návrhy, ktoré boli k 31. marcu 1994 podané, sú v súlade s článkom 2 ods. 1 až 4 volebného poriadku.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

v Národnej rade Slovenskej republiky je predložený jeden návrh kandidáta na predsedu Najvyššieho kontrolného úradu, a to na pána Jozefa Oleja. Súčasne vám chcem oznámiť, že do tejto chvíle ani jeden z poslancov-navrhovateľov svoj návrh na kandidáta nevzal späť. Rovnako ani navrhovaný kandidát nevzal svoj súhlas s kandidatúrou na predsedu Najvyššieho kontrolného úradu späť.

Podľa článku 6 odsek 1 volebného poriadku pred voľbou predsedu sa koná rozprava. Otváram rozpravu k tomuto bodu. Do rozpravy sa písomne neprihlásil žiaden poslanec, takže pýtam sa pléna: Hlásí sa niekto do rozpravy? Pán poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Vážený pán predsedajúci,

pokiaľ ide o kandidáta navrhnutého zo Strany demokratickej ľavice, chcem vzniesť jednu formálnu výhradu k tejto voľbe, bez ohľadu na to, aby môj návrh smeroval alebo nesmeroval voči konkrétnej osobe. Ten formálny nedostatok sa dotýka vady v tom smere, že z informácie vyplýva, že kandidát na predsedu Najvyššieho kontrolného úradu bol poslancom Federálneho zhromaždenia. V súvislosti s ústavným zákonom o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a v súvislosti s nami schváleným ústavným zákonom o skrátení volebného obdobia vyplýva, že mandát poslancov Federálneho zhromaždenia zo zákona zaniká, ale sa končí uplynutím X. vo-

lebného obdobia. A keďže neexistuje Federálne zhromaždenie, pochybujem o tom, že by sa tento pán kandidát mohol voči niekomu tohto svojho mandátu, aj keď fiktívneho, vzdať. A preto nie je možné, aby bol zvolený za predsedu Najvyššieho kontrolného úradu, keďže stále má mandát poslanca Federálneho zhromaždenia. /Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne. Má ešte niekto záujem vystúpiť v rozprave? S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Bárányi.

Poslanec E. Bárányi:

Vážené dámy,
vážení páni,

nebojte sa, nejdem začínať teoreticko-právnu diskusiu o mandátoch poslancov bývalého Federálneho zhromaždenia. Chcem vás iba informovať, že v prípade svojho zvolenia pred ujatím sa funkcie sa pán docent Olej, pochopiteľne, svojho dnes do značnej miery fiktívneho mandátu poslanca bývalého Federálneho zhromaždenia vzdá.

Z pléna sa ozývajú otázky - komu? Dovolím si odpovedať. Mne sa zdá najvhodnejším adresátom pre takéto vzdanie sa aj v tomto prípade predseda Národnej rady.

Ďakujem.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem. Má ešte niekto záujem vystúpiť? Pán poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Uvedomujem si, že v danom prípade ide o výnimočnú situáciu a nedomnievam sa, že takýto úkon smerujúci v súvislosti s kandidátom na Najvyšší kontrolný úrad k vzdaniu sa mandátu poslanca Federálneho zhromaždenia vo vzťahu k predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky by mal byť nejakým spôsobom účinný. Ide predsa o už síce neexistujúci, ale predsa len iný parlament. Tým parlamentom bolo Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Viem, že je to patová situácia, ale v danom prípade nie je možné, podľa môjho názoru, žiadnym jednostranným aktom sa tohto mandátu vzdať, pretože aj podľa rokovacieho poriadku alebo podľa právnych predpisov súvisiacich s poslancami Federálneho zhromaždenia platné právne účinky vzdania sa poslaneckého mandátu nastávajú písomným doručením tejto žiadosti danému poslaneckému zboru, a tým poslaneckým zborom bolo Federálne zhromaždenie.

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem pekne. Je tu séria faktických poznámok. Takže v poradí vystúpia pán poslanec Bárány, potom pán poslanec Čarnogurský a pán doktor Neuwirth.

Poslanec E. Bárány:

Vážené dámy,
vážení páni,

pokiaľ sa pamätám, ide o článok 4 ústavného zákona o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý stanovuje, že sa poslanci bývalého Federálneho zhromaždenia volení v Slovenskej republike stávajú súčasťou zákonodarného zboru Slovenskej republiky a že podrobnosti stanoví zákon.

I keď sme v primeranej podobe, musíme si to priznať, toto ustanovenie nere realizovali, buď uznávame trvanie tohoto mandátu na základe tohto zákona o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, osobitne jeho článku 4, a v takom prípade ich pokladáme za súčasť nášho zákonodarného zboru, teda musí mať aj možnosť sa tu vzdať, alebo neuznávame tento článok 4 a neuznávame ich za poslancov nášho zákonodarného zboru, a v takom prípade tu ani niet prekážky, o ktorej pán kolega Brňák hovoril.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pánu poslancovi Bárányovi. Pán poslanec Čarnogurský sa vzdal slova. Prosím, pán poslanec Neuwirth.

Poslanec A. Neuwirth:

Ja sa vzdávam tiež.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Aj on sa vzdal, ďakujem pekne. Rád by som tomuto ctenému plénu pripomenul, že skutočne formálne je situácia taká, ako povedal pán poslanec Bárány. O tom svedčí aj niekoľko návrhov z pléna, z opozície a z koalície, pri skracovaní volebného obdobia, kde sa chcel explicitne tento status vyjadriť. Takže formálny stav je taký a poznámka pána poslanca Brňáka bola, myslím si, dostatočne vysvetlená, ale žiada ešte faktickú pripomienku.

Poslanec P. Brňák:

Vážený pán predsedajúci,

keby platil stav, ktorý tu načrtnol pán poslanec Bárány, nebolo by potrebné, aby v ústavnom zákone o skrátení volebného obdobia nášho zákonodarného zboru sme sa zaoberali otázkou mandátu federálnych poslancov. Týmto mandátom sme sa zaoberali a zo zákona sme rozhodli vzhľadom na patovú situáciu, ktorá vznikla, že ich mandát končí uplynutím aj nášho mandátu v zákonodarnom zbore, ale nejakým spôsobom brať Národnú radu Slovenskej republiky ako nástupnícky orgán Federálneho zhromaždenia, podľa mňa, nemá žiadnu oporu ani len v analógii.

Podpredseda NR SR L. Černák:

Ďakujem pekne.

Kolegyně, kolegovia,

myslím, že by sme nemali ďalej viesť rozpravu v tomto duchu, pretože pokiaľ si dobre pamätám, aj pri voľbe predchádzajúcich funkcionárov Najvyššieho kontrolného úradu, keď sme ich volili, ešte mandáty mali a potom sa mandátu vzdali. Pokiaľ je to taký problém, rozhodne ústavnoprávny výbor o tom, komu sa svojho mandátu majú zdať. Proste neprekáža to tomu, že by nemohol byť volený. Aj bývalí funkcionári boli vo funkcii, mali mandáty, keď sme ich volili.

Má ešte niekto pripomienku? Pán poslanec Niček.

Poslanec N. Niček:

Na základe informácie predsedu Národnej rady pani poslanci Vanko, Sokol a Vrabec sa pred voľbou do orgánov Naj-

vyššieho kontrolného úradu vzdali predtým, ako boli volení.
/Prejav nesúhlasu v sále./

Podpredseda NR SR L. Černák:

Dámy a páni,

dovoľujem si zopakovať text, ktorý som čítal, a myslím si, že dostatočne jasne. Podľa článku 4 odsek 2 volebného poriadku predseda Národnej rady Slovenskej republiky 5. apríla 1994 overil správnosť podania návrhov kandidátov a konštatoval, že návrhy, ktoré boli k 31. marcu 1994 podané, sú v súlade s článkom 2 odsek 1 až 4 volebného poriadku.

/Potlesk./

Prosím, sú ešte nejaké faktické pripomienky?

Keďže nie, kolegyně a kolegovia, vyhlasujem rozpravu o tomto bode programu za ukončenú.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

podľa § 8 odsek 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky budeme predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky voliť tajným hlasovaním. Na jeho zvolenie je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných poslancov.

Postup pri hlasovaní upravuje článok 8 volebného poriadku. Podľa schváleného postupu hlasovací lístok upravíte tak, že vodorovne prečlarknete meno a priezvisko kandidáta, ak s ním nesúhlasíte. Na iné úpravy hlasovacieho lístka sa neprihliada. Neplatnosť hlasovacieho lístka a zdržanie sa hlasovania je vyjadrené v článku 9 ods. 3 a 5 volebného poriadku.

Hlasovať budeme obvyklým spôsobom. Ako prví budú voliť overovatelia, ktorých prosím, aby dozerali na priebeh tajnej voľby, spočítali odevzdané hlasy a oznámili výsledok tajnej voľby predsedu Najvyššieho kontrolného úradu. Po overovateľoch budú postupne hlasovať ďalší poslanci. Po vykonaní voľby žiadam poslancov, aby zaujali miesta v rokovacej sieni.

Pristúpime k vykonaniu tajnej voľby. Prosím overovateľov, aby rozdali hlasovacie lístky.

Prosím, technická pripomienka: Overovatelia za Hnutie za demokratické Slovensko a za Slovenskú národnú stranu nie sú v tomto zoskupení, nie sú prítomní v sále, teda nenastúpili, pýtam sa, či budú predsedovia klubov dávať za nich náhradu. Pán poslanec Cabaj kýva, že nie. Pán poslanec Kóna sa nevyjadruje. Takže konštatujem, že prítomní overovatelia nastúpili, je ich nadpolovičná väčšina a sú schopní vykonať akt, o ktorý som ich požiadal. Prosím o začatie tajného hlasovania.

Dámy a páni, keďže ma niektorí poslanci opravili, že su len piati z desiatich, musíme jedného overovateľa ešte dovoliť. Prosím pána poslancu Cabaja, aby dal návrh na overovateľa. Pokiaľ pán poslanec Cabaj nevyužije ponúknutú šancu, využijem návrh pána poslancu Sečánskeho, ktorý odporúčal, aby overovateľom bol pán poslanec Neuwirth.

Dávam hlasovať o návrhu pána poslancu Sečánskeho.

Prosím, budeme sa prezentovať.

Prezentovalo sa 79 poslancov.

Dávam hlasovať o návrhu pána poslancu Sečánskeho, aby ďalším overovateľom bol pán poslanec Neuwirth. Kto je za?

Za návrh hlasovalo 75 poslancov.

Kto je proti?

Proti návrhu hlasoval 1 poslanec.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržali 3 poslanci.

Konštatujem, že sme doplnili počet overovateľov tak, aby bola nadpolovičná väčšina, to znamená, že máme 6 overovateľov.

Prosím ich opätovne, aby sa ujali úloh, o ktoré som ich požiadal, a zároveň sa pýtam, či môžeme začať tajné hlasovanie. /Hlasy z pléna, aby sa ešte počkalo./ Takže ešte chvíľočku počkáme. S radosťou konštatujem, že sa objavil aj pán poslanec Tomeček, takže máme 7 overovateľov.

Prosím, aby sme začali akt tajného hlasovania.

/Vykonanie aktu hlasovania./

Podpredseda NR SR P. Weiss:

Vážené kolegyne, vážené kolegovia, chce ešte niekto vykonať akt tajného hlasovania?

/Nikto./

Ak nie, prosím aby sa overovatelia odobrili do určenej miestnosti a spočítali hlasy. Vyhlasujem desaťminútovú prestávku.

/Po prestávke./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Prosím poslankyne a poslancov, ktorí sa nachádzajú mimo rokovacej sály, aby prišli do rokovacej sály, overovatelia sú pripravení oznámiť výsledok voľby.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

pokračujeme v rokovaní. Prosím povereného overovateľa, aby oznámil Národnej rade Slovenskej republiky výsledok voľby predsedu Najvyššieho kontrolného úradu.

Poslankyňa B. Guldanová:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Národná rada,

predkladám vám zápisnicu o výsledku voľby na hlasovanie o predsedovi Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky. Na túto voľbu, ktorá sa uskutočnila tajným hlasovaním 13. apríla 1994, bolo poslancom vydaných 80 hlasovacích lístkov. Po spočítaní hlasov overovateľa zistili, že tajným hlasovaním bolo odovzdaných 80 platných hlasovacích lístkov, žiaden neplatný a všetci poslanci hlasovacie lístky odovzdali.

Za kandidáta na predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky pána Jozefa Oleja hlasovalo 79 poslancov. Na zvolenie predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných poslancov.

Overovatelia konštatujú, že navrhnutý kandidát na predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky pán Jozef Olej získal potrebnú väčšinu hlasov prítomných poslancov, čím potvrdzujú, že bol zvolený za predsedu Najvyššieho kontrolného úradu.

Overovatelia súčasne žiadajú, aby v súlade s článkom 11 odsek 2 volebného poriadku predsedajúci schôdze Národnej

rady Slovenskej republiky vyhlásil, že pán Jozef Olej bol zvolený za predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Podpísaní sú 7 overovatelia.

/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem overovateľke poslankyni Bibiane Guldanovej za oboznámenie s výsledkom voľby.

Na základe výsledku voľby vyhlasujem, že Národná rada Slovenskej republiky zvolila za predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky pána Jozefa Oleja. /Potlesk./

Dámy a páni,

t r e t í m bodom programu nášho rokovania je

Voľba podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Návrh na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky máte v tlači číslo 462.

Vážené pani poslankyne,

vážený páni poslanci,

voľbu dvoch podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu upravuje volebný poriadok rovnako, ako voľbu predsedu Najvyššieho kontrolného úradu. Znamená to, že pri voľbe podpredsedu budeme postupovať obdobným spôsobom.

Vážená poslankyna,
vážení poslanci,

Národnaj rade Slovenskej republiky je predložený návrh na jedného kandidáta na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu, a to na pána Milana Hudana. Pokiaľ ide o overenie platnosti navrhovaného kandidáta, predseda Národnej rady Slovenskej republiky konštatoval, že tento návrh bol podaný v súhlase s článkom 2 ods. 1 až 4 volebného poriadku. Súčasne vám chcem oznámiť, že do tejto chvíle poslanec-navrhovateľ návrh na kandidáta nevzal späť. Rovnako ani navrhovaný kandidát nevzal svoj súhlas s kandidatúrou na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu späť.

Podľa článku 6 ods. 1 volebného poriadku pred voľbou podpredsedov sa koná rozprava. Otváram rozpravu o tomto bode programu.

Keďže som do rozpravy nedostal žiadnu písomnú prihlášku, pýtam sa cteného pléna, či chce niekto vystúpiť v rozprave.

/Nikto./

Keďže nie, vyhlasujem rozpravu o tomto bode programu za skončenú.

Podľa § 8 odsek 2 zákona o Najvyššom kontrolnom úrade budeme podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu voliť tajným hlasovaním. Pripomínam, že na jeho zvolenie je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných poslancov.

Postup pri hlasovaní upravuje článok 8 volebného poriadku. Podľa schváleného postupu hlasovací lístok upravíte tak, že vodorovne prečiarknete meno a priezvisko kandidáta, ak s ním nesúhlasíte. Na iné úpravy hlasovacieho lístka sa

neprihliada. Neplatnosť hlasovacieho lístka a zdržanie sa hlasovania je vyjadrené v článku 9. ods. 3 a 5 volebného poriadku. Akt voľby podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu vykonáme rovnakým spôsobom ako voľbu predsedu.

Pristúpime k tajnému hlasovaniu. Prosím overovateľov, aby zaujali svoje miesta.

Overovatelia konštatujú, že je všetko v poriadku, takže prosím o začatie tajného hlasovania.

/Vykonalie aktu tajného hlasovania./

Pýtam sa, či má ešte niekto z vás vykonať akt tajného hlasovania?

Prosím, aby sa overovatelia odobrli do určenej miestnosti a zistili výsledky hlasovania. Vyhlasujem desaťminútovú prestávku, po ktorej prosím, aby ste sa vrátili do rokovacej sály.

/Po prestávke./

Prosím všetkých, ktorí sa zdržujú mimo rokovacej siene, aby prišli na vyhlásenie výsledku tajnej voľby na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

pokračujeme v rokovaní. Prosím povereného overovateľa, aby oznámil Národnej rade Slovenskej republiky výsledok voľby podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu.

Poslankyňa B. Guľdanová:

Vážený pán predsedaajúci,
vážená Národná rada,

predkladám vám zápisnicu o výsledku voľby podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky. Na túto voľbu, ktorá sa uskutočnila tajným hlasovaním 13. apríla 1994, bolo poslancom vydaných 79 hlasovacích lístkov. Po spočítaní hlasov overovatelia zistili, že v tajnom hlasovaní bolo odovzdaných 79 platných hlasovacích lístkov, žiaden nebol neplatný a všetci poslanci hlasovacie lístky odovzdali.

Za kandidáta na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky pána Milana Huďana hlasovalo 78 poslancov. Na zvolenie podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných poslancov.

Overovatelia konštatujú, že navrhnutý kandidát na podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky pán Milan Huďan získal potrebnú väčšinu hlasov prítomných poslancov, čím potvrdzujú, že bol zvolený za podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Overovatelia súčasne žiadajú, aby v súlade s článkom 11 ods. 2 volebného poriadku predsedaajúci schôdze Národnej rady Slovenskej republiky vyhlásil, že pán Milan Huďan bol zvolený za podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Podpísaní sú 7 overovatelia.
/Potlesk./

Podpredseda NR SR Ľ. Černák:

Ďakujem overovateľke pani poslankyni Bibiane Guidanovej za oboznámenie s výsledkom volieb.

Na základe výsledku voľby vyhlasujem, že Národná rada Slovenskej republiky zvolila za podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky pána Milana Hudána.

Dámy a páni,

tým sme program schôdze Národnej rady Slovenskej republiky vyčerpali. Ďakujem Vám za účasť a vyhlasujem schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky za skončenú.

Dovidenia.

/Potlesk./

Rokovanie schôdze skončilo o 20.35 hodine.

U z n e s e n i a
prijaté na 29. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky
12. a 13. apríla 1994

446

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 13. apríla 1994

k Programovému vyhláseniu vlády Slovenskej republiky (tlač
461)

Národná rada Slovenskej republiky

A. k o n š t a t u j e , z e

1. vláda Slovenskej republiky v súlade s Ústavou Slovenskej republiky čl. 113 predložila v stanovenom termíne Národnej rade Slovenskej republiky Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky a požiadala ju o vyslovenie dôvery.

2. výbory Národnej rady Slovenskej republiky (okrem Mandátového a imunitného výboru Národnej rady Slovenskej republiky) prerokovali Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky s osobitným zreteľom na príslušné oblasti,

B. schvaľuje

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky z apríla 1994.

C. vyslovuje dôveru

vláde Slovenskej republiky.

D. žiada

vládu Slovenskej republiky

1 predložil Národnej rade Slovenskej republiky novú legislatívny plán vlády na I. polrok 1994 s rešpektovaním termínov schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky,

2 predložil Národnej rade Slovenskej republiky s dostatočným časovým predstihom navrhované opatrenia v oblasti nástrojov aktívnej politiky zamestnanosti, transformácie sociálnej sféry a humanizácie starostlivosti o zdravotne postihnutých a starých občanov,

3 predložil Národnej rade Slovenskej republiky v zmysle § 41 zákona číslo 92/1991 Zb. v znení zákona číslo 60/1994 Z. z. aktualizované zoznamy všetkých podnikov a majetkových účastí štátu na podnikaní iných právnických osôb s vymedzením odporúčaného podielu majetku zaradeného do kupónovej privatizácie, ktoré sú po nadobudnutí účinnosti zákona 60/1994 Z. z. zahrnuté do privatizácie. Súčasne predložil zoznamy podnikov a majetkových účastí, ktoré nebudu zahrnuté do privatizácie,

4 predložil Národnej rade Slovenskej republiky návrh legislatívnych uprav a technicko-organizačných opatrení na transformáciu a následnú privatizáciu podnikov Slovensky energetický podnik, Slovensky plynárenský podnik, Vodárne a kanalizácie, telekomunikácie, podniky špeciálnej výroby a štátne lesy - do 31. mája 1994,

E. odporúča

vláde Slovenskej republiky

1. upresniť priority a spracovať harmonogram riešenia úloh v jednotlivých rezortoch, vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky,

2. pokračovať v realizácii Koncepcie a zásad pôdohospodárskej politiky, schválenej uznesením Národnej rady Slovenskej republiky z 12. júla 1993 č. 251,

3. predložiť Národnej rade Slovenskej republiky na prerokovanie a schválenie Vodohospodársku koncepciu,

4. koordinovať s Fondom národného majetku Slovenskej republiky výber a realizáciu privatizačných metód a spôsobov tak, aby sa prevodom majetku podnikov a majetkových účastí štátu na podnikaní iných právnických osôb do vlastníctva fondu vytvorili reálne predpoklady na krytie záväzkov Fondu národného majetku Slovenskej republiky a krytie potrieb rozvojových programov vlády Slovenskej republiky, a to z predaja tohto majetku, resp. z účastí fondu na podnikaní iných právnických osôb,

5. pripraviť harmonogram krokov pre podpísanie Európskej charty miestnej samosprávy,

6. riešiť problém nehnuteľného majetku, ktorý nemá vlastníka, prevedením neknihovaných pozemkov slúžiacich verejnému záujmu, do majetku obcí,

7. podporovať decentralizáciu právomocí ústredných orgánov štátnej správy a postupný prechod kompetencií orgánov miestnej štátnej správy v školstve na samosprávne orgány, vrátane ich financovania,

8. zohľadniť záujmy miest a obcí Slovenskej republiky na vlastníctvo k poľnohospodárskym a lesným pozemkom a navrhnuť zodpovedajúce legislatívne úpravy pri prerokovávaní organizačného zabezpečenia Koncepcie usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike,

9. zlepšiť spoluprácu s Maticou slovenskou a kultúrnymi zväzmi národnostných menšín s cieľom zvýšiť morálnu a finančnú starostlivosť o Slovákov, resp. príslušníkov národnostných menšín žijúcich na území, kde sa vzájomne ovplyvňuje slovenská kultúra s kultúrou národnostných menšín,

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

10. urobiť potrebné kroky pre rozvoj školstva tak, aby sa zabezpečilo realizovanie práva na vzdelanie a výchovu v materinskom jazyku.

Ivan Gašparovič v. r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:
Zsolt Komlósy v. r.
Miroslav Polllák v. r.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo: 527/1994-sekr.

447

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 13. apríla 1994

k voľbe predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (tlač 462)

Národná rada Slovenskej republiky

podľa Čl 61 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 8 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky číslo 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky

z v o l i l a

Jozefa O L B J A za predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Ivan G a š p a r o v i č v. r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:

Zsolt K o m l ó s y v. r.

Miroslav P o l l á k v. r.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo: 527/1994-sekr.

448

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 13. apríla 1994

k voľbe podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (tlač 462)

Národná rada Slovenskej republiky

podľa Čl 61 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 8 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky číslo 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky

z v o l i l a

Milana H U Ť A N A za podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky.

Ivan Gašparovič v r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:

Zsolt Komlósy v r.

Miroslav Polllák v r.

O B S A H

12. apríla 1994

	str.
Otvorenie a procedurálne otázky	1
Návrh programu schôdze	1
Hlasovanie o návrhu programu	2
1. <u>Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky</u>	3
Predseda vlády SR J. M o r a v č í k	3
Poslanec J. K o š n á r - informácia o prerokovaní programového vyhlásenia vlády vo výboroch NR SR	10
 R o z p r a v a	
Podpredsedníčka vlády SR	
B. S c h m ö g n e r o v á	13
Poslankyňa O. K e l t o š o v á	21
Minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR	
J. B r o c k a	27
Poslankyňa O. K e l t o š o v á	30
Poslankyňa M. A i b e k o v á	30
Poslankyňa A. C h l a p í k o v á	31
Poslanec J. Č a r n o g u r s k ý	35
Podpredseda NR SR A. M. H ú s k a	39
Poslanec I. C h a m u l a	40
Poslanec J. P r o k e š	41
Poslanec J. H a n k e r	42
Poslanec A. H r n k o	47
Poslanec M. F t á č n i k	47
Poslankyňa K. T ó t h o v á	48
Poslanec J. P r o k e š	48
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR	
M. D z u r i n d a	49

Poslanec J. H a n k e r	51
Poslanec M. A n d e l	52
Poslanec A. H r n k o	56
Poslanec M. A n d e l	56
Poslanec M. T a h y	57
Minister pre správu a privatizáciu národného majetku SR M. J a n i č i n a	58
Poslanec J. P r o k e š	58
Podpredseda NR SR Ľ. Č e r n á k	59
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR M. D z u r i n d a	60
Podpredseda vlády SR I. Š i m k o	61
Poslanec J. Š u t o v s k ý	62
Poslanec J. H a n k e r	64
Minister pre správu a privatizáciu národného majetku SR M. J a n i č i n a	64
Poslanec T. C a b a j	65
Poslanec I. C h a m u l a	66
Poslanec J. T a r č á k	66
Poslankyňa G. R o t h m a y e r o v á	70
Poslanec L. K v a s n i č k a	71
Minister školstva a vedy SR Ľ. H a r a c h	72
Poslanec M. P r i d a l a	78
Poslanec J. P r o k e š	78
Poslanec J. T a r č á k	79
Poslanec I. C h a m u l a	80

13. apríla 1994

Poslanec M. H u d i n a	84
Poslanec I. C h a m u l a	85
Poslankyňa K. T ó t h o v á	86
Poslanec F. M i k l o š k o	89
Poslanec J. P r o k e š	90
Poslanec T. C a b a j	90
Poslanec M. T a h y	91

Poslankyňa K. Tóthová	91
Poslanec A. Hrnko	92
Podpredseda vlády SR I. Šimko	92
Poslanec M. Kelemen	93
Poslanec J. Michelko	96
Poslanec F. Míkloško	111
Poslanec J. Plesník	111
Poslanec L. Kvasnička	114
Poslankyňa E. Bartošová	115
Poslanec V. Bajan	115
Poslanec M. Tahy	116
Poslanec J. Michelko	116
Poslanec J. Prokeš	118
Poslankyňa M. Aibeková	119
Podpredseda NR SR A. M. Húška	120
Minister pre správu a privatizáciu národného majetku SR M. Janičina	122
Poslanec I. Chamula	123
Poslanec J. Fekete	124
Poslanec J. Hrbáčí	124
Poslanec L. Kvasnička	125
Poslanec P. Brňák	126
Poslanec J. Prokeš	127
Poslankyňa G. Rothmayerová	127
Poslanec J. Jakuš	128
Poslanec M. Gandi	129
Poslanec J. Michelko	129
Poslanec J. Prokeš	130
Minister zdravotníctva SR T. Šagát	131
Poslanec T. Cabaj	137
Podpredseda vlády SR R. Kováč	143
Poslanec A. Neuwirth	144
Poslanec J. Prokeš	145
Poslanec T. Cabaj	146
Poslanec A. Neuwirth	146
Poslanec J. Rea	147

Minister vnútra SR L. P i t t n e r	151
Poslanec V. B a j a n	152
Poslanec I. C h a m u l a	153
Poslankyňa M. G b ú r o v á	155
Poslanec J. R e a	156
Poslanec J. P i v o l u s k a	157
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR	
M. D z u r i n d a	161
Poslanec Ľ. N o v o t n ý	162
Poslanec J. K r í v č í k	166
Poslanec J. V a r j ú	167
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR	
M. D z u r i n d a	168
Poslankyňa M. B a r t o š í k o v á	170
Poslanec Ľ. N o v o t n ý	171
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR	
M. D z u r i n d a	171
Poslanec J. P r o k e š	172
Poslankyňa M. B a r t o š í k o v á	173
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR	
M. D z u r i n d a	173
Poslankyňa M. B a r t o š í k o v á	174
Podpredseda NR SR A. M. H ú s k a	175
Poslanec J. P r o k e š	176
Poslankyňa M. A í b e k o v á	177
Minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR	
J. B r o c k a	180
Poslankyňa M. A í b e k o v á	182
Poslanec J. F e k e t e	184
Poslanec J. Š e b o	188
Minister kultúry SR Ľ. R o m a n	192
Poslanec A. M a t e j k a	195
Poslankyňa M. R o m a n o v s k á	199
Podpredsedníčka vlády SR	
B. S c h m o g n e r o v á	204
Poslanec M. K ň a ž k o	209

Poslanec A. Dudáš	211
Poslanec T. Kuzbert	212
Poslanec J. Michelko	212
Poslanec D. Másiar	213
Poslankyňa M. Romanovská	214
Poslanec M. Kňazko	214
Poslankyňa E. Rusnáková	215
Poslankyňa M. Bartošíková	217
Minister dopravy, spojov a verejných prác SR M. Dzurinda	223
Poslanec J. Tarčák	229
Poslankyňa M. Bartošíková	230
Minister školstva SR Ľ. Harach	231
Poslanec J. Tarčák	235
Poslanec M. Gandi	235
Poslanec I. Chamula	236
Poslanec M. Andel	236
Poslanec F. Mikloško	237
Poslanec M. Ftáčnik	237
Poslankyňa A. Novotná	238
Poslanec J. Prokeš	239
Minister vnútra SR L. Pittner	240
Poslanec A. Hrnko	241
Poslanec J. Tarčák	241
Poslanec M. Pridaia	241
Poslanec T. Kuzbert	242
Poslanec M. Andel	242
Poslanec M. Kňazko	243
Poslanec M. Letko	243
Poslankyňa G. Ťavodová	244
Poslanec K. Dubjel	246
Poslanec M. Ftáčnik	246
Poslanec F. Mikloško	247
Poslanec J. Prokeš	248
Poslanec T. Kuzbert	249
Poslanec A. Zoričák	249

Poslanec	A. H r n k o	249
Poslanec	M. K ň a ž k o	250
Poslanec	M. P t á č n í k	251
Poslanec	J. P r o k e š	252
Poslanec	M. A n d e l	253
Poslanec	T. K u z b e r t	253
Poslanec	J. T a r č á k	254
Poslankyňa	K. T ó t h o v á	255
Poslanec	T. C a b a j	256
Poslankyňa	B. G u l d a n o v á	257
Poslanec	A. H r n k o	257
Podpredseda NR SR	P. W e i s s	258
Poslanec	J. P r o k e š	260
Poslanec	M. A n d e l	261
Poslanec	T. K u z b e r t	262
Poslanec	M. P r i d a l a	262
Poslanec	S. Š á r o s s y	263
Poslanec	J. T a r č á k	264
Poslanec	T. C a b a j	266
Poslanec	I. C h a m u l a	266
Poslanec	J. Ď u r a n a	267
Poslanec	A. H r n k o	269
Poslanec	Á. D u k a - Z ó l y o m i	272
Poslankyňa	M. A i b e k o v á	275
Poslanec	T. K u z b a r t	275
Poslankyňa	L. M u š k o v á	276
Poslanec	V. B u g á r	278
Poslanec	Á. D u k a - Z ó l y o m i	279
Poslanec	I. C h a m u l a	279
Poslanec	T. K u z b e r t	280
Poslanec	L. D o b o s	280
Podpredseda NR SR	P. W e i s s	281
Poslankyňa	K. T ó t h o v á	286
Poslanec	J. P r o k e š	287
Poslanec	T. K u z b e r t	287
Poslanec	D. M ä s i a r	287

Poslanec J. H r b á Ľ	288
Poslanec I. V ý b o c h	290
Poslanec J. P r o k e š	291
Poslanec J. F ó t h y	292
Poslanec J. F e k e t e	294
Poslanec V. B u g á r	295
Predseda vlády SR J. M o r a v č í k	295
Poslanec J. K o š n á r	299
Hlasovanie o pozmeňovacích a doplňovacích návrhoch k návrhu uznesenia	303
Hlasovanie o návrhu uznesenia a o vyslovení dôvery vláde SR	320
Predseda vlády SR J. M o r a v č í k	320
2. <u>Voľba predsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR</u>	321
Podpredseda NR SR Ľ. Č e r n á k	321
Poslanec P. B r ň á k	322
Poslanec E. B á r á n y	323
Poslanec P. B r ň á k	324
Poslanec E. B á r á n y	324
Poslanec P. B r ň á k	326
Poslanec M. M i č e k	326
Hlasovanie o voľbe predsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR	327
Poslankyňa B. G u l d a n o v á - oznámenie výsledku hlasovania o voľbe	330
3. <u>Voľba podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR</u>	331
Podpredseda NR SR Ľ. Č e r n á k	331

Hlasovanie o voľbe podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR	333
Poslankyňa B. G u l d a n o v á - oznámenie výsledku hlasovania o voľbe	334
Skončenie rokovania 29. schôdze NR SR	335
Uznesenia prijaté na 29. schôdzi NR SR	